

Gospodarska kretanja Zadarske županije

BROJ 40, listopad 2024.

Izdavač:

Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača:

dr. sc. Luka Burilović

Pripremila:

Županijska komora Zadar
Špire Brusine 16, 23 000 Zadar
tel.: 023 211 747
e-mail: hgkzd@hgk.hr
web: hgk.hr

Priprema i tisak:

Grafoprojekt, Virovitica

Naklada:

150 primjeraka

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Iznesele informacije, mišljenja, analize i zaključci temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja njena izvora.

SADRŽAJ

4	OPĆA OČJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2022. GODINI
9	FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2022. GODINI
25	ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJ
34	VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE
40	POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO
44	RUDARSTVO
47	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA
57	ENERGETIKA
60	KOMUNALNE USLUGE
63	GRADITELJSTVO
67	TRGOVINA
71	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE
78	TURIZAM
86	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE
90	FINANCIJE I OSIGURANJE
93	POSLOVANJE NEKRETNINAMA
96	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI
100	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI
104	OBRAZOVANJE
107	ZDRAVSTVO I SOCIJALNA ZAŠTITA
110	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA
113	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI
116	DOGAĐANJA

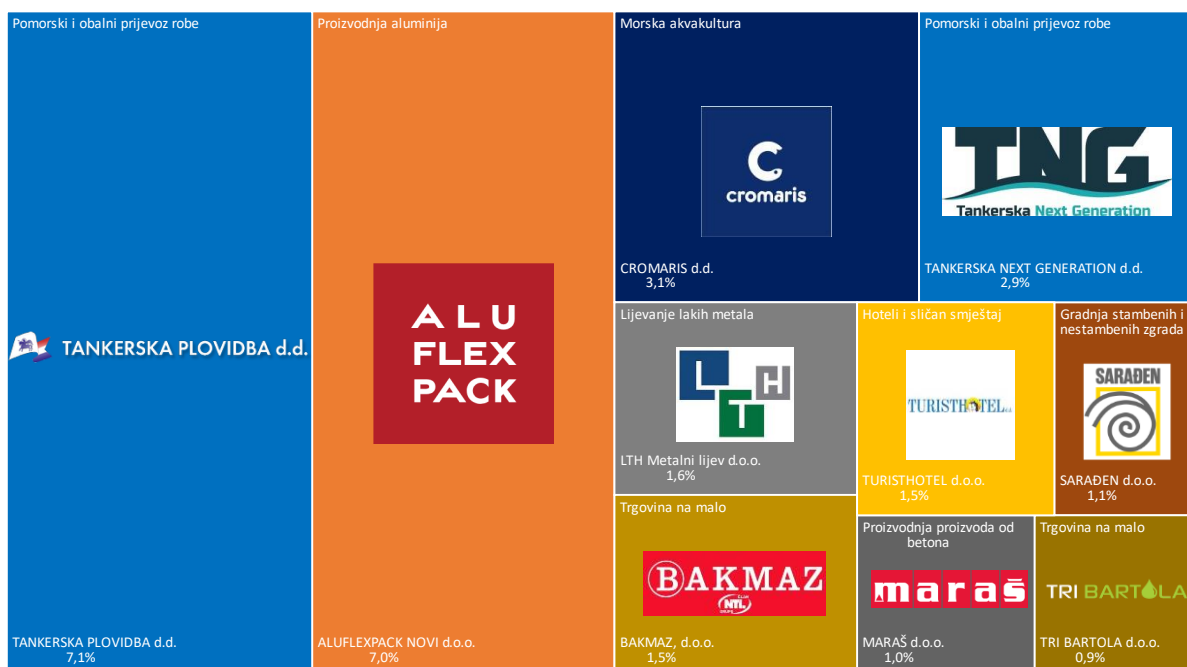
OPĆA OCJENA GOSPODARSKIH KRETANJA U 2023. GODINI

GOSPODARSTVO ZADARSKE ŽUPANIJE (A01.1-S96.0, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

Gospodarstvo Zadarske županije u 2023. godini - FINA

Broj poduzeća	6.401	↑ + 6,9%	Broj zaposlenih	30.851	↑ + 5,9%
Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	5.786,1	↑ +17,2%	Kapital i rezerve (EURmil.)	1.881,4	↑ + 18,5%
Ukupni prihodi (EURmil.)	3.464,4	↑ + 16,5%	Neto dobit (EURmil.)	390,8	↑ + 42,8%
Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	837,6	↑ + 8,33%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	24,2%	↓ - 1,8pp
Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	212,5	↑ + 60,3%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.399	↑ + 13,4%

Analiza poslovanja gospodarstva Zadarske županije u 2023. godini najvećim dijelom temelji se na podacima iz godišnjih financijskih izvještaja predanih Financijskoj agenciji do kraja svibnja 2024. godine. Obuhvaćeno je poslovanje poduzetnika obveznika poreza na dobit, čije

je sjedište na području Zadarske županije. Podaci o poslovanju tvrtki koje posluju na području županije, a sjedište im je izvan tog područja, u Financijskoj agenciji obrađeni su prema svom sjedištu i nisu obuhvaćeni ovom analizom. Godišnja financijska izvješća obuhvaćaju samo tzv. realni sektor gospodarstva u što nisu uključene banke i osiguravajuća društva. Analizirani su podaci iz godišnjih financijskih izvještaja cjelokupnog gospodarstva, ali i statistički podaci za pojedina područja djelatnosti, kakvima ih vidi Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD 2007.). Dobro je napomenuti da je pojedino poduzeće svrstano u djelatnost koje je Državnom zavodu za statistiku prijavilo kao glavnu. Iako poduzeće dio zaposlenika angažira, a prihode ostvaruje i u drugim djelatnostima, statistički se vodi samo prema svojoj glavnoj djelatnosti. Jednako tako ne treba pojedine sektore gledati samo unutar područja djelatnosti (iz NKD 2007.) kojem većinski pripadaju. Najbolji primjer sektorske razgranatosti je sektor turizma, čije glavne djelatnosti se nalaze u području *I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane*, ali nisu zanemarive ni djelatnosti u područjima *N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti* (leasing plovila i vozila) te *R – Umjetnost, zabava i rekreacija* (marine i zabavni parkovi).

Manji dio ovog pregleda gospodarskih kretanja podlogu ima i u drugim izvorima, pa su korišteni recentni podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zadar, Državnog zavoda za statistiku, Porezne uprave, Turističke zajednice Zadarske županije i Trgovačkog suda u Zadru.

Podaci Financijske agencije

Već je 2021. poslovna godina donijela oporavak nakon krizne 2020. godine. Sektori koji su najviše stradali u krizi (turizam, prijevoz, zabava) svoj su puni oporavak ostvarili u 2022. godini, a 2023. godina donijela je rekordne rezultate gotovo svih pokazatelja ekonomske uspješnosti. Broj tvrtki obveznika plaćanja poreza na dobit, koje su predale GFI bio je 6.401 ili za 6,9 posto veći nego prethodne godine, a zaposlenih u gospodarstvu na kraju godine bilo je 30.851, što je za 5,9 posto više nego prethodne godine. Rekordna je i vrijednost aktive gospodarstva Zadarske županije; za 17,2 posto veća je od prošlogodišnje vrijednosti. Još više povećana je i pokrivenost pasive vlastitim sredstvima, iznos kapitala i rezervi veći je za 18,5 posto nego na kraju 2022. godine i s vrijednošću od 1,9 milijardi eura sudjeluje s dosad najvećih 32,5 posto u strukturi pasive. Ukupni prihodi su također bili rekordni; ostvareno je skoro 3,46 milijardi eura ukupnih prihoda (16,5 posto više nego lani), od toga 838 milijuna eura prihoda od prodaje u inozemstvu (8,3 posto više). Ti prihodi nisu bili samo nominalno veći, već je njihov rast bio veći i od rasta inflacije u toj godini. Netodobit (dobit razdoblja) od čak 391 milijun eura bila je za 42,8 posto veća od prošlogodišnje. Brutoinvesticije u novu dugotrajnu imovinu povećane su za 60,3 posto u odnosu na iste investicije u 2022. godini. Rasla je i prosječna bruto isplaćena plaća. S iznosom od 1.399 eura bila je za 13,4 posto veća od brutoplaće isplaćene u 2022. godini.

Podaci iz drugih izvora

Pored godišnjih financijskih izvještaja dan je i prikaz dostupnih fizičkih i financijskih pokazatelja prikupljenih iz drugih izvora. U posljednjih pet godina ukupna zaposlenost (osiguranici HZMO-a) povećana je u turističkoj sezoni za 15,6 posto, a izvan sezone za 16,9 posto. Povećanje zaposlenih zbog sezonalnosti predstavljeno je ovdje brojem zaposlenih krajem srpnja, a taj broj je sa 62.028 krajem srpnja 2019. narastao na 71.710 krajem srpnja 2024. godine. Još više raduje podatak da je broj zaposlenih rastao brže izvan sezone, što znači da u Zadarskoj županiji raste i gospodarstvo koje nije izravno ili neizravno povezano s turizmom. Tako je broj od 52.835 zaposlenih krajem siječnja 2019. došao do 61.783 krajem siječnja 2024. godine ili za prije spomenutih 16,9 posto.

Zaposlenost, robna razmjena i turistički promet u Zadarskoj županiji

pokazatelj	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2023./19.	2024./19.
Ukupna zaposlenost - siječanj	52.835	54.860	54.941	56.786	59.019	61.783	111,7	116,9
Ukupna zaposlenost - srpanj	62.028	58.974	61.759	64.990	67.796	71.710	109,3	115,6
Robni izvoz (EURmil.)	268,6	301,3	370,2	432,7	473,1		176,2	
Robni uvoz (EURmil.)	281,5	274,2	349,3	447,8	466,8		165,8	
Dolasci turista (tisuće)	2.016	981	1.535	1.931	2.057		102,0	
Turistička noćenja (tisuće)	15.128	9.848	12.623	14.886	15.203		100,5	
Dolasci turista (tisuće) siječanj-kolovoz	1.713	910	1.281	1.622	1.709	1.808	99,7	105,5
Turistička noćenja (tisuće) siječanj-kolovoz	12.864	8.575	10.788	12.787	12.999	13.125	101,0	102,0
pokazatelj	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2021./19.	2023./19.
Procjena broja stanovnika (tisuće)	162,1	160,9	160,1	160,2	162,3		98,8	100,1
BDP po stanovniku (EUR)	11.544	10.572	12.531				108,5	

Izvor: HZMO, DZS, TZ Zadarske županije; Obrada: HGK – ŽK Zadar

Stalan je rast vanjskotrgovinske razmjene. Robni izvoz iznosio je 473,1 milijun eura u 2023. godini i bio je za 9,3 posto veći nego prethodne godine, odnosno bio je za 76,2 posto veći nego 2019. godine. Robni uvoz u vrijednosti od 466,8 milijuna eura bio je za 4,2 posto veći nego prethodne 2022. godine, odnosno bio je za 65,8 posto veći od robnog uvoza iz 2019. godine. Treba razlikovati robni izvoz, kojeg vodi Carinska uprava, a temelji se na vrijednosti roba koje prelaze granicu RH, od prihoda od prodaje u inozemstvu, podataka koji podnositelji GFI-ja unose u svoje izvještaje, a sastoje se od vrijednosti njihova robnog izvoza i izvoza usluga karakterističnih najviše za brodarstvo i hotelijerstvo.

Nakon prepolovljenog fizičkog obujma turističkog prometa u 2020. godini, u slijedećim godinama došlo je do potpunog oporavka te ostvarenja rekordnih rezultata u 2023. godini. Tako je broj od 2,06 milijuna turističkih dolazaka u 2023. godini bio za 2 posto veći od broja dolazaka iz 2019. godine, a broj od 15,2 milijuna turističkih noćenja bio je za 0,5 posto veći od broja noćenja iz 2019. Ako je suditi prema zadnjim podacima iz kolovoza 2024. ova godina bit će nova rekordna u fizičkom obujmu turističkog prometa. Kako su posljednjih godina značajno povećane cijene turističkih usluga ne treba sumnjati da će i financijski rezultati turističkog sektora biti rekordni.

Procjene broja stanovnika i podatke o bruto društvenom proizvodu za razinu županija Državni zavod za statistiku donosi sa znatnim zakašnjenjem. Brojke iz prethodnih godina naknadno se revidiraju i usklađuju s popisom stanovništva iz 2021. Posljednji podaci o procjeni broja stanovnika sredinom godine govori o blagom povećanju broja stanovnika Zadarske županije. Procijenjeno je da je sredinom 2023. godine u Zadarskoj županiji bilo 162.255 stanovnika, što

je za 1,3 posto više nego prethodne godine, odnosno za 0,1 posto više nego 2019. godine. BDP po stanovniku za razinu županija objavljuje se sa znatnim zaostatkom; zadnji je za 2021. godinu i iznosi 12.531 eura, odnosno za 8,5 posto je veći nego godinu prije.

Kratka usporedba s gospodarstvom na nacionalnoj razini u 2023. godini: gospodarstvo u RH ukupno je imalo 1.104.336 zaposlenih ili 3,7 posto više nego godinu prije. Prihodi su povećani za 10,5 posto, a rashodi za 9,2 posto. Saldo dobiti i gubitaka prije oporezivanja (brutodobit) veći je za 32,8 posto, neto dobit za 40,8 posto. Prihodi od prodaje u inozemstvu smanjeni su za 3,9 posto. Na državnoj razini zabilježeno je povećanje vrijednosti investicija samo u novu dugotrajnu imovinu i to za 21,5 posto. Na kraju godine vrijednost aktive povećana je za 10,8 posto u odnosu na kraj 2022. godine, a kapital i rezerve povećani su za 11,7 posto. U strukturi nacionalnog gospodarstva, gospodarstvo Zadarske županije u 2023. poslovnoj godini sudjelovalo je sa 2,79 posto broja zaposlenih, 2,15 posto ukupnih prihoda, 2,01 posto ukupnih rashoda, 4,09 posto dobiti prije oporezivanja, 4,47 posto netodobiti, 2,79 posto aktive/pasive, 2,83 posto vlastitog kapitala, 2,5 posto prihoda od prodaje u inozemstvu, a prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u gospodarstvu bila je na razini 87,3 posto plaće isplaćene u ukupnom hrvatskom gospodarstvu.

Uz analizu gospodarstva Zadarske županije u cjelini, ova publikacija daje prikaz osnovnih podataka o poslovanju i najznačajnijim predstavnicima svih područja djelatnosti (od A do S prema NKD 2007.).

Povećanje broja zaposlenih na kraju 2023. u odnosu na 2022. godinu imala su sva područja djelatnosti osim *K – Financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja*, *R - Umjetnosti, zabave i rekreacije* te *A – Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva*. Ukupni prihodi nisu veći jedino u *K – Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja* i *L – Poslovanju nekretninama*, a netodobit manja je u *E – Opskrba vodom...*, *N – Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima*, *B – Rudarstvu i vađenju*, *L – Poslovanju nekretninama* te *M – Stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima*. Ni jedno područje djelatnosti nije iskazalo gubitak razdoblja.

Donosimo i udjel najznačajnijih područja djelatnosti u ostvarenju prihoda i zaposlenosti u županijskom gospodarstvu.

Vodeća područja djelatnosti u Zadarskoj županiji

Pokazatelj	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
C - Prerađivačka industrija						
Udjel u ukupnim prihodima	20,5%	20,0%	22,4%	21,7%	21,8%	20,3%
Udjel u broju zaposlenih	15,8%	16,1%	17,1%	16,9%	17,1%	16,2%
G - Trgovina na veliko i na malo						
Udjel u ukupnim prihodima	23,3%	23,5%	20,9%	19,5%	18,4%	17,8%
Udjel u broju zaposlenih	19,1%	17,0%	14,8%	13,6%	13,2%	12,5%
F - Građevinarstvo						
Udjel u ukupnim prihodima	8,7%	10,5%	14,3%	12,7%	11,3%	12,8%
Udjel u broju zaposlenih	11,3%	12,9%	16,3%	15,9%	15,5%	16,2%
I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane						
Udjel u ukupnim prihodima	10,7%	10,6%	7,1%	9,7%	9,2%	10,0%
Udjel u broju zaposlenih	14,0%	14,0%	12,1%	12,7%	13,3%	14,2%
H - Prijevoz i skladištenje						
Udjel u ukupnim prihodima	10,2%	9,7%	8,8%	8,5%	13,6%	13,7%
Udjel u broju zaposlenih	8,2%	7,9%	6,7%	7,0%	7,2%	8,0%

A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo						
Udjel u ukupnim prihodima	8,5%	7,9%	9,3%	8,8%	7,5%	7,2%
Udjel u broju zaposlenih	6,8%	6,3%	6,9%	7,2%	6,9%	6,5%
Udjel CGFIHA u ukupnim prihodima	81,9%	82,2%	82,8%	80,9%	81,8%	81,8%
Udjel CGFIHA u broju zaposlenih	75,2%	74,2%	73,9%	73,3%	73,2%	73,6%

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

FINANCIJSKI REZULTATI GOSPODARSTVA ZADARSKE ŽUPANIJE U 2023. GODINI

Položaj Zadarske županije u hrvatskom gospodarstvu

Položaj Zadarske županije u gospodarstvu RH

BDP po stan. u RH 2021. (EUR) - DZS	BDP po stan. u ZDŽ 2021. (EUR) - DZS
14.932 ↑ + 19,5%	12.531 ↑ + 18,3%
BDP po stan. u RH 2022. (EUR) - DZS	BDP po stan. u ZDŽ 2022. (EUR) - DZS
17.736 ↑ + 18,9%	n.p.
Ukupni prihodi gospodarstva RH 2023. (EURmil.) - FINA	Ukupni prihodi gospodarstva ZDŽ 2023. (EURmil.) - FINA
161.097,2 ↑ + 10,5%	3.464,4 ↑ + 16,5%
Zaposleni u gospodarstvu RH 2023. (krajem godine) - FINA	Zaposleni u gospodarstvu ZDŽ 2023. (krajem godine) - FINA
1.104.336 ↑ + 3,7%	30.851 ↑ + 5,9%
Ukupno zaposleni u RH 2024. (stanje 31. srpnja) - HZMO	Ukupno zaposleni u ZDŽ 2024. (stanje 31. srpnja) - HZMO
1.749.095 ↑ + 3,7%	71.710 ↑ + 4,3%

Hrvatska je administrativno podijeljena na 20 županija i Grad Zagreb, što je istodobno i statistička podjela na regije HR NUTS 3. Te regije grupirane su u statističke regije HR NUTS 2. Do kraja 2020. godine imali smo dvije takve neadministrativne jedinice: Kontinentalnu Hrvatsku i Jadransku Hrvatsku. Od 2021. godine Hrvatska ima četiri statističke regije 2. razine. Jadranska Hrvatska ostala je ista, a Kontinentalna Hrvatska podijeljena je na: Grad Zagreb, Panonsku Hrvatsku i Sjevernu Hrvatsku. Za potrebe ove analize rabila se nova klasifikacija sa četirima statističkim regijama. Za Hrvatsku karakteristična je velika razlika među njenim županijama temeljena na zemljopisnim osobinama, prostornoj veličini, broju stanovnika, ali i gospodarskom razvoju. Prema većini pokazatelja gospodarskog razvoja Zadarska županija je negdje u 'zlatnoj sredini' ili u gornjoj polovici među svim županijama. Ovdje ćemo se kratko osvrnuti na neke značajnije ekonomske pokazatelje kako bismo bolje sagledali položaj gospodarstva Zadarske županije u ukupnosti hrvatskog gospodarstva.

Bruto domaći proizvod prikazuje vrijednost proizvodnje robe i usluga na nekom području tijekom jedne godine, odnosno kada se stavi u relaciju s brojem stanovnika, proizvodnu razinu razvijenosti tog područja. Posljednji objavljeni podaci o BDP-u (Eurostat i DZS) pokazuju da je BDP Hrvatske (tekuće cijene, na godišnjoj razini) u 2023. godini iznosio 78 milijardi eura, a realna stopa rasta u odnosu na prethodnu 2022. godinu bila je 3,3. Posljednji privremeni podatak govori da je BDP u 2. tromjesečju 2024. godine za 3,5 posto bio veći u odnosu na 2. tromjesečje prethodne godine. Hrvatski BDP po stanovniku u 2023. iznosio je 19.800 eura, što je nešto više od polovice BDP-a po stanovniku Europske unije (38.130 eura), ali kada se

korigira za razine cijene među članicama EU-a, hrvatski BDP po stanovniku u 2023. godini iznosio je 76 posto prosjeka Europske unije.

Nakon što objavi privremene, pa naknadno i konačne podatke o bruto domaćem proizvodu za područje cijele države, Državni zavod za statistiku sa znatnim vremenskim odmakom objavljuje i podatke o BDP-u za područje županija. Zadnji dostupni podaci odnose se na 2021. godinu i objavljeni su u veljači 2024. Ovdje smo iznijeli pregled ostvarenog bruto domaćeg proizvoda za sve županije, i ukupno za regije HR NUTS 2 razine i za cijelu Hrvatsku, i to za 2008., 2019., 2020. i, na kraju 2021., posljednju godinu za koju su dostupni podaci. 2008. godina bila je posljednja u nizu s rastućim BDP-om, nakon čega je došlo do velikog pada i sporog oporavka gospodarstva. U 2019. godini BDP u Hrvatskoj dostigao je dotadašnji maksimum, pa je pogodna za usporedbu brzine tog oporavka među hrvatskim županijama. 2020. godina obilježena je krizom *koronavirusa*, sa značajnim padom BDP-a, osobito u županijama i regijama s izraženom turističkom djelatnošću, a u 2021. vidljiv je stupanj oporavka po pojedinim županijama.

Vrijednost BDP-a očekivano pokazuje velike razlike među županijama. U razdoblju od 13 godina (2008.-2021.) BDP na državnoj razini povećan je za 32,1 posto. Veći rast od državnog prosjeka imala je Sjeverna Hrvatska (za 37,6 posto) i Panonska Hrvatska (za 32,9 posto), dok su manji rast imali Grad Zagreb (za 28,3 posto) i Jadranska Hrvatska (za 24,3 posto). U Zadarskoj županiji u tom je razdoblju BDP po stanovniku povećan za 29 posto, nešto više od prosjeka svoje regije, Jadranske Hrvatske. Razlike BDP-a *per capita* među županijama i dalje ostaju velike, u rasponu od 8.672 eura u Požeško-slavonskoj do 16.404 eura u Primorsko-goranskoj županiji ili pak 25.454 eura u Gradu Zagrebu. U razdoblju od 2008. do 2021. godine, udjel Zadarske županije u ostvarenju hrvatskog BDP-a povećan je sa 3,4 posto na 3,5 posto, a udjel broja stanovnika sa 3,9 posto na 4,1 posto. U svim promatranim godinama u apsolutnoj visini BDP-a prednjači Grad Zagreb zbog najveće koncentracije gospodarskih aktivnosti u zemlji. Njegov udjel raste, s 32,2 posto u 2008. godini na 34,3 posto u 2021. godini, dakle više od trećine hrvatskog BDP-a odnosi se na Grad Zagreb. Udjel prvih triju županija prelazi polovicu ukupnog BDP-a Hrvatske, a prvih šest županija stvara nešto više od dvije trećine BDP-a cijele države. Odnosno, u 15 preostalih hrvatskih županija stvoreno je manje od trećine BDP-a.

Nažalost, podatke o županijskim vrijednostima BDP-a za 2022. i 2023. godinu još nemamo, a znamo da je na državnoj razini BDP imao stope rasta 7,3 u 2022. i 3,3 u 2023. godini. Može se pretpostaviti da je najveći rast ostvaren u Gradu Zagrebu i županijama Jadranske Hrvatske i da je neravnoteža u gospodarskom razvitku Hrvatske dodatno pogoršana.

Bruto domaći proizvod po stanovniku za Republiku Hrvatsku, HR NUTS 2 i županije, u tekućim cijenama (ESA 2010)

Statistička jedinica	BDP po stanovniku, EUR					
	2008.	2019.	2020.	2021.	2021./20.	2021./08.
Republika Hrvatska	11.213	13.671	12.468	14.810	118,8	132,1
Panonska Hrvatska	7.849	9.195	8.846	10.431	117,9	132,9
Bjelovarsko-bilogorska	7.810	9.132	8.948	10.837	121,1	138,8
Virovitičko-podravsko	7.101	7.869	7.514	9.116	121,3	128,4
Požeško-slavonska	6.920	8.217	7.714	8.672	112,4	125,3

Brodsko-posavska	6.417	8.211	7.828	9.070	115,9	141,3
Osječko-baranjska	9.183	10.232	10.004	11.832	118,3	128,8
Vukovarsko-srijemska	6.934	8.606	8.467	9.733	114,9	140,4
Karlovačka	8.508	9.510	9.307	11.004	118,2	129,3
Sisačko-moslavačka	8.098	9.706	8.768	10.525	120,0	130,0
Jadranska Hrvatska	10.976	12.955	11.042	13.644	123,6	124,3
Primorsko-goranska	13.738	15.232	13.336	16.404	123,0	119,4
Ličko-senjska	9.345	10.725	10.374	12.722	122,6	136,1
Zadarska	9.711	11.544	10.572	12.531	118,5	129,0
Šibensko-kninska	8.401	11.325	10.398	12.190	117,2	145,1
Splitsko-dalmatinska	9.130	10.759	9.302	11.374	122,3	124,6
Istarska	13.740	15.960	12.684	16.317	128,6	118,8
Dubrovačko-neretvanska	11.219	14.673	10.714	14.121	131,8	125,9
Grad Zagreb	19.843	23.742	21.829	25.454	116,6	128,3
Grad Zagreb	19.843	23.742	21.829	25.454	116,6	128,3
Sjeverna Hrvatska	8.649	10.774	10.252	11.901	116,1	137,6
Međimurska	9.099	11.476	11.002	12.927	117,5	142,1
Varaždinska	9.273	12.112	11.622	13.089	112,6	141,1
Koprivničko-križevačka	9.140	10.110	9.573	11.062	115,6	121,0
Krapinsko-zagorska	7.267	8.954	8.184	9.469	115,7	130,3
Zagrebačka	8.543	10.769	10.317	12.168	117,9	142,4

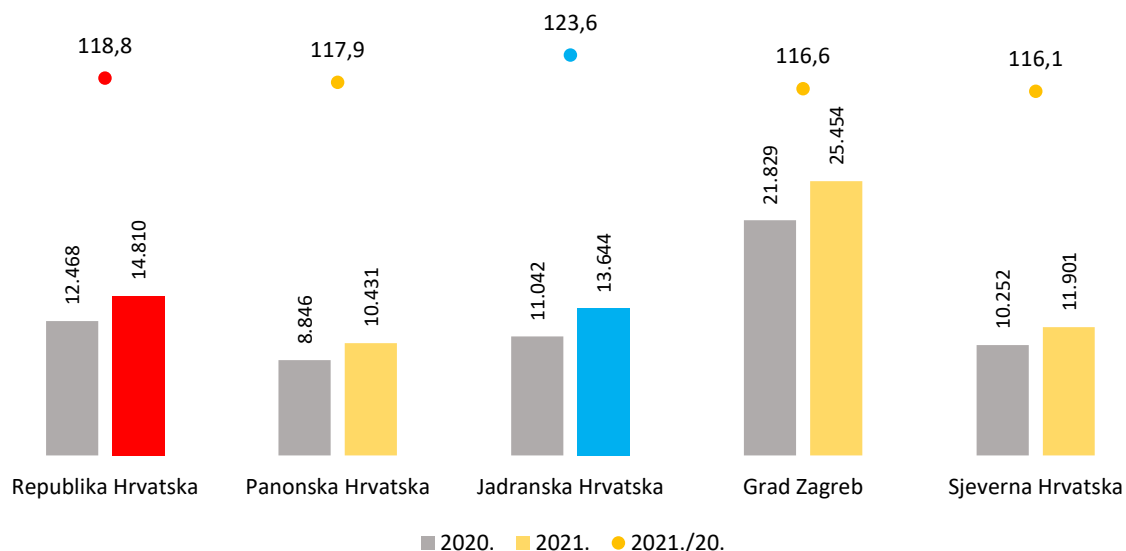
Izvor: DZS; obrada: HGK - ŽK Zadar

Sve županije su u 2019. godini dosegnule i premašile iznose BDP-a *per capita* iz 2008. godine. Jedan od razloga tome je smanjenje broja stanovnika, jer ukupan iznos BDP-a podijeljen na manji broj stanovnika daje veći iznos BDP-a po glavi stanovnika. U Zadarskoj županiji, nakon višegodišnjeg blagog rasta broja stanovnika, posljednjih godina došlo je do pada, pa je njihov broj u 2021. za 2,4 posto manji nego u 2008. I u svim drugim županijama bilježi se pad broja stanovnika, osim u Gradu Zagrebu. U odnosu na broj stanovnika u 2018. najveći pad u 2021. ima Panonska Hrvatska (za 18,1 posto), slijede Sjeverna Hrvatska (za 6,8 posto) i Jadranska Hrvatska (za 5,7 posto). U Zagrebu je povećan broj stanovnika za 0,6 posto, a na razini cijele države u tom je razdoblju stanovništvo smanjeno za 8,4 posto. Posljedično, to je utjecalo i na veće iznose BDP-a *per capita*.

Grafikoni koji slijede prikazuju razlike u gospodarskoj snazi pojedinih područja u Hrvatskoj, kad se u obzir uzme visina BDP-a *per capita*. Sve županije imale su rast ovog pokazatelja gospodarskog razvitka u razdoblju od 2008. do 2019. godine i baš sve pad u 2020. godini. U padu 2020. prednjači Jadranska Hrvatska, gdje je značajni čimbenik BDP-a turistička industrija, gospodarski sektor najviše pogođen u krizi te godine. BDP-a po stanovniku u ovoj se statističkoj regiji smanjio za 14,8 posto, dok je državni prosjek smanjenja bio za 8,8 posto. Među županijama Jadranske Hrvatske najviše su bile pogođene one s najintenzivnijom turističkom industrijom, Dubrovačka (smanjenje za 27 posto) i Istarska (smanjenje za 20,5 posto). U Zadarskoj županiji, zahvaljujući diversificiranom gospodarstvu, smanjenje ovog pokazatelja bilo je za 8,4 posto, što je znatno bolje od prosjeka Jadranske Hrvatske, pa čak bolje i od državnog prosjeka.

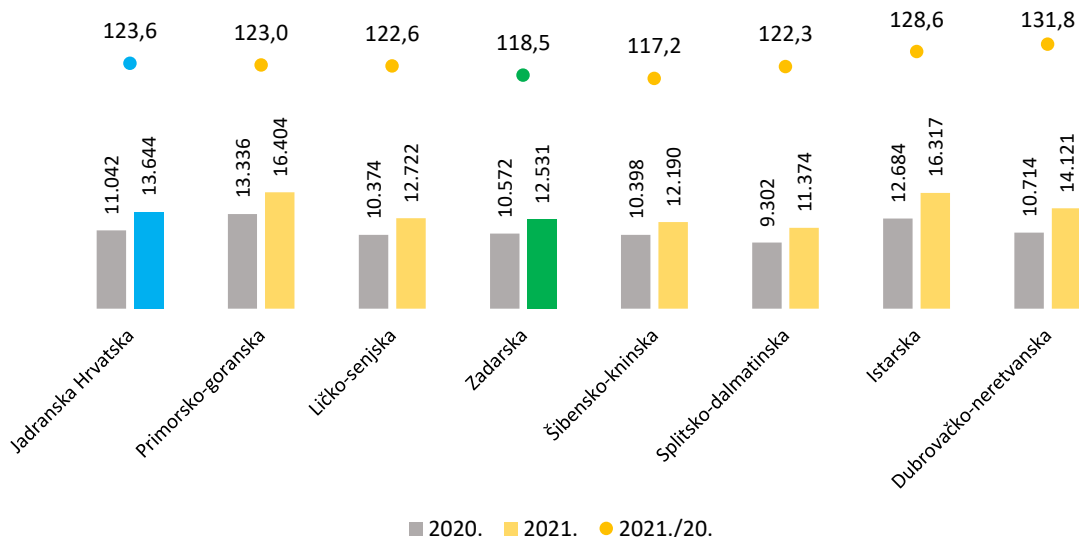
U 2021. godini BDP po stanovniku u svim je županijama povećan u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje u Zadarskoj županiji bilo je za 18,5 posto, gotovo na razini povećanja u cijeloj državi (18,8 posto). Najveći rast u odnosu na 2021. imale su županije Jadranske Hrvatske, a u odnosu na 2018. županije Sjeverne i Panonske Hrvatske.

Bruto domaći proizvod po stanovniku za Republiku Hrvatsku u 2020. i 2021. godini i indeksi promjena po statističkim regijama, tekuće cijene (ESA 2010), EUR

Izvor: DZS; obrada: HGK - ŽK Zadar

Bruto domaći proizvod po stanovniku za Jadransku Hrvatsku u 2020. i 2021. godini i indeksi promjena po županijama, tekuće cijene (ESA 2010), EUR

Izvor: DZS; obrada: HGK - ŽK Zadar

Ukupan broj zaposlenih (gospodarstvo, ostale pravne osobe, obrtnici, poljoprivrednici i drugi) pratimo iz evidencija Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Evidencija je precizna i sveobuhvatna, ovdje koristimo podatke o zaposlenima (osiguranicima HZMO-a) u svim

županijama krajem srpnja posljednje tri godine. Zadarska županija na sedmom je mjestu po broju ukupno zaposlenih, nakon što je u 2024. s tog mjesta istisnula Varaždinsku županiju. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, u srpnju 2024. zaposlenost u Zadarskoj županiji imala je drugi najveći rast u državi (za 5,8 posto), odmah nakon Zagrebačke županije. Na državnoj razini istodobno je došlo do rasta od 3,7 posto. Zadarska županija je s udjela od 3,9 posto u ukupnom broju zaposlenih u Hrvatskoj u srpnju 2022. došla je do udjela od 4,1 posto dvije godine kasnije.

Osiguranci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, stanje 31. srpnja

Statistička jedinica	2022.	Struktura 2022.	2023.	Struktura 2023.	2024.	Struktura 2024.	Indeksi 2024./23.
Republika Hrvatska	1.645.750	100,0%	1.686.629	100,0%	1.749.095	100,0%	103,7
Grad Zagreb	470.910	28,6%	479.563	28,4%	493.257	28,2%	102,9
Splitsko-dalmatinska	172.378	10,5%	178.335	10,6%	186.551	10,7%	104,6
Primorsko-goranska	124.089	7,5%	126.532	7,5%	131.004	7,5%	103,5
Istarska	105.173	6,4%	109.375	6,5%	113.088	6,5%	103,4
Zagrebačka	88.486	5,4%	91.864	5,4%	97.921	5,6%	106,6
Osječko-baranjska	90.520	5,5%	92.464	5,5%	95.207	5,4%	103,0
Zadarska	64.990	3,9%	67.796	4,0%	71.710	4,1%	105,8
Varaždinska	67.990	4,1%	69.077	4,1%	70.551	4,0%	102,1
Dubrovačko-neretvanska	52.490	3,2%	54.931	3,3%	57.210	3,3%	104,1
Vukovarsko-srijemska	43.652	2,7%	44.362	2,6%	46.614	2,7%	105,1
Brodsko-posavska	40.713	2,5%	42.650	2,5%	45.057	2,6%	105,6
Sisačko-moslavačka	42.016	2,6%	42.841	2,5%	43.997	2,5%	102,7
Međimurska	42.571	2,6%	42.842	2,5%	43.626	2,5%	101,8
Krapinsko-zagorska	39.407	2,4%	39.781	2,4%	40.819	2,3%	102,6
Šibensko-kninska	36.771	2,2%	38.141	2,3%	40.034	2,3%	105,0
Karlovačka	36.999	2,2%	37.770	2,2%	39.014	2,2%	103,3
Koprivničko-križevačka	35.529	2,2%	36.018	2,1%	37.222	2,1%	103,3
Bjelovarsko-bilogorska	31.685	1,9%	32.313	1,9%	33.606	1,9%	104,0
Virovitičko-podravska	21.661	1,3%	21.516	1,3%	22.643	1,3%	105,2
Požeško-slavonska	19.848	1,2%	19.900	1,2%	20.455	1,2%	102,8
Ličko-senjska	17.872	1,1%	18.558	1,1%	19.509	1,1%	105,1

Izvor: HZMO; obrada: HGK - ŽK Zadar

Snagu gospodarstva Zadarske županije i njen značaj za hrvatsko gospodarstvo u cjelini najbolje možemo pratiti kroz godišnja financijska izvješća obveznika plaćanja poreza na dobit. U nastavku dan je kratak pregled najvažnijih stavki bilance te računa dobiti i gubitka (RDG) gospodarstva Zadarske županije i njihov udjel u hrvatskom gospodarstvu.

U strukturi broja poduzetnika koji su predali GFI za 2023. godinu Zadarska županija sudjeluje s 4,1 posto, u strukturi zaposlenosti u gospodarstvu Hrvatske s 2,8 posto, u ostvarenju ukupnih prihoda s 2,2 posto, a u ostvarenju netodobiti s 4,5 posto. Poslovnu 2023. godinu gospodarstvo Zadarske županije završilo je s vrijednošću aktive od 5,8 milijardi eura ili za 17,2 posto više nego prethodne godine. Na državnoj razini vrijednost aktive povećana je za 10,8 posto, pa je udjel gospodarstva Zadarske županije u aktivi hrvatskog gospodarstva blago uvećan i to na 2,8 posto. U nekim stavkama gospodarstvo Zadarske županije ima veće udjele u bilanci hrvatskog gospodarstva: primjerice materijalne imovine je 3,3 posto, vrijednost zaliha iznosi

3,6 posto, a kratkotrajna financijska imovina 3,9 posto ukupnog hrvatskog gospodarstva. Vlastita sredstva, odnosno Kapital i rezerve, povećana su za 18,5 posto. Povećana je i pokrivenost pasive vlastitim sredstvima za 0,3 postotna boda (pp) i sada iznosi 32,5 posto vrijednosti pasive. Na državnoj razini udjel Kapitala i rezervi u strukturi pasive povećan je također za 0,3 pp i na kraju 2023. iznosi 40,1 posto. Prosječna mjesečna isplaćena plaća na razini je 86,8 posto prosječne plaće na državnoj razini, no to je karakteristika u svim županijama osim Grada Zagreba, u čijem su gospodarstvu osjetno veće plaće od ostatka države.

Bilanca i Račun dobiti i gubitka (RDG) gospodarstva Zadarske županije - odabrane stavke, EURmil.

AOP stavka	2022.	2023.	2023. /22.	Udjel u RH 2023.
DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP002)	2.963,5	3.551,5	119,8	2,8%
NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP003)	53,9	58,2	107,9	0,7%
MATERIJALNA IMOVINA (AOP010)	2.645,0	2.874,7	108,7	3,3%
DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP020)	242,1	495,8	204,8	2,1%
KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP037)	1.944,5	2.206,6	113,5	2,8%
ZALIHE (AOP038)	622,1	705,1	113,3	3,6%
POTRAŽIVANJA (AOP046)	599,1	648,1	108,2	2,1%
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP053)	315,1	421,9	133,9	3,9%
UKUPNA AKTIVA (AOP065)	4.939,1	5.786,1	117,2	2,8%
KAPITAL I REZERVE (AOP067)	1.588,1	1.881,4	118,5	2,3%
REZERVIRANJA (AOP090)	29,4	33,7	114,9	1,2%
DUGOROČNE OBVEZE (AOP097)	1.627,0	1.862,7	114,5	3,8%
KRATKOROČNE OBVEZE (AOP109)	1.321,7	1.458,0	110,3	2,5%
POSLOVNI PRIHODI (AOP127)	2.943,0	3.344,8	113,6	2,1%
MATERIJALNI TROŠKOVI (AOP135)	1.841,9	2.060,1	111,8	1,9%
TROŠKOVI OSOBLJA (AOP139)	408,6	488,2	119,5	2,5%
Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća, EUR	1.234	1.399	113,4	86,8%
AMORTIZACIJA (AOP143)	179,1	205,6	114,8	2,9%
UKUPNI PRIHODI (AOP179)	2.974,8	3.464,4	116,5	2,2%
UKUPNI RASHODI (AOP180)	2.670,5	3.030,8	113,5	2,0%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP181)	304,3	433,6	142,5	4,1%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP185)	273,6	390,8	142,8	4,5%
PRIHODI OD PRODAJE U INOZEMSTVU (AOP253)	773,5	837,6	108,3	2,5%
BRUTO INVEST. SAMO U NOVU DUG. IM. (AOP294)	132,6	212,5	160,3	3,8%
BROJ ZAPOSLENIH, krajem razdoblja	29.136	30.851	105,9	2,8%
BROJ ZAPOSLENIH, sati	27.598	29.080	105,4	2,8%
BROJ TVRTKI	5.987	6.401	106,9	4,1%

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

Poslovanje gospodarstva Hrvatske u 2022. i 2023. godini po županijama

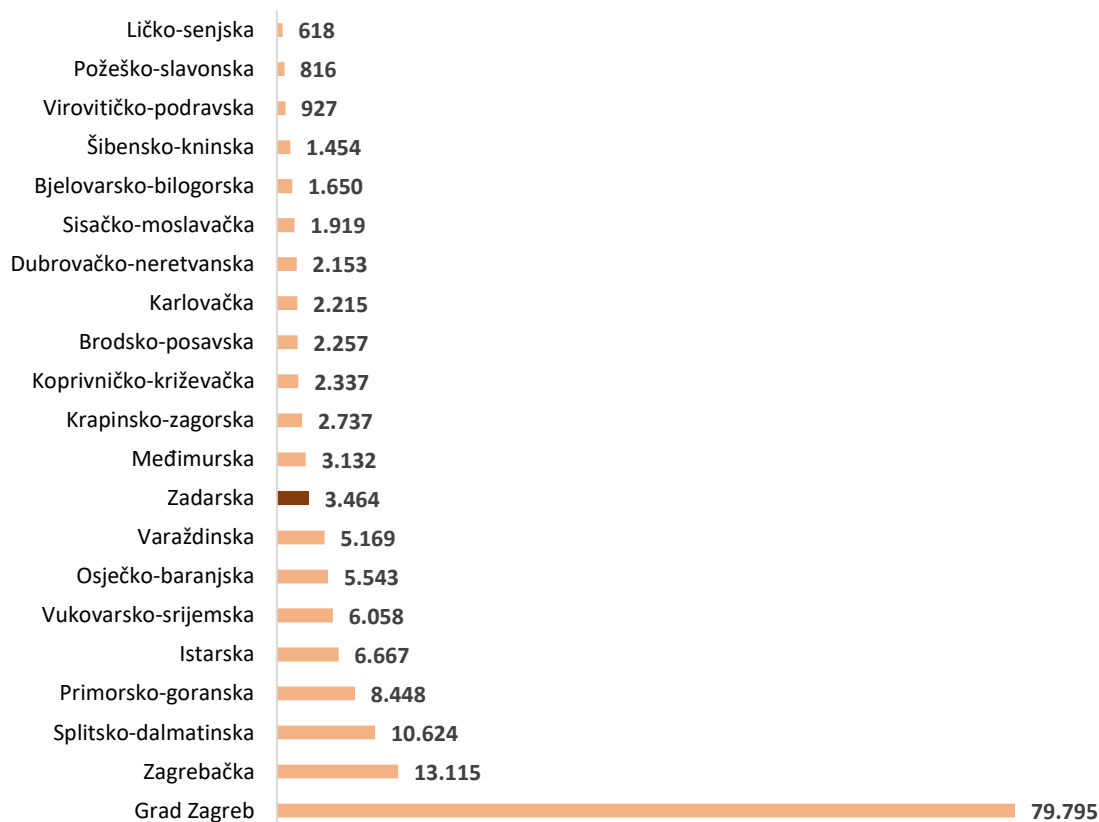
Statistička jedinica	Broj zaposlenih						Ukupni prihodi, EURmil.			Dobit ili gubitak razdoblja, EURmil.			Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća, EUR		
	krajem godine			prema satima rada			2022.	2023.	indeksi 23./22.	2022.	2023.	indeksi 23./22.	2022.	2023.	indeksi 23./22.
	2022.	2023.	23./22.	2022.	2023.	23./22.									
Republika Hrvatska	1.065.559	1.104.336	103,6	995.943	1.029.604	103,4	145.778	161.097	110,5	6.211	8.746	140,8	1.432	1.611	112,5
<i>Panonska Hrvatska</i>	165.800	170.601	102,9	156.225	159.664	102,2	21.071	21.385	101,5	974	917	94,1	1.171	1.321	112,8
Bjelovarsko-bilogorska	16.017	16.508	103,1	15.180	15.734	103,6	1.508	1.650	109,5	59	81	137,7	1.082	1.223	113,1
Virovitičko-podravska	9.695	9.759	100,7	9.374	9.352	99,8	939	927	98,7	46	41	90,8	1.039	1.163	112,0
Požeško-slavonska	9.142	9.272	101,4	8.476	8.499	100,3	826	816	98,7	34	49	146,6	1.179	1.290	109,4
Brodsko-posavska	21.508	23.192	107,8	20.230	21.701	107,3	1.902	2.257	118,7	117	145	123,8	1.213	1.373	113,2
Osječko-baranjska	47.609	48.208	101,3	44.787	44.755	99,9	5.284	5.543	104,9	319	273	85,8	1.170	1.328	113,5
Vukovarsko-srijemska	22.074	22.613	102,4	20.435	20.933	102,4	6.701	6.058	90,4	181	175	96,7	1.096	1.231	112,3
Karlovačka	19.831	20.674	104,3	18.840	19.392	102,9	2.024	2.215	109,4	140	131	93,1	1.373	1.540	112,1
Sisačko-moslavačka	19.924	20.375	102,3	18.903	19.298	102,1	1.886	1.919	101,7	79	22	27,2	1.141	1.293	113,4
<i>Jadranska Hrvatska</i>	293.767	306.703	104,4	276.371	287.468	104,0	29.735	33.426	112,4	1.631	2.309	141,6	1.309	1.488	113,6
Primorsko-goranska	71.272	74.457	104,5	67.277	70.241	104,4	7.635	8.448	110,6	406	468	115,2	1.377	1.554	112,9
Ličko-senjska	5.598	5.706	101,9	5.378	5.435	101,1	628	618	98,3	96	63	65,5	1.091	1.253	114,9
Zadarska	29.136	30.851	105,9	27.598	29.080	105,4	2.975	3.464	116,5	274	391	142,8	1.234	1.399	113,4
Šibensko-kninska	14.027	14.636	104,3	13.344	13.915	104,3	1.261	1.454	115,3	50	88	176,0	1.271	1.450	114,1
Splitsko-dalmatinska	93.654	96.896	103,5	86.598	89.087	102,9	9.200	10.624	115,5	135	644	478,2	1.204	1.388	115,3
Istarska	57.720	60.760	105,3	54.632	57.529	105,3	6.091	6.667	109,5	492	483	98,3	1.464	1.634	111,6
Dubrovačko-neretvanska	22.360	23.397	104,6	21.544	22.181	103,0	1.944	2.153	110,7	177	172	96,7	1.306	1.496	114,5
<i>Grad Zagreb</i>	409.145	413.726	101,1	378.781	383.367	101,2	71.054	79.795	112,3	2.409	4.043	167,8	1.664	1.871	112,4
Grad Zagreb	409.145	413.726	101,1	378.781	383.367	101,2	71.054	79.795	112,3	2.409	4.043	167,8	1.664	1.871	112,4
<i>Sjeverna Hrvatska</i>	196.847	213.306	108,4	184.566	199.105	107,9	23.918	26.491	110,8	1.197	1.477	123,5	1.362	1.523	111,8
Međimurska	31.483	31.690	100,7	29.553	29.785	100,8	2.981	3.132	105,1	172	192	111,3	1.269	1.440	113,5
Varaždinska	47.274	48.928	103,5	44.714	45.733	102,3	4.871	5.169	106,1	250	283	113,3	1.270	1.422	111,9
Koprivničko-križevačka	19.867	20.486	103,1	18.685	19.323	103,4	2.231	2.337	104,8	134	159	118,4	1.338	1.460	109,1

Krapinsko-zagorska	23.264	23.854	102,5	21.719	21.903	100,8	2.427	2.737	112,8	167	212	126,8	1.287	1.478	114,8
Zagrebačka	74.959	88.348	117,9	69.895	82.361	117,8	11.408	13.115	115,0	473	632	133,5	1.490	1.635	109,8

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

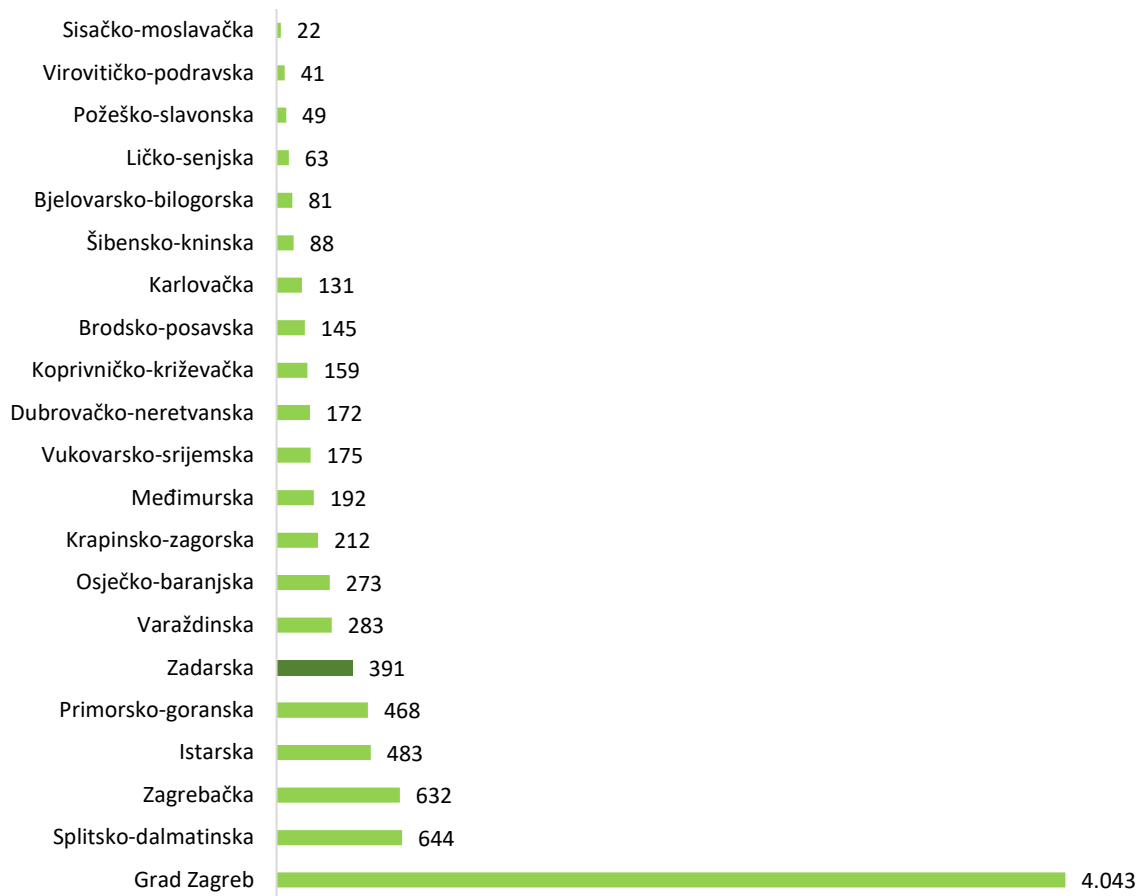
Zbog bolje preglednosti, dio podataka iz tablice izdvojili smo u grafikonima. Grad Zagreb dominira sa 49,5 posto prihoda i 46,2 posto dobiti cijelog hrvatskog gospodarstva. U tvrtkama sa sjedištem u Zagrebu isplaćuju se najveće plaće, u 2023. godini bile su za 16,1 posto veće od državnog prosjeka. S druge strane, doprinosi nekih županija minorni su i glede prihoda i glede dobiti, a prosječne plaće i do skoro 30 posto manje od državnog prosjeka. Ukupni prihodi cjelokupnog gospodarstva veći su za 10,5 posto, a neto dobiti za čak 40,8 posto. Veća je bila i prosječna plaća i to za 12,5 posto. Niti u jednoj županiji nije iskazan gubitak. Prihod su u nekoliko županijama bili manji nego u 2022. godini (najveći pad u Vukovarsko-srijemskoj za 9,6 posto), a u većini županija su bili veći. Najveći rast prihoda zabilježen je u Zadarskoj županiji (za 16,5 posto), pa je Zadarska županija istisnula Međimursku s devetog mjesta županija s najvećim godišnjim prihodima. Pomaci u ostvarenoj dobiti varirali su od drastičnog smanjenja netodobiti (za 72,8 posto u Sisačko-moslavačkoj županiji) do izrazitog rasta (za 378,2 posto u Splitsko-dalmatinskoj županiji). Zadarska županija, s rastom netodobiti od 42,8 posto, nešto je bolja od državnog prosjeka te je zadržala šesto mjesto među županijama s najvećom ostvarenom godišnjom dobiti. Rast plaća također nije bio ujednačen u svim županijama, na državno razini mjesečne bruto isplaćene plaće u 2023. bile su za 12,5 posto veće nego u 2022. godini. Najmanje povećanje bilo je u Koprivničko-križevačkoj županiji (za 9,1 posto), a najveće u Splitsko-dalmatinskoj županiji (za 15,3 posto). Zadarska županija, s rastom plaća od 13,4 posto, za 1 postotni bod bolja je od državnog prosjeka. Nominalni iznosi prosječnih plaća po županijama najbolje pokazuju veliki nesrazmjer regionalno razvitka Hrvatske. Najmanja prosječna brutoplaća u iznosu od 1.163 eura isplaćena je u Virovitičko-podravskoj županiji i bila je na razini 72,2 posto državnog prosjeka ili za 37,8 posto niža od prosječne brutoplaće isplaćene u Gradu Zagrebu. Plaće isplaćene u Zadarskoj županiji bile su za 13,2 posto manje od državnog prosjeka te je gospodarstvo Zadarske županije u kategoriji visine plaće po županijama zadržalo dvanaesto mjesto i u 2023. godini.

Ukupni prihodi hrvatskog gospodarstva u 2023. godini po županijama, EURmil.

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

Dobit ili gubitak razdoblja hrvatskog gospodarstva u 2023. godini po županijama, EURmil.

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u hrvatskom gospodarstvu u 2023. godini po županijama, EUR

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

Hrvatska gospodarska komora razvila je poseban alat za detekciju stupnja razvijenosti županija. Indeks razvijenosti županija, kojeg je Hrvatska gospodarska komora prvi puta objavila 2017. godine, proširen je na 46 indikatora podijeljenih u deset područja kako bismo ocijenili strukturne faktore, faktore efikasnosti te inovativnosti. Riječ je o demografiji i stanovanju, makroekonomskom okviru i institucijama, infrastrukturi i prometu, okolišu i zelenoj tranziciji, zdravlju, osnovnom i srednjem obrazovanju, visokom obrazovanju, efikasnosti tržišta rada, tehnološkoj spremnosti i, na kraju, ali nimalo manje važno, poslovnoj sofisticiranosti i poduzetništvu. Autori su pri razvoju županijskog indeksa razvijenosti okvirno slijedili postupak za razvoj kompozitnih indeksa, kako je opisan u OECD-ovom priručniku „Handbook on Constructing Composite Indicators“, te ga po potrebi prilagođavali našim potrebama i dostupnim nam podacima. Detaljni podaci za sve županije i interaktivna karta mogu se pronaći na DIGITALNOJ KOMORI, u rubrici MOJ HGK Puls. Ovdje donosimo podatke za Zadarsku županiju u 2023. i 2024. godini i njen rang među županijama prema svim indikatorima. Zadarska je županija imala ukupan indeks 56,7 u 2023. godini te 57,7 u 2024. godini, što ju je svrstalo na četvrto, odnosno treće mjesto među svim županijama. Najbolji rang ima u pokazateljima Stambena gradnja; Gubici vodovodne mreže (1. mjesto), OIE – MWh (2. mjesto) te Migracije; Promjena broja stanovnika; Upisani studenti; Izdaci za zaštitu okoliša; Udio djelatnosti KMN u BDV (3. mjesto).

Županijski indeksi razvijenosti Zadarske županije i njihov rang među hrvatskim županijama

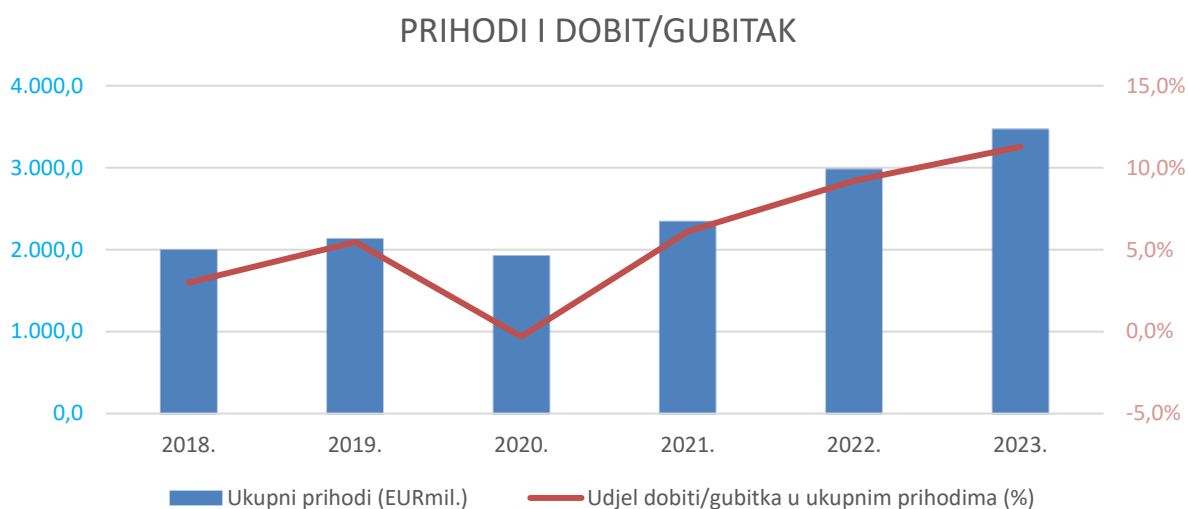
skupine pokazatelja	2023.		2024.		skupine pokazatelja	2023.		2024.	
	indeksi	rang	indeksi	rang		indeksi	rang	indeksi	rang
Ukupan indeks (46 pokazatelja)	56,7	4.	57,7	3.	Ukupan indeks (46 pokazatelja)	56,7	4.	57,7	3.
DEMOGRAFIJA I STANOVANJE (7)	69,1	2.	70,7	2.	OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOV. (6)	53,6	7.	54,4	5.
Migracije	63,3	4.	66,2	3.	Prosječna ocjena u 7. razredu osnovne škole	64,3	4.	50,2	7.
Promjena broja stanovnika	71,7	4.	75,4	3.	Prosječna ocjena u 4. razredu srednje škole	47,4	10.	49,8	11.
Promjena 3-godišnjeg broja živorođene djece	73,2	4.	70,8	4.	Matematika A razina - udio	55,8	7.	51,9	8.
Predškolske ustanove: postotak djece u vrtiću	49,3	9.	50,7	10.	Engleski jezik A razina - udio	64,4	5.	66,2	4.
Stanovništvo 0-19: stopa promjene stanovnika	62,2	7.	62,2	7.	Matematika A razina - ocjena	55,0	9.	57,9	10.
Stanovništvo 20-64: stopa promjene radno sposobnih stanovnika	69,8	6.	69,8	6.	Engleski jezik A razina - ocjena	34,6	18.	50,3	8.
Stambena gradnja: godišnji prosjek dovršenih stambenih kvadrata	100,0	1.	100,0	1.					
MAKROEKONOMIJA I INSTITUCIJE (5)	58,0	3.	59,2	3.	VISOKO OBRAZOVANJE (4)	61,9	4.	61,1	4.
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći u % prosjeka EU	51,3	6.	50,7	8.	Diplomirani studenti na 1.000 st.	55,9	8.	66,7	5.
Promjena BDP-a p/c	58,7	10.	30,1	18.	Upisani studenti na 1.000 st.	74,5	3.	74,7	3.
Depoziti stanovništva po stanovniku u EUR	64,1	5.	67,1	5.	Upisani doktori i magistri na 1.000 st.	67,4	4.	49,9	7.
Pravosuđe: stopa rješavanja predmeta	61,9	8.	62,5	5.	Doktori, magistri i specijalisti na 1.000 st.	49,9	7.	52,9	5.
Adminstrat. efikasnost: omjer rashoda za zaposlene i poslovnih prihoda svih lokalnih političara	54,2	9.	55,4	6.					
INFRASTRUKTURA I PROMET (5)	45,6	16.	55,4	6.	EFIKASNOST TRŽIŠTA RADA (4)	49,8	9.	53,0	8.

Digitalna infrastruktura: pokrivenost kućanstava širokopojasnim internetom	69,5	5.	69,5	5.	Prosječna bruto plaća	48,5	8.	47,2	9.
Gubici vodovodne mreže	33,5	21.	78,5	1.	Stopa aktivnosti	43,9	14.	53,7	9.
Gustoća cestovne mreže	44,5	10.	45,4	10.	Stopa nezaposlenosti	55,8	8.	54,4	10.
Proračunski izdaci za promet i stanovanje	61,0	6.	61,0	6.	Stopa zaposlenosti	51,1	9.	56,8	7.
Cestovni prijevoz robe: rast prijevoza robe	19,5	21.	18,8	21.					
OKOLIŠ I ZELENA TRANZICIJA (4)	46,4	15.	51,1	7.	TEHNOLOŠKA SPREMNOST (2)	53,9	5.	55,1	6.
Izdaci za zaštitu okoliša	69,1	3.	69,3	3.	Investicije per capita: bruto invest. samo u novu dugotrajnu imo. - trogodišnji prosjek	48,6	7.	48,6	7.
Komunalni otpad: količine po stanovniku	24,0	20.	21,9	20.	Novonastala vrijednost po zaposlenom	59,3	5.	61,5	5.
Stopa odvojenog prikupljanja KO	28,0	19.	38,7	13.					
OIE - MWh na 1000 stanovnika	64,4	2.	74,5	2.					
ZDRAVLJE (4)	64,4	5.	62,4	5.	POSLOVNA SOFISTICIRANOST I PODUZETNIŠTVO (5)	53,8	7.	54,9	6.
Mortalitet - cirkulacijske bolesti: stopa mortaliteta na 100.000 st.	77,3	3.	75,1	5.	Djelatnost KMN u ukupno zaposlenima	63,4	6.	63,4	5.
Mortalitet - novotvorine: stopa mortaliteta od neoplasmata na 100.000 st.	60,3	6.	64,9	6.	Novoosnovana poduzeća na 1.000 st.	63,3	4.	62,7	4.
Mortalitet opći: stopa ukupnog mortaliteta na 1.000 st.	65,2	7.	63,7	6.	Udio djelatnosti J u BDV	36,1	19.	39,5	16.
Broj osiguranika po ordinaciji OM (obiteljske medicine)	55,0	10.	46,0	13.	Udio djelatnosti J u ukupno zaposlenima	38,4	17.	39,1	17.
					Udio djelatnosti KMN u BDV	67,9	3.	69,6	3.

Izvor: Digitalna komora, HGK Puls; obrada: HGK - Županijska komora Zadar

Prihodi i dobit gospodarstva Zadarske županije

Ukupni prihodi svih poduzetnika koji su predali financijska izvješća za 2023. godinu iznosili su 3,46 milijardi eura i bili su za 16,5 posto veći nego u 2022. godini. Ukupni rashodi iznosili su 3,03 milijarde eura, rasli su nešto sporije, pa je posljedično povećana dobit. Ostvarena je dosad najveća brutodobit (dobit/gubitak prije oporezivanja) u iznosu od 434 milijuna eura i netodobit (dobit/gubitak razdoblja) u iznosu od 391 milijun eura. To je povećanje od 42,8 posto netodobiti u odnosu na prethodnu godinu. Grafikon prati ostvarenje prihoda i dobiti u gospodarstvu Zadarske županije kroz razdoblje od šest godina. Vidljiv je utjecaj *koronakrize* u poslovanju 2020. godine s padom prihoda i gubitkom, ali i uzlet u narednim godinama. Uz dosad najveće prihode i dobit ostvarene u 2023. godini, zanimljiv je i omjer prihoda i dobiti te godine. Dostignut je omjer od 11,3 posto neto dobiti u odnosu na ukupne prihode, što je također rekordna stopa profita.

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

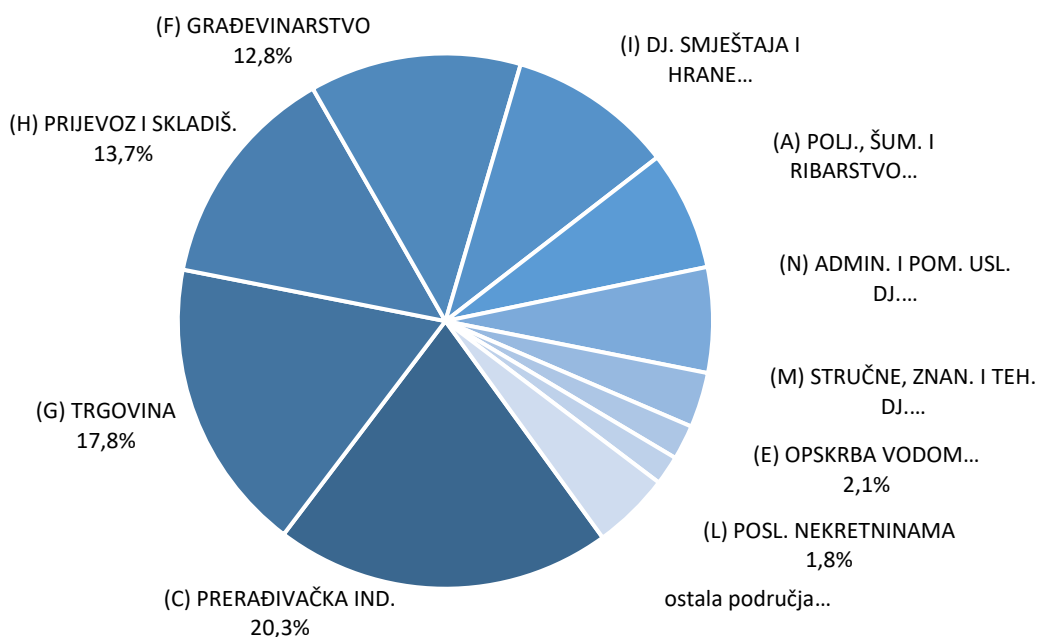
U nastavku je pregled ostvarenih prihoda i netodobiti po područjima djelatnosti. Značajan je rast prihoda u gotovo svim područjima djelatnosti. Nešto manji prihodi nego prethodne godine bili su u područjima *K – Financijske djelatnostima i djelatnosti osiguranja* i *L – Poslovanje nekretninama*. Dobit je ostvarena baš u svakom području djelatnosti, čak i u onima koji su u 2022. prikazali gubitke. U nekoliko područja djelatnosti netodobit je manja nego prethodne godine, ali na razini cjelokupnog gospodarstva veća je za 42,8 posto.

Prihodi i dobit gospodarstva Zadarske županije u 2022. i 2023. godini po područjima djelatnosti, EURmil.

Područja djelatnosti	Ukupni prihodi (AOP179)			Dobit ili gubitak razdoblja (AOP185)		
	2022.	2023.	23./22.	2022.	2023.	23./22.
GOSPODARSTVO ZDŽ - UKUPNO	2.974,8	3.464,4	116,5	273,6	390,8	142,8
(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	223,0	250,2	112,2	-8,6	10,7	-124,2
(B) RUDARSTVO I VAĐENJE	18,8	21,0	111,9	0,8	0,7	88,9
(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	648,2	704,2	108,6	10,3	24,6	239,9
(D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM...	32,0	36,2	113,2	3,4	4,8	139,8
(E) OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA...	65,8	72,7	110,6	2,9	1,6	54,7
(F) GRAĐEVINARSTVO	337,2	443,0	131,4	16,1	28,9	179,6
(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO	546,5	615,1	112,5	31,7	39,5	124,6
(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	403,5	473,5	117,3	152,2	207,1	136,1
(I) DJ. PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIP. I USLUŽ. HRANE	272,2	346,1	127,2	30,0	35,2	117,2
(J) INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	21,0	25,7	122,4	3,0	3,9	131,1
(K) FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJ. OSIGURANJA	2,6	2,5	98,3	0,7	0,4	64,2
(L) POSLOVANJE NEKRETNINAMA	61,8	61,1	98,8	4,6	4,5	96,3
(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJ.	95,3	115,3	121,0	10,5	10,1	97,0
(N) ADMINISTRATIVNE I POM. USLUŽNE DJ.	189,6	220,5	116,3	12,5	8,2	66,0
(P) OBRAZOVANJE	8,3	10,0	119,5	0,8	1,3	158,0
(Q) DJ. ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	16,6	23,9	143,8	2,5	3,4	133,9
(R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	21,7	28,5	131,4	0,7	4,5	671,2
(S) OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	10,5	14,7	139,3	-0,3	1,3	-448,9

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

Struktura ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2023. godini

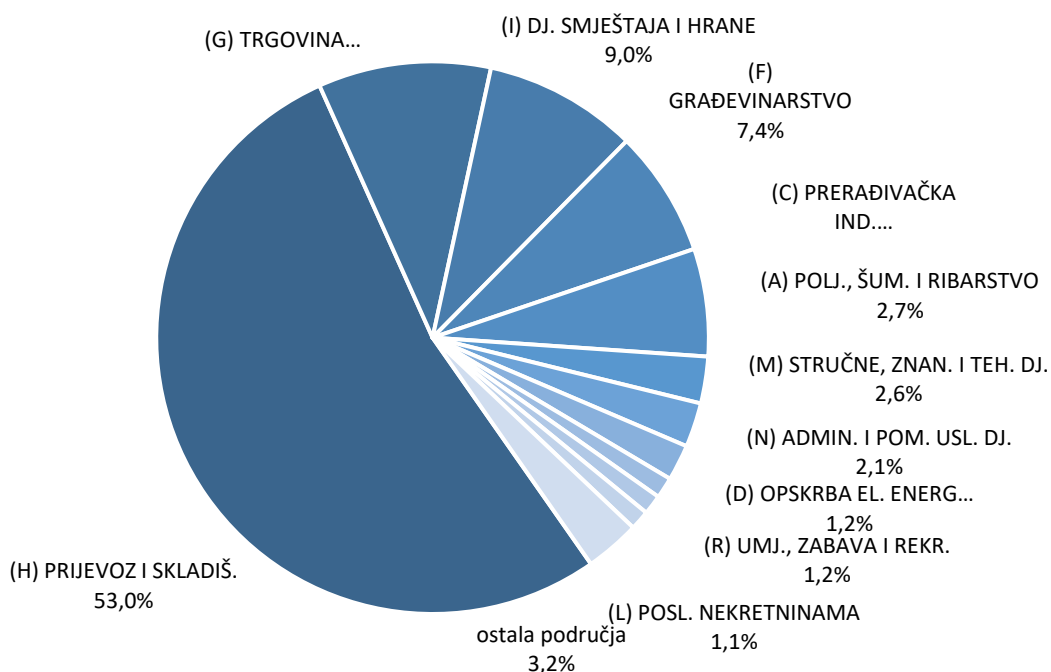

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

I ovu poslovnu godinu *Prerađivačka industrija* imala je veće prihode od *Trgovine* i treću godinu za redom vodeća je u ostvarenju ukupnih prihoda. Na trećem mjestu je ove godine *Prijevoz i skladištenje*, zahvaljujući izvrsnim poslovnim rezultatima zadarskih brodara. Velik rast ostvarilo je *Građevinarstvo* i to za 31,4 posto te *Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane* za 27,2 posto.

Pogledom na podatke o ostvarenoj dobiti imamo još bolji uvid u razinu oporavka cjelokupnog gospodarstva. *Prijevoz i skladištenje*, odnosno vodeće broderske tvrtke u tom području djelatnosti, ostvarile su iznimnu dobit i time značajno povećale profitabilnost cijelog gospodarstva. Trgovina, turistički sektor, građevinarstvo i prerađivačka industrija potpuno su se oporavili od krize i ostvaruju respektabilnu dobit. S iskazanom dobiti slijede ih i sva ostala područja djelatnosti.

Struktura dobiti (AOP185) gospodarstva Zadarske županije u 2023. godini, po područjima djelatnosti, EURmil.

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK – ŽK Zadar

ZAPOSLENOST I PLAĆE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Zaposlenost i nezaposlenost

Podatke o zaposlenosti dobivamo iz više izvora i ovisno o izvoru obuhvat podataka je različit. Prilikom usporedbe ovih podataka najtočnije rezultate imamo ako uspoređujemo podatke istog obuhvata i iz istog izvora. Ponekad je ipak potrebno usporediti i podatke iz različitih izvora, obuhvat nije u tom slučaju identičan, ali i ovakvi rezultati mogu biti indikativni i pomoći sagledavanju problematike zaposlenosti, čak ako i nisu potpuno u skladu s pravilima statističke obrade podataka. Zaposlenost, kao i nezaposlenost stanovništva u Hrvatskoj prate četiri institucije:

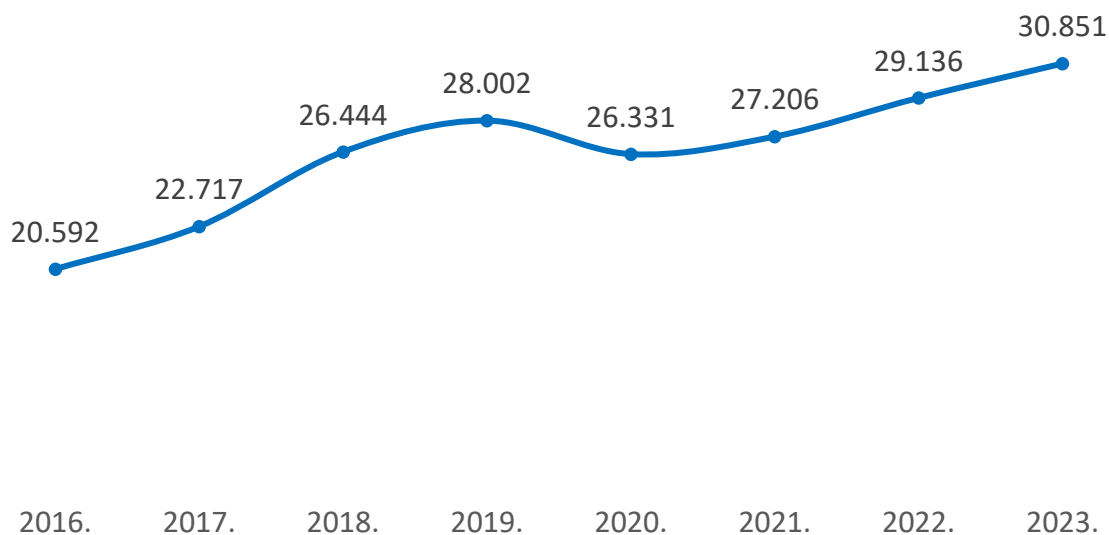
- nama najvažniji su podaci iz financijskih izvještaja poduzetnika obveznika plaćanja poreza na dobit, predanih FINA-i. Kretanje broja zaposlenih u gospodarskim subjektima ovisno je o poslovnim rezultatima i indikator je poslovne uspješnosti toga istoga gospodarstva. Nedostatak ovih podataka jest u tome što su njima obuhvaćeni podaci samo onih poduzetnika koji su izvješća predali, a ne predaju ih svi. Ovi podaci odnose se samo na zaposlene u pravnim osobama iz područja gospodarstva, bez sektora bankarstva i osiguranja. Kriterij je sjedište pravne osobe, a ne prebivalište zaposlenika. Najčešće se rabe podaci o prosječnom broju zaposlenih mjerivo satima rada. U svojim se analizama nekad koristimo i podacima o stanju broja zaposlenih krajem razdoblja, odnosno krajem poslovne godine. Precizno su usporedivi samo podaci izvještajnog razdoblja (godine) s podacima iz prethodnog razdoblja iz tih istih izvještaja. Vremenski sljedovi ne donose preciznu usporedbu, jer ni u jednom izvještajnom razdoblju izvještaje ne predaju svi poduzetnici
- evidencija broja osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) najbolje oslikava područje ukupne zaposlenosti (s obzirom na to da je dominantna većina osiguranika zaposlena), iako je ne poistovjećujemo s brojem zaposlenih. Evidencija se vodi za kategorije osiguranika: radnike kod pravnih osoba, radnike kod fizičkih osoba, obrtnike, poljoprivrednike, samostalne profesionalne djelatnosti, zaposlene kod međunarodnih organizacija, s produženim osiguranjem i ostale. Iz

kategorije radnika kod pravnih osoba nisu izdvojeni radnici u gospodarstvu kao posebna kategorija, pa su ovi podaci teško usporedivi s podacima FINA-e

- Državni zavod za statistiku (DZS) od 2021. godine pruža informaciju o stanju zaposlenosti i nezaposlenosti, aktivnom stanovništvu i plaćama po pojedinim županijama za svaki mjesec
- Hrvatski zavod za zapošljavanje registrira nezaposlene osobe koje su prijavljene na Zavodu. Evidencija se vodi na mjesečnoj bazi i vrlo je detaljna: prema prebivalištu, prema spolu, prema stručnoj spremi, prema godinama starosti itd. Jedina je mana to da evidencijom nisu obuhvaćane nezaposlene osobe koje su se propustile registrirati na Zavodu ili su to pravo izgubile a da se nisu zaposlile.

Održavanje visokog stupnja zaposlenosti u kriznim vremenima odlika je gospodarstva Zadarske županije i to smo u našim analizama više puta naglasili. Unatoč velikim poslovnim problemima u kriznom razdoblju, poslodavci su zadržali približno isti broj zaposlenika. Relativno je mali broj otpuštanja zaposlenih u kriznim razdobljima, manji nego na državnoj razini i manji nego u sektoru obrtništva, na što poslodavci u gospodarstvu Zadarske županije mogu biti ponosni. Povećanjem gospodarske aktivnosti u posljednjim godinama povećava se i broj zaposlenih; razina zaposlenosti iz 2008. godine nadmašena je u 2014. godini, neprekidno raste, a na kraju 2019. došli smo do broja od 28.002 zaposlenika u gospodarstvu Zadarske županije. *Koronakriza* je učinila svoje i u 2020. godini imamo zaposlenost otprilike na razini iz 2018. godine. Ali nakon toga nastavlja se rast zaposlenosti te na kraju 2023. imamo rekordan broj zaposlenih u gospodarstvu, njih 30.851, što čini povećanje od 5,9 posto u odnosu na prethodnu godinu. Za usporedbu gospodarstvo cijele Hrvatske imalo je na kraju 2023. godine 1.104.336 zaposlenih ili 3,7 posto više nego godinu prije.

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije (stanje krajem razdoblja)

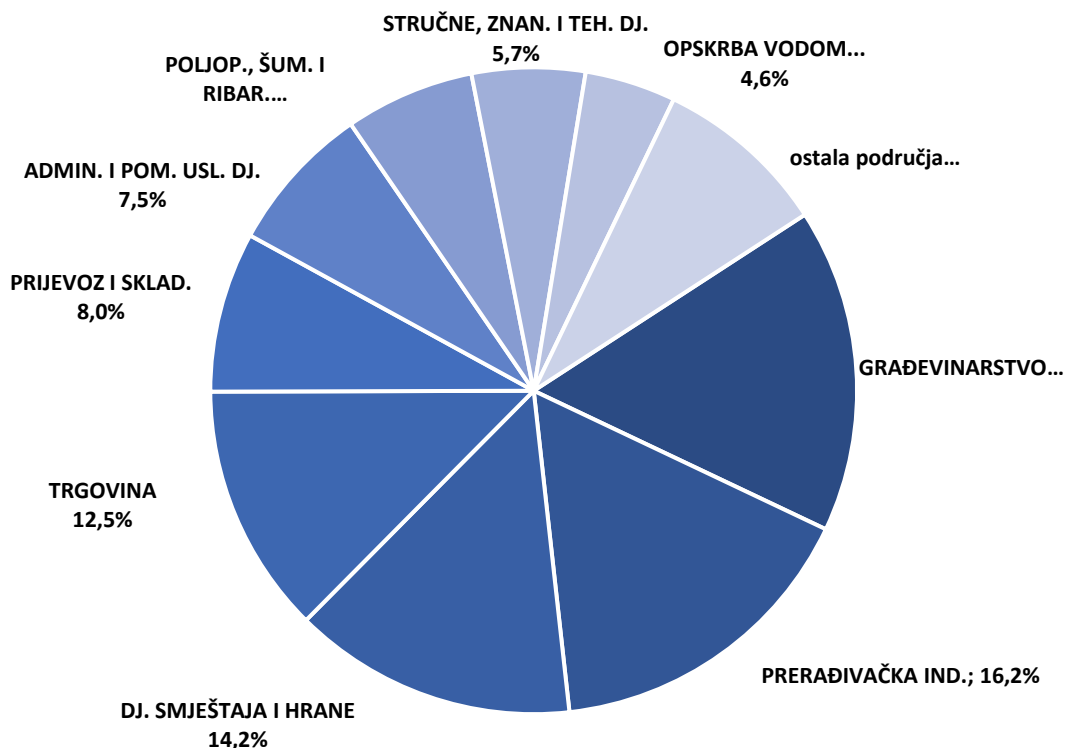
Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije, stanje krajem godine

područja djelatnosti	2022.	2023.	2023./22.
GOSPODARSTVO ZADARSKE ŽUPANIJE	29.136	30.851	105,9
(A) POLJ., ŠUM. I RIBAR.	2.006	1.999	99,7
(B) RUDARSTVO I VAĐENJE	227	240	105,7
(C) PRERAĐIVAČKA IND.	4.982	4.994	100,2
(D) OPSKRBA EL. ENER...	57	59	103,5
(E) OPSKRBA VODOM...	1.390	1.405	101,1
(F) GRAĐEVINARSTVO	4.520	5.002	110,7
(G) TRGOVINA	3.840	3.863	100,6
(H) PRIJEVOZ I SKLAD.	2.112	2.474	117,1
(I) DJ. SMJEŠTAJA I HRANE	3.881	4.381	112,9
(J) INFORMACIJE I KOMUN.	415	446	107,5
(K) FINAN. DJ. I DJ. OSIG.	26	20	76,9
(L) POSL. NEKRETNINAMA	344	407	118,3
(M) STRUČ., ZNAN. I TEH. DJ.	1.695	1.749	103,2
(N) ADMIN. I POM. USL. DJ.	2.222	2.300	103,5
(P) OBRAZOVANJE	354	359	101,4
(Q) DJ. ZDR. ZAŠT. I SOC. SKRBI	498	553	111,0
(R) UMJ., ZABAVA I REKR.	241	236	97,9
(S) OSTALE USL. DJ.	326	364	111,7

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Struktura broja zaposlenih u pojedinim područjima djelatnosti gospodarstva Zadarske županije na kraju 2023. godine

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Brojem zaposlenih na kraju 2023. godine sektor građevinarstva prestigao je prerađivačku industriju, dok je nekada vodeći sektor trgovine ove godine smješten tek na četvrto mjesto, nakon djelatnosti smještaja i hrane. Na kraju 2023. u odnosu na kraj 2022. godine, u većini područja djelatnosti povećan je broj zaposlenih. Neznatno je smanjena zaposlenost u *A – Poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu* te u *R – Umjetnosti, zabavi i rekreaciji*. Relativno veći pad je u *K – Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja*, ali to područje i inače zapošljava jako mali broj ljudi. Rast zaposlenosti veći od županijskog prosjeka (za 5,9 posto) bio je u *L – poslovanju nekretninama* (za 18,3 posto), u *H – Prijevozu i skladištenju* (za 17,1 posto), *I – Djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane* (za 12,9 posto), *S – Ostalim uslužnim djelatnostima* (za 11,7 posto) i u *F – Građevinarstvu* (za 10,7 posto).

U strukturi broja zaposlenih cjelokupnog gospodarstva građevinarstvo i prerađivačka industrija sudjeluju svatko s 16,2 posto, smještaj i hrana s 14,2 posto, trgovina s 12,5 posto. Slijede ostala područja zaključno s djelatnostima financija i osiguranja, koja broje tek 20 zaposlenika.

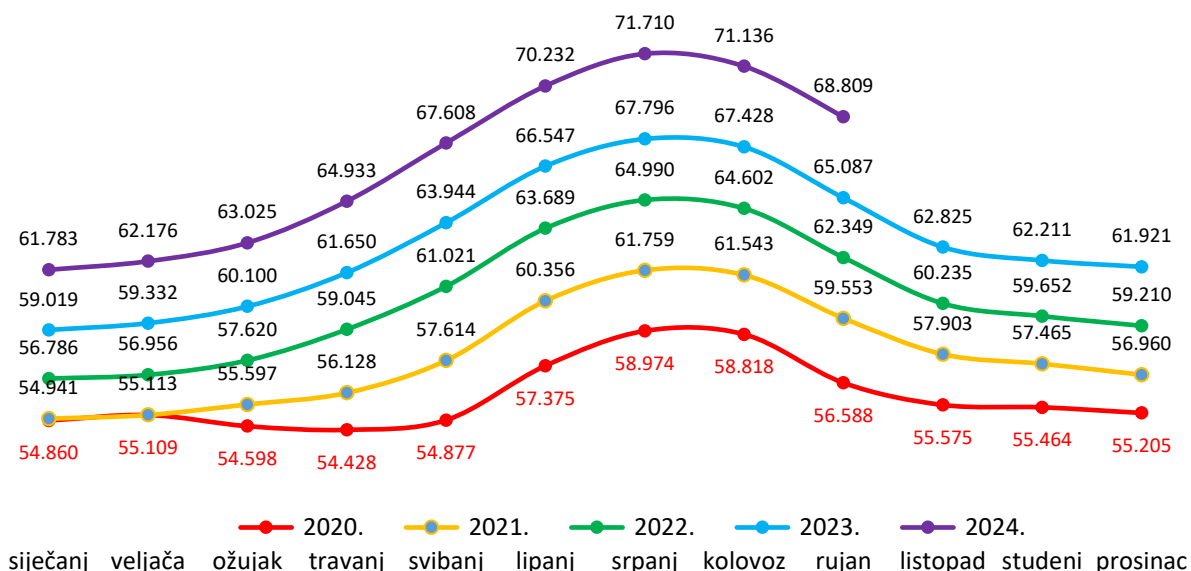
Osim podatka o broju zaposlenih na kraju godine, poslodavci u svoje godišnje financijske izvještaje (GFI) unose i podatke o broju zaposlenih temeljem sati rada. Statistika temeljena na broju zaposlenih na kraju godine pokazatelj je rasta ili pada zaposlenosti kroz godinu i zato te podatke najčešće koristimo u analizi zaposlenosti u gospodarstvu. S druge strane, broj zaposlenih temeljen na satima rada realniji je pokazatelj stvarnog intenziteta rada kroz cijelu godinu, a koristimo ga za izračun prosječne mjesečne isplaćene plaće, tako da ga stavljamo u omjer s troškovima osoblja (za izračun bruto plaće) ili sa neto plaćama i nadnicama (za izračun neto plaće), stavkama koje također obveznici plaćanja poreza na dobit ispunjavaju u GFI-jima. U gospodarstvu s izraženim sezonskim zapošljavanjem, kakav je dobar dio u Zadarskoj županiji, često je slučaj da je broj zaposlenih na temelju sati rada veći od broja na kraju godine, jer na kraju godine nema sezonskih radnika. Zadnjih nekoliko godina i u turističkim djelatnostima imamo trend sve većeg broja zaposlenih na kraju godine u odnosu na godišnji prosjek. Glavni razlog je kontinuirani porast zapošljavanja, ne samo u Zadarskoj županiji, već i u cijeloj državi.

Sve dosad prezentirane podatke o broju zaposlenih, samo u gospodarstvu, nalazimo u izvješćima Financijske agencije (FINA). Podatke o ukupnoj zaposlenosti rezidenata nekog područja, u ovom slučaju stanovnika Zadarske županije, crpimo iz Statističkih informacija Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) o broju njihovih osiguranika. Na grafikonima koji slijede pratimo promjene u razini zaposlenosti na području Zadarske županije prema osnovama osiguranja. Uvažavajući sezonske oscilacije u županiji, ovdje donosimo prikaz stanja broja zaposlenih tijekom svih mjeseci. Nažalost, ne možemo izdvojeno pratiti promjene u broju zaposlenih u gospodarstvu, jer se radnici kod svih pravnih osoba (u javnoj upravi i u gospodarstvu) evidentiraju u jedinstvenoj stavci. Kao zajednička kategorija prikazani su obrtnici i radnici kod fizičkih osoba. Zadnja skupna kategorija – Ostali (Poljoprivrednici, Samostalne profesionalne djelatnosti, Zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu te Produženo osiguranje), relativno je malobrojna i nije podložna velikim sezonskim oscilacijama niti se značajno mijenjala kroz promatrano razdoblje. Radnici kod pravnih osoba, dakle u gospodarstvu i javnom sektoru, najveća su skupina zaposlenika. Njihov udjel u ukupnoj zaposlenosti stalno raste, 2005. godine predstavljali su 70 posto svih zaposlenika u Zadarskoj županiji, a 2023. i 2024. godine njihov udjel dostiže 80 posto.

Plastična slika promjene broja zaposlenih tijekom godine prikazana je na slijedećem grafikonu. Veliki utjecaj sezonskog zapošljavanja stvara svojevrstan „trbuh“ u ljetnim mjesecima, ali gospodarstvo Zadarske županije raznoliko je i raste iz godine u godinu, ne samo u sezonski orijentiranim sektorima. Nakon proljeća i ljeta 2020. godine, koje je obilježila *koronakriza* (i njen negativan utjecaj i na zaposlenost), zaposlenost raste i u zimskim mjesecima. To svjedoči o povećanju zaposlenosti i u drugim sektorima, ne samo onima povezanim s turističkom sezonom. U svakom mjesecu, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, značajno se povećao

broj zaposlenih. Posljednji podatak je da potkraj rujna 2024. godine ukupno zaposlenih osoba ima 68.809, što je za 4,4 posto više nego krajem istog mjeseca prethodne godine.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO-a) u Zadarskoj županiji, po mjesecima

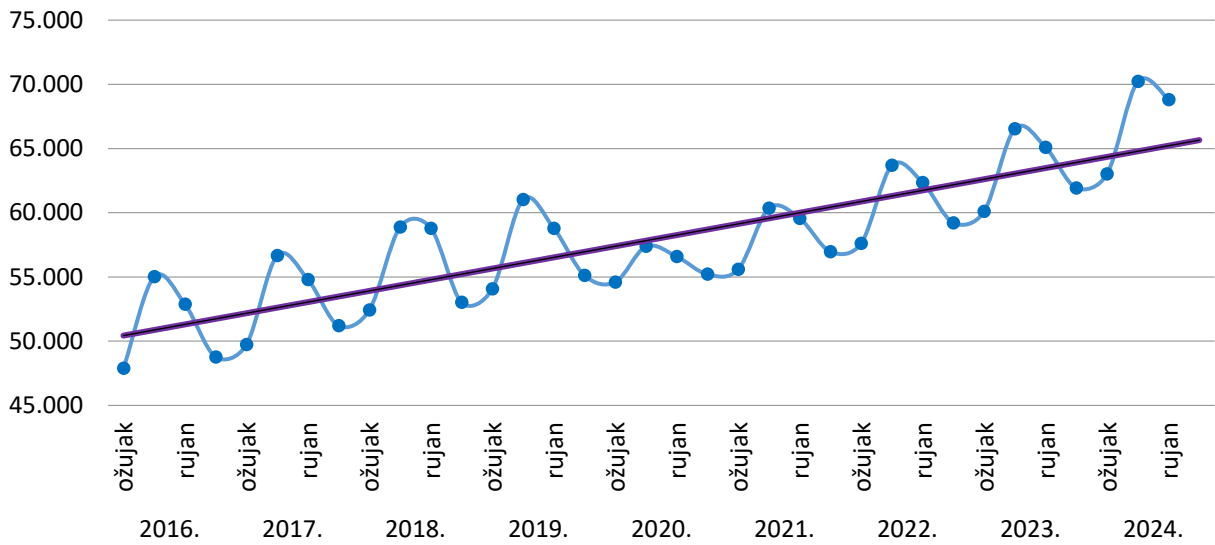

Izvor: HZMO; obrada: HGK - ŽK Zadar

Usporedba s kretanjem zaposlenosti na državnoj razini predstavljena je na grafikonima koji slijede. Zbog velikog utjecaja sezonskog zapošljavanja u gospodarstvu, sinusoida sezonskih oscilacija značajnije je izražena u Zadarskoj županiji, kao i u svim jadranskim županijama sa snažnim turističkim sektorom. Na razini cijele države također imamo sezonske oscilacije, ali znatno manje. Većina hrvatskih poslodavaca posluje u sektorima s ujednačenim brojem zaposlenih tijekom cijele godine, pa je utjecaj sezonskih oscilacija turističkog sektora znatno manji na državnoj razini. Nadalje, vidljiv je kontinuirani rast zaposlenosti i na županijskoj i na državnoj razini i njega ne možemo pripisati samo rastu zaposlenosti u turizmu već i drugim sektorima oporavljenim od gospodarske krize iz prethodnih godina. Pritom je uzlazni trend u zapošljavanju u Zadarskoj županiji jači od onog na državnoj razini, što je nesumnjivo posljedica rasta turističkog prometa, ali i rasta zaposlenosti u drugim sektorima (prerađivačka industrija, građevinarstvo, administrativne djelatnosti...). Pad zaposlenosti u 2020. godini najviše se osjetio u turističkoj sezoni, slijedeće dvije godine bile su bolje, a 2024. rekordna.

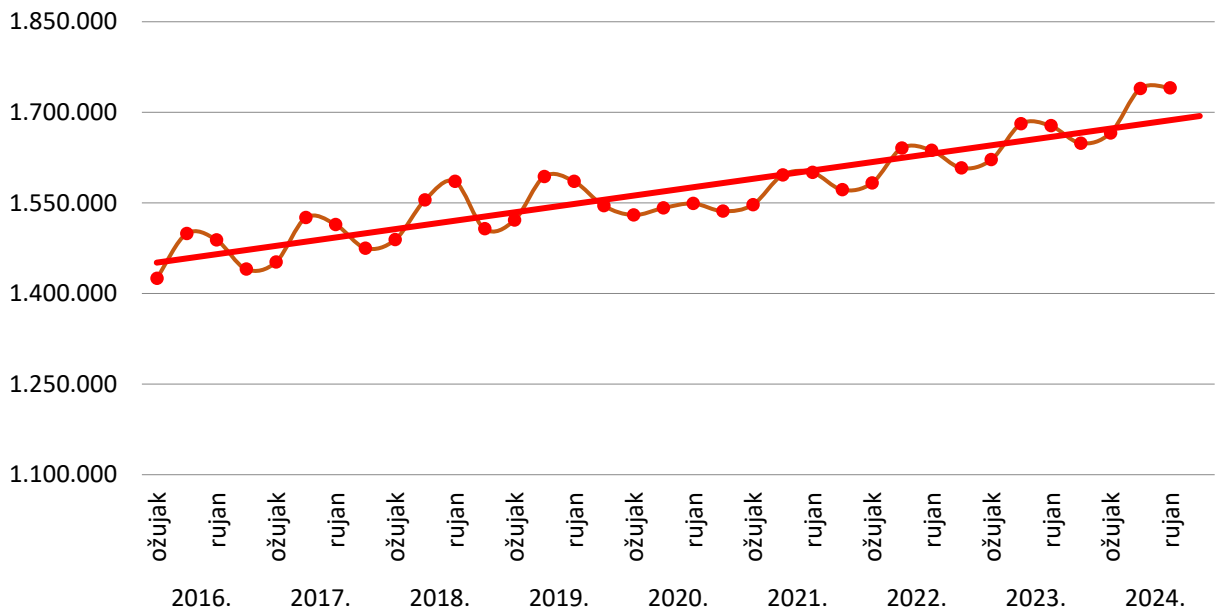
Na grafikonima koji slijede donosimo usporedbu sezonskih oscilacija broja zaposlenih u Zadarskoj županiji i cijeloj Hrvatskoj. Očekivano, na županijskoj razini ova pojava je izraženija, a isto tako, možemo primijetiti da je i višegodišnji trend rasta ukupne zaposlenosti u Zadarskoj županiji izraženiji od državnog prosjeka.

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO-a) na području Zadarske županije

Izvor: HZMO; obrada: HGK - ŽK Zadar

Kretanje broja zaposlenih (osiguranika HZMO-a) na području Hrvatske

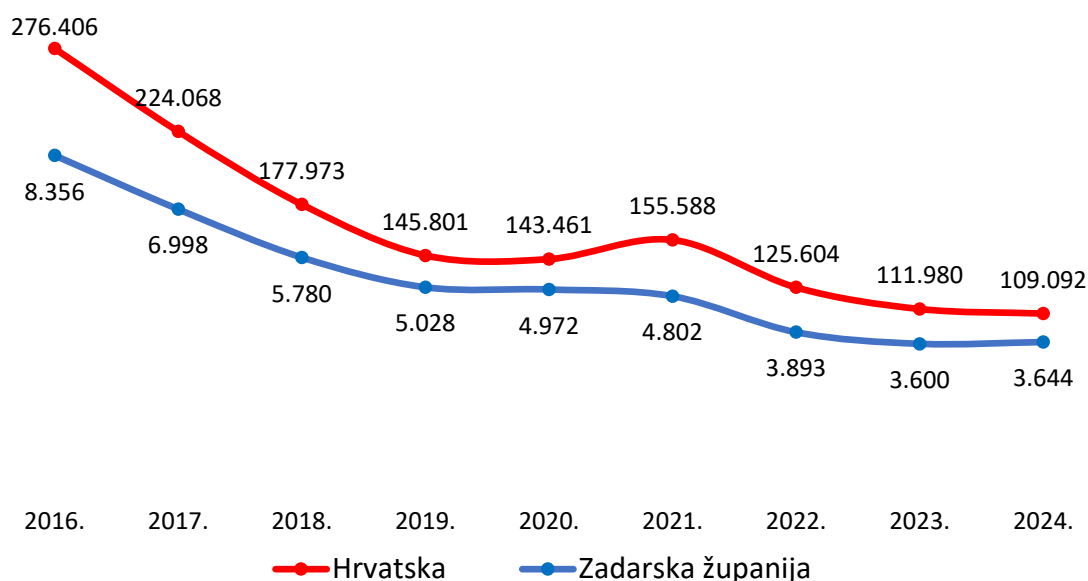

Izvor: HZMO; obrada: HGK - ŽK Zadar

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) detaljno prati te mjesečno objavljuje stanje registriranih nezaposlenih osoba. U gospodarski relativno uspješnim godinama, od 2016. do 2019., broj nezaposlenih smanjuje se i to nešto bržim tempom na državnoj nego na županijskoj razini.

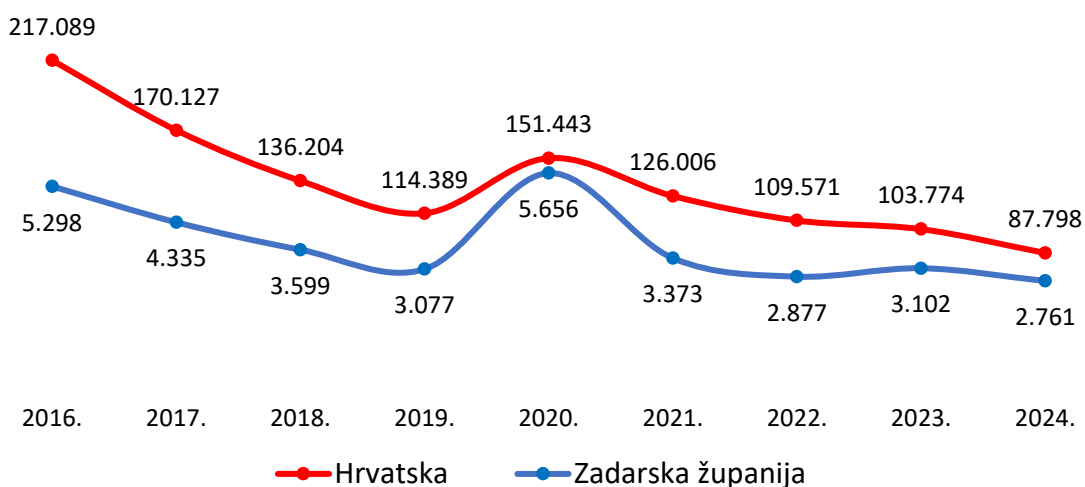
Utjecaj *koronakrize* osjetio se već u ožujku 2020. godine kroz usporavanje pada nezaposlenosti. Kulminiralo je na ljeto iste godine izostankom sezonskog zapošljavanja, i to značajnije na području županije. Nakon ožujka 2021. godine nezaposlenost u cijeloj državi opet se smanjuje, pa tijekom narednih ljetnih sezona godine doseže rekordno niske razine. Prikazan je tijek promjena broja nezaposlenih evidentiran na području Zadarske županije i na području cijele Hrvatske. Prvi grafikon prati stanje izvan sezone, krajem ožujka, a drugi u srcu sezone, krajem srpnja. Velik rast nezaposlenosti svih je pogodio u sezoni 2020. godine, a postupno smanjenje broja registriranih nezaposlenih osoba bilo je nešto intenzivnije na županijskoj nego na državnoj razini.

Registrirane nezaposlene osobe u Zadarskoj županiji i ukupno u Hrvatskoj, stanje 31. ožujka

Izvor: HZZ; obrada: HGK - ŽK Zadar

Registrirane nezaposlene osobe u Zadarskoj županiji i ukupno u Hrvatskoj, stanje 31. srpnja

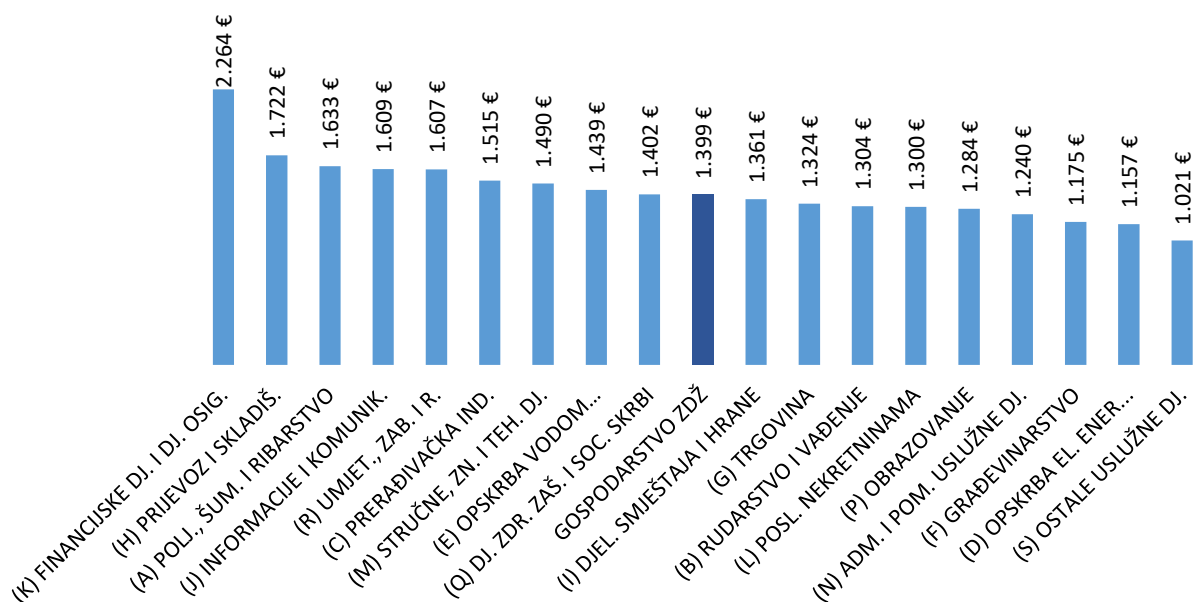
Izvor: HZZ; obrada: HGK - ŽK Zadar

Plaće u Zadarskoj županiji

Na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja o prosječnom broju zaposlenih i o troškovima osoblja (AOP139), došli smo i do izračuna prosječne mjesečne isplaćene brutoplaće u gospodarstvu Zadarske županije. Kako je već rečeno, za izračun se koristimo podatkom o broju zaposlenih na temelju sati rada. Ukupni iznos *Troškova osoblja* (stavka AOP 139) isplaćen zaposlenicima tijekom cijele godine dijeli se s brojem *zaposlenih prema satima rada* i s 12 mjeseci.

Prosječna mjesečna isplaćena brutoplaća u 2023. godini iznosila je 1.399 eura i bila je veća za 5,5 posto u odnosu na prosječnu brutoplaću isplaćenu u 2022. godini. Velike su razlike u visini isplaćene brutoplaće po pojedinim područjima djelatnosti i kreću se od 1.021 eura u *Ostalim uslužnim djelatnostima* do 2.264 eura u *Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja*.

Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u gospodarstvu Zadarske županije u 2023. godini, po područjima djelatnosti

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Posljednjih godina Državni zavod za statistiku vodi podatke u kategorijama Prosječne mjesečne isplaćene brutoplaće po zaposlenome prema NKD-u 2007 po županijama, a jednako tako i netoplaće. Podaci o plaćama do 2019. dobiveni su temeljem godišnjeg istraživanja sa stanjem 31. ožujka, a od 2020. obradom podataka iz obrazaca JOPPD. Ova metoda obuhvaća plaće zaposlenih u pravnim osobama, a nisu obuhvaćeni zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama te zaposleni osiguranici poljoprivrednici. Također, iz mase pravnih osoba nisu izdvojeni poslodavci u gospodarstvu. Podaci se objavljuju mjesečno, kao i prosjek na kraju svake godine. Ovom metodom došlo se do podataka u Zadarskoj županiji: 881 euro u 2021. godini i 940 eura u 2022. godini (neto plaća) te 1.162 eura u 2021. godini i 1.250 eura u 2022. godini (bruto plaća). Vidljivo je zaostajanje za hrvatskom prosječnom plaćom te sporiji rast plaća u 2022. godini. Posljednji su objavljeni podaci za lipanj 2023. godine, prema kojima je netoplaća u Zadarskoj županiji iznosila 1.088 eura, a brutoplaća 1.474 eura. Zaostatak za

državnim prosjekom nešto je manji, odnosno plaće su u ovom mjesecu u odnosu na isti mjesec prethodne godine rasle nešto intenzivnije nego na državnoj razini.

Prosječne neto i bruto plaće u pravnim osobama (obrazac JOPPD), EUR

Područje	bruto			neto		
	2022.	2023.	indeksi	2022.	2023.	indeksi
Hrvatska	1.380	1.583	114,7	1.015	1.148	113,1
Zadarska županija	1.250	1.446	115,7	940	1.071	113,9
Omjer ZDŽ / RH	90,6%	91,3%		92,6%	93,3%	

Izvor: DZS, obrada: HGK – ŽK Zadar

Prosječne neto i bruto plaće u pravnim osobama (obrazac JOPPD), EUR

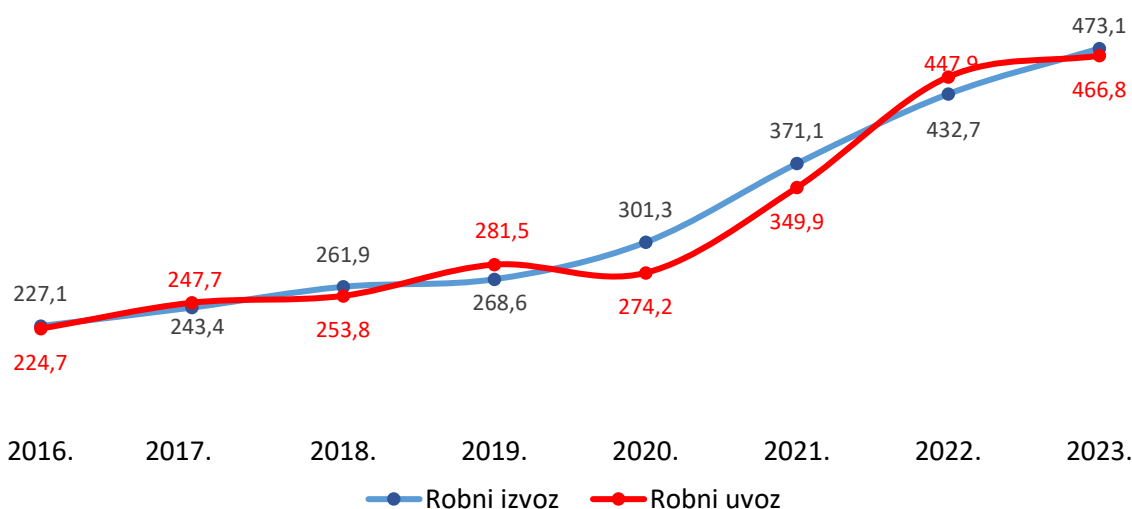
Područje	bruto			neto		
	6./2023.	6./2024.	indeksi	6./2023.	6./2024.	indeksi
Hrvatska	1.590	1.819	114,4	1.122	1.315	117,2
Zadarska županija	1.480	1.694	114,5	1.089	1.250	114,8
Omjer ZDŽ / RH	93,1%	93,1%		97,1%	95,1%	

Izvor: DZS, obrada: HGK – ŽK Zadar

VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ZADARSKE ŽUPANIJE

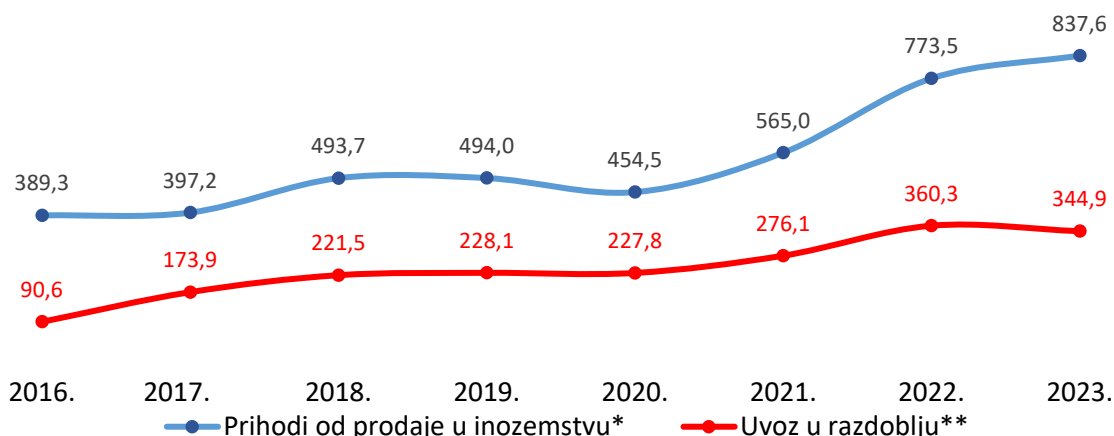
Vanjskotrgovinsku razmjenu gospodarstva, odnosno robni i nerobni izvoz te uvoz poduzetnika - obveznika poreza na dobit, bez banaka i bez osiguravajućih društava, pratimo iz njihovih godišnjih financijskih izvještaja. Poduzetnici u obrascu POD-DOP Financijskoj agenciji dostavljaju pored ostalog i podatke o vrijednosti godišnjeg prihoda od prodaje u inozemstvu – AOP oznaka 253 (za 2008. i 2009. – oznaka 233, od 2010. do 2015. – oznaka 257, od 2016. do 2020. – oznaka 243) i vrijednosti godišnjeg uvoza – AOP oznaka 283 (za 2008. i 2009. – oznaka 267, od 2010. do 2015. – oznaka 292, od 2016. do 2020. – oznaka 273). Državni zavod za statistiku prati samo robni izvoz i robni uvoz na temelju podataka Carinske uprave o vrijednosti stvarnog prometa roba preko državne granice. Evidencija DZS-a ne uključuje uvoz i izvoz usluga, a izvoz usluga osobito je zastupljen u gospodarstvu Zadarske županije te je u nekim godinama nadmašivao robni izvoz.

Robni izvoz i uvoz u Zadarskoj županiji, milijuni eura

Izvor: DZS; obrada HGK - ŽK Zadar

Vanjskotrgovinska razmjena gospodarstva Zadarske županije, milijuni eura

* GFI, stavka AOP253; ** GFI, stavka AOP283

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK - ŽK Zadar

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, robni izvoz poduzeća registriranih u Zadarskoj županiji (prema Statističkom poslovnom registru) u 2023. godini iznosio je 473,1 milijun eura ili 9,3 posto više nego u 2022. godini, dok je robni uvoz iznosio 466,8 milijuna eura ili 4,2 posto više nego godinu prije. Nakon godine s deficitom robne razmjene, u 2023. godini vrijednost robnog izvoza nadmašila je vrijednost robnog izvoza za 6,3 milijuna eura.

Prema godišnjim financijskim izvještajima poduzetnika u 2023. godini, gospodarstvo Zadarske županije ostvarilo je prihode od prodaje u inozemstvu (uključuju prihode od izvoza roba i od izvoza usluga) u visini 837,6 milijuna eura ili 8,3 posto više nego u 2022. godini. Istodobno, gospodarstvo je izravno uvezlo robe i usluga u vrijednosti 344,9 milijuna eura, što je za 4,3 posto manje nego godinu prije. Kod korištenja ovim podacima treba uzeti u obzir to da spadaju u dodatne podatke GFI-ja – Račun dobiti i gubitka i da kod sastavljanja izvještaja pojedini gospodarstvenici propuste popuniti ove stavke.

Razlike iz ova dva izvora daju podatak o približnoj visini izvoza usluga gospodarstva Zadarske županije, ostvarenom uglavnom u dvije specifične branše: smještajnom turizmu i brodarstvu. U pojedinim godinama udjel izvoza usluga ili nerobni izvoz iznosio je i više od polovice ukupnih prihoda od prodaje u inozemstvu. U 2023. godini izvoz usluga iznosio je 364,5 mil. eura (razlika između prihoda od prodaje u inozemstvu i robnog izvoza) ili 43,5 posto ukupno ostvarenih prihoda od prodaje u inozemstvu. Napomena: ovi podaci dobiveni iz dva metodološki različita izvora mogu biti samo indikativni, ali i takvi daju uvid u visinu i značaj izvoza usluga u ukupnom gospodarstvu Zadarske županije.

Službeni podaci o ukupnoj robnoj razmjeni Hrvatske te pojedinih županija, ujedno usporedivi s istim podacima svih zemalja Europske unije, podaci su koje objavljuje Državni zavod za statistiku. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine, statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dvaju različitih izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između država članica EU-a i Jedinствene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene s državama nečlanicama EU-a (Extrastat). Izvor podataka za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a jest Intrastatov obrazac kojim izvještajne jedinice izvješćuju o primicima i/ili otpremama na mjesečnoj osnovi, tj. u mjesecu u kojem roba fizički ulazi ili napušta teritorij Republike Hrvatske. Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Radi potpunog usklađivanja s metodologijom i zakonodavstvom EU-a u podatke od 2013. uključena je vrijednost trgovine ispod praga uključivanja, procijenjena na osnovi podataka o isporukama i stjecanjima dobara u države članice/iz država članica EU-a, dobivenih od Porezne uprave Republike Hrvatske. Izvor podataka za statistiku robne razmjene s trećim zemljama, odnosno državama nečlanicama EU-a, jesu Jedinствene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske dobiva od Carinske uprave Republike Hrvatske kontrolirane Jedinствene carinske deklaracije u obliku slogova. Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku statistički obrađuje i objavljuje prikupljene podatke Intrastata i Extrastata kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom.

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje odnosno uvozi u zemlju. U podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su i izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje na brutoosnovi. Statistička vrijednost robe jest vrijednost robe na hrvatskoj granici. Kod izvoza, odnosno otprema, vrijednosti su prikazane prema paritetu fob, a kod uvoza, odnosno primitaka, vrijednosti su prikazane prema paritetu cif. Iznosi u stranim valutama preračunani su u eure primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke. Podaci po županijama dobiveni su na osnovi razvrstavanja poduzeća (koja su realizirala izvoz i uvoz), u županiju u kojoj su registrirana prema Statističkom poslovnom registru.

Najzastupljenija tržišta u robnom izvozu Zadarske županije u 2022. i 2023. godini, tisuće eura

Rang	Zemlja izvoza 2022.	Vrijednosti izvoza u 2022.	Udjel u izvozu 2022.	Zemlja izvoza 2023.	Vrijednosti izvoza u 2023.	Udjel u izvozu 2023.
1.	Italija	80.813	18,7%	Italija	84.192	17,8%
2.	Njemačka	55.795	12,9%	Njemačka	60.517	12,8%
3.	Slovenija	52.116	12,0%	Francuska	49.263	10,4%
4.	Francuska	45.470	10,5%	Slovenija	47.273	10,0%
5.	Švicarska	33.938	7,8%	Švicarska	41.701	8,8%
6.	Poljska	25.414	5,9%	Japan	34.212	7,2%
7.	Japan	22.372	5,2%	Poljska	28.765	6,1%
8.	Španjolska	14.696	3,4%	Španjolska	18.141	3,8%
9.	Srbija	13.467	3,1%	Srbija	10.082	2,1%
10.	Češka	11.810	2,7%	Češka	9.088	1,9%
11.	Austrija	7.352	1,7%	Austrija	8.197	1,7%
12.	Bosna i Hercegovina	7.245	1,7%	Lihtenštajn	7.669	1,6%
13.	Lihtenštajn	6.572	1,5%	Mađarska	6.988	1,5%
14.	Tajvan	6.001	1,4%	Bosna i Hercegovina	6.902	1,5%
15.	Grčka	4.685	1,1%	Kanada	6.409	1,4%
16.	Kanada	4.376	1,0%	Rumunjska	5.203	1,1%
17.	Mađarska	4.199	1,0%	Grčka	5.102	1,1%
18.	Albanija	3.473	0,8%	Kina	4.808	1,0%
19.	Nizozemska	3.352	0,8%	Turska	4.324	0,9%
20.	Kina	3.176	0,7%	Ujedinjena Kraljevina	3.623	0,8%
21.	Ujedinjena Kraljevina	2.982	0,7%	Nizozemska	3.407	0,7%
22.	Rumunjska	2.355	0,5%	Albanija	3.154	0,7%
23.	Belgija	2.153	0,5%	SAD	2.565	0,5%
24.	Portugal	2.065	0,5%	Crna Gora	2.541	0,5%
25.	SAD	2.065	0,5%	Belgija	2.285	0,5%
26.	Turska	2.018	0,5%	Portugal	2.202	0,5%
27.	Crna Gora	1.950	0,5%	Malta	1.988	0,4%
28.	Bugarska	1.484	0,3%	Singapur	1.315	0,3%
29.	Danska	1.466	0,3%	Bugarska	1.204	0,3%
30.	Rusija	1.220	0,3%	Danska	1.053	0,2%
	UKUPNO	432.722	100,0%	UKUPNO	472.972	100,0%

Izvor: DZS; obrada HGK - ŽK Zadar

I u 2023. godini najznačajnije zemlje izvoza Zadarske županije bile su Italija (17,8 posto udjela u izvozu županije), Njemačka (12,8), Francuska (10,4), Slovenija (10), Švicarska (8,8), Japan (7,2) i Poljska (6,1 posto). Na te zemlje otpada 73,1 posto od ukupnog izvoza roba u Zadarskoj županiji, jednako kao i prethodne godine. U odnosu na prethodnu godinu, male su razlike u

udjelima pojedinih zemalja, smanjen je udjel Slovenije, pa ju je Francuska zamijenila na trećem mjestu, Japan je zamijenio šesto mjesto s Poljskom i druge manje razlike. Najznačajnije uvozno tržište Zadarske županije u 2023. godini također je bila Italija (21,5 posto udjela u ukupnom uvozu), a slijede je Njemačka (19,3), Slovenija (11,3), Grčka (8,5), Francuska (5) i Španjolska (4,2 posto udjela u uvozu županije). Te države čine 69,8 posto ukupnog uvoza županije u 2023. godini.

Italija, Njemačka i Slovenija tradicionalno su najveći vanjskotrgovinski partneri gospodarstva Zadarske županije i s tim zemljama obavi se gotovo pola robne razmjene. Izvoz u Italiju, a osobito uvoz iz Italije, značajno je povećan u posljednje tri godine. Francuska se probila na treće mjesto izvoznog tržišta Zadarske županije, ali je opao njen udjel u robnom uvozu. Japan je dugo godina bilo jedno od najznačajnijih izvoznih tržišta zahvaljujući izvozu uzgojene tune, ali zbog stagnacije tog posla, pao je na šesto mjesto među izvoznim tržištima.

Države iz kojih je Zadarske županije najviše uvozila u 2022. i 2023. godini, tisuće eura

Rang	Zemlja uvoza 2022.	Vrijednosti uvoza u 2022.	Udjel u uvozu 2022.	Zemlja uvoza 2023.	Vrijednosti uvoza u 2023.	Udjel u uvozu 2023.
1.	Italija	111.546	24,9%	Italija	99.329	21,7%
2.	Njemačka	92.506	20,7%	Njemačka	89.992	19,6%
3.	Grčka	42.423	9,5%	Slovenija	51.004	11,1%
4.	Slovenija	38.367	8,6%	Grčka	39.649	8,6%
5.	Španjolska	22.540	5,0%	Francuska	22.130	4,8%
6.	Mađarska	13.691	3,1%	Španjolska	19.693	4,3%
7.	Austrija	12.924	2,9%	Austrija	16.203	3,5%
8.	Francuska	12.873	2,9%	Nizozemska	13.917	3,0%
9.	Belgija	11.601	2,6%	Mađarska	12.301	2,7%
10.	Nizozemska	10.607	2,4%	Belgija	12.090	2,6%
11.	Indonezija	10.030	2,2%	Singapur	11.621	2,5%
12.	Bosna i Hercegovina	9.637	2,2%	Češka	11.127	2,4%
13.	Češka	9.471	2,1%	Bosna i Hercegovina	10.682	2,3%
14.	Poljska	6.835	1,5%	Poljska	7.788	1,7%
15.	Srbija	5.361	1,2%	Srbija	6.303	1,4%
	UKUPNO	447.941	100,0%	UKUPNO	458.406	100,0%

Izvor: DZS; obrada HGK - ŽK Zadar

Vrijednosti robnog izvoza i uvoza Zadarske županije po NKD-u u 2023. godini, tisuće eura

Područje djelatnosti		Vrijednosti izvoza	Struktura	Vrijednosti uvoza	Struktura
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	148.778	31,5%	114.553	25,0%
B	Rudarstvo i vađenje	1.711	0,4%	1.871	0,4%
C	Prerađivačka industrija	297.868	63,0%	184.083	40,2%
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-	-	28	0,0%
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	2	0,0%	5	0,0%
F	Građevinarstvo	1.518	0,3%	1.936	0,4%
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	13.055	2,8%	80.540	17,6%
H	Prijevoz i skladištenje	1.098	0,2%	19.221	4,2%
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2.142	0,5%	13.343	2,9%
J	Informacije i komunikacije	1.656	0,4%	4.961	1,1%
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	574	0,1%
L	Poslovanje nekretninama	94	0,0%	2.597	0,6%
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	242	0,1%	1.928	0,4%
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4.806	1,0%	31.748	6,9%
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	-	-	8	0,0%
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-	-	21	0,0%
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	-	-	985	0,2%
S	Ostale uslužne djelatnosti	3	0,0%	3	0,0%
UKUPNO		472.972	100,0%	458.406	100,0%

Izvor: DZS; obrada HGK - ŽK Zadar

U strukturi ukupnoga robnog izvoza Zadarske županije u 2023. godini na prvom mjestu nalazi se *C - Prerađivačka industrija* (63 posto od ukupnog izvoza), a na drugom je *A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo* (31,5 posto). Te dvije djelatnosti imaju 94,5 posto udjela u ukupnom robnom izvozu Zadarske županije u prošloj godini. U uvozu roba Zadarske županije u tom razdoblju prva tri mjesta zauzimaju djelatnosti *C - Prerađivačka industrija* (s udjelom od 40,2 posto), *A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo* (25 posto) te *G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala* (17,6 posto). Na njih otpada 82,8 posto od ukupnog robnog uvoza Zadarske županije u 2023. godini.

Na kraju ovog izvještaja o vanjskotrgovinskoj aktivnosti gospodarstva Zadarske županije dajemo popis najvećih izvoznika na temelju podataka iz njihovih godišnjih financijskih izvještaja (GFI), odnosno vrijednosti iz stavke Prihodi od prodaje u inozemstvu (AOP253). Stavka obuhvaća prihode od izvoza roba i od izvoza usluga. Izvoznike usluga, a to su velike brodarske kompanije, hotelske i tvrtke koje se bave čarterom, nećemo naći na popisu robnih izvoznika. Da je njihov doprinos priljevu novca iz inozemstva značajan, svjedoči i njihova značajna zastupljenost na popisu tvrtki s najvećim prihodom od prodaje u inozemstvu.

Najveći izvoznici iz Zadarske županije u 2023. godini*

Rang	Ime trgovačkog društva	Sjedište
1.	Aluflexpack novi d. o. o.	Poličnik
2.	Tankerska plovidba d. d.	Zadar
3.	Tankerska next generation d. d.	Zadar
4.	Cromaris d. d.	Zadar
5.	LTH Metalni lijev d. o. o.	Benkovac
6.	Pelagos net farma d. o. o.	Zadar
7.	Jadran-tuna d. o. o.	Biograd na Moru
8.	Angelina tours d. o. o.	Biograd na Moru
9.	Turisthotel d. o. o.	Zadar
10.	Kornat ittica d. o. o.	Pakoštane
11.	Zračna luka Zadar d. o. o.	Zemunik Donji
12.	Chiron Croatia d. o. o.	Zadar
13.	Pitter putnička agencija d. o. o.	Tkon
14.	R.Z. Omega 3	Kali
15.	Arbacommerce d. o. o.	Zadar
16.	Marina Dalmacija d. o. o.	Sukošan
17.	Thome Croatia d. o. o.	Zadar
18.	Cana pay d. o. o.	Zadar
19.	Mardešić d. o. o.	Sali
20.	Ilirija d. d.	Biograd na Moru
21.	Jukić, obrt, vl. Tihomir Jukić	Poličnik
22.	Falkensteiner Hotelmanagement d. o. o.	Zadar
23.	Olimp d. o. o.	Benkovac
24.	Hoteli Zadar d. d.	Zadar
25.	Maraska d. d.	Zadar
26.	Bavaria yachting servis d. o. o.	Tkon
27.	EZ engineering d. o. o.	Bibinje
28.	Radion d. o. o.	Benkovac
29.	Mišlov d. o. o.	Poličnik
30.	Neta tvornica mreža d. o. o.	Biograd na Moru

* prema iznosima unesenim u GFI

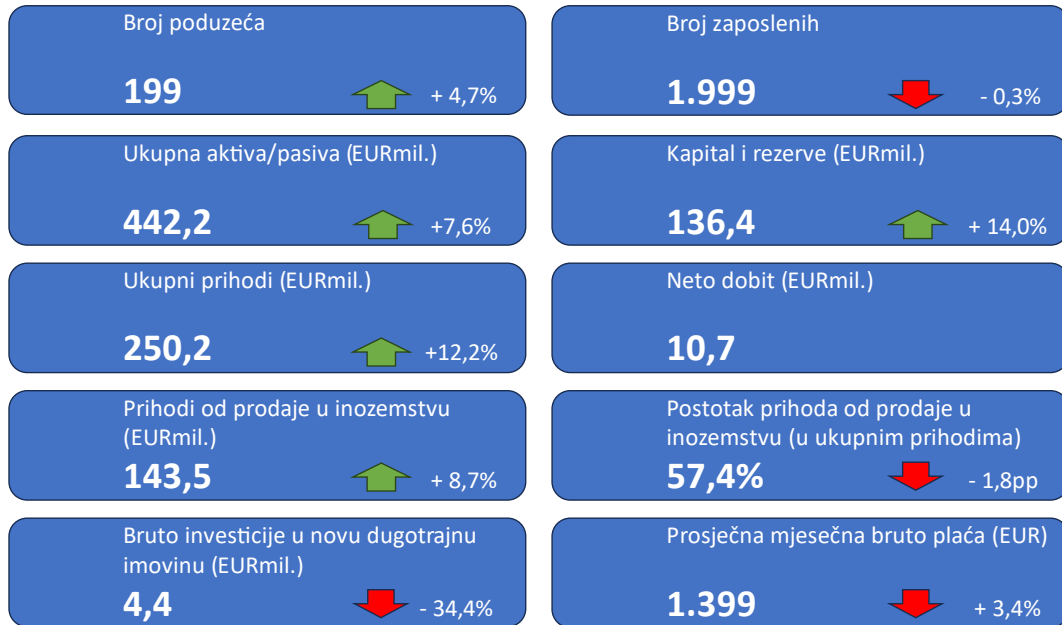
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK - ŽK Zadar

POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO

A – POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO (A01.1-A03.2, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

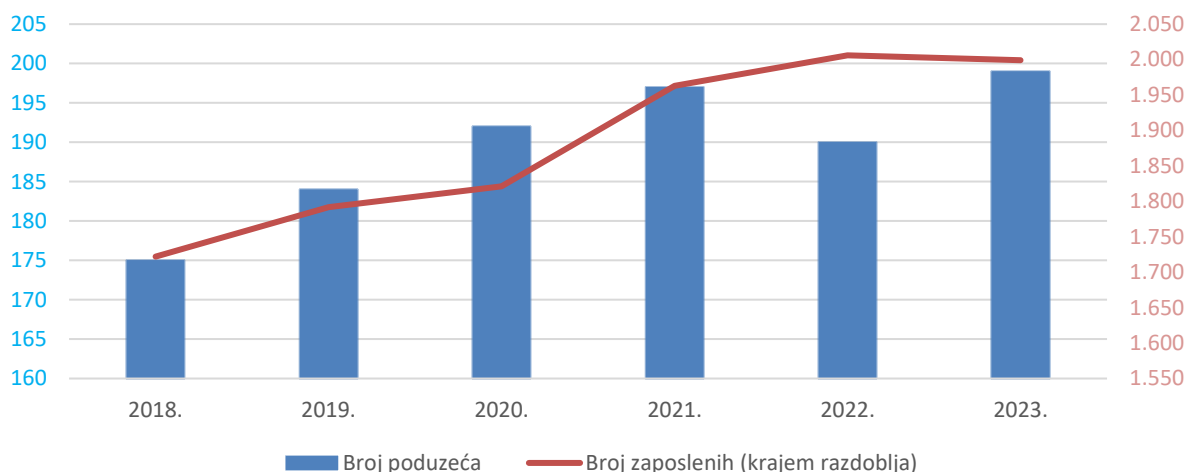
A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo u 2023.

Poljoprivredna branša Zadarske županije je skromna, a šumarstva gotovo i nema. Okosnica ovog područja djelatnosti je ribarstvo, poglavito akvakultura. Iz predloženih podataka vidljiv je rast broja tvrtki za 4,7 posto, imovine za 7,6 posto, kapitala za 14 posto, prihoda za 12,2 posto.

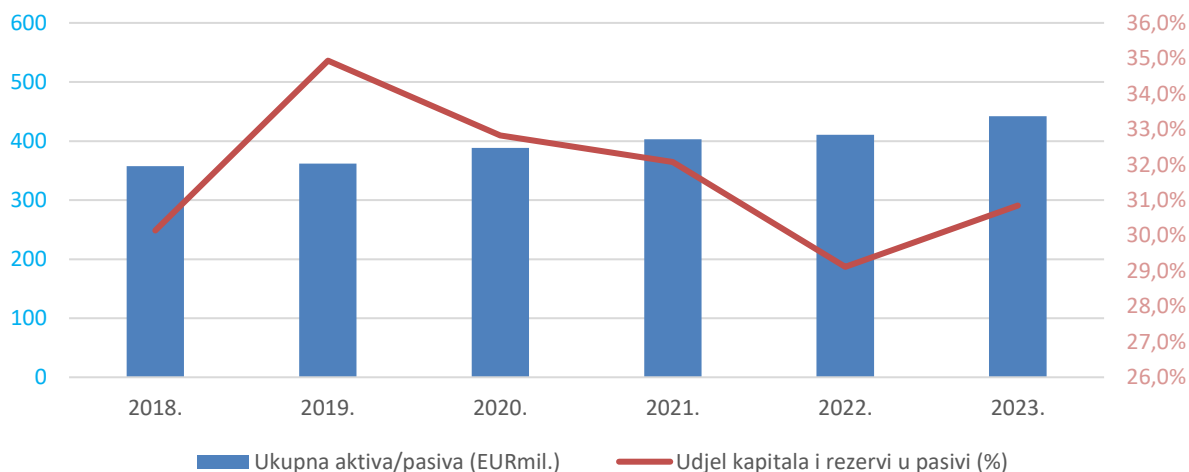
Pritom je umjesto prošlogodišnjeg gubitka od 9 milijuna kuna, u 2023. godini iskazana netodobit od skoro 11 milijuna kuna. Rasli su i prihodi od prodaje u inozemstvu, ali manjim intenzitetom od rasta ukupnih prihoda, pa je i postotak izvoza u ukupnim prihodima manji za 1,8 postotnih bodova. Udjel izvoza i dalje je respektabilnih 57,4 posto. Bruto investicije u 2023. bile su skromnih 4,4 milijuna kuna, odnosno za 34,4 posto manje nego prethodne godine. Broj zaposlenih, nakon niza godina s blagim neprekidnim rastom, smanjen je za 0,3 posto, a smanjena je i prosječna brutoplaća za 3,4 posto.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

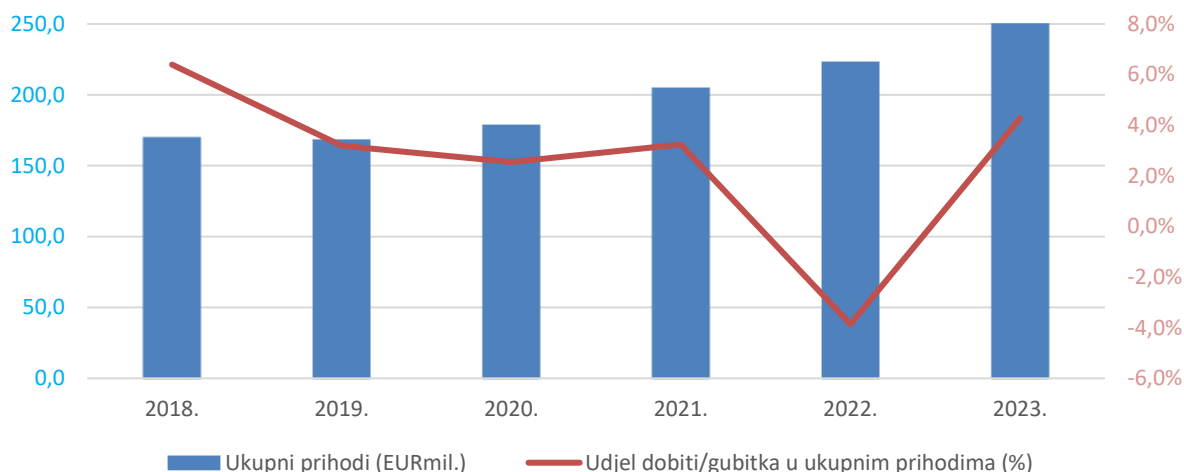
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

U razdoblju od posljednjih šest godina ukupna imovina i vlastiti kapital ove branše imaju trend blagog rasta, povećani su u razdoblju 2018. – 2023. godine, i to aktiva za 23,8 posto, a kapital za 26,7 posto. Udjel kapitala u strukturi pasive povećan je posljednje godine i na kraju 2023. iznosi 30,8 posto.

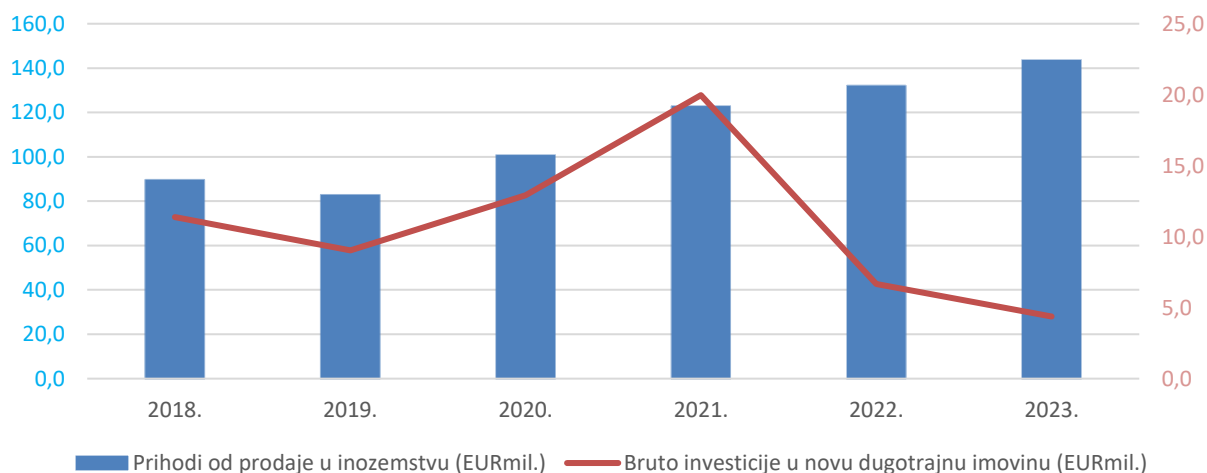
PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Neprekidan je rast ukupnih prihoda, u 2023. godini prihodi su dostigli je iznos od 250 milijuna eura, što predstavlja rast od 12,2 posto u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane kroz promatrano razdoblje smanjuje se netodobit, u 2022. čak je iskazan gubitak od skoro 9 milijuna eura. Posljednja poslovna godina donijela je znatno bolji financijski rezultat, netodobit bila je na razini iz 2018. godine, iznosila je 10,7 milijuna eura te je u ukupnim prihodima sudjelovala s 4,3 posto.

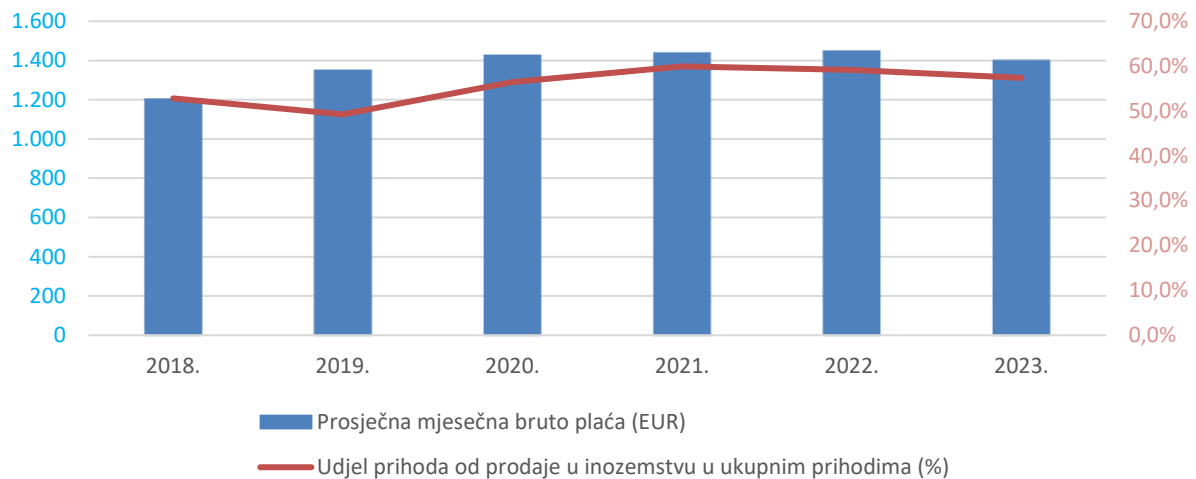
IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Prihodi od prodaje u inozemstvu bilježe rast u gotovo svim godinama (s 90 na 144 milijuna eura). Primjetan je pad bruto investicija u novu dugotrajnu imovinu. U 2023. godini ova stavka s iznosom od 4,4 milijuna eura bila je čak za 61,6 posto manja nego u 2018. godini.

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada: HGK - ŽK Zadar

Prosječna bruto mjesečna plaća u razdoblju 2018. – 2022. kretala se od 1.204 do 1.448 eura, odnosno u tom razdoblju povećana je za ukupno 20,2 posto. U 2023. godini smanjena je na prosječnih 1.399 eura, odnosno bila je manja za 3,4 posto u odnosu na plaću u 2022. godini. Smanjenje prosječne mjesečne plaće u 2024. godini nije zabilježeno ni u jednom drugom području djelatnosti gospodarstva Zadarske županije. Prihodi od prodaje u inozemstvu u ukupnim prihodima sudjeluju s otprilike 60 posto, što upućuje na snažnu orijentiranost ove djelatnosti, posebice ribarstva i akvakulture, na izvoz.

Daljnji razvoj ribolova i prerade ribe ovisit će o novim mjerama GFCM-a koji određuje ulovne kvote za sitnu plavu ribu, a čije preporuke nacionalna zakonodavstva moraju poštovati. Izgledno je da će i u 2025. doći do smanjenja ulovne kvote sitne plave ribe za otprilike 10 posto. Izlazak brodova iz ribolovne djelatnosti zasigurno će pomoći preostalima da posluju s profitom. Takva nova situacija zasigurno će utjecati i na prerađenu količinu sitne plave ribe u pogonima za preradu u Zadarskoj županiji.

RUDARSTVO

B – RUDARSTVO I VAĐENJE (B05.1-B09.9, NKD 2007.)

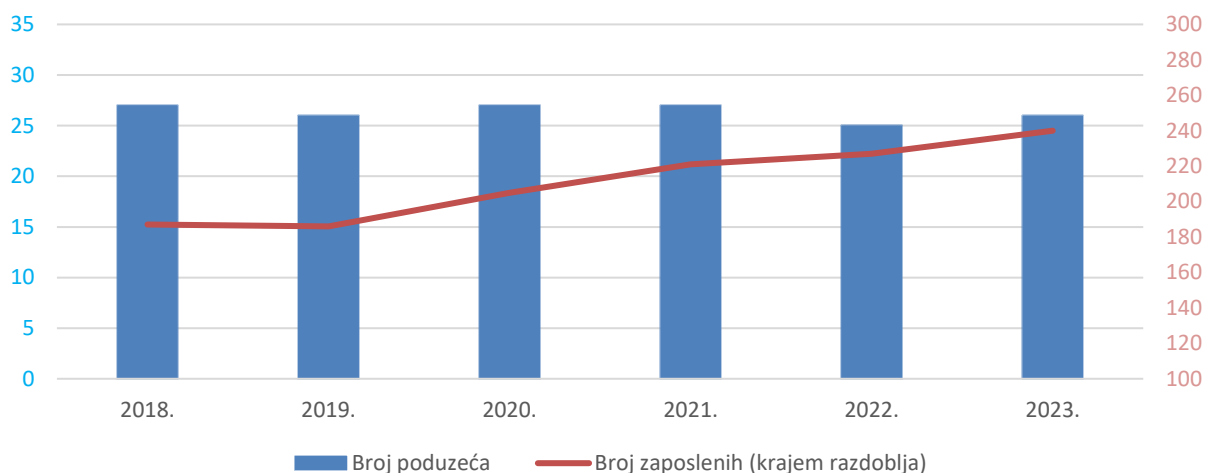
- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta i područje djelatnosti *B - Rudarstvo i vađenje*, a ono je u Zadarskoj županiji relativno skromno. Čine ga dvije solane i veći broj relativno malih kamenoloma u kojima se eksploatira lomljeni kamen, šljunak i prašina za potrebe građevinarstva. U 2023. godini 10 najvećih (po ukupnim prihodima)

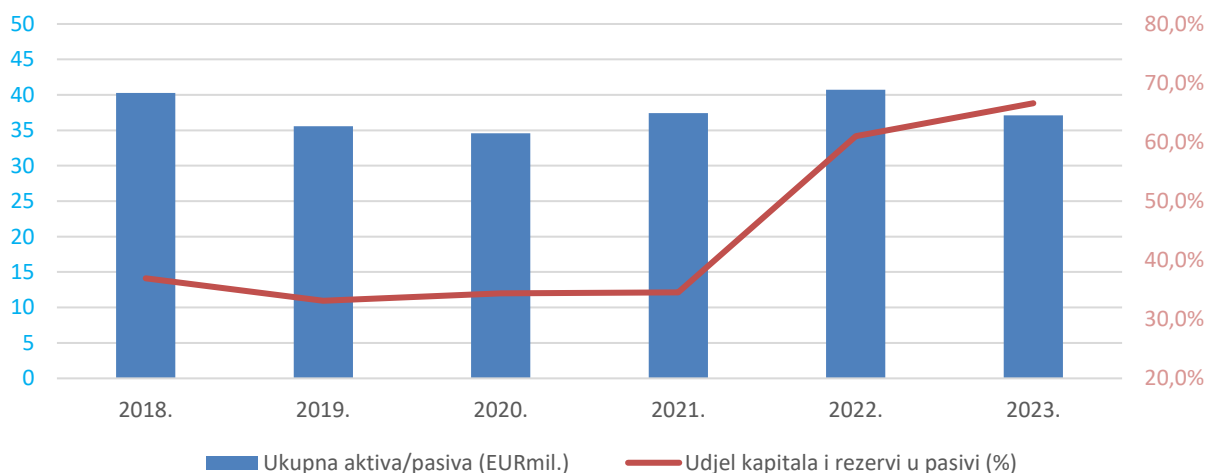
zajedno su ostvarili 93 posto prihoda cijele branše, što znači da preostalih 16 tvrtki gotovo da nije imalo prihoda. Dvije solane ostvarile su 43 posto prihoda i gotovo cjelokupan izvoz ovog područja djelatnosti, zajedno su imale skoro polovicu zaposlenih (108 zaposlenika) i oko 490 tisuća eura netodobiti. Kamenolomi su poslovali u velikom rasponu, pojedinačno od 280 tisuća eura gubitka do 435 tisuća eura netodobiti, a agregirana netodobit cijelog odjeljka *B08.1 Vađenje kamena, pijeska i gline* je oko 200 tisuća eura.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

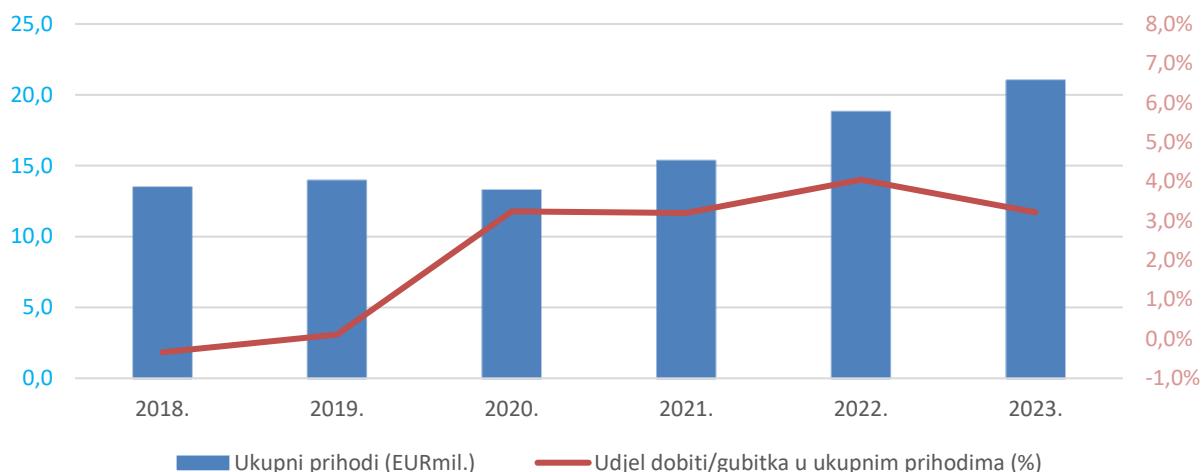
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

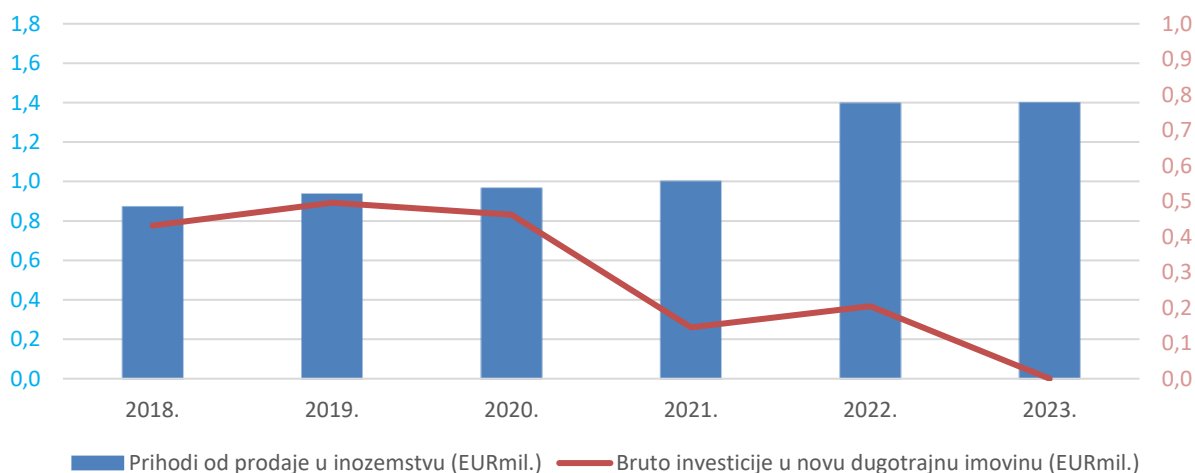
Osjetan rast broja zaposlenih, prihoda i dobiti zadnjih godina ovo područje djelatnosti može zahvaliti procvatu graditeljstva i povećanoj potražnji za građevinskim materijalima. Od 2020. prihodi neprekidno rastu, u zadnjoj godini dostigli su 21 milijun eura ili 11,9 posto više nego prethodne 2022. godine. Dobit ove branše tradicionalno je skromna; netodobit od 700 tisuća eura predstavlja tek tri posto od ukupnih prihoda ostvarenih u relativno uspješnoj 2023. godini. Vrijednost imovine pala je za devet posto u odnosu na kraj 2022. godine, pa vlastita sredstva (koja su također smanjena, ali neznatno, za 0,7 posto) sada predstavljaju čak 67 posto udjela u pasivi ove branše. Zadnje tri godine gotovo da nije bilo ulaganja u novu dugotrajnu imovinu, dok izvoz blago raste, a kako je već rečeno, to je uglavnom aktivnost solana. Zabilježen je i skroman rast plaća; u 2023. u odnosu na prethodnu godinu prosječna brutoplaća povećana je za 0,6 posto.

PRIHODI I DOBITI/GUBITAK

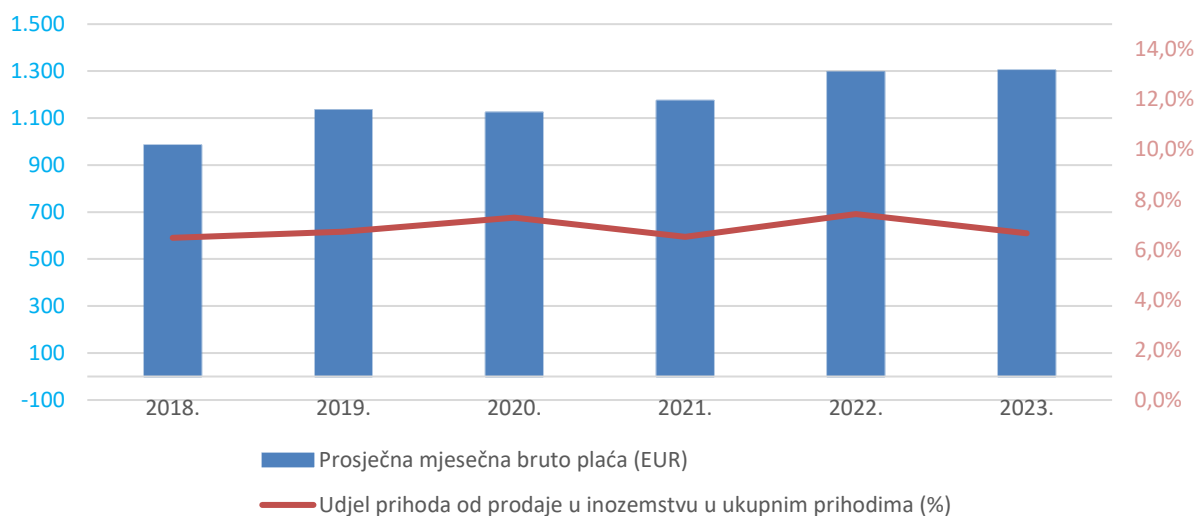
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

C – PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA (C10.1-C33.2, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

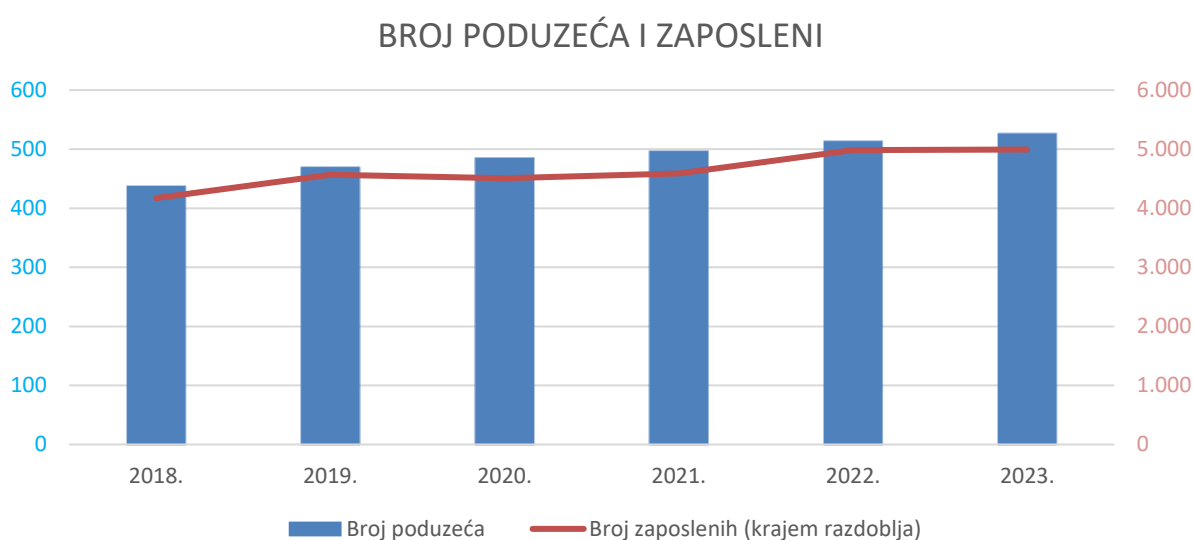
C – Prerađivačka industrija u 2023.	Broj poduzeća	526	↑ + 2,5%	Broj zaposlenih	4.994	↑ + 0,2%
	Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	665,0	↑ + 3,8%	Kapital i rezerve (EURmil.)	190,0	↑ + 23,9%
	Ukupni prihodi (EURmil.)	704,2	↑ + 8,6%	Neto dobit (EURmil.)	24,6	↑ + 139,9%
	Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	306,9	↑ + 8,1%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	43,6%	↓ - 0,2pp
	Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	40,7	↓ - 35,3%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.515	↑ + 16,0%

Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta područja djelatnosti: *B - Rudarstvo i vađenje, C - Prerađivačka industrija, D - Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, bez posljednje skupine D35.3 Opskrba parom i klimatizacija.* U Zadarskoj županiji daleko najznačajnije od ovih područja je *C - Prerađivačka*

industrija, koja je u posljednje tri poslovne godine postignutim ukupnim prihodima prestigla *G – Trgovinu na veliko i na malo*. Rastu prihoda, zaposlenosti i dobiti Prerađivačke industrije zadnjih nekoliko godina najviše su doprinijele tvrtke iz odjeljaka *C24 – Proizvodnja metala* i *C10 – Proizvodnja prehrambenih proizvoda*, ali i niz tvrtki iz cijele lepeze drugih odjeljaka djelatnosti.

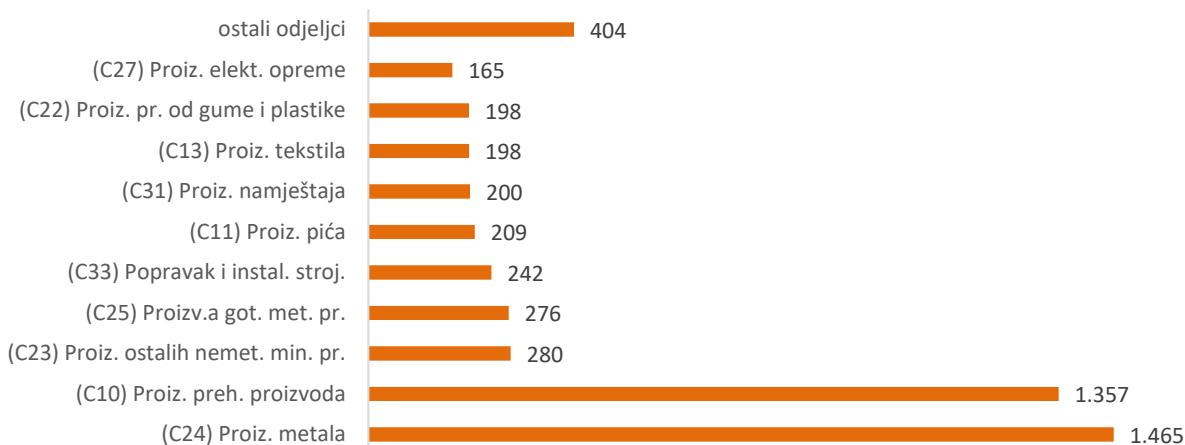
Ovo područje djelatnosti uspješno je završilo 2023. godinu. Gotovo svi bitni pokazatelji uspješnosti bili su bolji nego prethodne, 2022. godine. Povećan je broj poduzeća koji su predali GFI, zaposlenih na kraju godine bilo više, a više su bile i njihove plaće. Financijski pokazatelji (aktiva, kapital, prihodi, izvoz) značajno su povećani. Osobito netodobit, u iznosu od 25 milijuna eura bila je za 139,9 posto veća nego godinu prije. Kako je povećanje ukupnih prihoda bilo nešto veće od povećanja izvoza, zabilježen je blagi pad udjela izvoza (za 0,2 postotna boda) u ukupnim prihodima. Od važnijih pokazatelja ekonomske uspješnosti samo su ulaganja u dugotrajnu imovinu bila manja nego prethodne godine i to za 35,3 posto.

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

U posljednjih šest godina u prerađivačkoj industriji Zadarske županije neprekidno raste broj tvrtki, a za poslovnu 2023. godinu godišnje financijske izvještaje (GFI) predalo je njih 526. Rast broja zaposlenih ušao je u stagnaciju tijekom *koronakrize*, ali zadnje tri godine zaposlenost opet raste i na kraju 2023. imamo zasad najveći broj od 4.994 zaposlena, ili za 19,7 posto više nego na kraju 2018. godine. Najveći broj tvrtki i najveći broj zaposlenih je iz odjeljka *Proizvodnja prehrambenih proizvoda*. Zamjetan broj zaposlenih je i u području *Proizvodnja metala*. Ova dva odjeljka djelatnosti posebno su predstavljena na kraju ovog poglavlja. Ostali odjeljci djelatnosti imaju manju zaposlenost, od najviše 280 u odjeljku *Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda* pa do samo sedam u odjeljku *Proizvodnja kože i srodnih proizvoda*, odnosno niti jednog zaposlenog u *Proizvodnji osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka*.

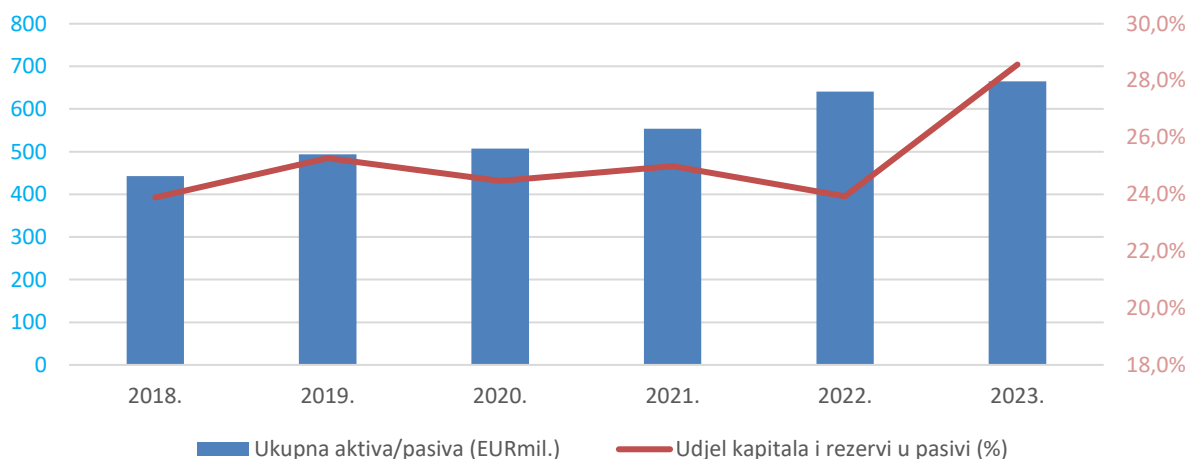
Zaposleni u prerađivačkoj industriji Zadarske županije na kraju 2023. godine, po odjeljcima djelatnosti

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

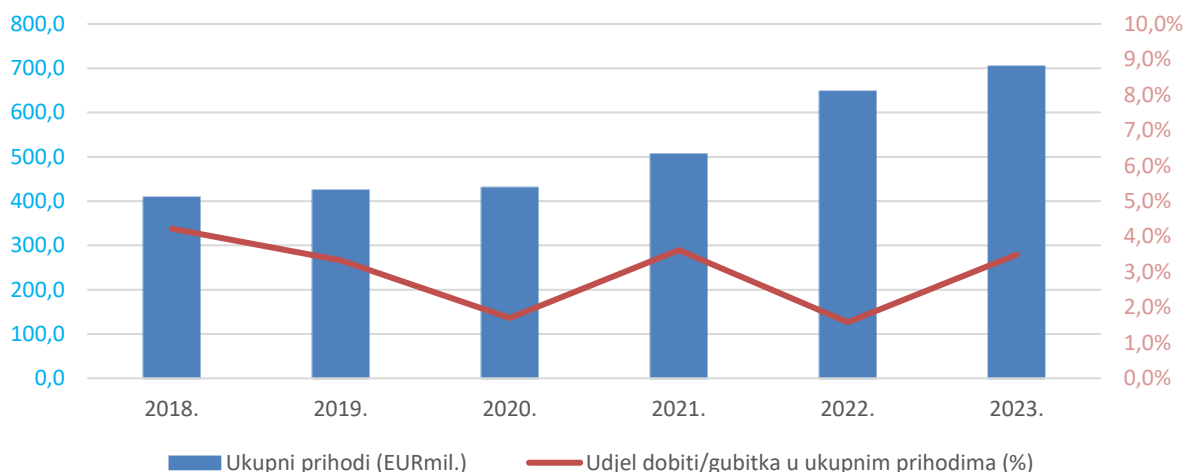
Prerađivačka industrija gospodarstva Zadarske županije ima i kontinuirani rast imovine. Vrijednost aktive krajem 2023. godine iznosila je 665 milijuna eura ili za 50,2 posto više nego krajem 2018. godine. Pokrivenost pasive vlastitim sredstvima na kraju 2023. godine bila je 28,6 posto, odnosno za 4,7 postotna boda (pp) veća nego na kraju 2018. godine.

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

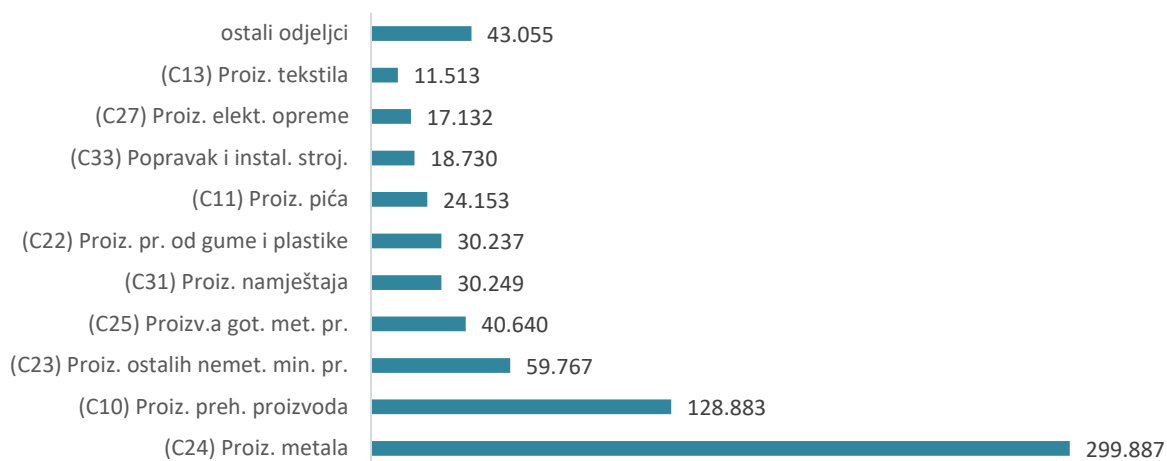
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

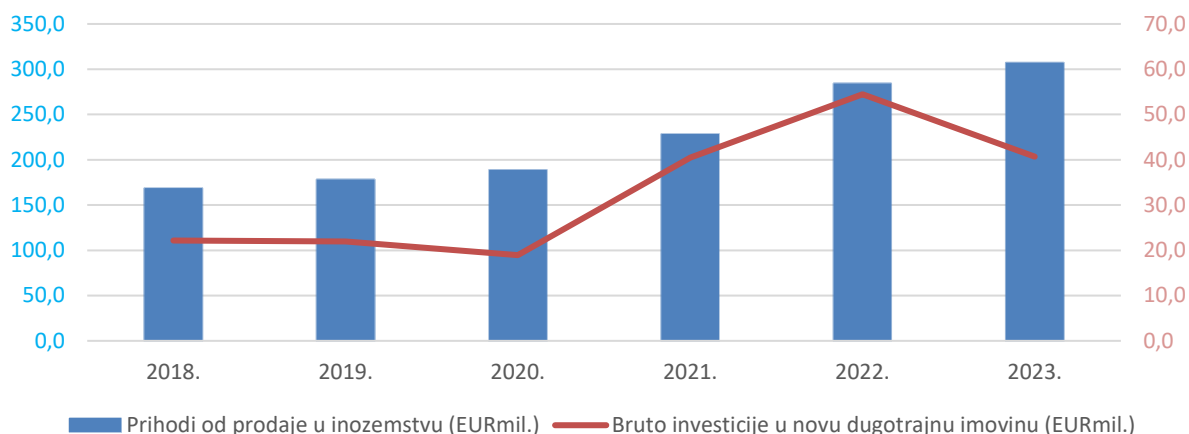
Ukupni prihodi prerađivačke industrije Zadarske županije u 2023. godini, po odjeljcima djelatnosti (000 eura)

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Nakon stagnacije u 2019. i 2020. godini prerađivačka industrija ima razmjerno velik rast prihoda u zadnje tri godine. Ukupni prihodi prerađivačke industrije u 2023. iznosili su 704 milijuna eura, što je 8,6 posto više nego u prethodnoj godini, a čak 72,4 posto više nego u 2018. godini. Posljednjih šest godina prerađivačka industrija u cjelini imala je i ostvarenu dobit, no ona je u odnosu na ukupne prihode bila relativno skromna. U tim godinama dobit razdoblja (netodobit) kretala se između 7 i 25 milijuna eura, odnosno bila je na razinama od 1,6 do 4,3 posto u odnosu na ukupne prihode, što je relativno skromna profitabilnost. Najveći pomak ostvaren je posljednje godine, kada je netodobit od 24,6 milijuna eura bila za 139,9 posto veća nego prethodne 2022. godine. Kad govorimo o dobiti, na uspješnost cijelog područja djelatnosti najviše utječe uspjeh ili neuspjeh *Proizvodnje metala*. Za razliku od skoro sedam milijuna eura netodobiti *Proizvodnje metala* u 2021. godini, ovaj odjeljak je 2022. poslovnu godinu završio s tri milijuna eura gubitka. Zato je i cjelokupno područje djelatnosti tu godinu imalo samo 10 milijuna kuna netodobiti. Iako je *Proizvodnja metala* u 2023. iskazala gubitak, većina odjeljaka poslovala je pozitivno, pa je i ukupna dobit relativno visoka.

IZVOZ I INVESTICIJE

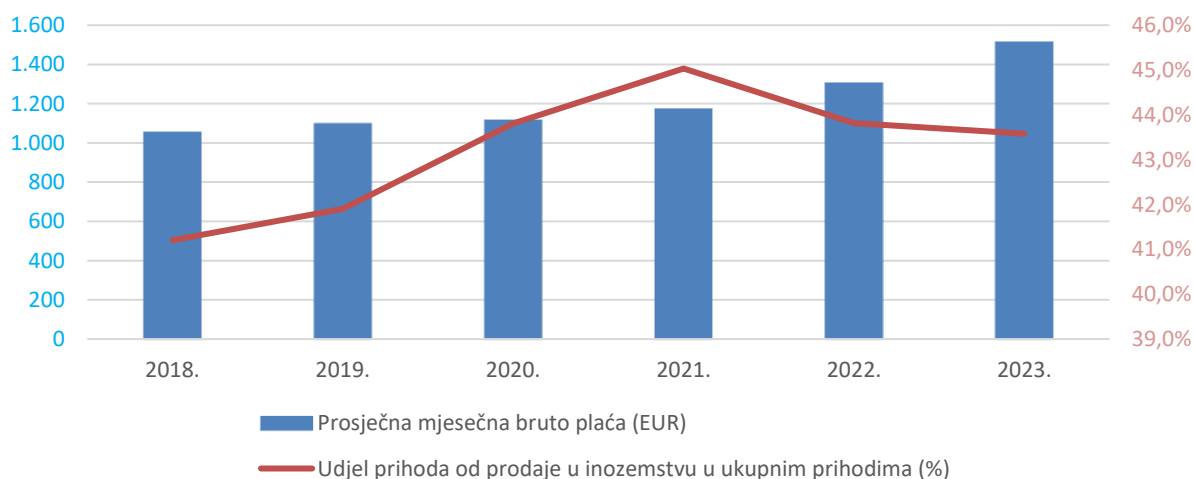

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Oporavak od krize iz 2020. godine donio je i veća ulaganja u slijedeće dvije godine. Bruto investicije samo u novu dugotrajnu imovinu bile su u vrijednosti 40,7 milijuna eura u 2023. godini, što je za 25,3 posto manje nego godinu prije, ali za 83,5 posto više nego u 2018. godini. U svim promatranim godinama najviše se investiralo u *Proizvodnji metala*, otprilike tri četvrtine ukupnih ulaganja prerađivačke industrije. Prerađivačka industrija Zadarske županije izvozno je orijentirana i gotovo polovicu svoje proizvodnje plasira na inozemna tržišta. Izvoz (stavka GFI - prihodi od prodaje u inozemstvu) je u 2023. godini dosegnuo dosad najveći iznos od 307 milijuna eura, odnosno 8,1 posto više nego godinu prije i čak 82,4 posto više nego u 2018. To predstavlja značajan udjel od 43,6 posto u ukupnim prihodima ostvarenim u posljednjoj godini.

Prosječna mjesečna isplaćena brutoplaća iznosila je 1.515 eura. Sektor je imao povećanje plaća od 16 posto u odnosu na 2022. godinu, a u promatranom razdoblju od šest godina plaća je povećana za ukupno 43,6 posto.

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

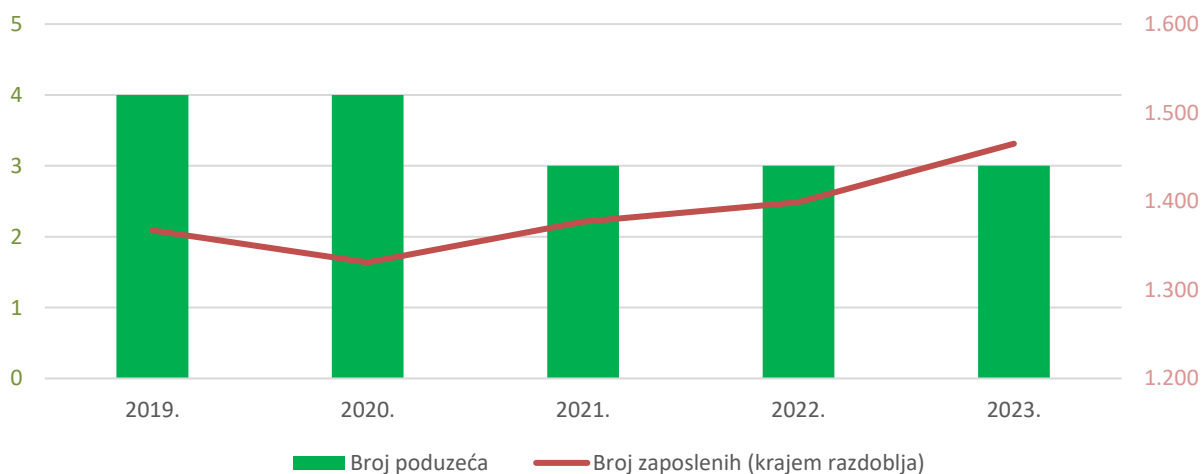
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Dva odjeljka djelatnosti u prerađivačkoj industriji gospodarstva Zadarske županije zaslužuju posebnu pozornost, pa ćemo ih ovdje predstaviti. To su *C 24 Proizvodnja metala* i *C 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda*. Zajedno čine okosnicu prerađivačke industrije s oko 60 posto zaposlenih i ostvarenih prihoda cijelog područja djelatnosti.

C 24 Proizvodnja metala – gospodarstva Zadarske županije

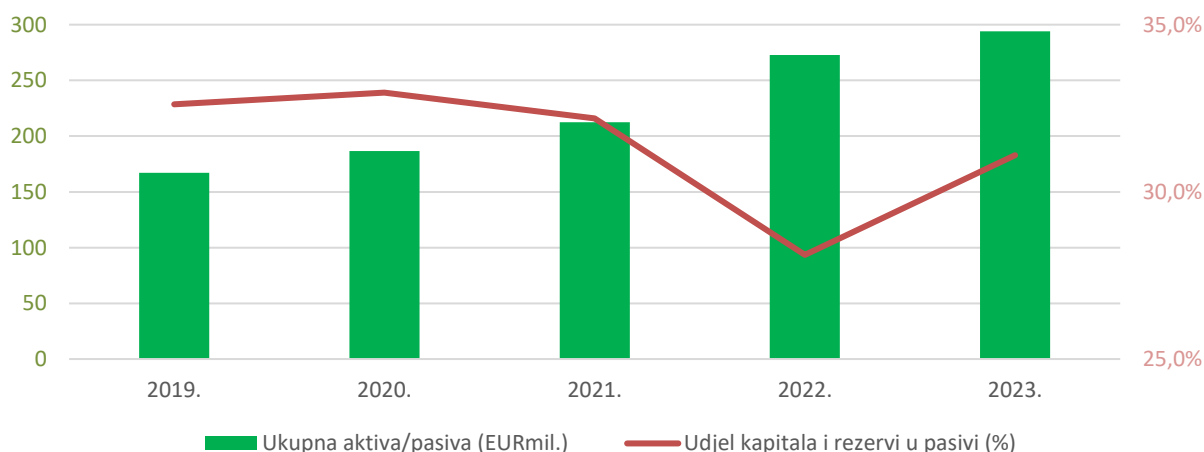
U Zadarskoj županiji sjedište je dvije velike tvrtke za obradu metala: Aluflexpack novi d.o.o., koji svoje proizvodne pogone ima i izvan Zadarske županije te LTH Metalni lijev d.o.o., sa svojim jedinim pogonom i svim zaposlenicima u Benkovcu. Od 2021. u odjeljku djelatnosti C 24 ima samo još jedan mikro obrt, obveznik plaćanja poreza na dobit. Broj zaposlenih imao je blagi pad u kriznoj 2020. godini, a rast u narednim godinama doveo je do broja od 1.465 zaposlenih na kraju 2023. godine, što je povećanje od ukupno 7,2 posto u odnosu na stanje krajem 2019. godine.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

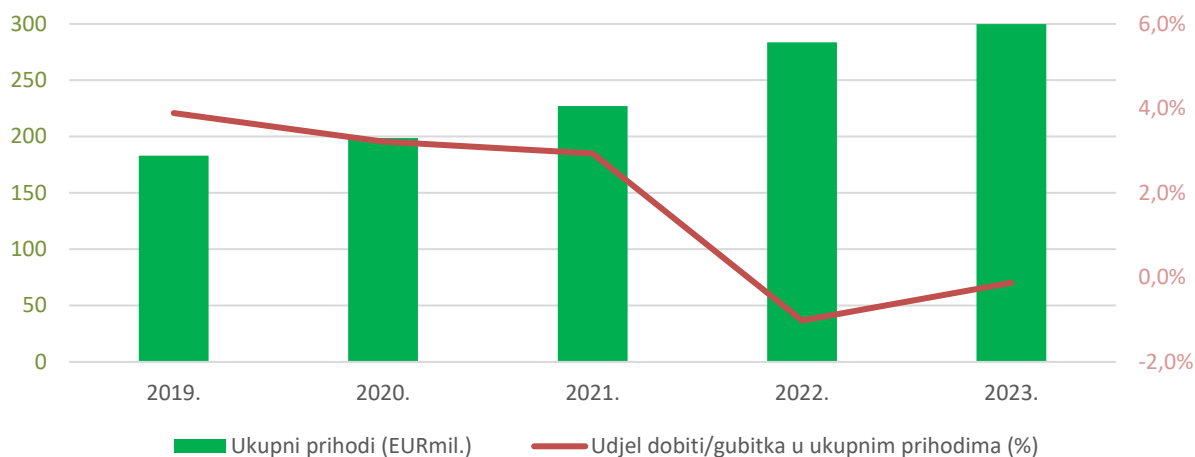
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

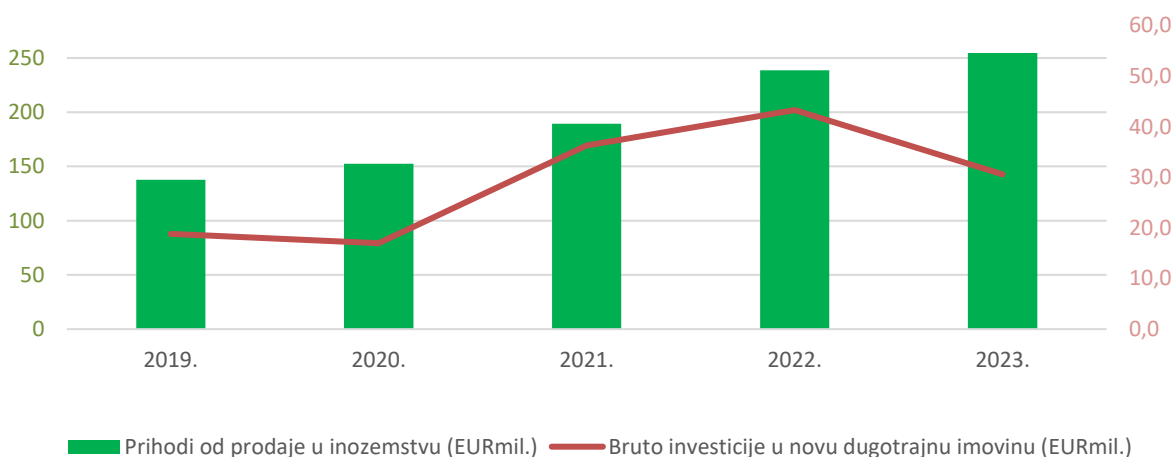

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Vrijednost ukupne imovine, kao i vlastitog kapitala neprekidno raste, pa je na kraju 2023. aktiva za 76,1 posto veća nego krajem 2019. godine, a kapital i rezerve su u istom razdoblju povećani za 67,9 posto. Istim tempom rasli su i prihodi ovog odjeljka djelatnosti, njihova vrijednost od 300 milijuna eura u 2023. veća je za 63,8 posto od ostvarenih prihoda u 2019. Dobit nije pratila ove ekonomske pokazatelje, u 2019. iznosila je 7,4 milijuna eura, slijedeće dvije godine bila je manja, a posljednje dvije godine odjeljak bilježi gubitak od 2,9, odnosno 0,4 milijuna eura.

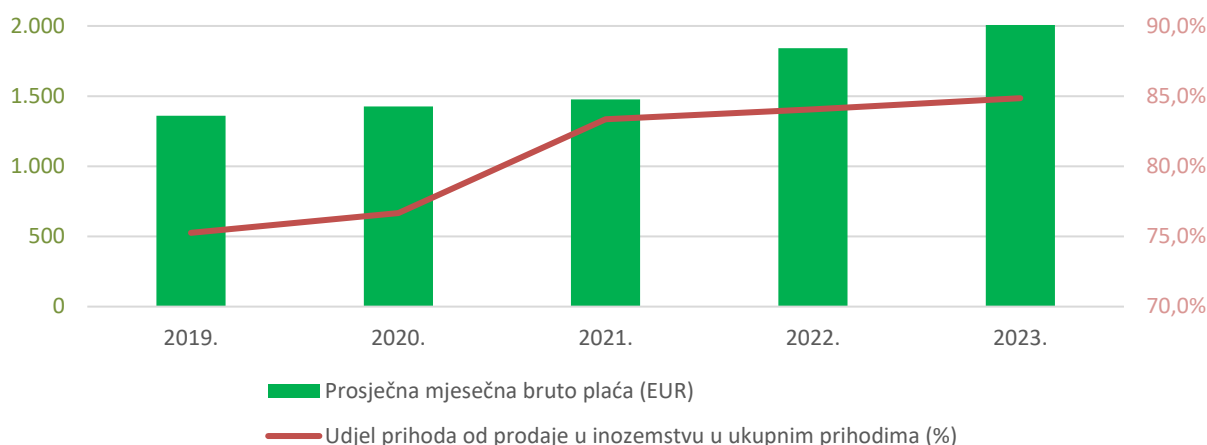
Ove tvrtke izrazito su izvozno orijentirane, u promatranom razdoblju njihovi prihodi od prodaje u inozemstvu činili su od 75 do 85 posto ukupnih prihoda. Imaju i kontinuitet ulaganja u dugotrajnu imovinu, po pojedinim godinama ulaganja su bila između 17 i 43 milijuna eura. Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća u 2023. bila je 2.052 eura, što je za 50,8 posto više od plaće isplaćene u 2019. godini.

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

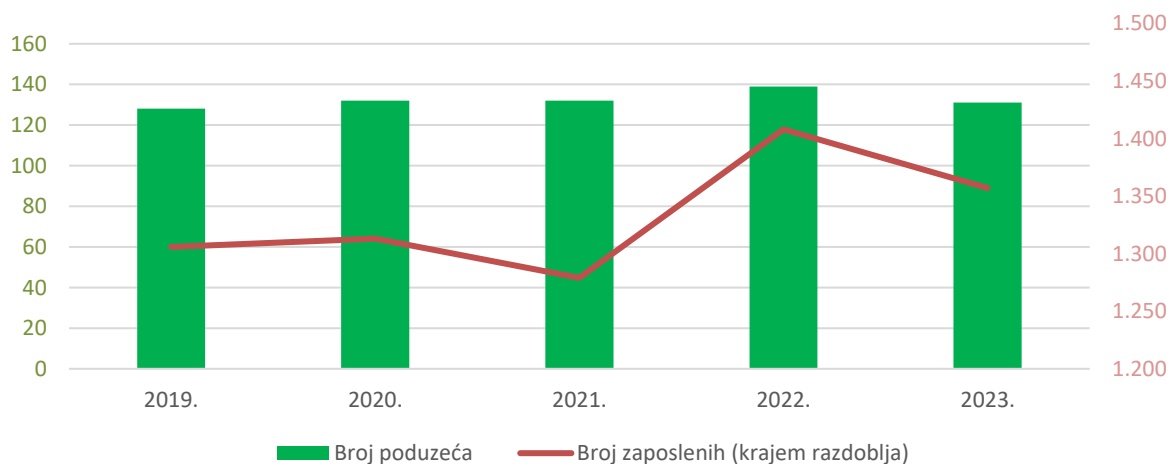
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

C 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda – gospodarstva Zadarske županije

Odjeljak proizvodnje prehrambenih proizvoda čine brojne tvrtke različitih djelatnosti: prerada ribe i morskih plodova, proizvodnja soli, sira, mesa, pekarskih proizvoda i drugo. GFI za 2023. godinu predala je ukupno 131 tvrtka, što je za 5,8 posto manje nego godinu prije, ali za 2,3 posto više nego u 2019. godini. U istom razdoblju broj zaposlenih varira od 1.279 do 1.357, koliko ih je bilo na kraju 2023. Njihove plaće relativno su male, a prosječna brutoplaća isplaćena u 2023. godini iznosila je 1.201 euro, što je ipak za 26,7 posto više nego u 2019.

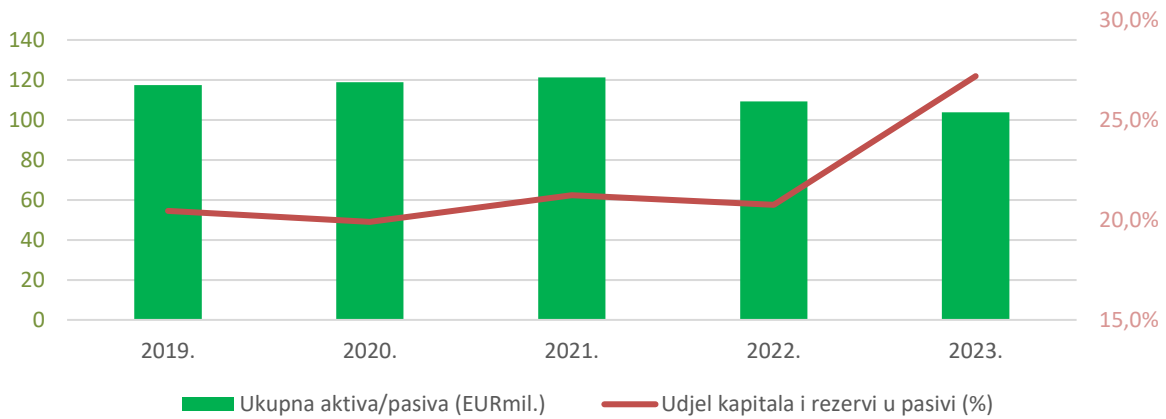
Posljednje dvije godine smanjena je aktiva, ali vlastiti kapital raste i krajem 2019. iznosi 28 milijuna eura. To predstavlja 27,2 posto u ukupnoj pasivi, što je dosad najveći udjel vlastitih izvora sredstava. Ukupni prihodi rasli su u promatranom razdoblju, s iznosom od 129 milijuna eura u 2023. bili su za 57,9 posto veći nego prije pet godina. Prihode je pratilo i neprekidno ostvarenje dobiti, netodobit u 2023. bila je 7,4 milijuna eura, za 293 posto veća od dobiti ostvarene u 2019. godini. Investicije u dugotrajnu imovinu bile su skromne, u posljednjoj godini iznosile su 1,8 milijuna eura.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

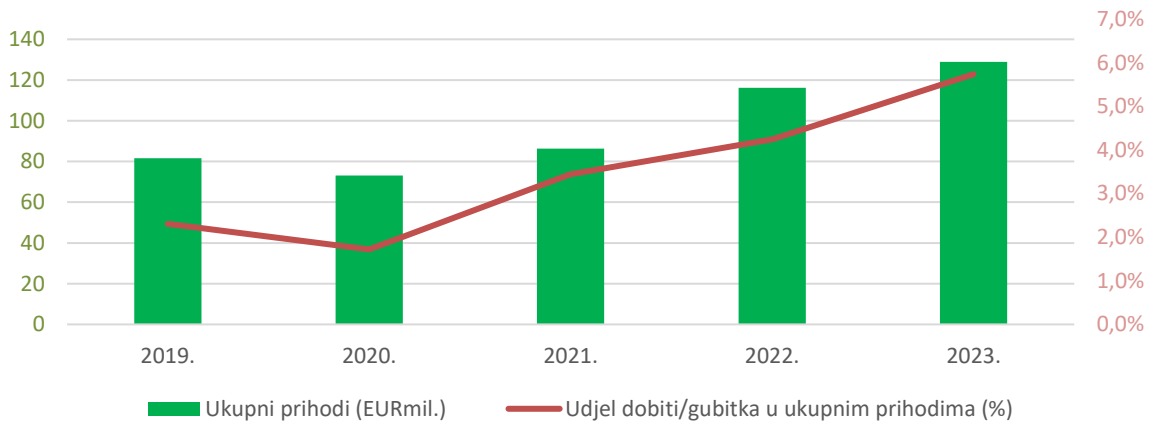
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

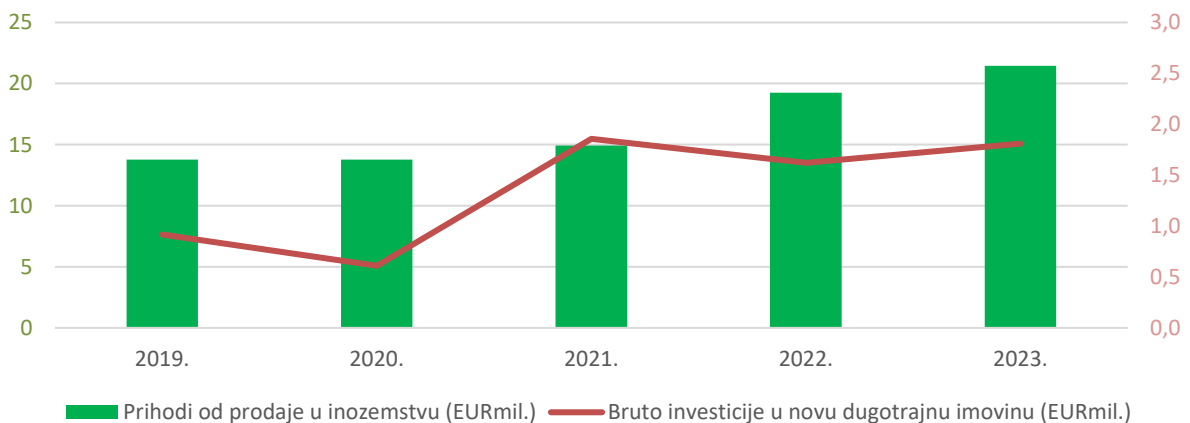
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PRIHODI I DOBITI/GUBITAK

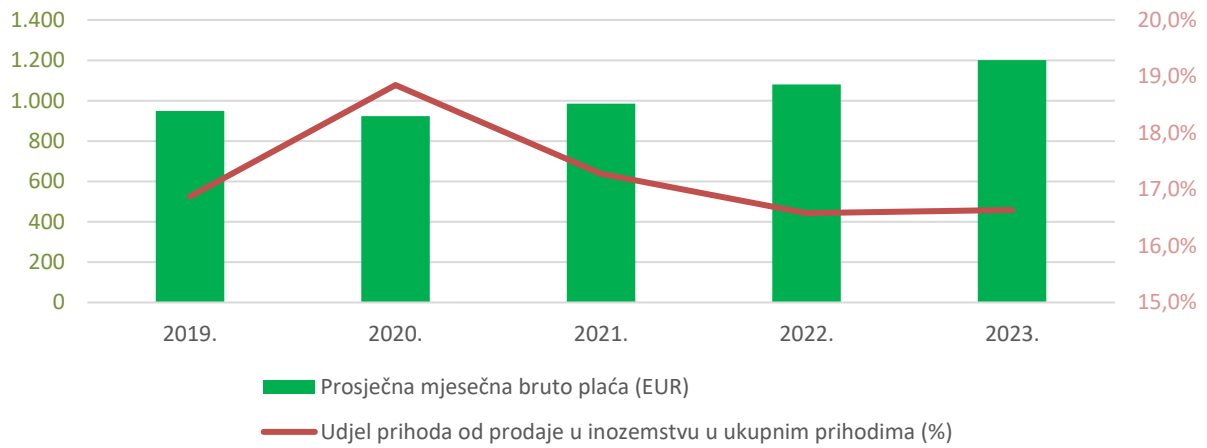
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

ENERGETIKA

D – OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA (D35.1-D35.3, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 5 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

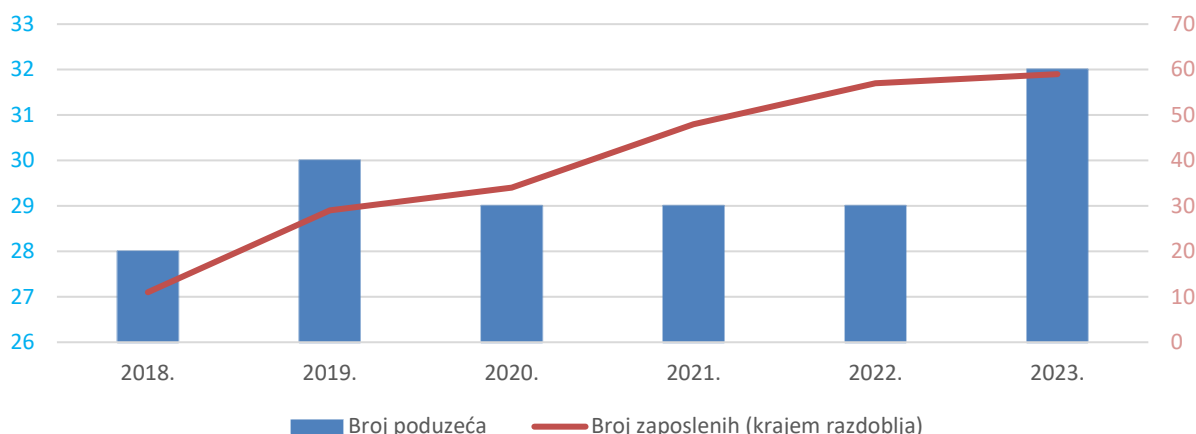
D – Opskrba električnom energijom, plinom... u 2023.	Broj poduzeća	32	+ 10,3%	Broj zaposlenih	59	↑ + 3,5%
	Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	142,2	↑ + 21,7%	Kapital i rezerve (EURmil.)	20,5	↑ + 26,9%
	Ukupni prihodi (EURmil.)	36,2	↑ + 13,2%	Neto dobit (EURmil.)	4,8	↑ + 39,8%
	Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	0,0	0,0%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	0,0%	0,0pp
	Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	47,4	↑ > 500%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.157	↑ + 0,6%

Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta i područje djelatnosti *D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija* (bez skupine djelatnosti *D35.3 Opskrba parom i klimatizacija*). Od također manje značajnog rudarstva u Zadarskoj županiji, ovo područje djelatnosti razlikuje se malim brojem zaposlenih, a ima veliku

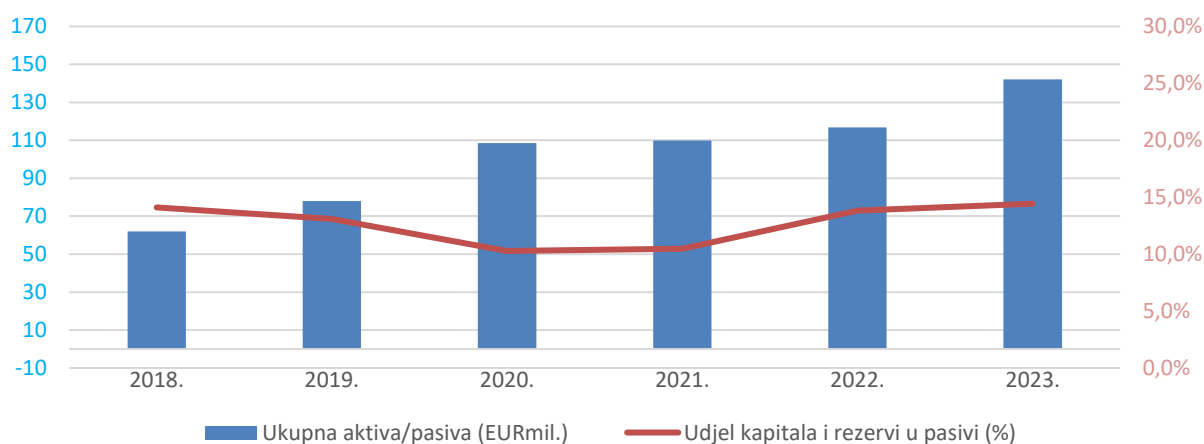
vrijednost imovine. Prihodi su značajno rasti u promatranom razdoblju; od 14 milijuna eura u 2018. do 36 milijuna kuna u 2023. godini. U tom razdoblju povećan je i broj zaposlenih s 11 na 59. Ukupno 32 tvrtke iz ove branše predale su GFI za 2023. poslovnu godinu, ali samo njih pet ima značajno poslovanje. Preostale tvrtke zajedno su ostvarile manje od tri posto ukupnih prihoda i zapošljavaju tek 14 radnika. Svih pet predstavljenih tvrtki proizvodi električnu energiju iz alternativnih izvora.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

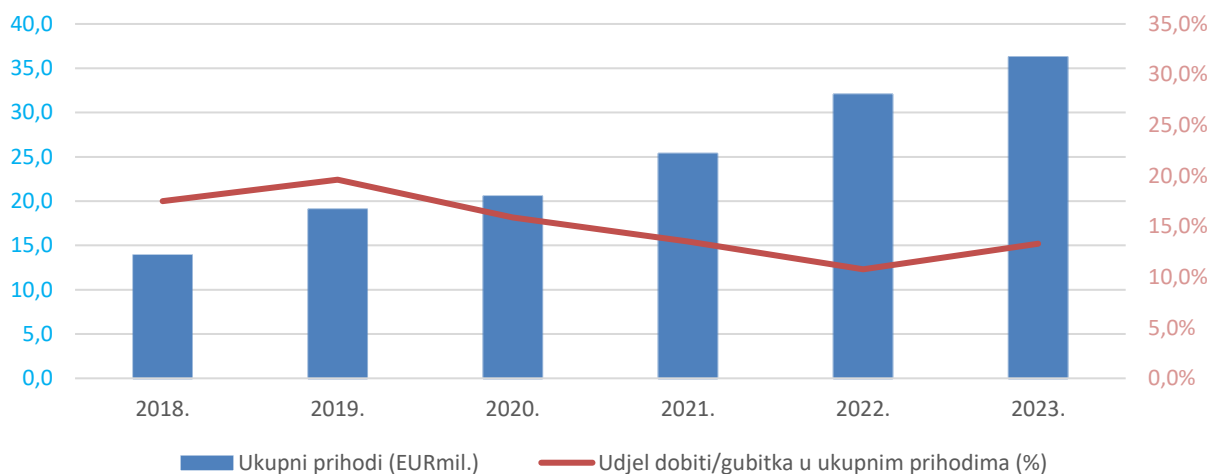
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

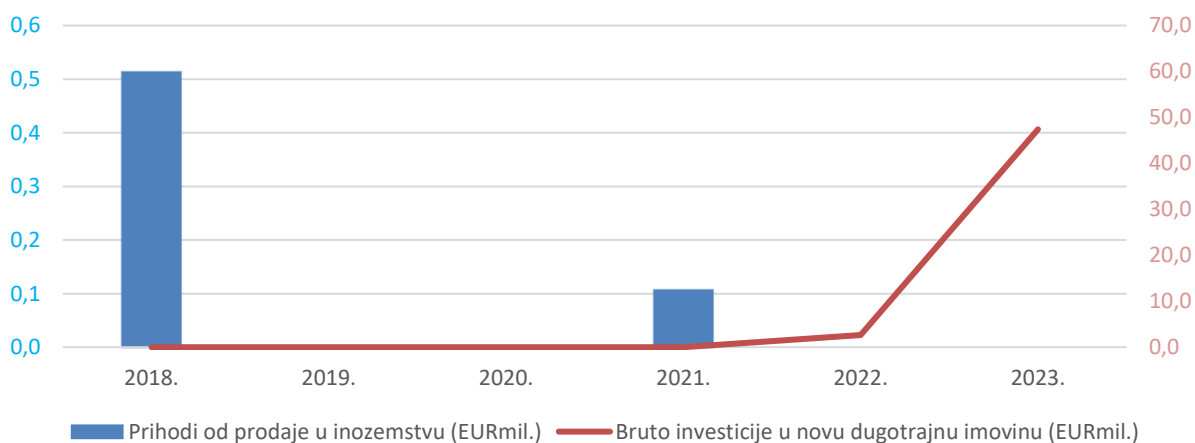
Značajno je povećana vrijednost imovine i to sa 62 na 142 milijuna eura, a udjel vlastitog kapitala u ukupnoj pasivi ostao je na razini od oko 14 posto. Netodobit je također rasla i s vrijednošću od 4,8 milijuna eura u 2023. veća je za skoro 40 posto u odnosu na prethodnu godinu. Time je zaustavljen trend smanjenja udjela dobiti u ukupnim prihodima, koji se u zadnjoj godini popeo na 13,3 posto. Nakon niza godina bez investicija, branša je investirala u novu dugotrajnu imovinu značajan iznos od 47 milijuna eura. Prosječna mjesečna brutoplaća u 2023. bila je 1.157 eura, tek za 0,6 posto veća nego prethodne godine.

PRIHODI I DOBITI/GUBITAK

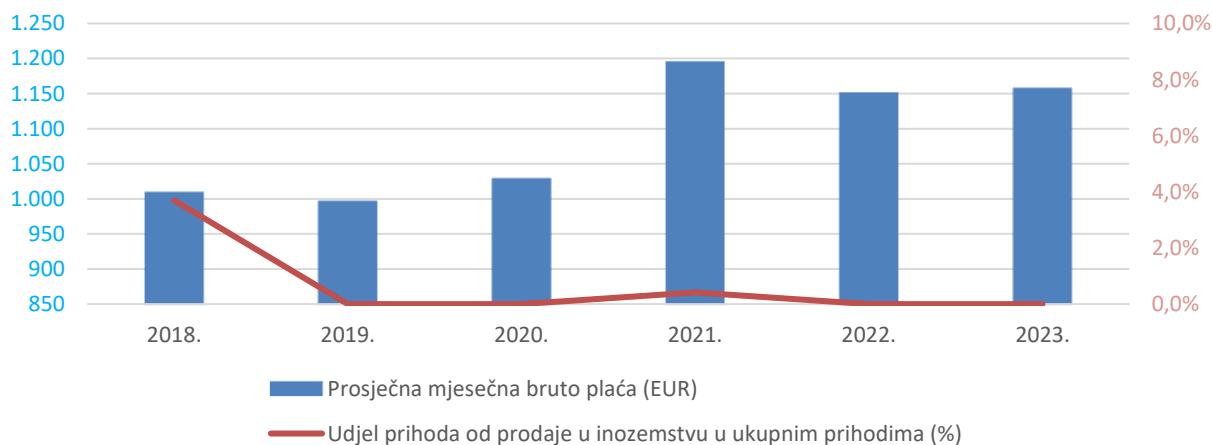
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

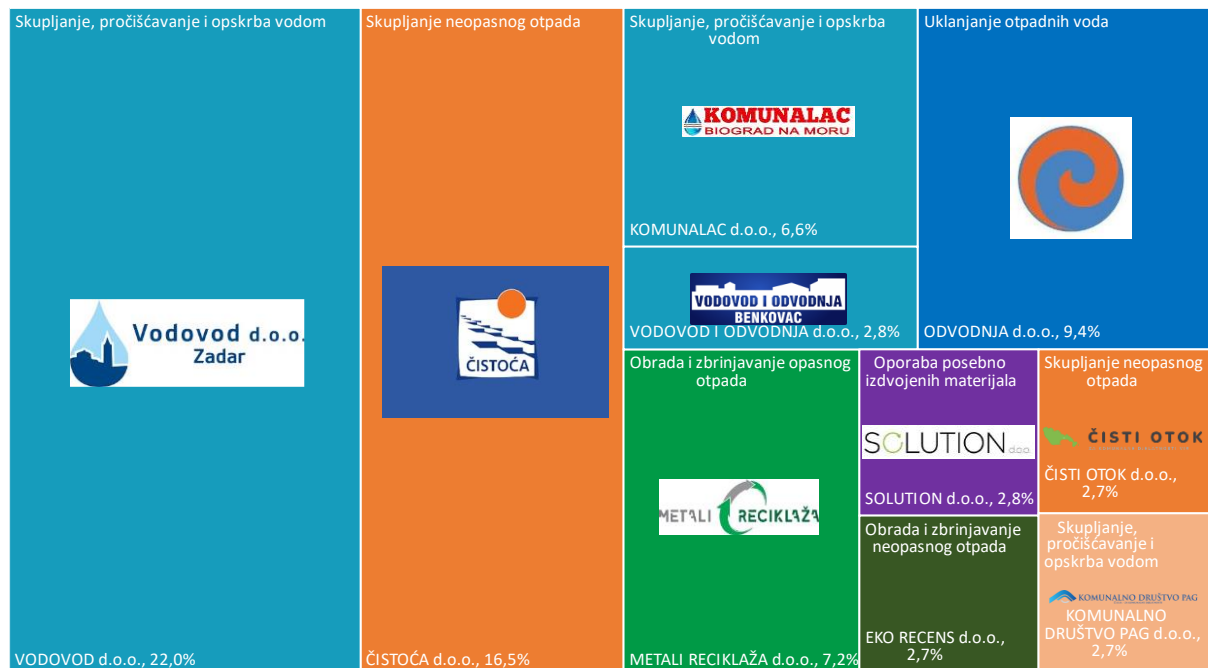
KOMUNALNE USLUGE

E – OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA (E36.0-E39.0, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

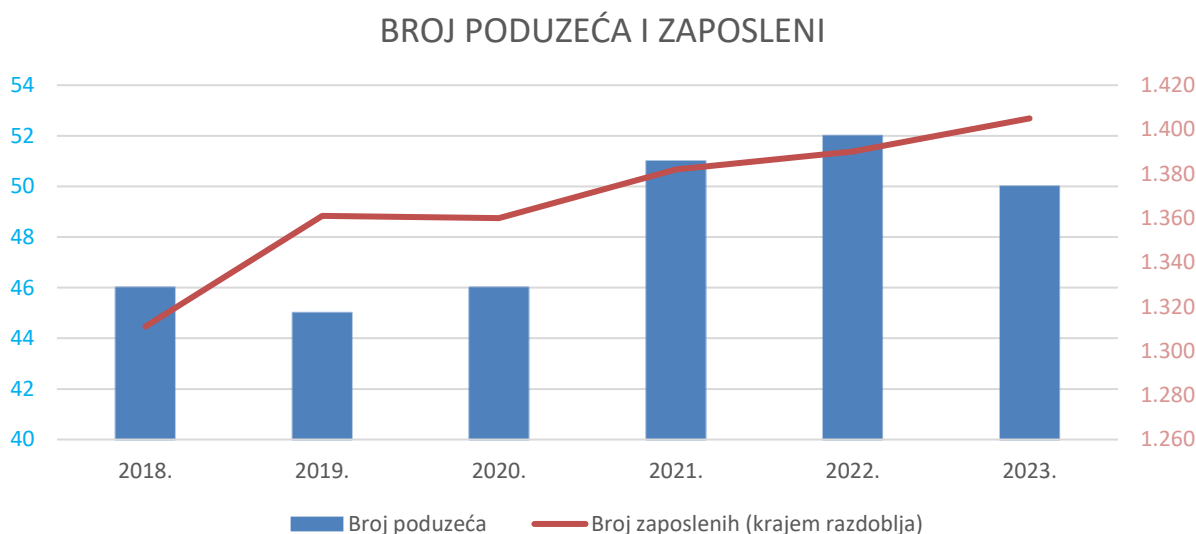
E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih... u 2023.

Broj poduzeća 50 ↓ - 3,8%	Broj zaposlenih 1.405 ↑ + 1,1%
Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.) 445,1 ↑ + 20,5%	Kapital i rezerve (EURmil.) 50,2 ↑ + 3,9%
Ukupni prihodi (EURmil.) 72,7 ↑ + 10,6%	Neto dobit (EURmil.) 1,6 ↓ - 45,3%
Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.) 0,0 ↓ - 94,1%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima) 0,0% ↓ - 0,1pp
Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.) 61,4 ↑ + 82,0%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR) 1.439 ↑ + 8,0%

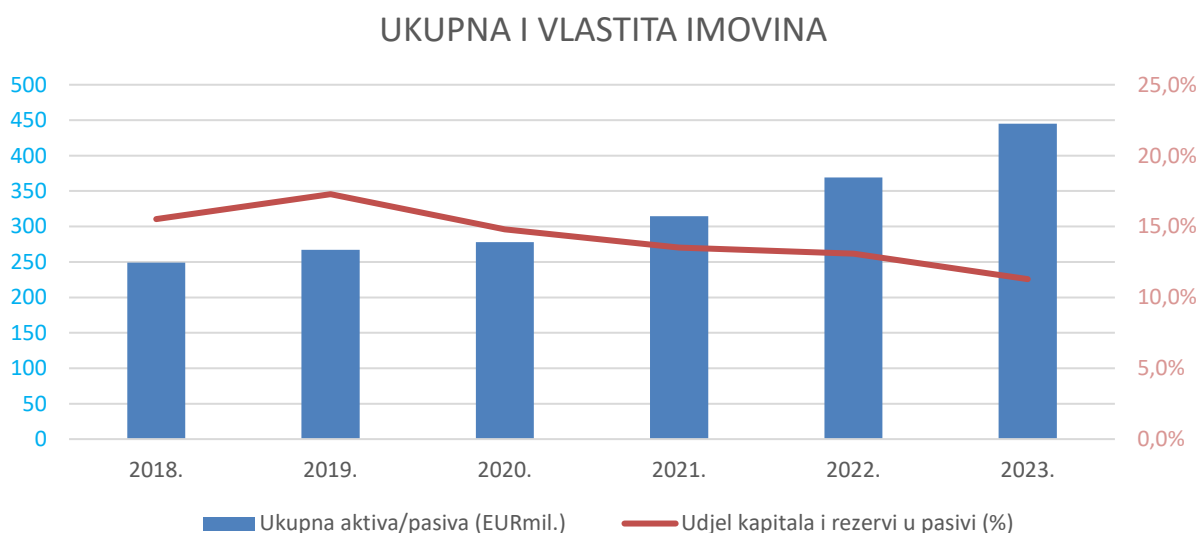

Ovo područje djelatnosti dugačkog naziva možemo kolokvijalno nazvati komunalnim uslugama. Glavni predstavnici su tvrtke u vlasništvu jedinica regionalne i lokalne samouprave. U odnosu na prethodnu godinu većina pokazatelja je pozitivna, evidentirano je povećanje broja

zaposlenika, aktive, kapitala, prihoda i investicija. Prosječna brutoplaća u iznosu od 1.439 eura bila je veća za 8 posto od prošlogodišnje.

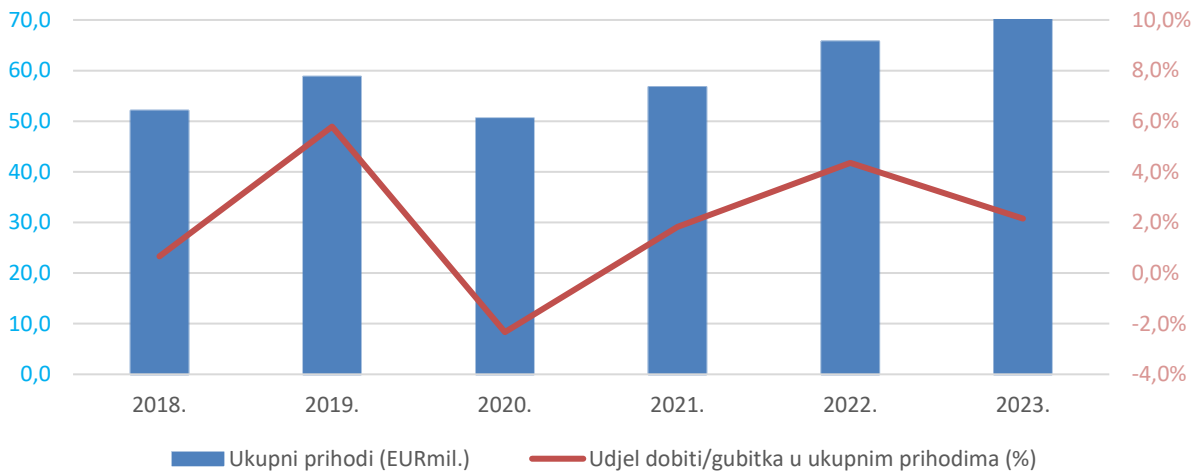
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

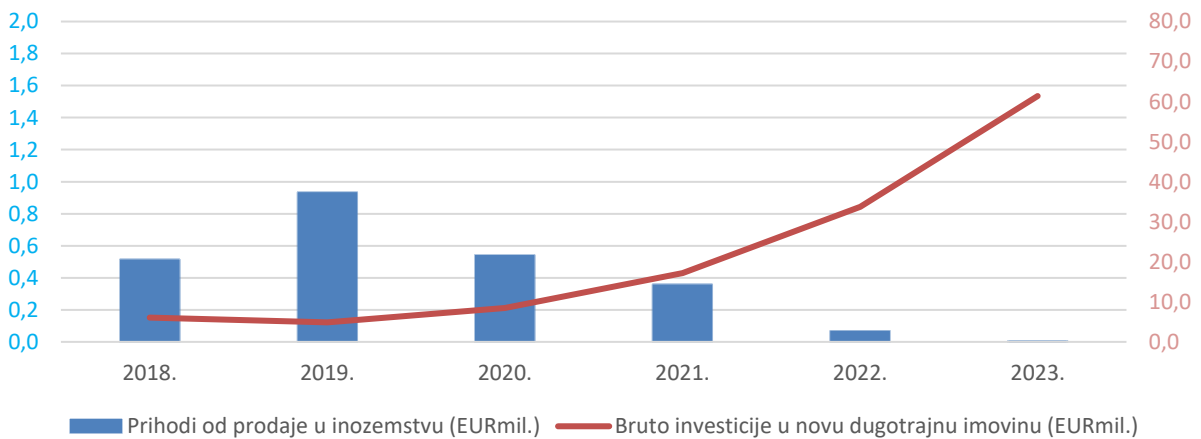
U promatranom razdoblju od šest godina broj zaposlenih povećan je sa 1.311 krajem 2018. na 1.405 krajem 2023. godine, značajno je povećana vrijednost imovine i to sa 250 na 445 milijuna eura, dok je udjel vlastitog kapitala u ukupnoj pasivi sa 15,5 posto pao na 11,3 posto. Prihodi su rasli i sa 52 milijuna eura u 2018. došli su do 73 milijuna eura u 2023. godini. Netodobit ovoj branši nije prioritet, kreće se u skromnom postotku u odnosu na prihode. U 2023. taj udjel bio je 2,2 posto. Ovdje treba naglasiti i 2020. kriznu godinu, kada smanjene prihode i iskazan gubitak pripisujemo svjesnoj odluci osnivača komunalnih poduzeća da povoljnijom cijenom usluga olakšaju financijski položaj gospodarstva i građanstva u teškim vremenima.

PRIHODI I DOBITI/GUBITAK

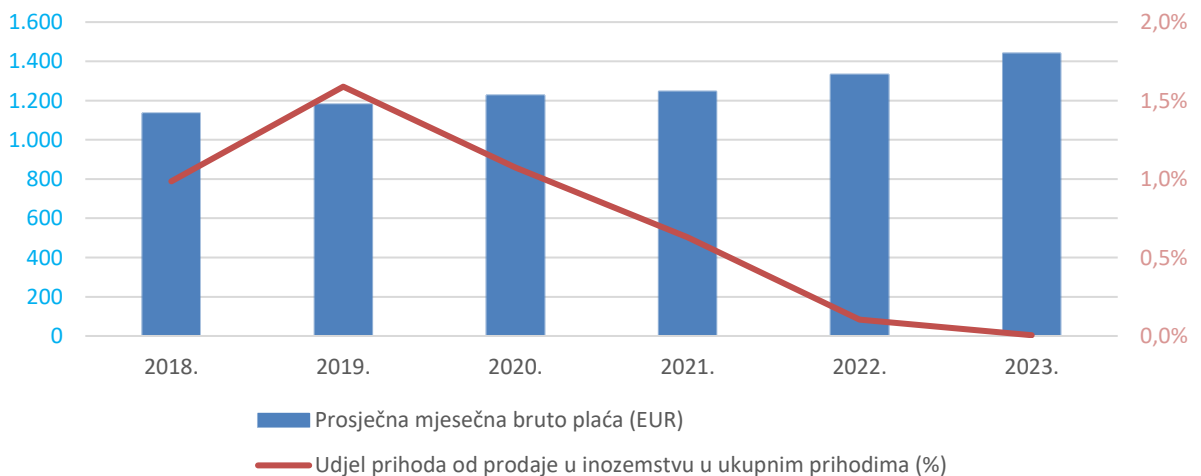
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

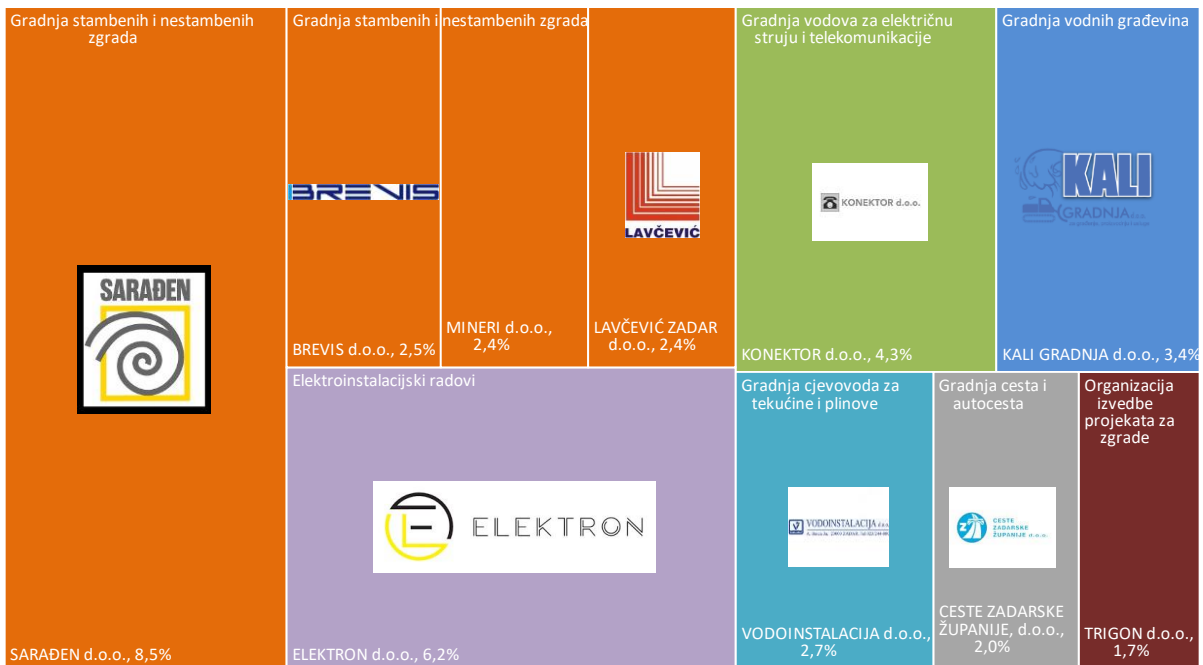

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

GRADITELJSTVO

F - GRAĐEVINARSTVO (F41.1-F43.9, NKD 2007.)

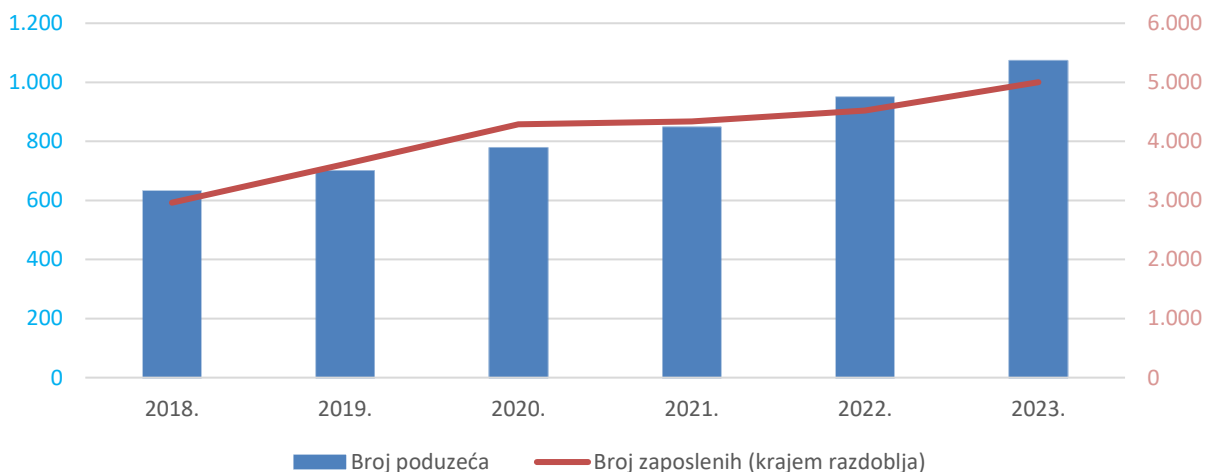
- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

Ovo područje djelatnosti 2023. poslovnu godinu završilo je s rekordnim rezultatima. Svi bitni pokazatelji uspješnosti bili su bolji nego prethodne godine. Povećan je broj poduzeća koji su predali GFI, zaposlenih na kraju godine bilo je za 10,7 posto više, a povećani su i financijski pokazatelji (aktiva, kapital, prihodi, izvoz, investicije). Pritom su ukupni prihodi i netodobit rasli

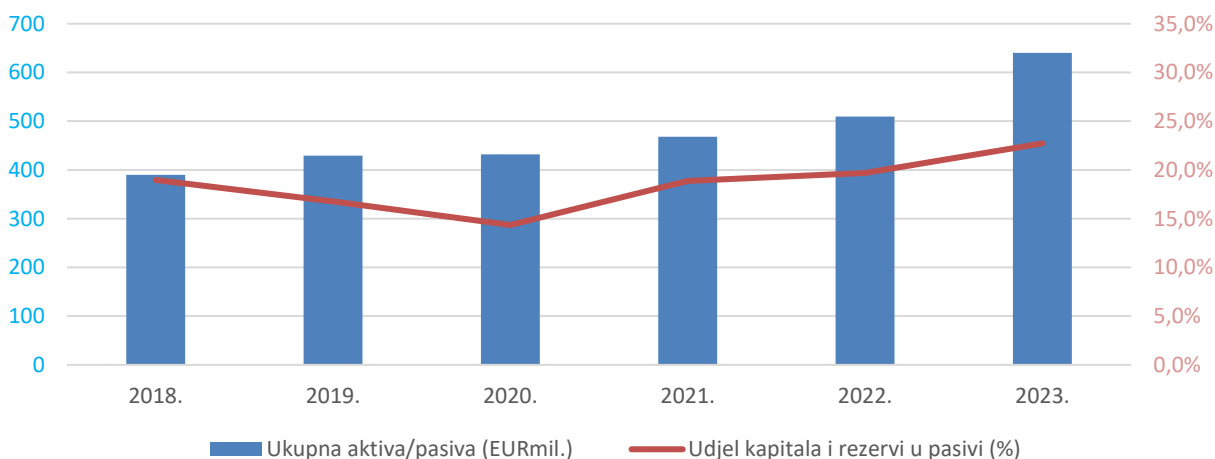
znatno brže od stope inflacije, ukupni prihodi za 31,4 posto, a netodobit za gotovo 80 posto. Ukupna imovina povećana je za 25,7 posto, a vlastiti kapital za 45 posto, pa je povećan i udjel kapitala u pasivi za 3 postotna boda, odnosno s 19,7 posto na 22,7 posto. Prihodi od prodaje u inozemstvu, koji nisu karakteristični za ovu branšu, u 2023. iznosili su 9 milijuna eura, odnosno za 36,3 posto više nego prethodne godine. Branša je imala i veća izdvajanja za investicije u dugotrajnu imovinu. Dobra vijest je da je i prosječna bruto plaća povećana za 13,6 posto i iznosila je 1.175 eura.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

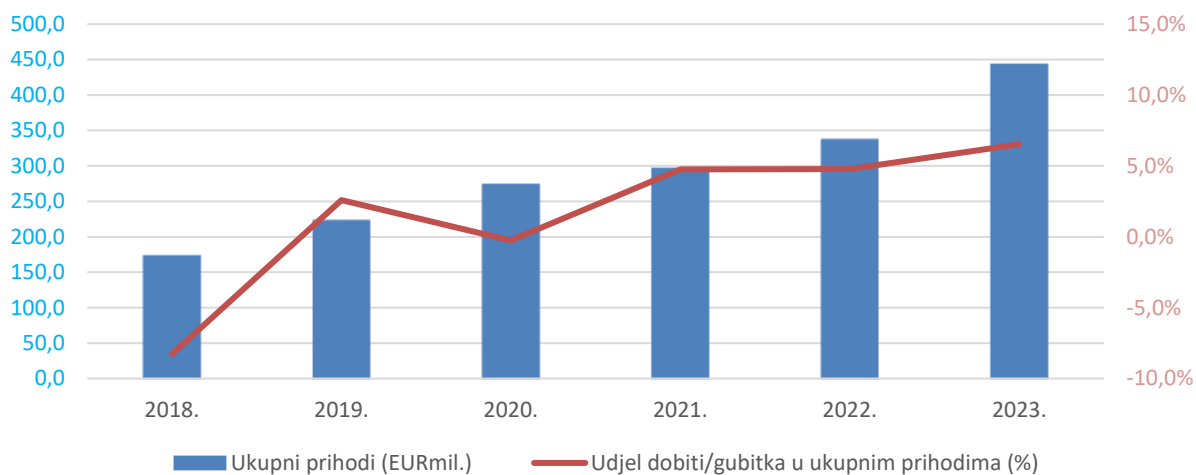

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Zadnjih šest godina građevinarstvo je doživjelo velik oporavak zahvaljujući nizu povoljnih okolnosti: razvoju turizma i s time povezanim investicijama, velikom potražnjom za nekretninama na moru, infrastrukturnim projektima financiranim europskim sredstvima, obnovom od potresa u Zagrebu i na Banovini. Građevinski sektor Zadarske županije u tom je razdoblju povećao broj poduzeća sa 631 na 1.072, a broj zaposlenih sa 2.962 na 5.002. Iako i dalje ispod prosjeka županijskog gospodarstva, povećana je i prosječna bruto plaća sa 808 na 1.175 eura. Kontinuirano je rasla i vrijednost aktive, sa 390 milijuna eura krajem 2018. na 640 milijuna eura na kraju 2023. Rast kapitala sa 74 na 145 milijuna eura prekinut je jedino

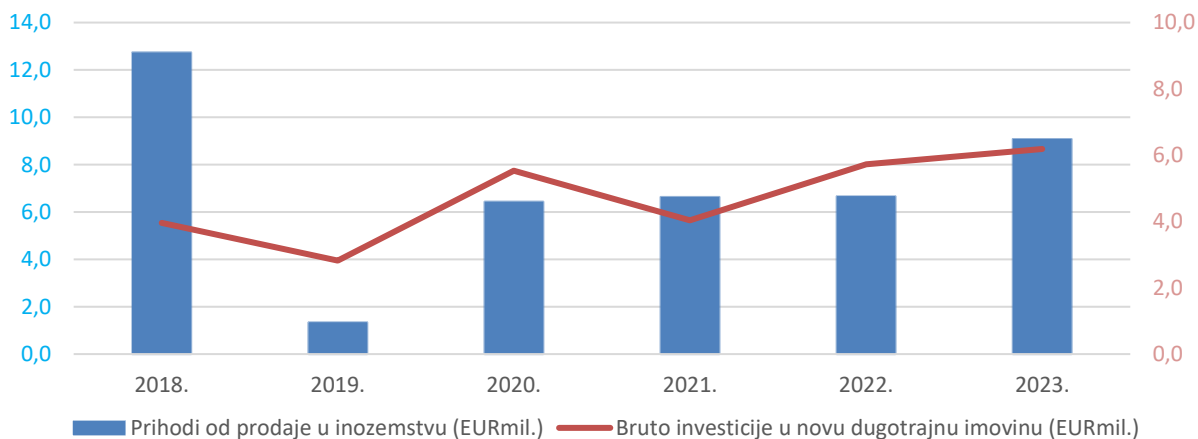
2020. godine, kada je smanjen na 62 milijuna eura. Više nego dvostruko su u promatranom razdoblju povećani ukupni prihodi, sa 173 na 443 milijuna eura, a od gubitka u vrijednosti 14 milijuna eura u 2018. godini, postupno smo došli do 29 milijuna eura netodobiti u 2023. Dosta skromno, ali ipak branša ostvaruje i prihode od prodaje u inozemstvu, a investicije u novu dugotrajnu imovinu kreću se u rasponu od 2,8 do 6,2 milijuna eura, koliko je za te svrhe izdvojeno u posljednjoj godini.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

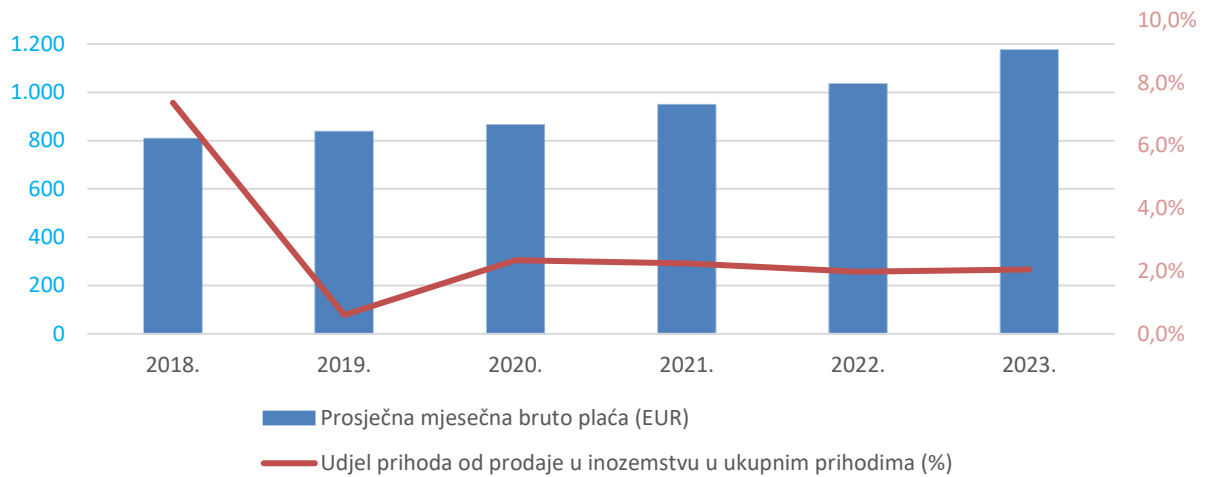
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Prema podacima Upravnog odjela za prostorno uređenje Zadarske županije u 2023. godini u Zadarskoj županiji zaprimljeno je ukupno 59.414 zahtjeva za građevinskom dozvolom, a u istom su razdoblju riješena 54.179 predmeta, od čega je 5.235 zahtjeva usvojeno. Podaci se odnose na područje Zadarske županije.

TRGOVINA

G – TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA (G45.1-G47.9, NKD 2007.)

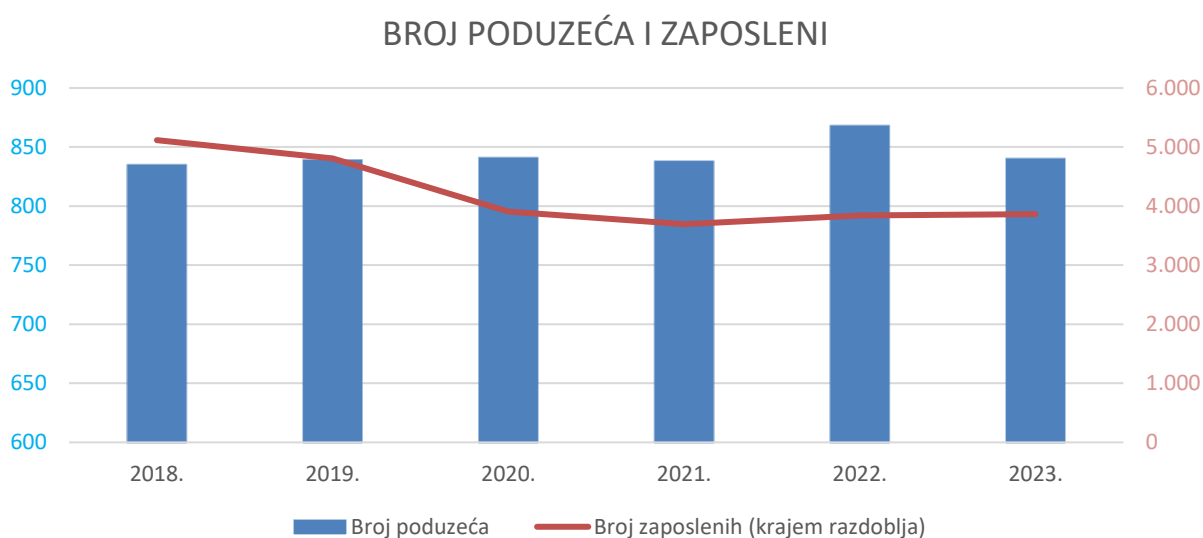
- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

Sektor trgovine predstavljaju tvrtke kojima je glavna djelatnost iz područja G (NKD 2007.) i koje svoje sjedište imaju na području Zadarske županije. Više nego kod drugih područja djelatnosti ovdje je vidljivo kako statistika temeljena na sjedištu tvrtke može iskriviti stvarnu

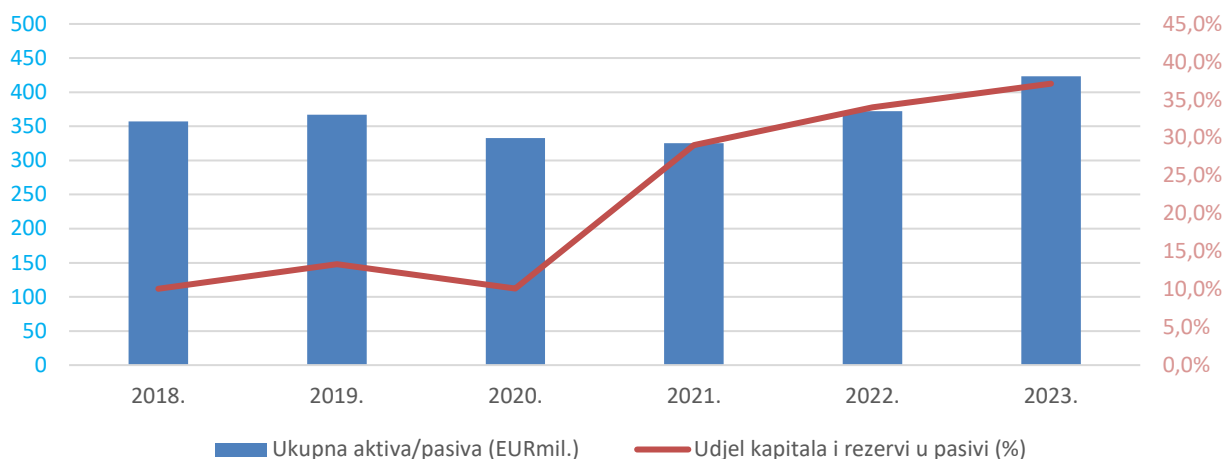
sliku gospodarstva pojedine županije. Kako im je sjedište u drugim županijama, ovdje nisu predstavljene brojne velike tvrtke poput Konzuma, Ine, Petrola, Lidla, Spara, Plodina, Kauflanda, a koje i na području Zadarske županije ostvaruju značajne financijske rezultate i zapošljavaju tisuće ljudi. Unatoč tome, sektor trgovine niz godina bio je vodeći po prihodima i broju zaposlenih u Zadarskoj županiji. Tek prije nekoliko godina, zahvaljujući povećanju prihoda industrijskog sektora (poglavito u izvozu), ali i akviziciji Sonik trgovine d.o.o. 2019. godine, koju je provela tvrtka s područja Splitsko-dalmatinske županije, *C – Prerađivačka industrija* odnijela je primat i u broju zaposlenih i u ostvarenim prihodima među pojedinim područjima djelatnosti u Zadarskoj županiji.

U odnosu na prethodnu godinu, u 2023. u sektoru trgovine smanjio se broj poslovnih subjekata za 3,2 posto, ali broj zaposlenih povećao se za 0,6 posto. Prosječna brutoplaća povećana je za 15,7 posto i iznosila je 1.324 eura. Rasli su i skoro svi važni financijski pokazatelji, pa na kraju godine bilježimo povećanje aktive za 13,7 posto, kapitala i rezervi za 24,1 posto, ukupnih prihoda za 12,5 posto i netodobiti za 24,6 posto. Rasle su i investicije u novu dugotrajnu imovinu i to za 12,4 posto. Izvoz u iznosu od 13 milijuna eura bio je za 26,8 posto manji nego prethodne godine, ali stavka prihoda od prodaje u inozemstvu nikad nije ni bila osobito značajna u ovom području djelatnosti.

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

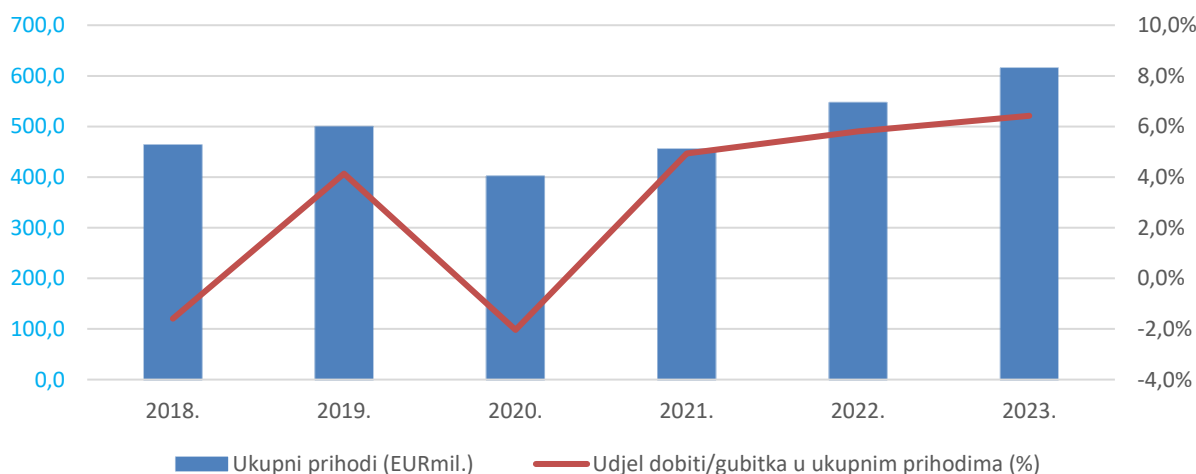
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

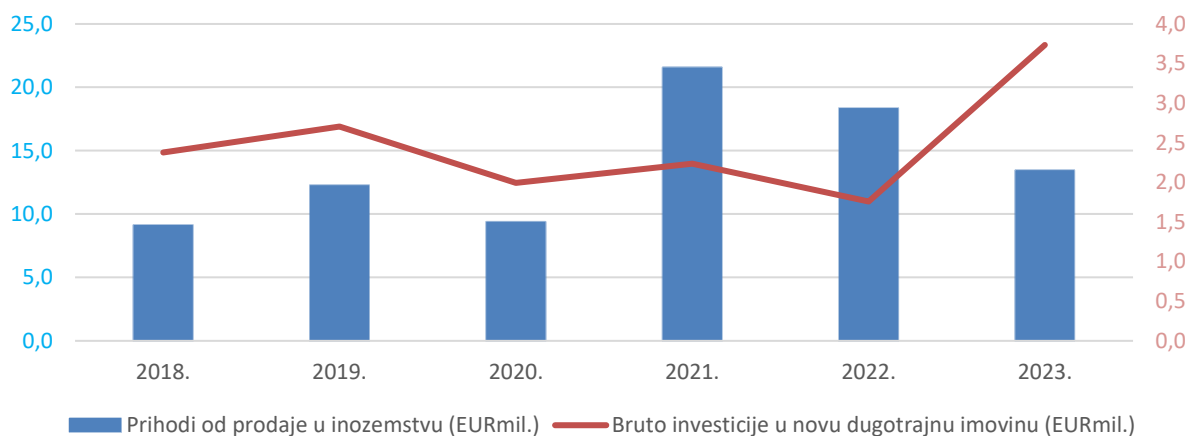
Kroz šest posljednjih godina u sektoru trgovine Zadarske županije nije se značajno promijenio broj poslovnih subjekata, ali je drastično pao broj zaposlenih, sa 5.117 krajem 2018. na 3.694 krajem 2021. godine, odnosno bilo ih je za 27,8 posto manje. Tek su posljednje dvije godine donijele blagi oporavak zaposlenosti. Smanjenje broja zaposlenih u tom razdoblju dijelom je posljedica već spomenutog „statističkog“ preseljenja zaposlenika Sonik trgovine d.o.o. izvan Zadarske županije, a većim dijelom stvarnog otpuštanja uslijed gospodarske krize. Istovremeno veliki trgovački lanci sa sjedištem u drugim županijama, povećavali su svoje prodajne kapacitete i broj zaposlenih u Zadarskoj županiji, ali njih službena statistika evidentira kao zaposlene u sjedištu poslodavca. U sektoru trgovine Zadarske županije stagnirali su i padali ukupni prihodi, a u nekim godinama bilježeni su gubici. Posljednje dvije godine branša bilježi povećanje prihoda i dobiti. Značajan je rast imovine, a osobito vlastitog kapitala, koji na kraju 2023. godine pokriva 37,1 posto pasive, dok je na kraju 2018. pokrivaio tek 10,1 posto pasive. Netodobit od skoro 40 milijuna eura najveća je u promatranom razdoblju, a i prosječna bruto mjesečna plaća od 1.324 eura imala je najveći godišnji pomak u toj istoj 2023. godini.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

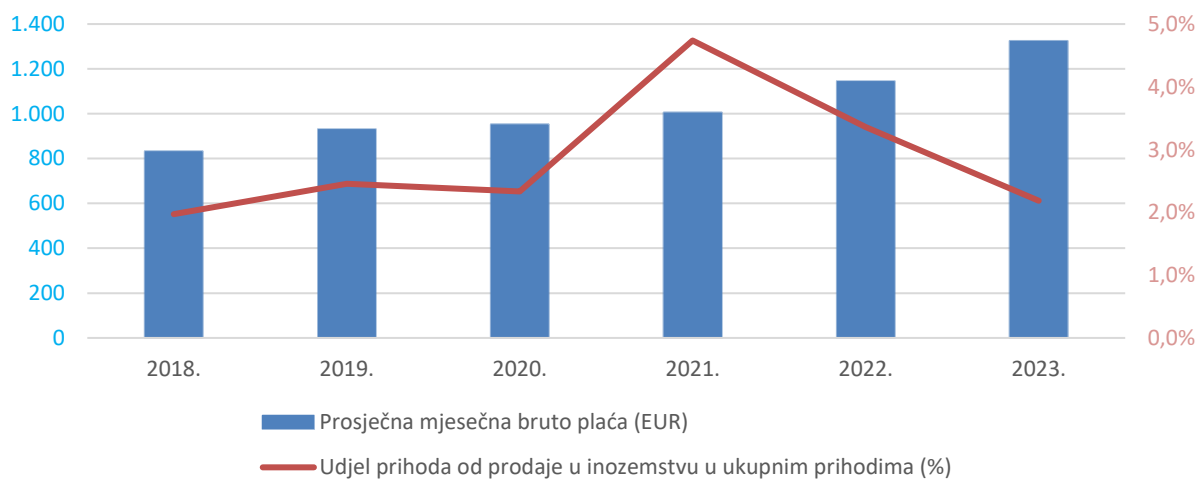
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE

H – PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE (H49.1-H53.2, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

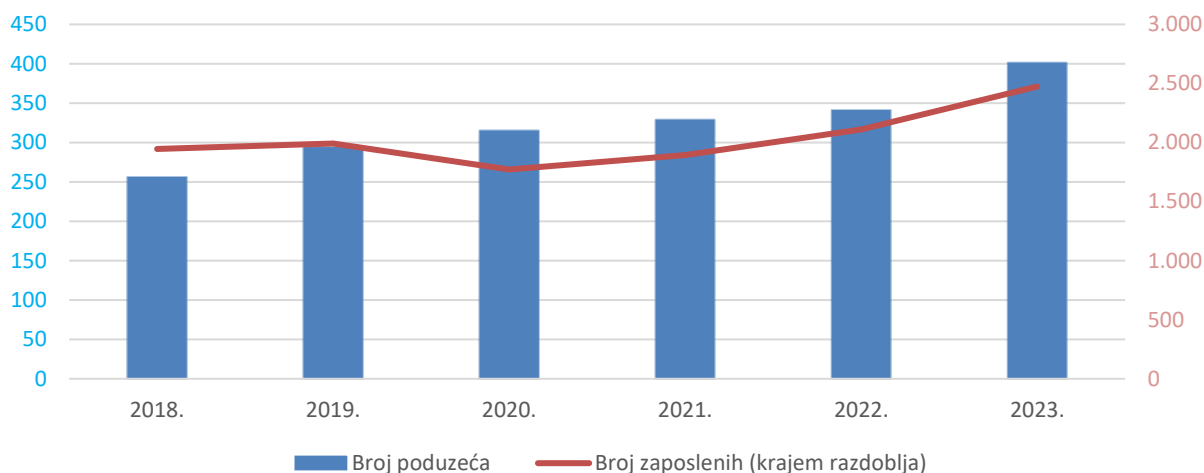
H – Prijevoz i skladištenje u 2023.	Broj poduzeća	401	↑ + 17,6%	Broj zaposlenih	2.474	↑ + 17,1%
	Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	1.000,6	↑ + 29,9%	Kapital i rezerve (EURmil.)	631,2	↑ + 27,6%
	Ukupni prihodi (EURmil.)	473,5	↑ + 17,3%	Neto dobit (EURmil.)	207,1	↑ + 36,1%
	Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	243,6	↓ - 3,5%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	51,5%	↓ - 11,0pp
	Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	10,8	↑ + 55,5%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.722	↑ + 2,2%

2023. poslovna godina bila je uspješna za ovo područje djelatnosti. Broj poduzeća koja su predala GFI za 17,6 posto bio je veći nego prethodne godine, zaposlenih na kraju godine bilo je za 17,1 posto više, a i njihova prosječna brutoplaća bila je za 2,2 posto veća. Vrijednost aktive na kraju godine bila je za 29,9 posto, a kapitala i rezervi za 27,6 posto veća nego godinu prije. Time je pokrivenost pasive vlastitim sredstvima smanjena za 1,1 postotni bod (pp), na

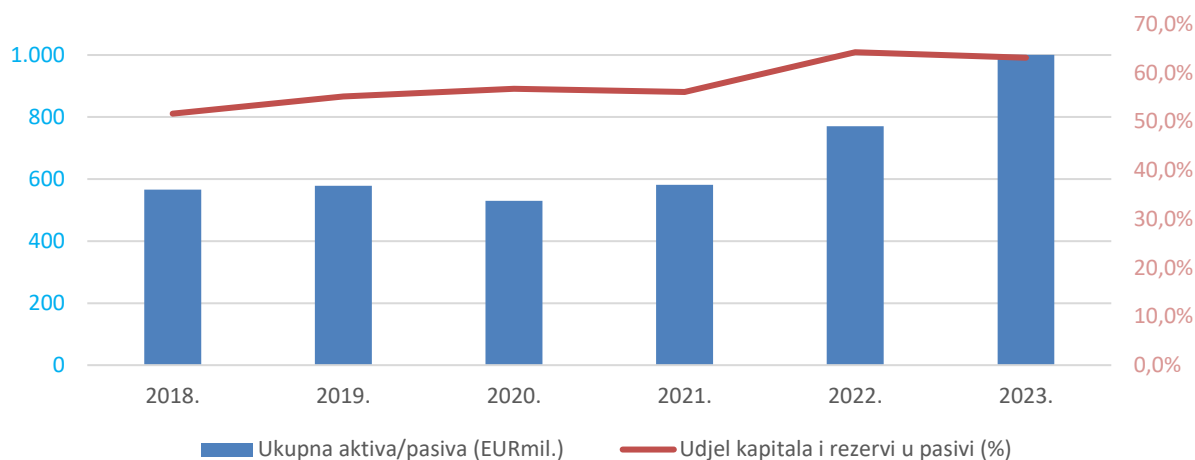
63,1 posto pokrivenosti, i dalje daleko više od prosjeka cjelokupnog gospodarstva. Ukupni prihodi veći su za 17,3 posto, prihodi od prodaje u inozemstvu smanjeni su za 3,5 posto, dok je netodobit enormno povećana za 36,1 posto i iznosila je rekordnih 207 milijuna eura. Valja napomenuti da je gotovo sva ta dobit ostvarena u Tankerskoj plovidbi d.d. i TNG-u d.d., povezanim brogarskim društvima, koja i inače dominiraju u ovom području djelatnosti.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

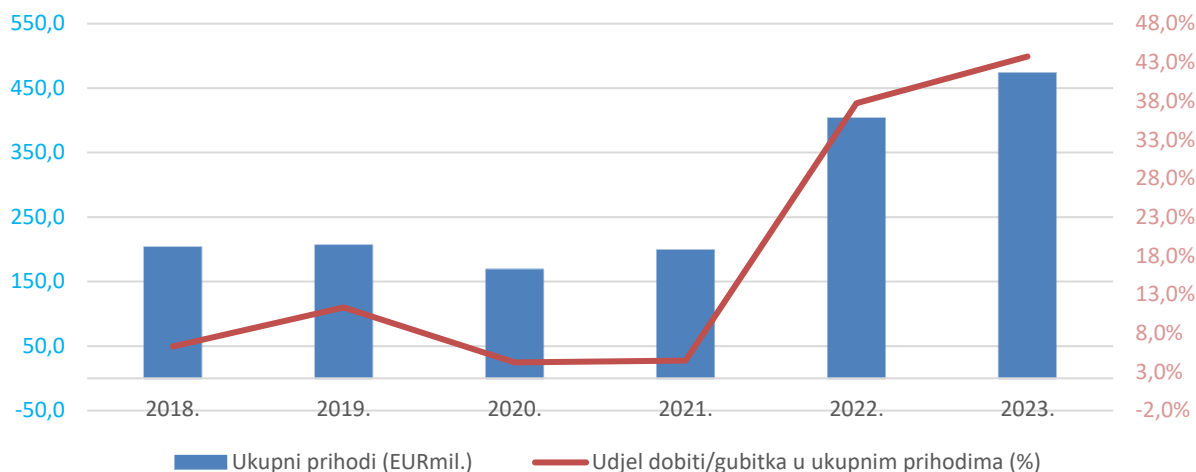

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Kroz posljednjih šest godina broj tvrtki u branši se stalno povećavao, pa je za 2023. poslovnu godinu godišnje financijske izvještaje (GFI) predalo njih 401. Broj zaposlenih smanjen je u 2020. godini, kriznoj za svjetsko brodarstvo, ali je već slijedeće godine zaposlenost povećana, da bi na kraju 2023. bilo ukupno 2.474 zaposlena, dosad najviše u ovom području djelatnosti. Prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća, zbog specifičnih radnih uvjeta i složenosti poslova u brodarstvu, veća je od prosjeka u gospodarstvu Zadarske županije. Između 2018. i 2023. godine povećana je sa 1.466 na 1.722 eura. U krizi je smanjena i imovina, poglavito brodarar, ali je i ona na kraju 2023. imala dosad najveću vrijednost od milijardu eura, što je za 29,9 posto više nego na kraju prethodne godine i čak za 76,8 posto više nego krajem 2018. Pritom je i vrijednost vlastitog kapitala značajno rasla i na kraju 2023. iznosila je 631 milijun eura, odnosno

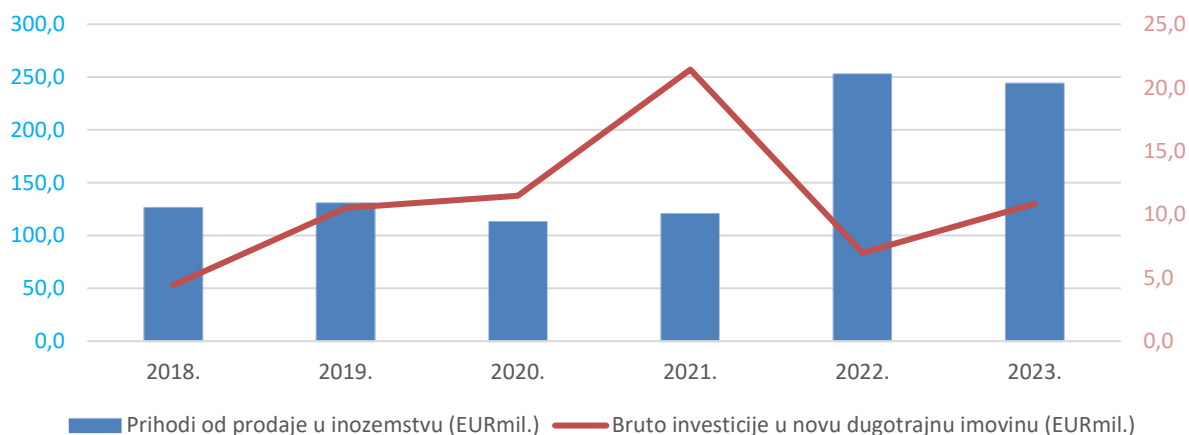
ukupnu pasivu pokrivala je s velikih 63,1 posto. Brodari, koji čine gotovo tri četvrtine prihoda ove branše, izrazito su izvozno orijentirani, pa su i prihodi od prodaje u inozemstvu značajni. U promatranom razdoblju vrijednost izvoza kretala se u rasponu od 51,5 do 66,8 posto od vrijednosti ukupnih prihoda cijelog područja djelatnosti.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

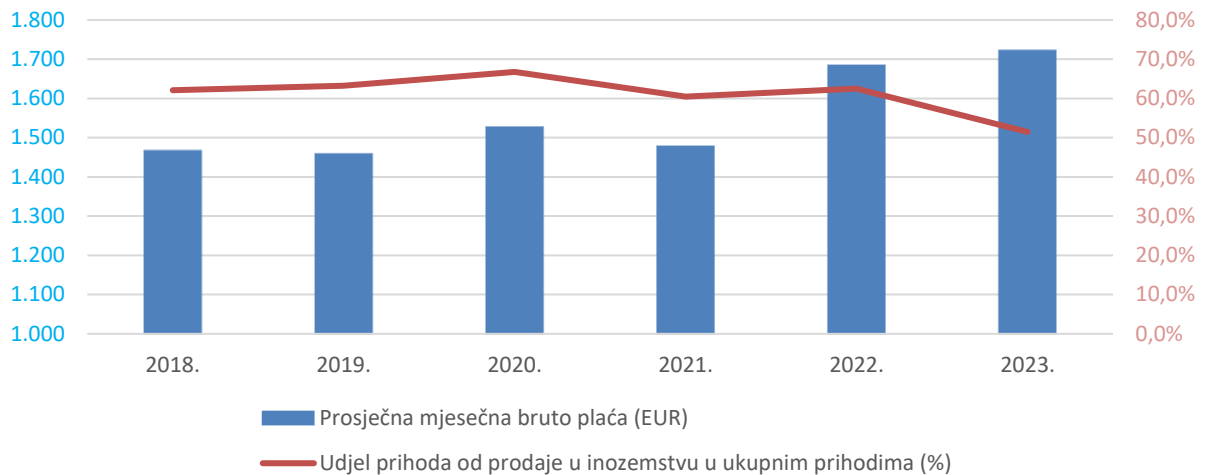
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Pomorski putnički promet

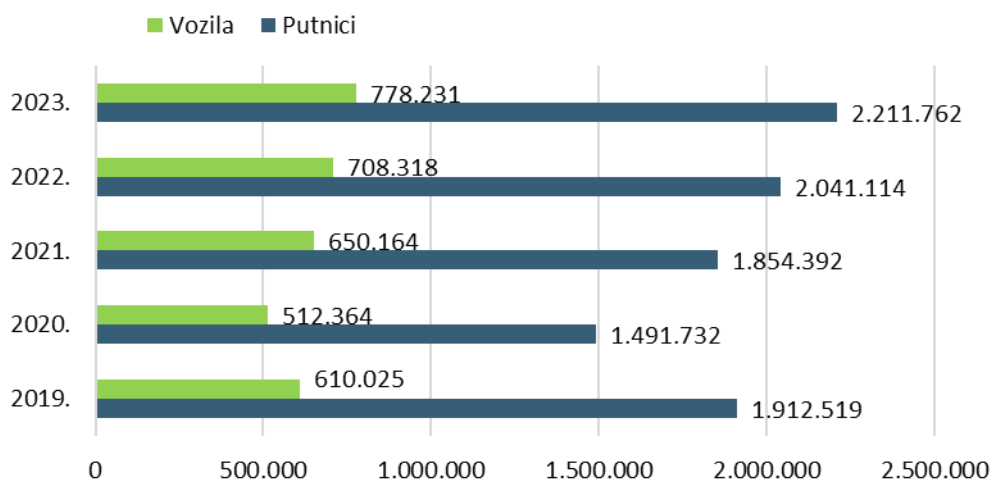
Promet putnika i vozila u 2023. godini na državnim linijama u javnom obalnom pomorskom prijevozu na Jadranu u blagom je porastu u odnosu na 2022. godinu. Ukupno je prevezeno 14.050.983 putnika i 3.969.810 vozila što je povećanje za 4,2 posto putnika i 4,5 posto vozila.

Na brodskim linijama najviše putnika prevezeno je na liniji Preko – Zadar i obratno (442.120), gdje se bilježi blagi pad 6,5 posto u odnosu na godinu ranije. Sveukupno za brodske linije na Zadarskom plovnom području bilježi se pad prijevoza putnika od 4 posto u odnosu na 2022. godinu.

Na trajektnim linijama najprometnija linija po broju putnika je linija Zadar/Gaženica – Ošljak – Preko i obratno (1.425.849). Porast prometa putnika na toj liniji je iznosi 11 posto, a vozila 13 posto u odnosu na godinu ranije. U usporedbi sa prošlom godinom ukupan promet putnika na trajektnim linijama bilježi porast od 8 posto za prijevoz putnika, a za prijevoz vozila 10 posto.

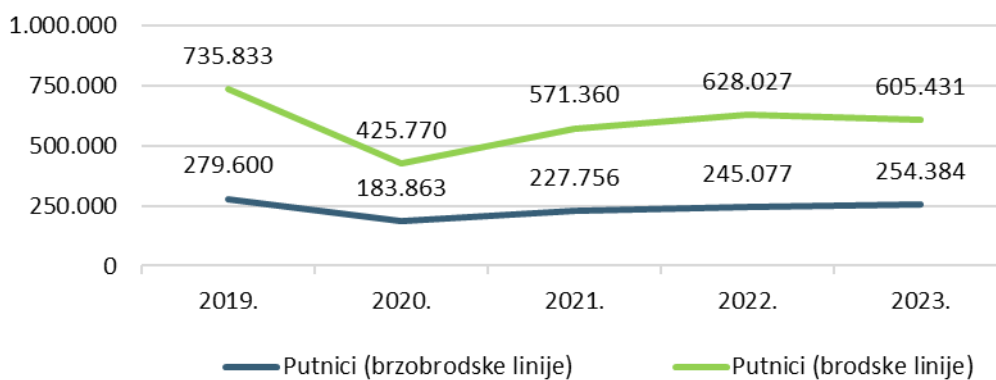
Na brzobrodskim linijama prednjači pred ostalima linija Zadar – Sali – Zaglav i obratno, s 97.151 putnika, te bilježi porast od skoro 3 posto u odnosu na godinu prije. Na svim brzobrodskim linijama na Zadraskom plovnom području zabilježen je blagi porast od 4 posto.

Promet putnika i vozila (trajektne linije) Zadarske županije u razdoblju 2019. - 2023.

Izvor: AZOLPP; obrada: HGK - ŽK Zadar

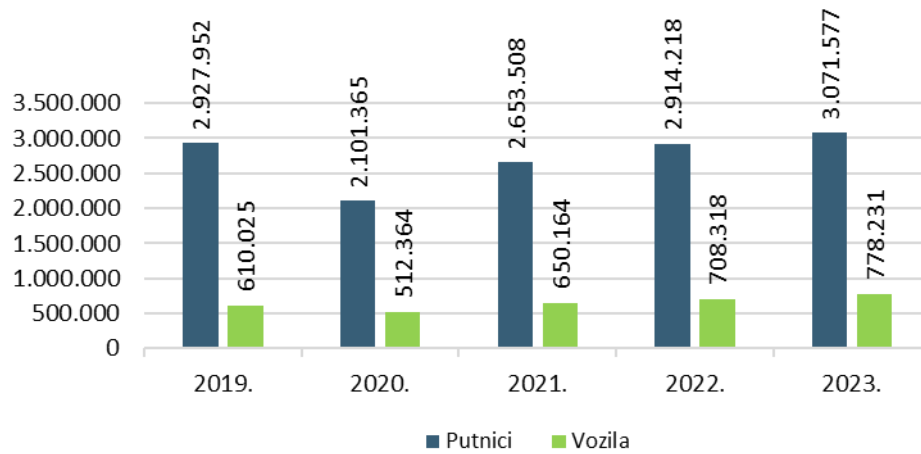
Promet putnika na brodskim i brzobrodskim linijama Zadarske županije u razdoblju 2019. - 2023.

Izvor: AZOLPP; obrada: HGK - ŽK Zadar

Na slijedećem grafu je prikazan ukupan domaći promet putnika i vozila u kojem su pribrojene trajektne, brzobrodске i brodske (klasične) linije pa možemo zaključiti da se bilježi porast putnika 5 posto i vozila 10 posto.

Domaći promet putnika i vozila Zadarske županije

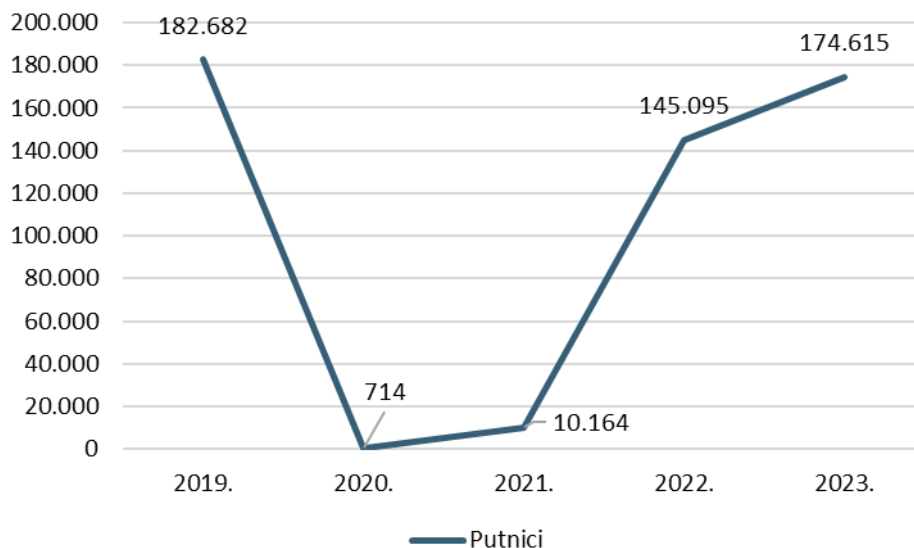

Izvor: AZOLPP; obrada: HGK – ŽK Zadar

Podatak koji najviše govori o odličnim pokazateljima broja putnika s kruzera u 2023. godini jest usporedba s rekordnom 2019. godinom. Tada je naše luke posjetilo 182.682 putnika, a brojka je skoro dosegnuta u 2023. godini sa 174.615 putnika.

Gosti s kruzera najčešće posjećuju grad Zadar zatim Nacionalni park Krku, Nin, Šibenik, Pag i Nacionalni park Paklenicu.

Promet putnika na kružnim putovanjima

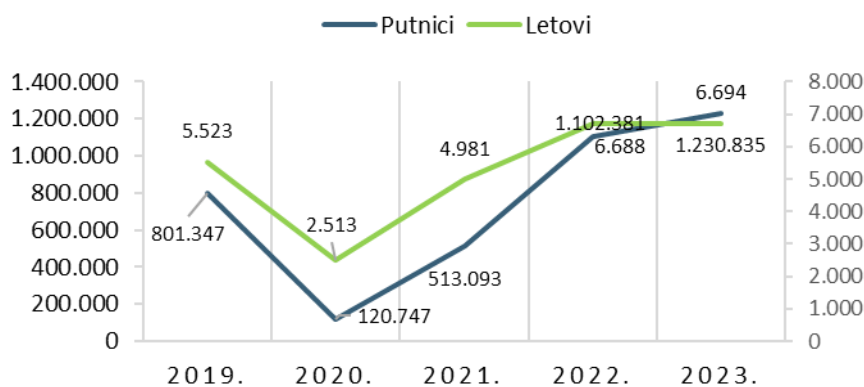
Izvor: Lučka uprava Zadar; obrada: HGK – ŽK Zadar

Zračni promet

Nastavljaju se izvrsni rezultati Zračne luke Zadar. Promet od 1,2 milijuna putnika u 2023. godini govori o porastu od 11 posto u odnosu na godinu ranije. Zračna luka Zadar i ove 2024. godine ide prema novim rekordima. Prvi put u povijesti Zračna luka Zadar do 30. rujna 2024. prešla je brojku 1,5 milijuna putnika, čime je premašila 2023. godinu.

Povećanje broja direktnih međunarodnih linija također je doprinijelo ovom uspjehu, omogućujući bržu i lakšu povezanost s mnogim europskim i svjetskim gradovima. Očekuje se da će Zračna luka Zadar nastaviti s povećanjem prometa, a nadolazeće investicije u proširenje kapaciteta te modernizaciju infrastrukture dodatno će osnažiti njezinu poziciju na karti zračnih luka u regiji.

Promet Zračne luke Zadar

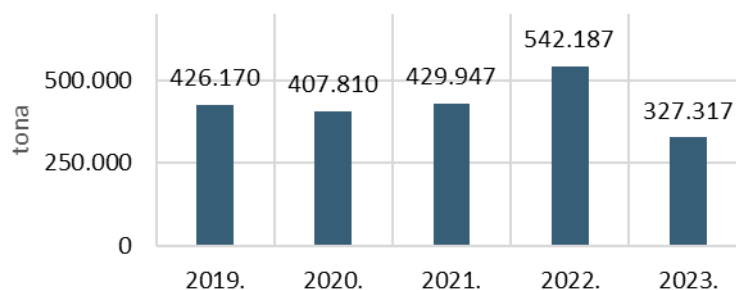

Izvor: Zračna luka Zadar; obrada: HGK – ŽK Zadar

Teretni promet

Promet u Teretnoj luci Gaženica pada u 2023. godini za 40 posto u usporedbi s godinom prije. Ukupno je u našoj luci pretovareno 327.317 tona tereta. Po vrstama tereta iznosi su: generalni teret 100.648 tona, tekući teret 190.362 tona i rasuti teret 36.307 tona.

Teretni promet – Teretna luka Gaženica (roba u tonama)

Izvor: Lučka uprava Zadar, obrada: HGK – ŽK Zadar

TURIZAM

I - DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (I55.1 – I56.3, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

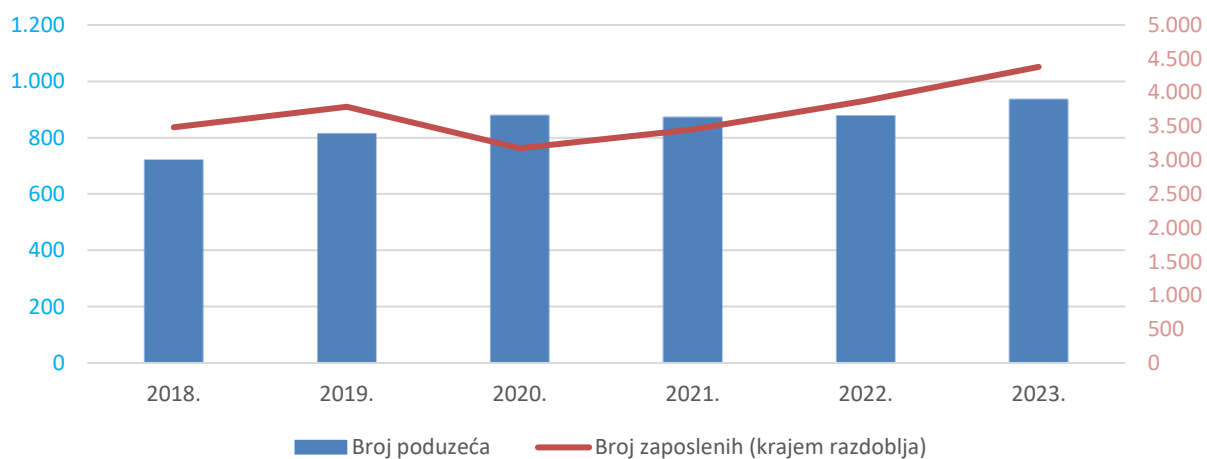

Sektor turizma prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007.) najvećim dijelom obuhvaća područje djelatnosti I - Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Ovo područje djelatnosti u Zadarskoj županiji u 2023. godini bilježi povećanje svih važnijih ekonomski parametra u usporedbi s prethodnom godinom. Broj gospodarskih subjekata povećan je za 6,6 posto, broj zaposlenih za 12,9 posto, njihova prosječna brutoplaća za 17,1 posto. Rasla je i aktiva i vlastiti kapital. Ostvareno je ukupno rekordnih 346 milijuna eura prihoda, čime su nadmašeni prihodi iz 2022. godine za 27,2 posto. Važno je napomenuti da su se u usporedbi sa prethodnom godinom značajno povećali i prihodi od prodaje u inozemstvu za 27 posto. Iako skromno investiranje u novu dugotrajnu imovinu u iznosu od 4 milijuna eura, u odnosu na prošlogodišnje ulaganje veće je za 100,2 posto.

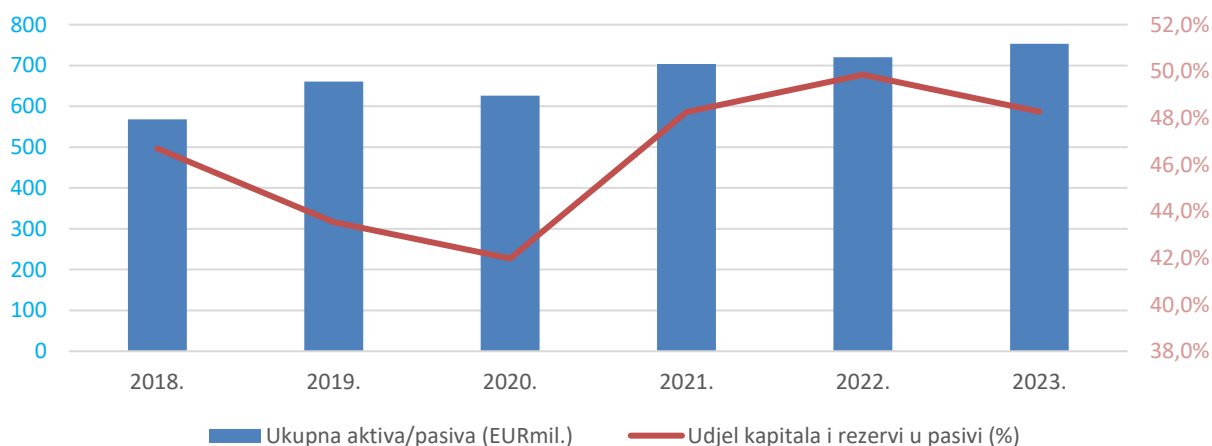
Kako je već spomenuto, sektor turizma obuhvaća više djelatnosti prema NKD-u. Tako će iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) plovnih sredstava, putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i marine, za koje se tradicionalno smatra da spadaju pod sektor turizma biti obrađeni pod djelatnostima *N - Administrativne i pomoćne djelatnosti* i *R - Umjetnost, zabava i rekreacija*.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

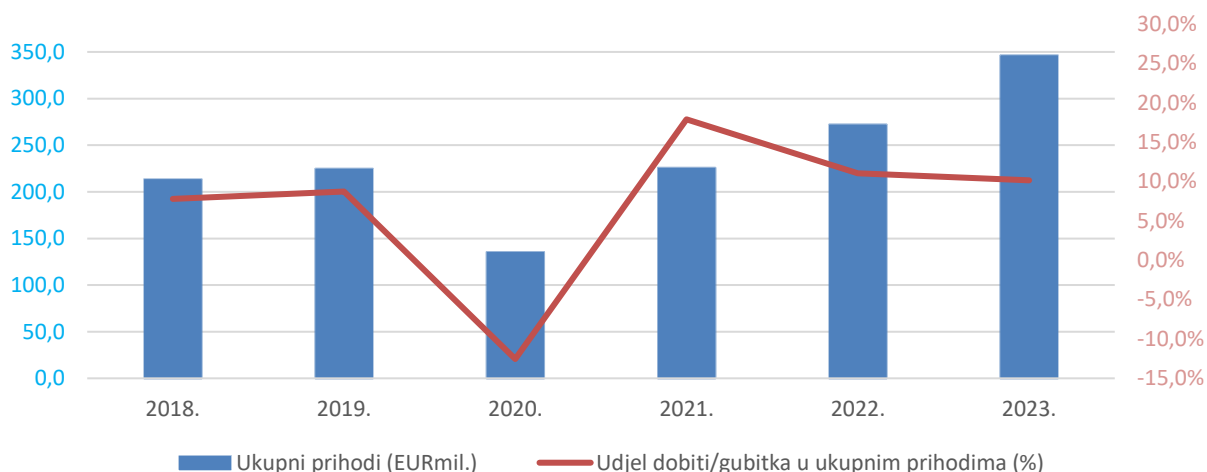
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

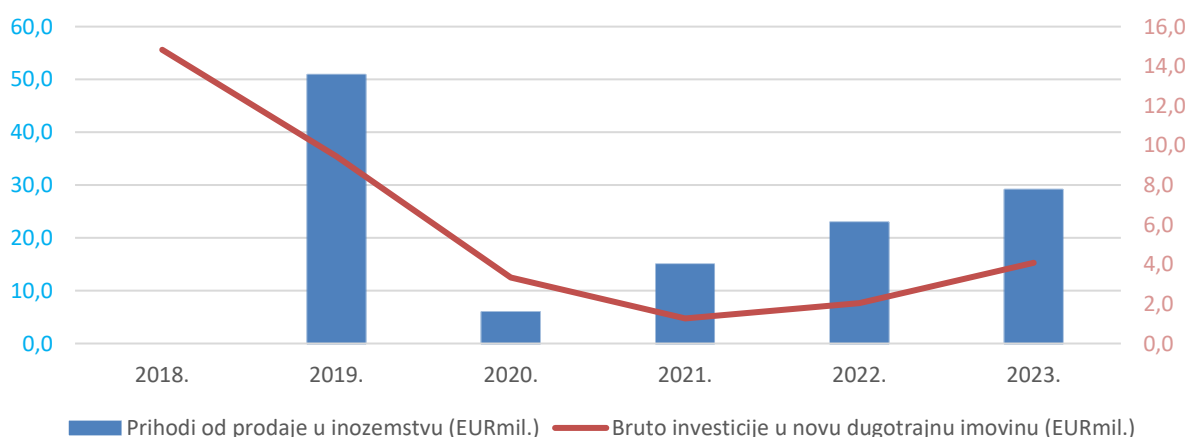
PRIHODI I DOBITI/GUBITAK

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

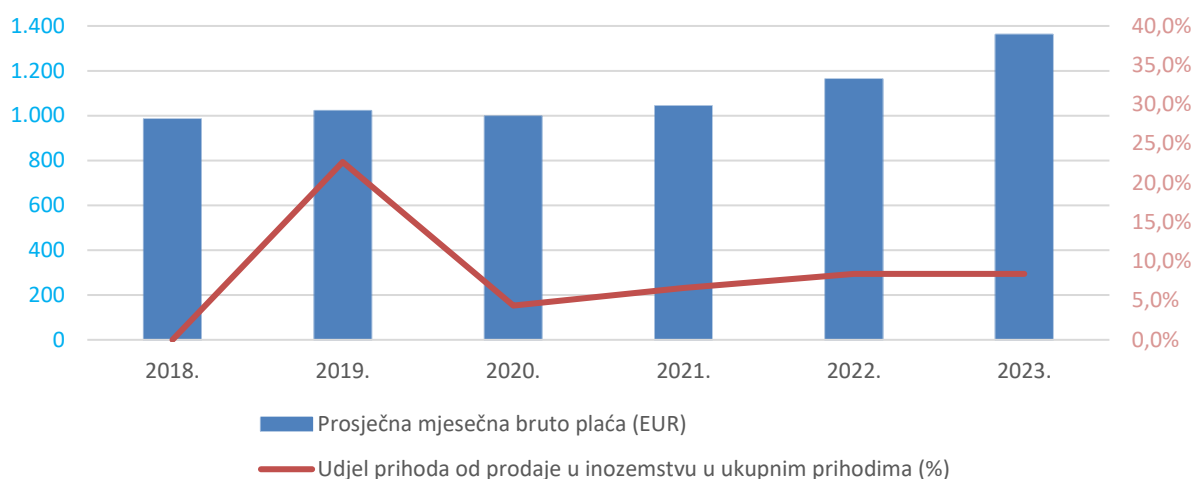
Turizam je jedna od branši koja je najviše pogođena krizom uzrokovanom pandemijom koronavirusa. Nakon višegodišnjega kontinuiranog rasta svih pokazatelja, 2020. godina bila je dramatična, u 2021. godini došlo je do oporavka, a u 2022. godini i do premašivanja pretpandemijskih rezultata. Oporavak se najbolje ogleda u ostvarenju rekordnih ukupnih prihoda, koji su u 2023. bili za 62,1 posto veći nego u 2018. godini. U istom razdoblju došlo je do povećanja broja zaposlenih za 25,6 posto, prosječne brutoplaće za 38,4 posto, aktive za 32,6 posto, kapitala za 37,1 posto, netodobiti za 11,1 posto.

IZVOZ I INVESTICIJE

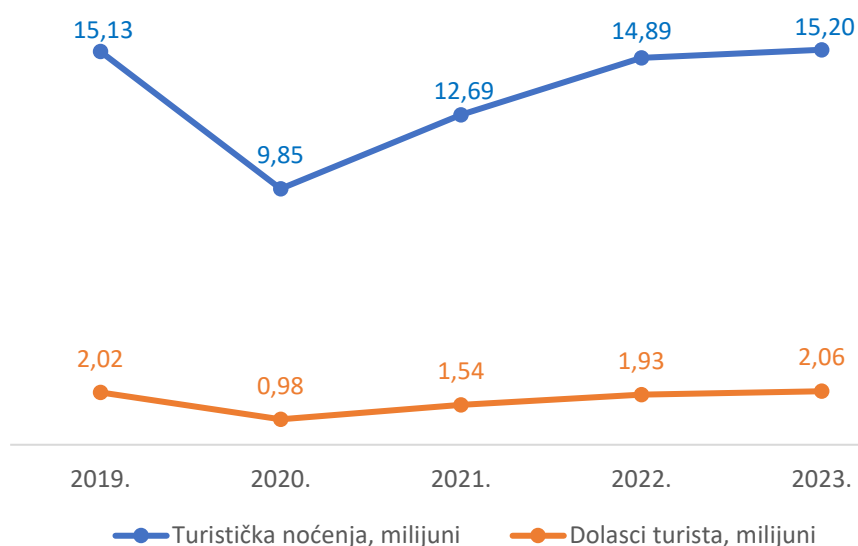
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

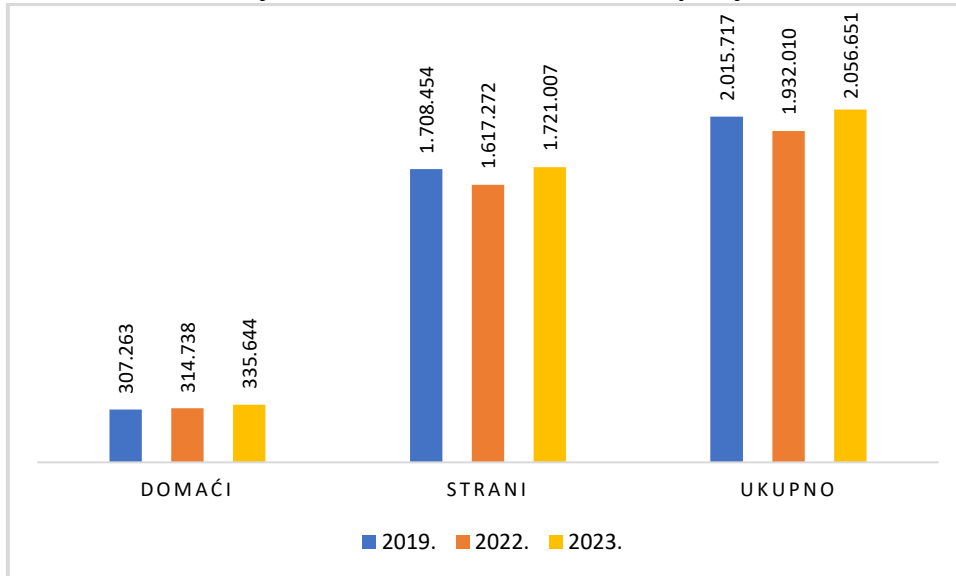
Turistički promet u Zadarskoj županiji

Izvor: TZ Zadarske županije; obrada: HGK - ŽK Zadar

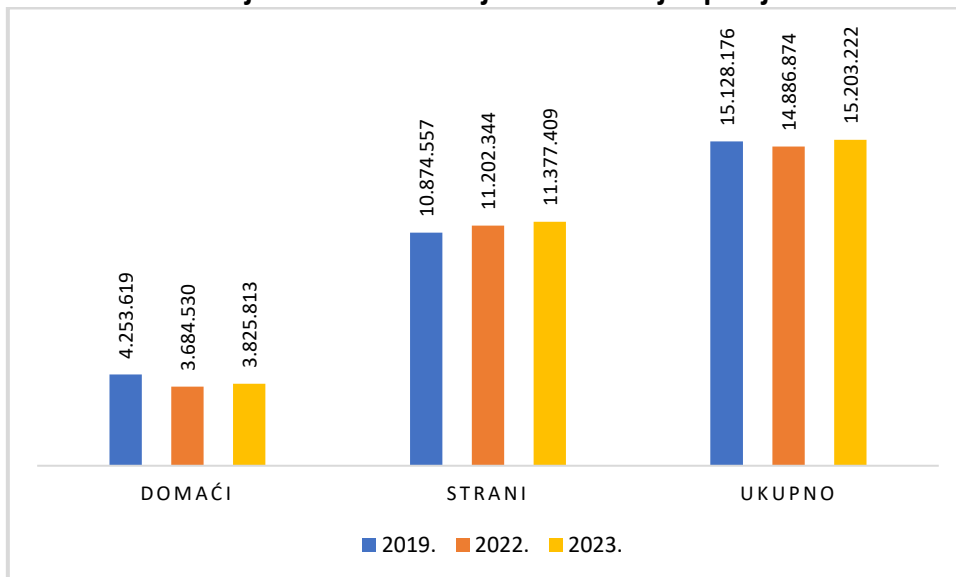
Prema podacima Turističke zajednice Zadarske županije, 2023. godinu obilježio je rekordan broj dolazaka i ostvarenih noćenja u županiji. Tako su ukupno ostvarena 2.056.651 turistička dolaska ili 6 posto više nego u 2022. godini te ukupno 15.203.222 noćenja ili 2 posto više nego u 2022. godini. Godina u kojoj je prije toga ostvareno najviše turističkih dolazaka i noćenja bila je 2019. godina, a u usporedbi s njom u 2023. godini ostvareno je 2 posto više dolazaka i 0,5 posto više noćenja gostiju. Dolasci i noćenja domaćih turista povećali su se za 7, odnosno 4 posto u odnosu na prethodnu godinu, a dolasci i noćenja stranih turista povećali su se za 6, odnosno 2 posto u odnosu na 2022. godinu. Prosjek boravka svih gostiju u 2023. godini bio je 7,6 dana.

Broj dolazaka turista u Zadarsku županiju

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj turističkih noćenja u Zadarskoj županiji

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Broj dolazaka i noćenja u Zadarskoj županiji po tržištima 2021. i 2022. godine

ZEMLJA DOLASKA	2022.			2023.			indeksi 2023/2022	
	dolasci	noćenja	%noć.	dolasci	noćenja	%noć.	dolasci	noćenja
Njemačka	324.259	2.641.985	17,75	317.143	2.495.798	16,42	98	94
Slovenija	222.053	1.967.553	13,22	222.020	2.003.241	13,18	100	102
Češka	143.276	1.062.782	7,14	135.287	1.007.123	6,62	94	95
Poljska	144.730	987.105	6,63	159.211	1.042.264	6,86	110	106
Austrija	131.426	852.194	5,72	135.362	867.436	5,71	103	102
Slovačka	103.517	768.417	5,16	102.631	755.120	4,97	99	98
Mađarska	87.194	532.287	3,58	100.207	611.718	4,02	115	115
Italija	62.168	320.698	2,15	64.565	322.024	2,12	104	100
Nizozemska	47.890	299.369	2,01	47.644	288.547	1,90	99	96
Ujedinjena Kraljevina	47.759	249.591	1,68	45.909	238.090	1,57	96	95
BiH	34.885	238.634	1,60	40.951	269.627	1,77	117	113
Francuska	45.880	172.790	1,16	47.268	174.112	1,15	103	101
Ostala tržišta	536.973	4.793.469	32,20	638.453	5.128.122	33,73	119	107
STRANI TURISTI	1.617.272	11.202.344	75,25	1.721.007	11.377.409	74,84	106	102
DOMAĆI TURISTI	314.738	3.684.530	24,75	335.644	3.825.813	25,16	107	104
UKUPNO	1.932.010	14.886.874	100,00	2.056.651	15.203.222	100,00	106	102

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Turistička zajednica prati različite vidove fizičkog obujma turističkih kretanja. Stoga donosimo njihov prikaz po zemljama dolaska u Zadarsku županiju te po tipovima smještajnih objekata u kojima su turisti boravili. Domaći turisti, gledajući pojedinačno druge emitivne zemlje, ostvarili su najviše noćenja i u 2022. i u 2023. godini. Turisti iz Njemačke sa 16,42 posto ostvarenih ukupnih noćenja već tradicionalno zauzimaju prvo mjesto najbrojnijih stranih gostiju. U odnosu na lanjsku godinu, poljski turisti su u 2023. godini prema ostvarenim noćenjima zauzeli treće mjesto najbrojnijih stranih gostiju istisnuvši s te pozicije češke goste. Turisti najviše borave u objektima u domaćinstvu – ova vrsta smještaja zastupljena je s više od trećine svih noćenja u 2022. i u 2023. godini. U 2023. godini u odnosu na prethodnu godinu broj noćenja u hotelskom smještaju povećao se za 9 posto, u kampovima je ostao na istoj razini, a smanjenje se dogodilo kod noćenja u obiteljskom smještaju za 1 posto. U tablici u nastavku prikazana su ostvarena noćenja turista u Zadarskoj županiji po pojedinim vrstama objekata u 2022. i 2023. godini.

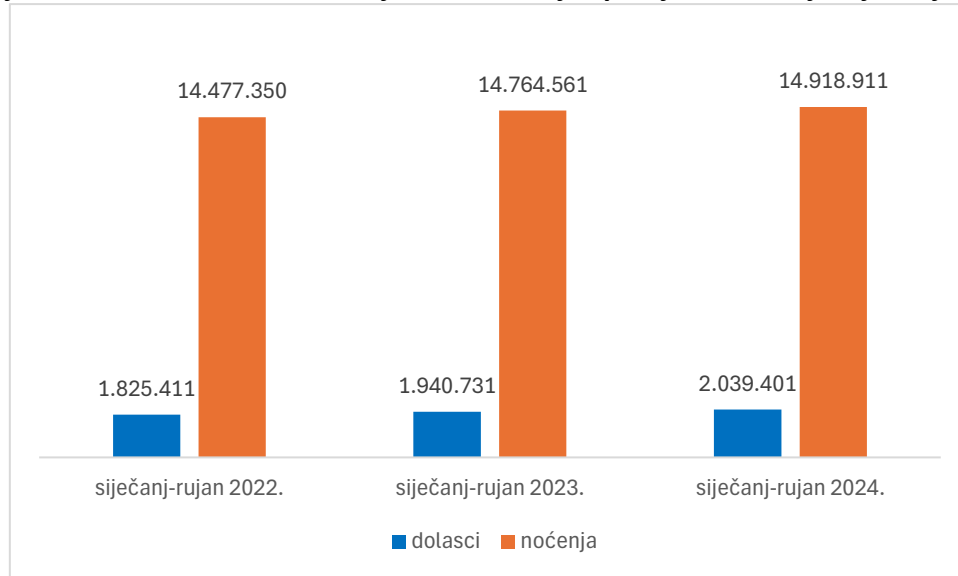
Noćenja turista u Zadarskoj županiji po vrstama objekata u 2019., 2022. i 2023. godini

Vrsta objekta	2022.			2023.			INDEKSI 23./22.
	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Ukupno
Objekti u domaćinstvu	632.414	4.918.129	5.550.543	618.670	4.898.436	5.517.106	99
Kampovi	151.701	2.257.224	2.408.925	175.528	2.233.762	2.409.290	100
Hoteli	266.152	978.477	1.244.629	298.509	1.060.892	1.359.401	109
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)	112.824	795.068	907.892	110.625	774.242	884.867	97
Plovni objekt	35.471	737.082	772.553	37.570	724.279	761.849	99
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	762	19.912	20.674	941	21.336	22.277	108
Ostalo	1.458	15	1.473	907	0	907	62
Restorani	6	90	96	20	143	163	170
KOMERCIJALNI SMJEŠTAJ UKUPNO	1.200.788	9.705.997	10.906.785	1.242.770	9.713.090	10.955.860	100
Nekomercijalni smještaj	2.483.742	1.496.347	3.980.089	2.583.043	1.664.319	4.247.362	107
Ukupno:	3.684.530	11.202.344	14.886.874	3.825.813	11.377.409	15.203.222	102

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

U nastavku donosimo turistički promet u prvih devet mjeseci 2024. godine.

Broj turističkih dolazaka i noćenja u Zadarskoj županiji u razdoblju siječanj-rujan

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije; obrada: HGK – ŽK Zadar

Iz prethodnoga grafičkog prikaza vidljivo je da je u prvih devet mjeseci 2024. godine u Zadarskoj županiji premašen broj turističkih dolazaka i noćenja iz istog razdoblja prethodne godine. Gledano u postocima, ostvareno je pet posto više dolazaka i jedan posto više noćenja. Stoga se nameće zaključak kako bi 2024. godina mogla biti rekordna godina po broju dolazaka i noćenja u Zadarskoj županiji.

INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE

J – INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE (J58.1-J63.9, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

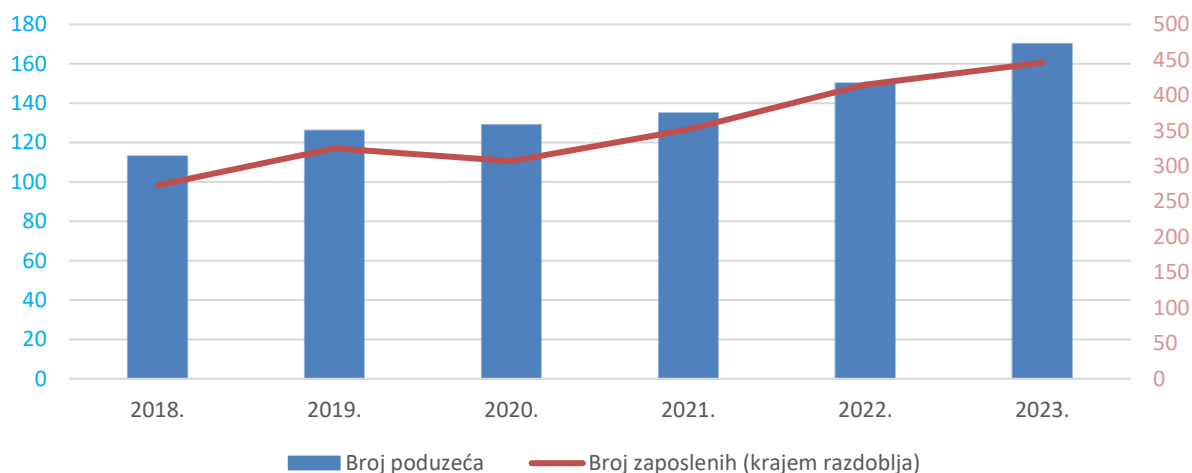
J – Informacije i komunikacije u 2023.

Najznačajniji predstavnici ove branše u Zadarskoj županiji dolaze iz odjeljka djelatnosti J62.0 Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima. Dosad slabo zastupljene u gospodarstvu Zadarske županije ove djelatnosti polako rastu. U 2023. godini zabilježeno je povećanje gotovo svih važnih pokazatelja uspješnosti. Povećan je broj

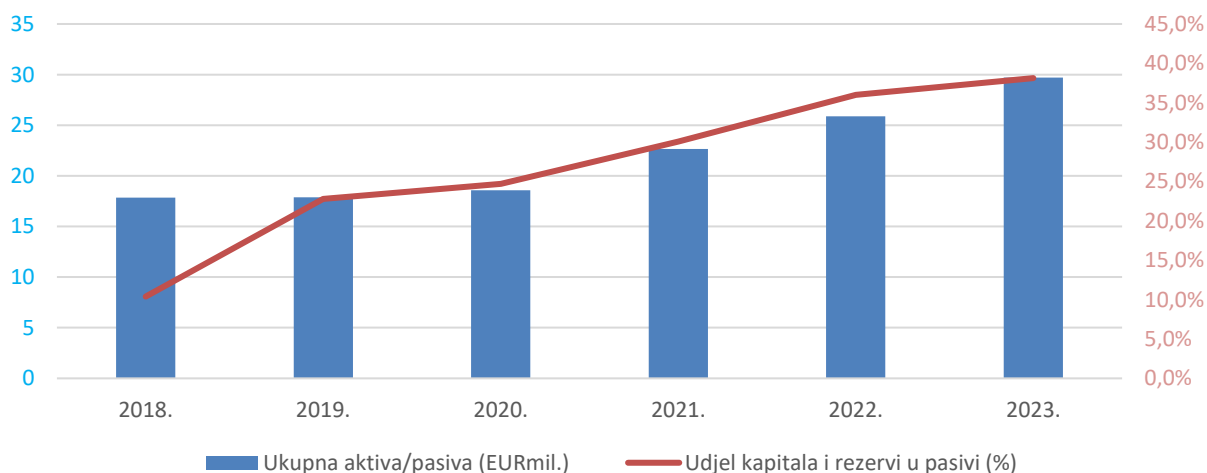
poduzeća, njihovih zaposlenika i prosječne plaće. U odnosu na 2022. godinu, svi financijski pokazatelji bilježe rast veći od stope inflacije; aktiva je veća za 14,8 posto, vlastiti kapital za 21,6 posto, prihodi za 22,4 posto, netodobit za 31,1 posto, prihodi od prodaje u inozemstvu za 19,7 posto, bruto investicije za 18,9 posto. Prosječna brutoplaća u 2023. iznosila je 1.609 eura i bila je za 22,9 posto veća od prošlogodišnje.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

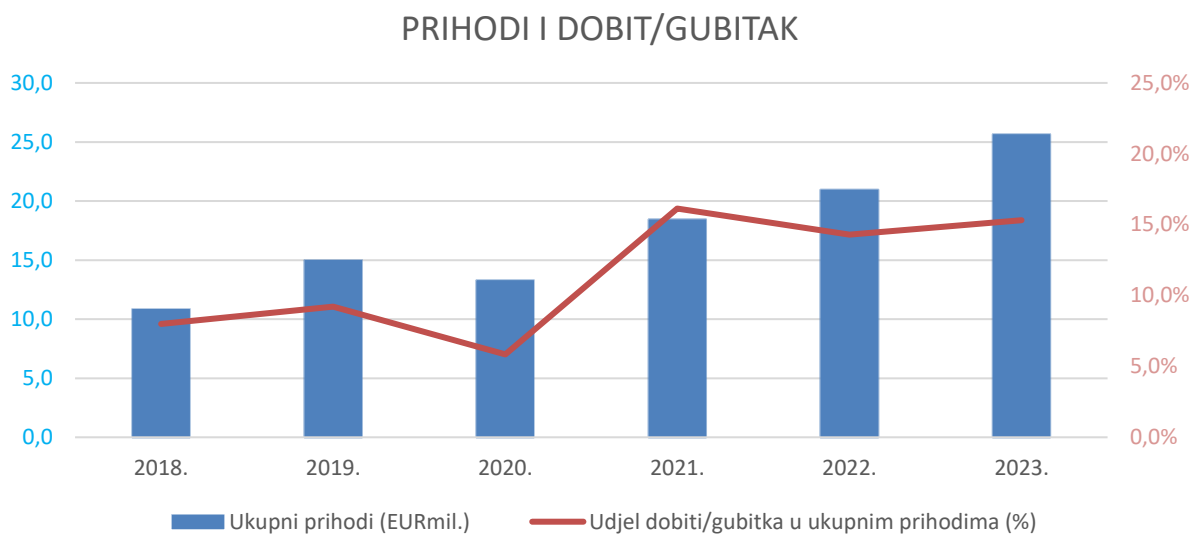
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

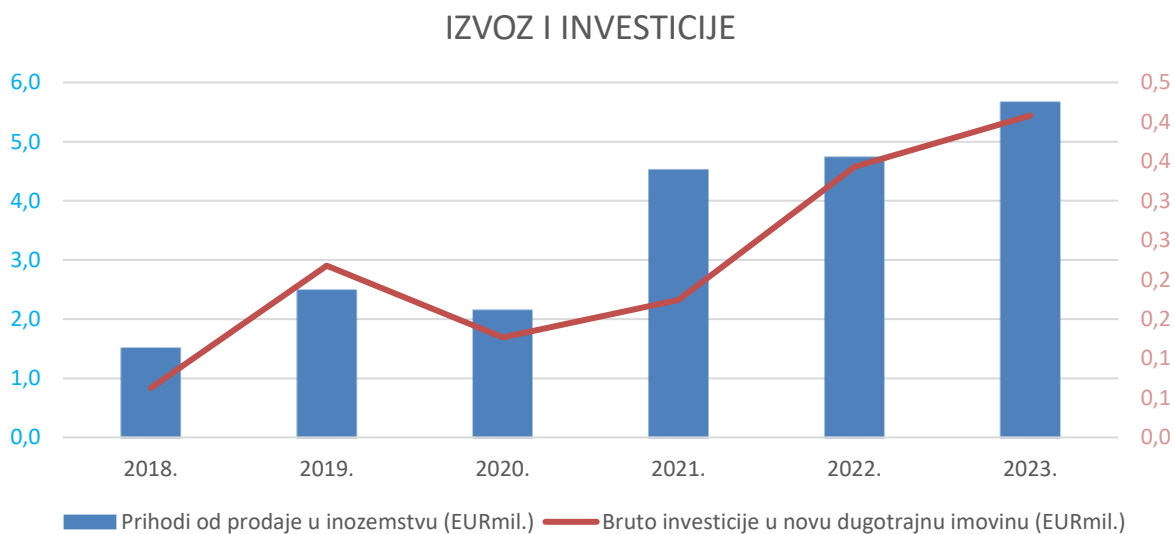
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

U promatranom razdoblju od šest godina broj zaposlenih povećan je sa 273 krajem 2018. na 446 krajem 2023. godine ili za 63,4 posto, povećana je i vrijednost imovine i to za 66,4 posto, a vrijednost vlastitih sredstava za više od 500 posto. Naime, poduzetnici su vrijednost kapitala i rezervi u iznosu od 1,9 milijuna eura na kraju 2018. povećali na 11,3 milijuna eura na kraju 2023. godine. Time je vlastiti kapital s udjelom od 10,4 posto u ukupnoj pasivi došao do 38,1 posto udjela. Značajan je i rast prihoda, u šestogodišnjem razdoblju povećani su sa 11 milijuna eura na 26 milijun ili za 136,8 posto. Razvojem ove branše očekuje se i povećanje izvoza, a indikativno je da je u promatranom razdoblju izvoz (prihodi od prodaje u inozemstvu) povećan za 275,1 posto, odnosno sa 1,5 milijuna eura u 2018. na 5,7 milijuna u 2023. godini. Udjel netodobiti u ukupnim prihodima u 2023. bio 15,3%, što je za 7,3 pp (postotnih bodova) više u odnosu na 2018. godinu. Prosječna plaća rasla je više od županijskog prosjeka, iznos od 1.309

euru prosječne bruto plaće za 45,6 posto veći je od prosječne bruto plaće isplaćene u 2018. godini.

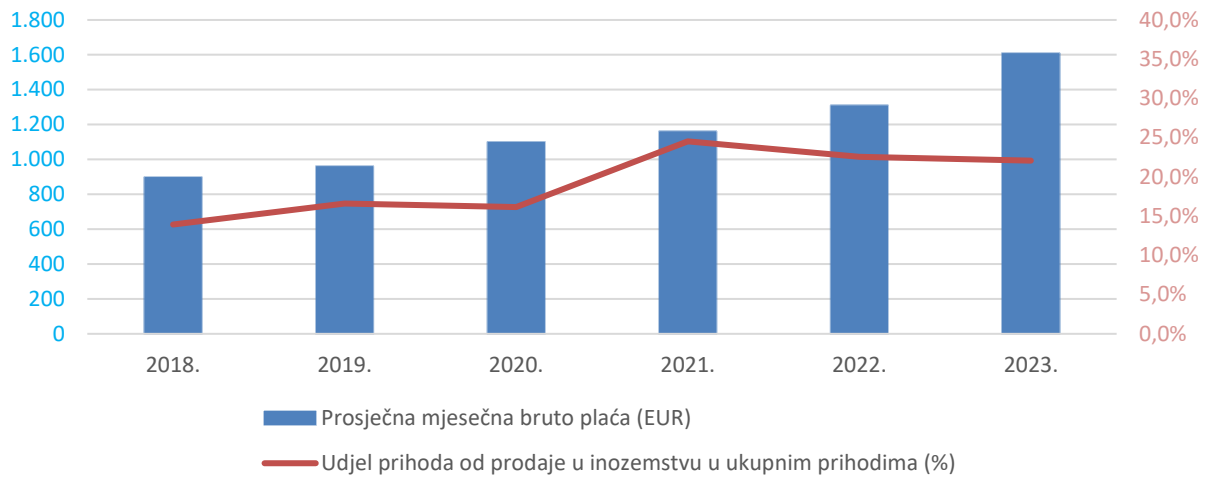

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

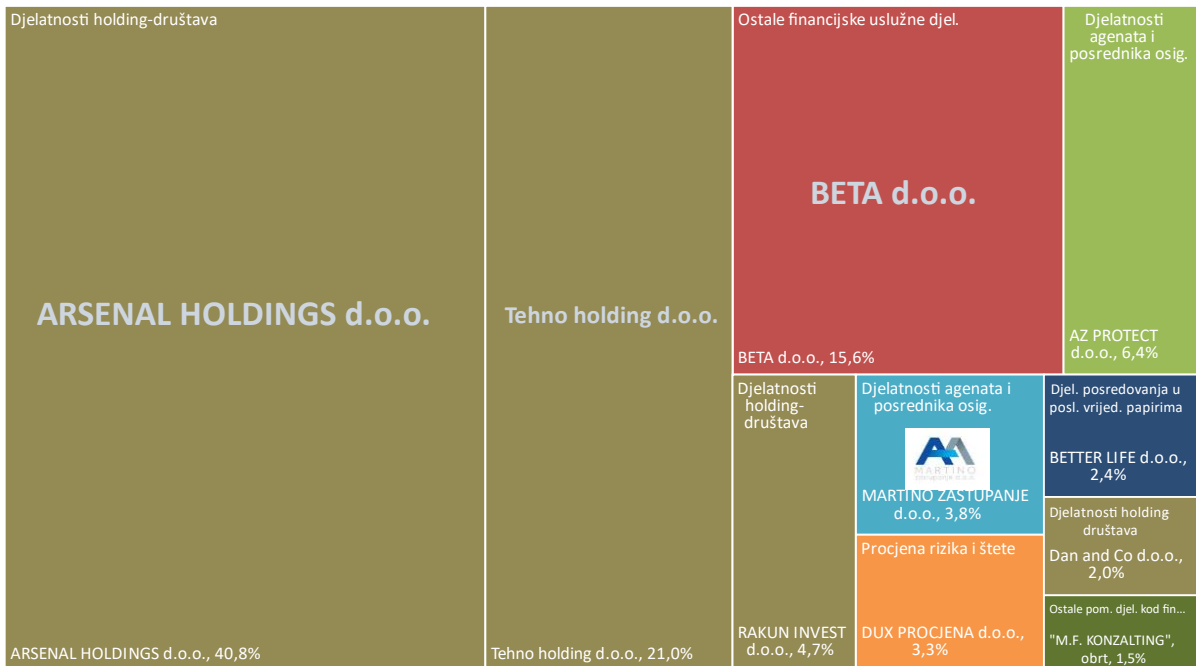
FINANCIJE I OSIGURANJE

K – FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA (K64.1-K66.3, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

K – Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja u 2023.

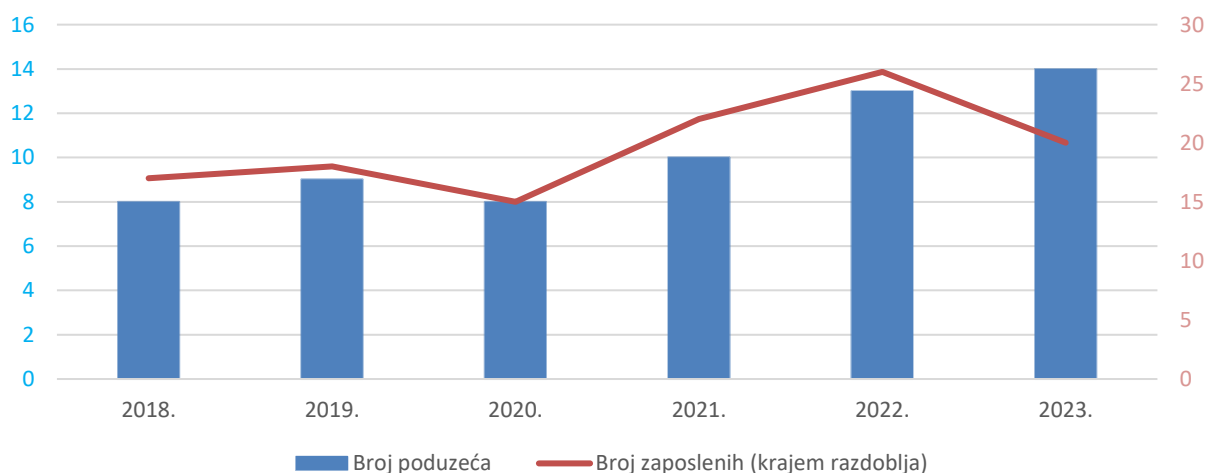
Broj poduzeća 14 ↑ + 7,7%	Broj zaposlenih 20 ↓ - 23,1%
Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.) 141,0 ↑ + 2,5%	Kapital i rezerve (EURmil.) - 17,6 ↓ - 0,8%
Ukupni prihodi (EURmil.) 2,5 ↓ - 1,7%	Neto dobit (EURmil.) 0,4 ↓ - 35,8%
Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.) 0,0 ↑ + 3,6%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima) 1,5% ↑ + 0,1pp
Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.) 0,0 0,0%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR) 2.264 ↑ + 19,7%

Dva najznačajnija predstavnika ove branše u Zadarskoj županiji dolaze iz odjeljka djelatnosti K64.2 Djelatnosti holding-društava. Arsenal holdings d.o.o. i Tehno holding d.o.o. zajedno su

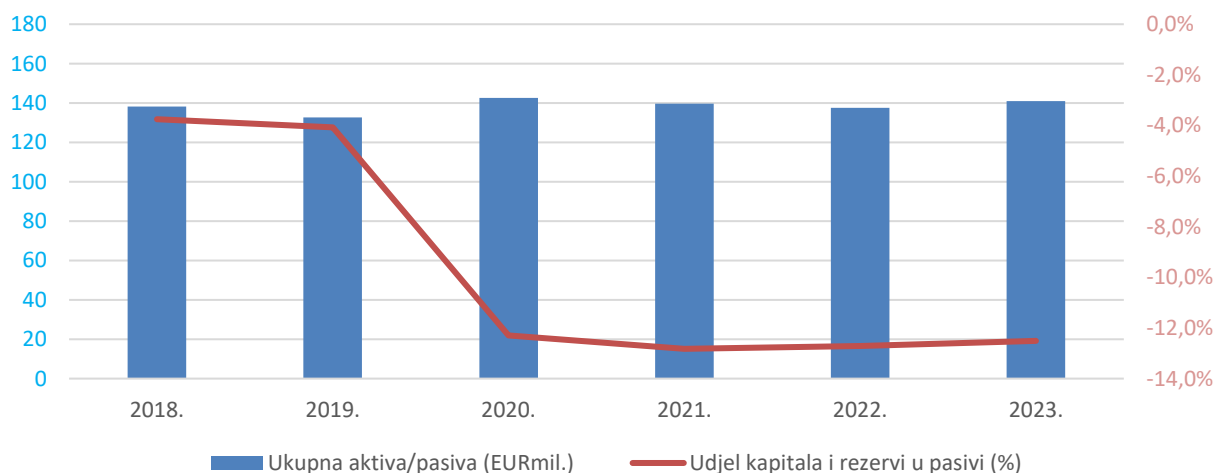
ostvarili gotovo dvije trećine ukupnih prihoda branše. Cijela branša broji tek 14 tvrtki. Sve zajedno zapošljavaju tek 20 radnika, 23,1 posto manje nego prethodne godine. Relativno visoka prosječna brutoplaća u iznosu od 2.264 eura nema velik značaj za županijsko gospodarstvo, jer ju je primao tako malen broj zaposlenika. Vrijednost imovine od 141 milijuna eura nešto je veća nego krajem 2022. godine, ali vrijednost kapitala i rezervi je više godina u negativnom području zbog nepokrivenih gubitaka iz prethodnog razdoblja. Valja napomenuti da negativnu vrijednost kapitala cijele branše generira samo jedna tvrtka, a to nije jedna od navedene dvije najveće. Prihodi ovog područja djelatnosti smanjeni su za 1,7 posto, a netodobit za 35,8 posto.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

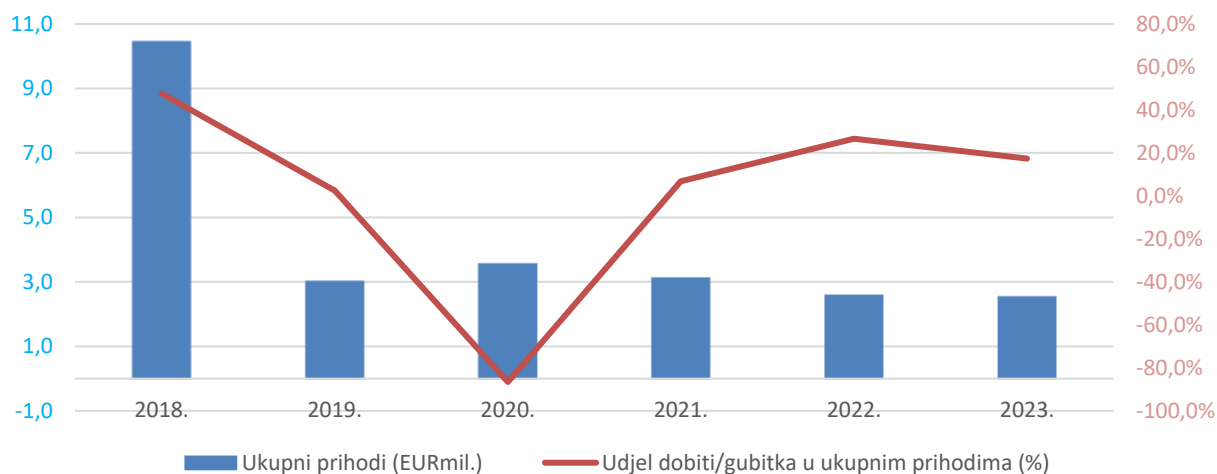
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

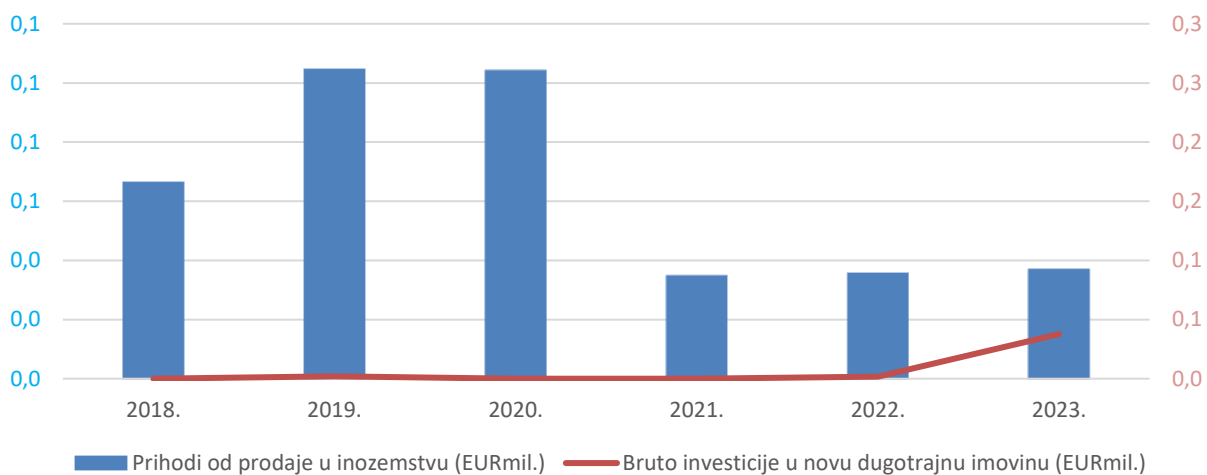
U promatranom razdoblju od šest godina nije bilo velikih promjena u vrijednosti imovine, ali je u 2020. došlo do velikog gubitka, odnosno smanjenja vlastitog kapitala na vrijednost od negativnih 17,5 milijuna eura, što nije pokriveno do kraja 2023. godine. Kako je već navedeno, rezultat je to poslovanja jedne tvrtke. U odnosu na 10 milijuna eura ukupnih prihoda i 5 milijuna netodobiti u 2018. godini, slijedećih godina prihodi su znatno manji, a dobit cijelog područja djelatnosti je minorna, pa čak i negativna u 2020. godini. Branša nije evidentirala ulaganja u dugotrajnu imovinu kroz tih šest godina, a prosječna brutoplaća varirala je i u 2023. veća je za 34,2 posto u odnosu na 2018. godinu.

PRIHODI I DOBITI/GUBITAK

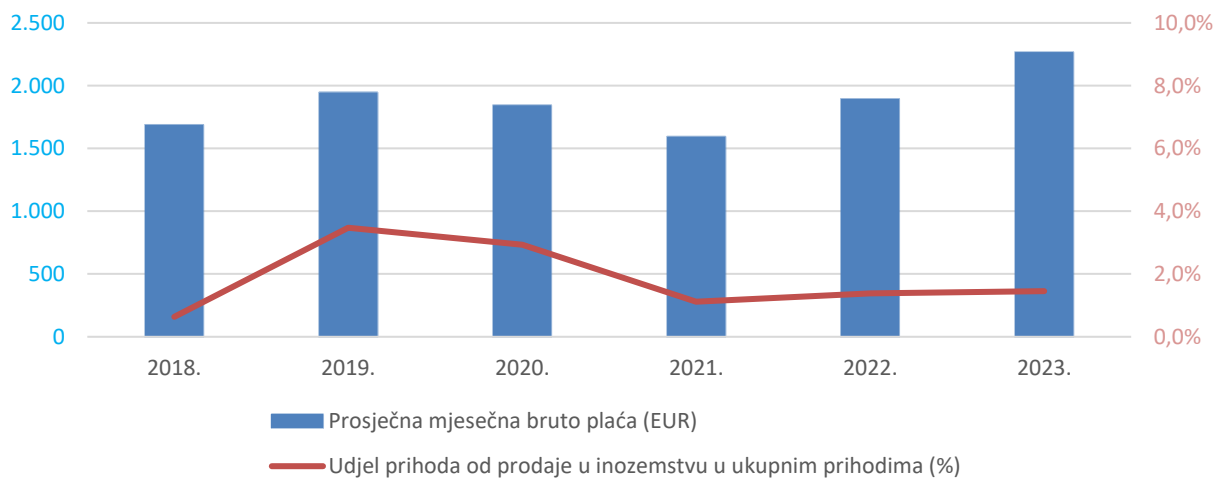
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

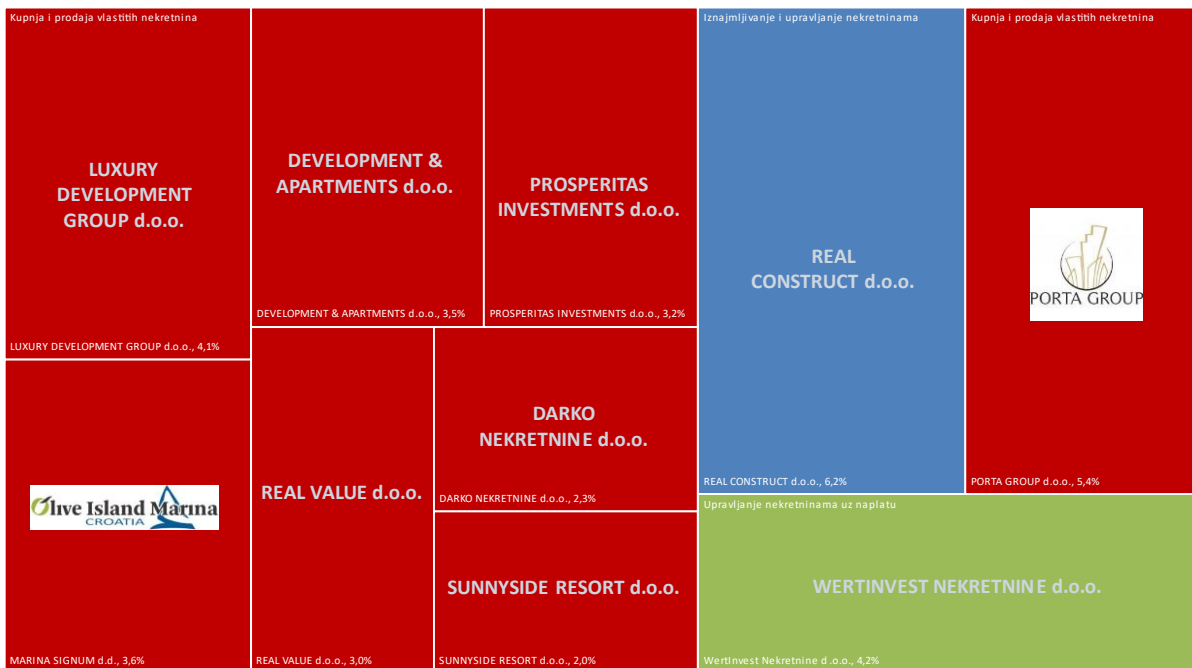
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

POSLOVANJE NEKRETNINAMA

L – POSLOVANJE NEKRETNINAMA (L68.1-L68.3, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

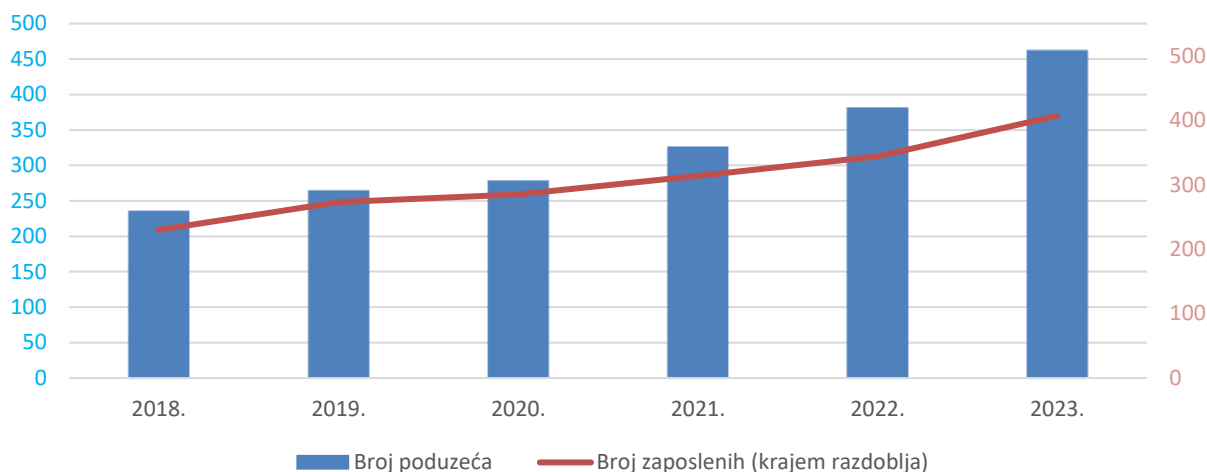
L – Poslovanje nekretninama u 2023.	Broj poduzeća	462	↑ + 21,3%	Broj zaposlenih	407	↑ + 18,3%
	Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	443,4	↑ + 47,4%	Kapital i rezerve (EURmil.)	51,5	↓ - 4,0%
	Ukupni prihodi (EURmil.)	61,1	↓ - 1,2%	Neto dobit (EURmil.)	4,5	↓ - 3,7%
	Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	3,5	↑ + 29,3%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	5,7%	↑ + 1,3pp
	Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	1,2	↓ - 56,4%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.300	↑ + 16,1%

Većina prihoda ovog područja djelatnosti dolazi od poslovanja odjeljka L6810 – kupnja i prodaja vlastitih nekretnina (NKD 2007), nešto manje od L6820 – iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (leasing) ili pak od L6832 – upravljanje nekretninama uz naplatu ili na osnovu ugovora. U odnosu na prethodnu godinu broj poduzeća

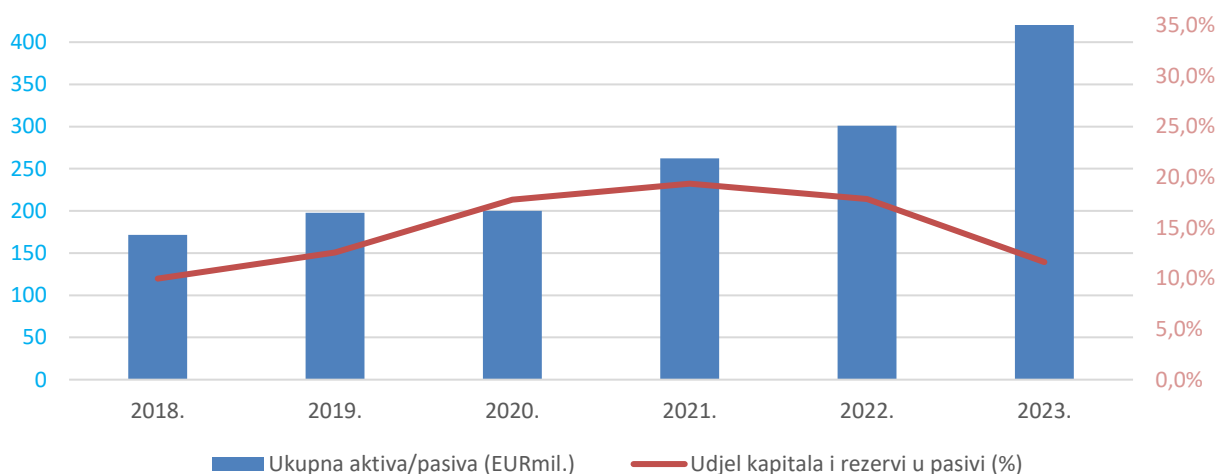
povećan je za 21,3 posto, a zaposlenika za 18,3 posto. Aktiva je rasla, ali vlastiti kapital je smanjen. Manji su i prihodi i dobit, bruto investicije smanjene su za čak 56,4 posto. Zamjetan je rast izvoza i to za 29,3 posto, što je postotak prihoda od prodaje u inozemstvu povećalo za 1,3 postotna boda (pp). Prosječna bruto plaća od 1.300 eura bila je za 16,1 posto veća nego u 2022. godini.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

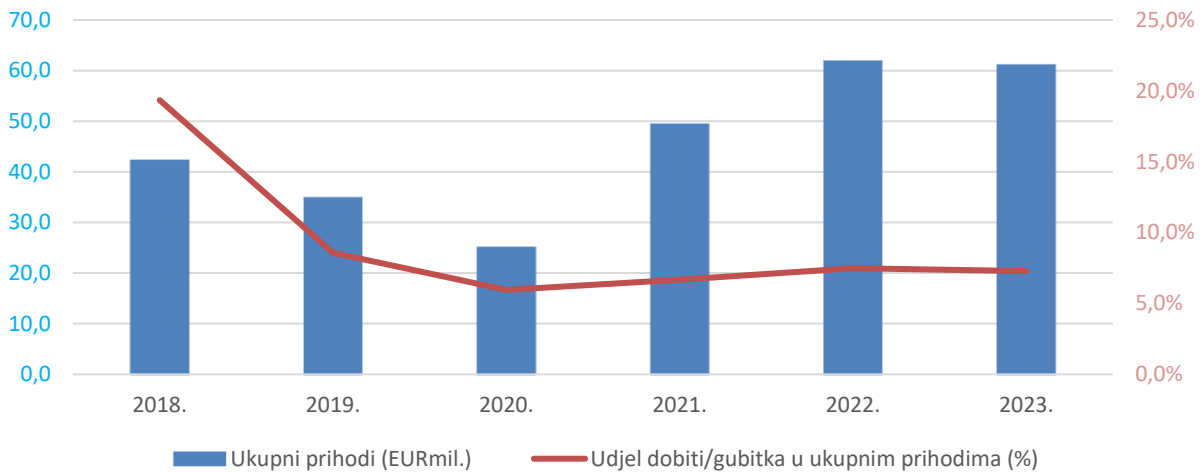
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

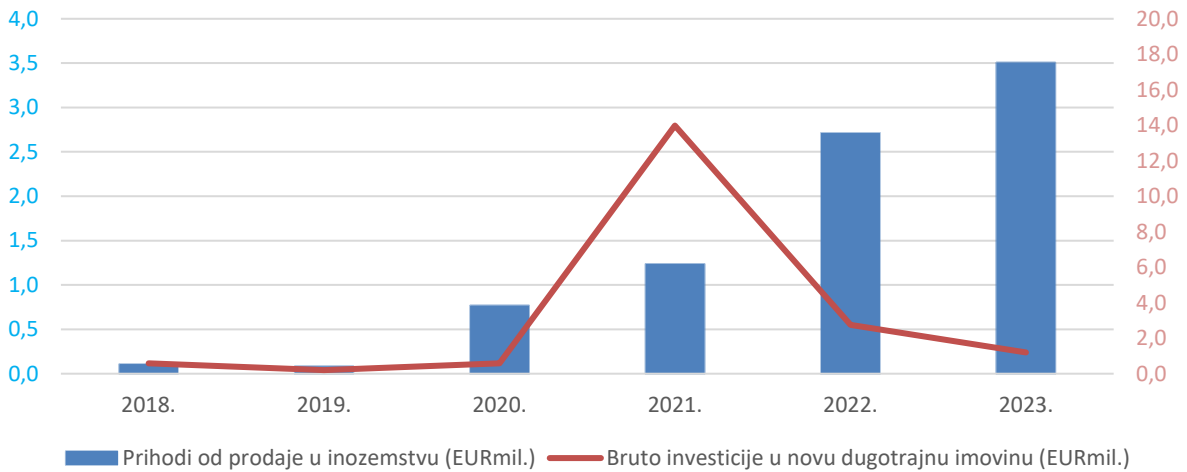
U razdoblju 2018. – 2023. ovaj sektor gospodarstva zaposlenost je povećao za 77 posto, imovinu za 158,3 posto, vlastiti kapital za 200,5 posto, prihodi za 44,7 posto. Ostvarena dobit nije pratila ovaj trend, branša u godinama koje su slijedile nije uspjela dostići dobit od 8 milijuna eura iz 2018. godine. Dobit u 2023. godini u iznosu od 4,5 milijuna eura za 45,5 posto manja je od dobiti iz te godine. Prosječna plaća rasla je posljednje tri godine i u 2023. bila je za 42,8 posto veća od prosječne plaće u 2018. godini. Branša će vjerojatno nastaviti uspješno poslovati u narednim godinama, jer je potražnja za nekretninama na zadarskom području i dalje velika.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

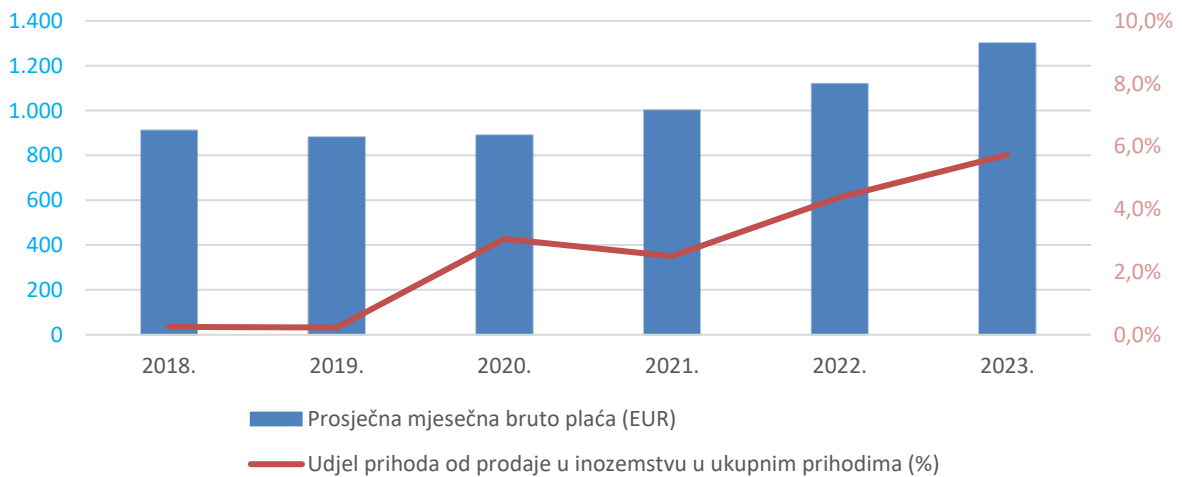
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

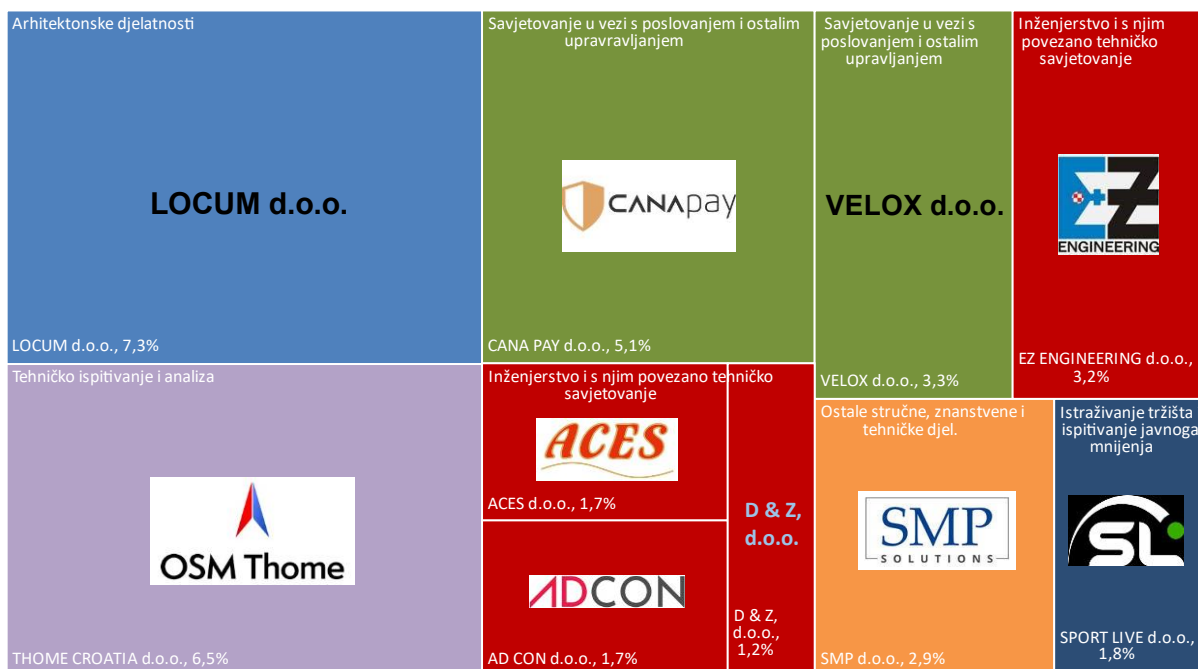
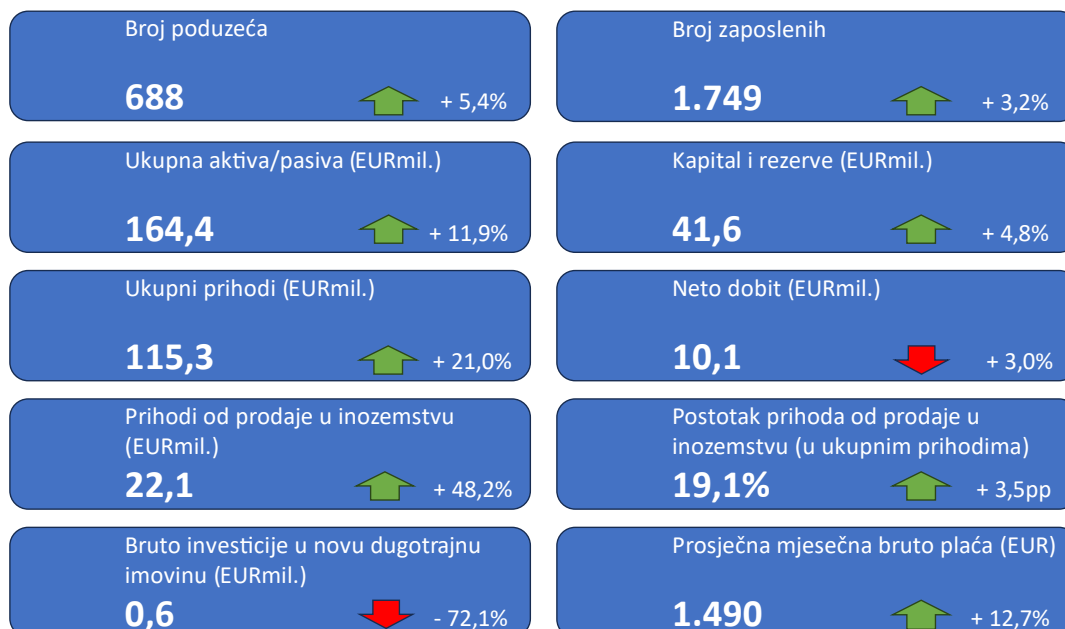
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI

M – STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI (M69.1-M75.0, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

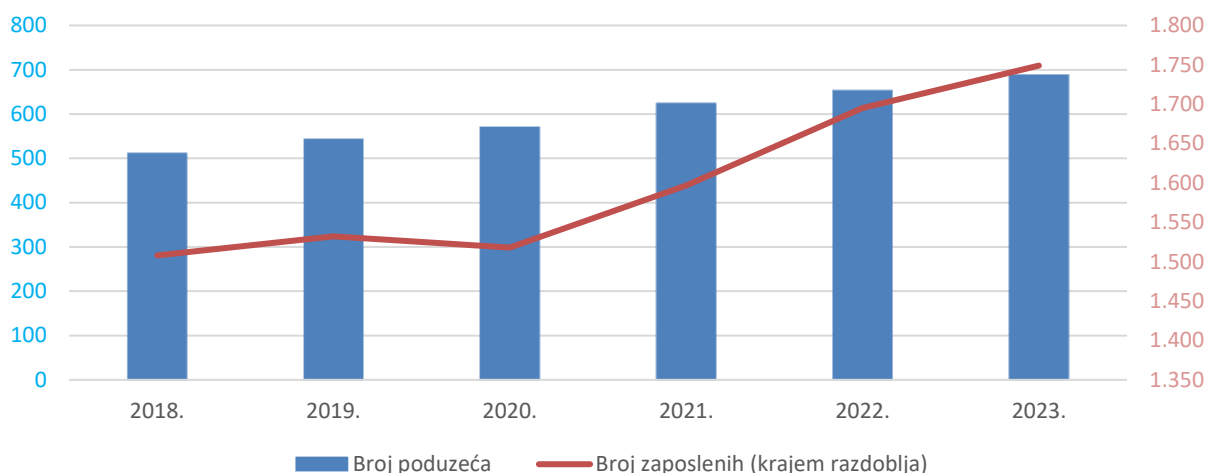
M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti u 2023.

Sa svojih 1.749 zaposlenih i ostvarenim financijskim rezultatima, ovo područje djelatnosti postaje sve značajnije u gospodarstvu Zadarske županije. U odnosu na prethodnu godinu,

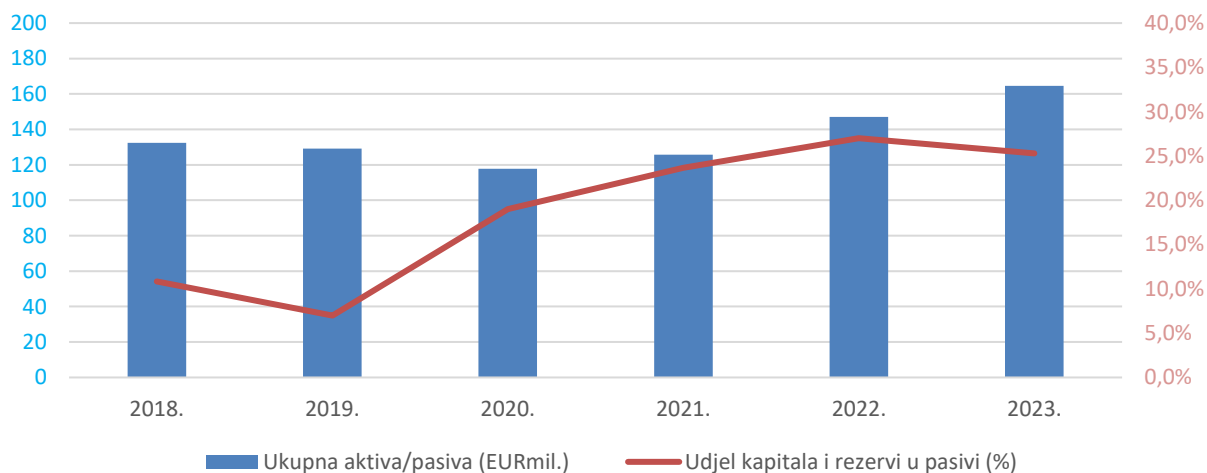
poslovnih subjekata bilo je više za 5,4 posto, a njihovih zaposlenika za 3,2 posto. Rasla je i aktiva/pasiva i to za 11,9 posto, a vlastiti kapital za 4,8 posto, pa je njegov udjel u ukupnoj pasivi smanjen na 25,3 posto. Zabilježeno je povećanje prihoda od 21 posto, uz blago smanjenje netodobiti od 3 posto. Rasli su i prihodi od prodaje u inozemstvu za 48,2 posto, posljedično i rast postotka prihoda od prodaje u inozemstvu za 3,5 postotna boda (PP). Rasla je i prosječna brutoplaća i to za 12,7 posto.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

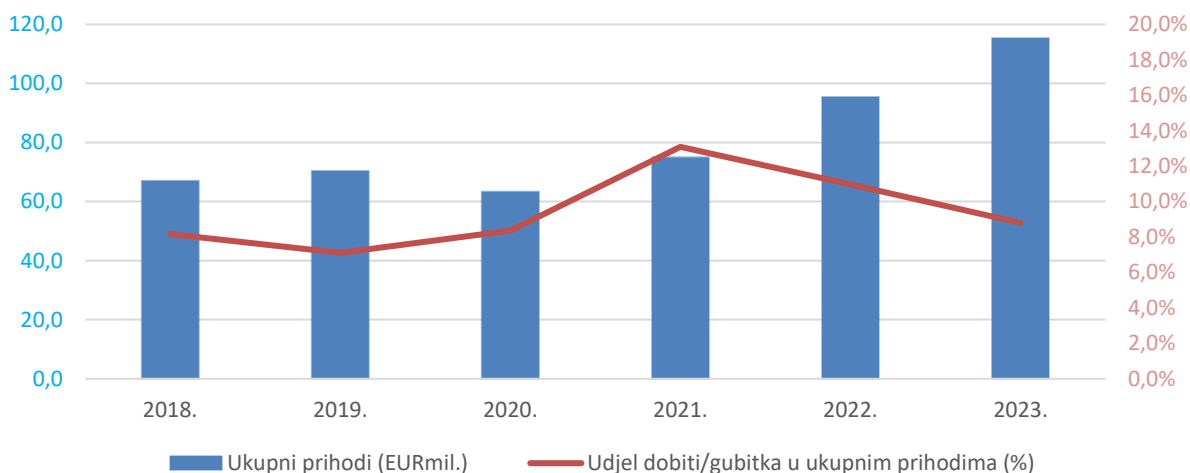

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

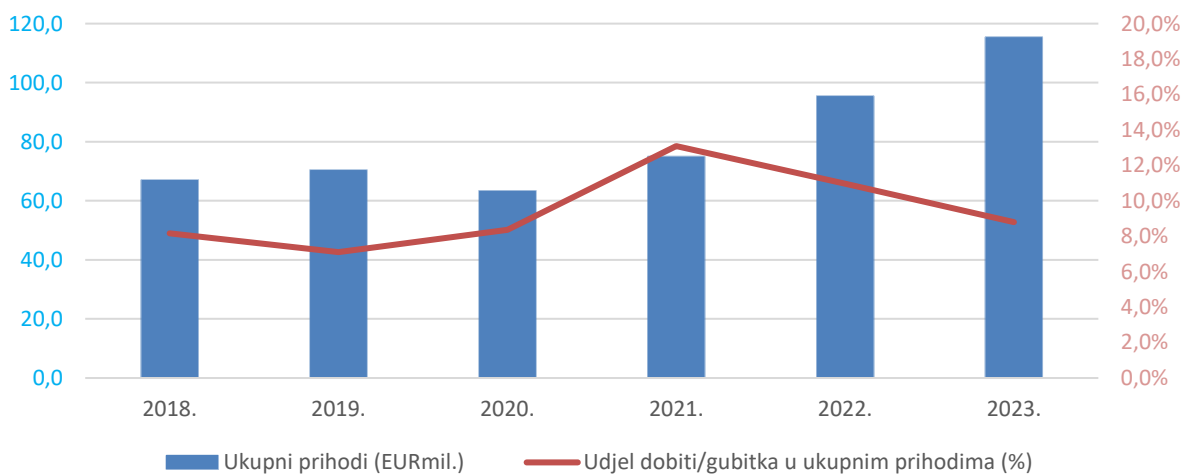
U posljednjih šest godina došlo je do značajnog povećanja broja poduzeća u ovom području djelatnosti i to za 34,6 posto. U istom razdoblju povećan je i broj zaposlenih za 16 posto. Nakon blagog smanjenja aktive na kraju 2020. godine, njena vrijednost opet raste i krajem 2023. iznosila je 165 milijuna eura, odnosno bila je za 24,4 posto veća nego krajem 2018. godine. Vrijednost vlastitog kapitala rasla je znatno bržim tempom. Na kraju 2023. vrijednost kapitala iznosi 42 milijuna eura, za 189,9 posto veći je nego krajem 2018. godine te pokriva 25,3 posto vrijednosti pasive. Branša je imala i značajan rast prihoda, oni su u 2023. bili za 72,1 posto veći nego u 2018. Rast dobiti još je veći; unatoč blagom smanjenju u posljednjoj godini,

netodobit od 10,1 milijuna eura u 2023. za 85,4 posto veća je nego u 2018. godini. Ove tvrtke dijelom su orijentirane i na izvoz, pa su i prihodi od prodaje u inozemstvu u iznosu od 21 milijun eura za 114,4 posto veći od iste kategorije prihoda u 2018. godini. Prosječna isplaćena plaća, inače iznad prosjeka isplaćenih plaća u gospodarstvu Zadarske županije, nije rasla tim tempom. U 2023. bila je 25,7 posto veća nego u 2018. godini, najveći pomak imala je posljednje godine s rastom od već spomenutih 12,7 posto.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

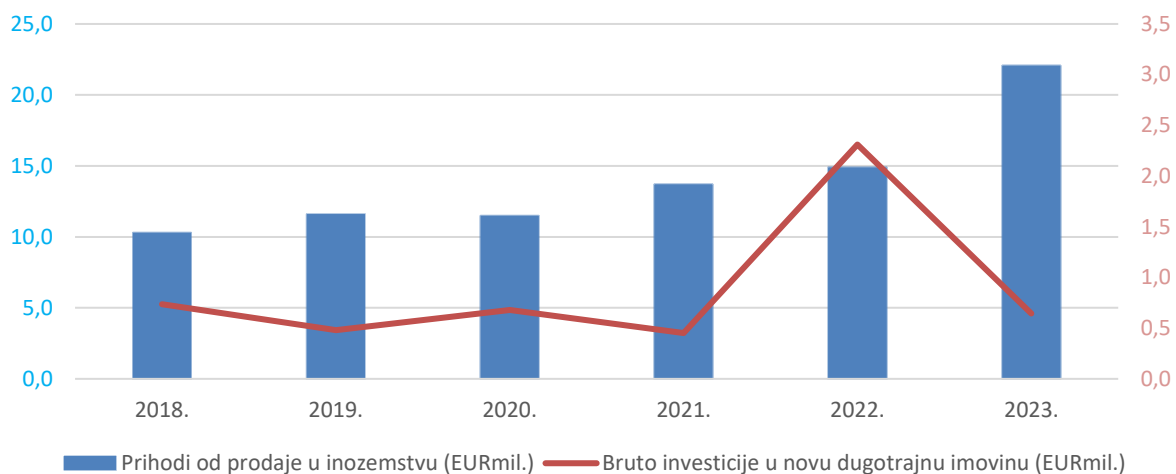

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

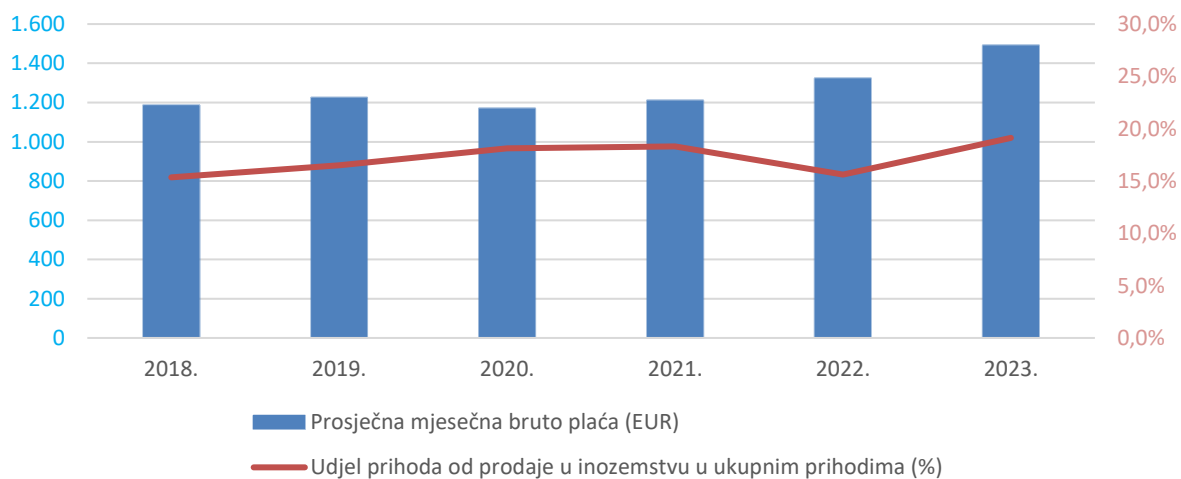
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

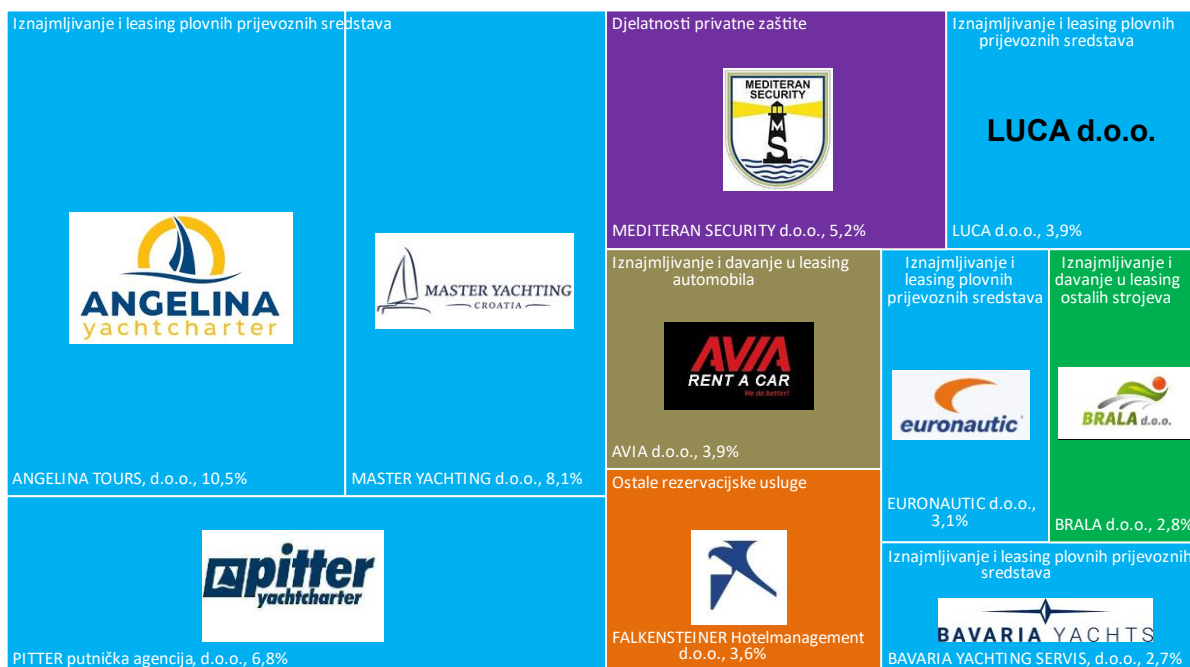
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI

N – ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI (N77.1-N77.4, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

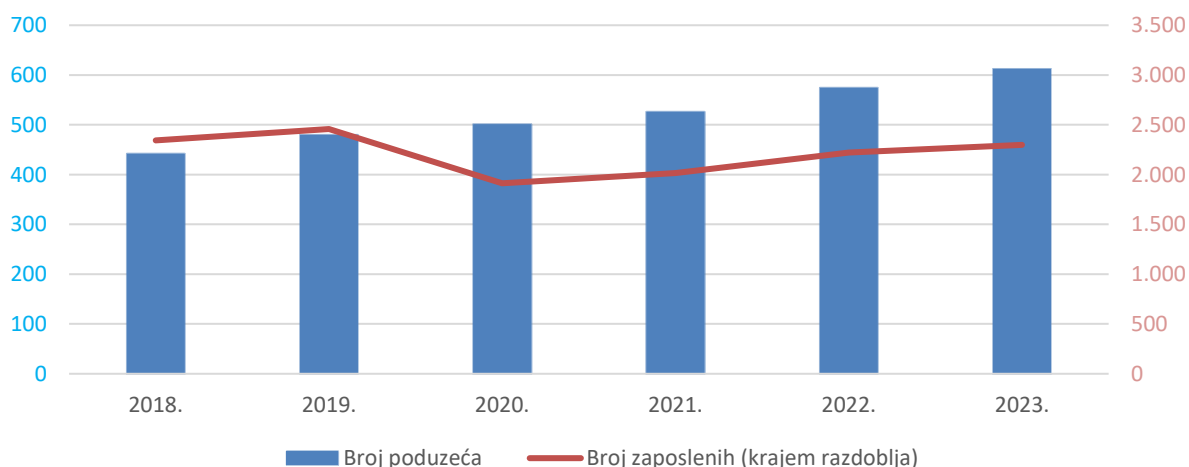
N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti u 2023.

U ovo područje djelatnosti NKD 2007 smjestio je široki spektar djelatnosti, od iznajmljivanja, zaštite i upravljanja zgradama do čišćenja i uredske administracije. Na području Zadarske županije velika većina ovih tvrtki izravno ili neizravno je u sektoru turizma. Prednjače

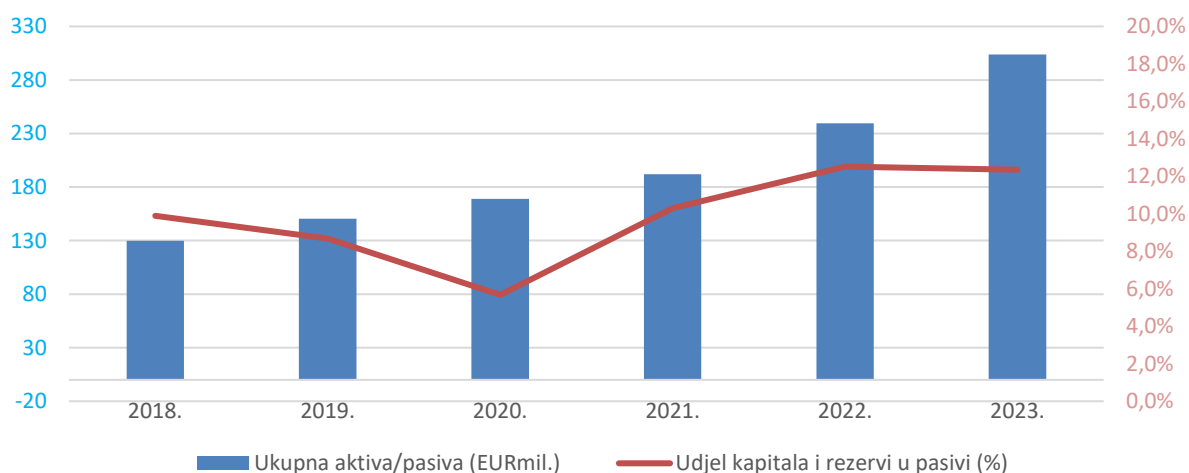
iznajmljivači plovila i putničke agencije, a prisutne su i djelatnosti privatne zaštite, čišćenja i brojne druge. U posljednjoj godini povećan je broj poslovnih subjekata za 6,6 posto i broj zaposlenih za 3,5 posto. Imovina je povećana za 26,8 posto, vlastiti kapital za 25,1 posto, a rasli su i ukupni prihodi i to za 16,3 posto. Netodobit u iznosu od 8 milijuna eura za 34 posto bila je manja nego prethodne godine. Znatno je povećan izvoz, pa je i udjel prihoda od prodaje u inozemstvu u ukupnim prihodima povećan za 7,2 postotna boda. Investicije su povećane za čak 143 posto, a rasla je i prosječna isplaćena brutoplaća i to za 15,2 posto.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

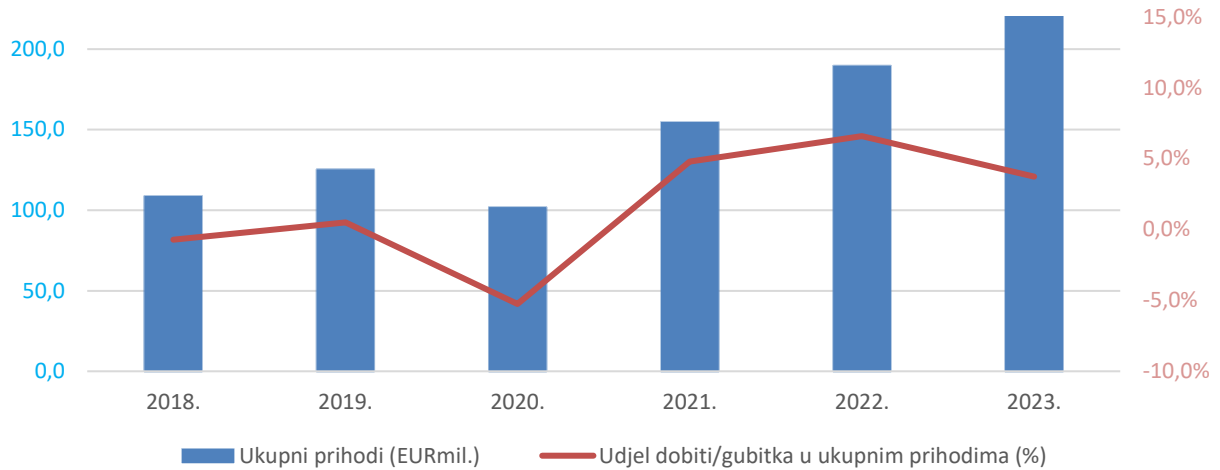

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

U posljednjih šest godina ovo područje djelatnosti imalo je malu promjenu broja zaposlenih. Nakon krizne 2020. godine i značajnog smanjenja broja zaposlenih, njihov broj niti u 2023. nije dostigao razinu iz 2018. godine, odnosno još je za 1,8 posto manji. Vrijednost imovine stalno je rasla i na kraju 2023. za 133,7 posto veća je nego prije šest godina. Kapital i rezerve rasli su još brže, njihova vrijednost od 38 milijuna eura na kraju 2023. bila je za 191,9 posto veća nego krajem 2018. i sada ima udjel od 12,4 posto u ukupnoj pasivi ovog područja djelatnosti. I ovo je područje bilo znatno pogođeno krizom u 2020. godini, kad je došlo do značajnog smanjenje prihodi i broja zaposlenih, posljedično i do iskazivanja gubitka. Oporavak je došao

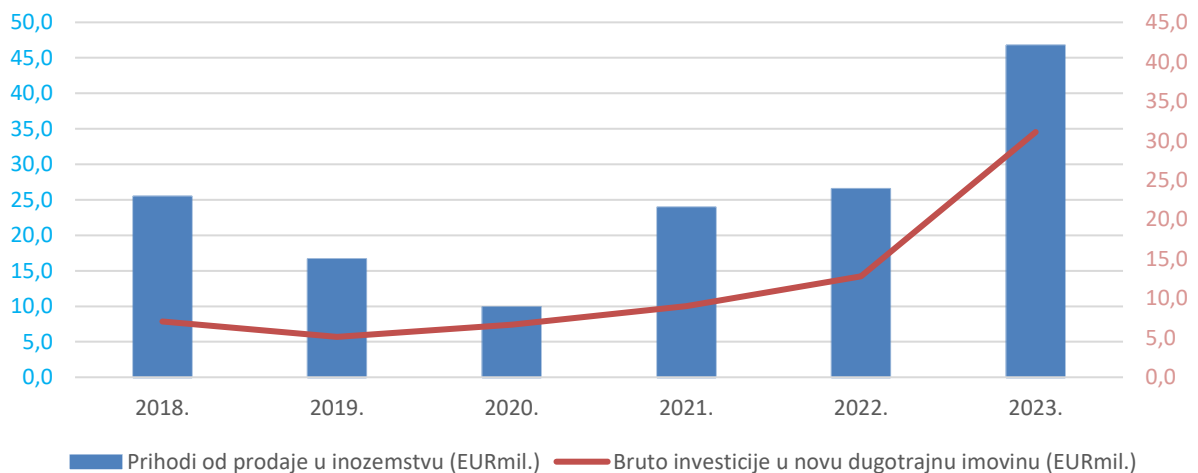
u zadnje dvije godine s rastom svih ekonomskih pokazatelja, pa su premašeni sve vrijednosti iz razdoblja prije krize. Prihodi su bili 102,9 posto veći nego u 2018. godini, umjesto gubitka iz 2018. imamo značajnu dobit posljednje tri godine, investiralo se 34,7 posto više, a i prosječna plaća narasla je za 49,8 posto.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

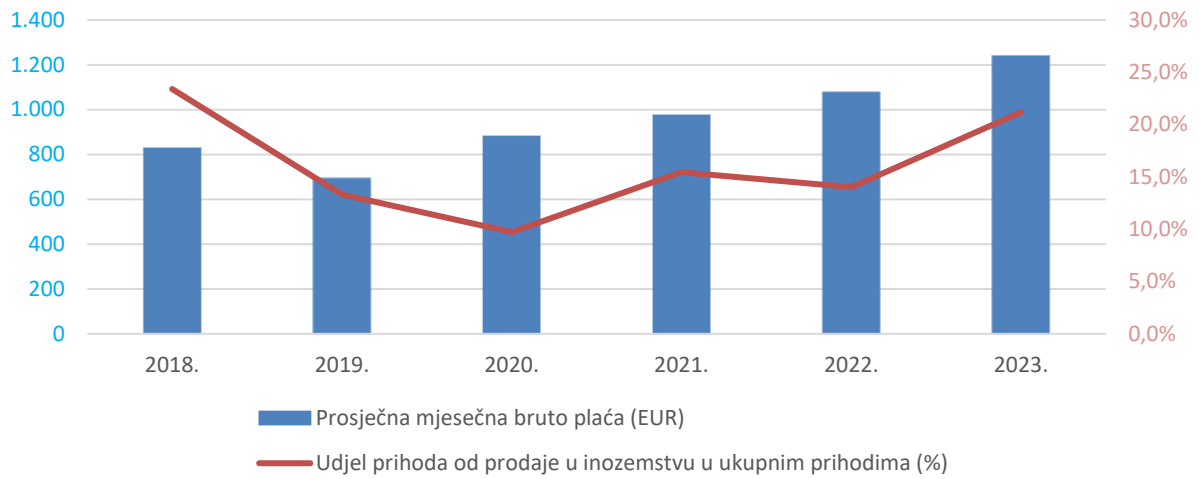
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

OBRAZOVANJE

P – OBRAZOVANJE (P85.1-P85.6, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

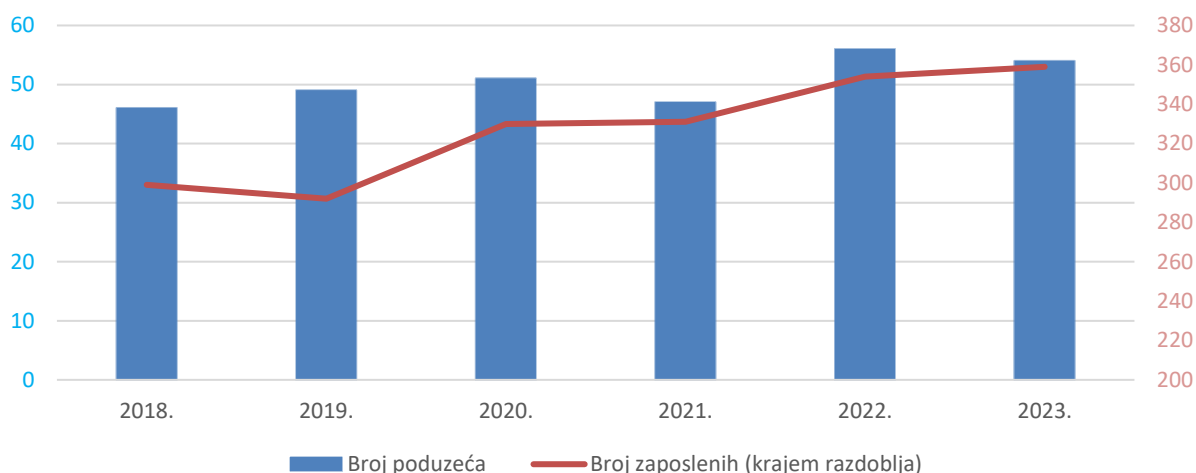
P - Obrazovanje u 2023.	Broj poduzeća	54	↓ - 3,6%	Broj zaposlenih	359	↑ + 1,4%
	Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	7,6	↑ + 27,2%	Kapital i rezerve (EURmil.)	3,4	↑ + 49,4%
	Ukupni prihodi (EURmil.)	10,0	↑ + 19,5%	Neto dobit (EURmil.)	1,3	↑ + 58,0%
	Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	1,0	↑ + 166,9%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	9,9%	↑ + 5,5pp
	Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	0,0	↓ - 1,1%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.284	↑ + 14,9%

Godišnje financijske izvještaje za 2023. predala su FINA-i ukupno 54 poslovna subjekta iz područja obrazovanja. To je za 3,6 posto manje u odnosu na 2022. godinu, dok je broj njihovih zaposlenika povećan za 1,4 posto. Financijski pokazatelji poslovanja (aktiva, kapital, prihodi,

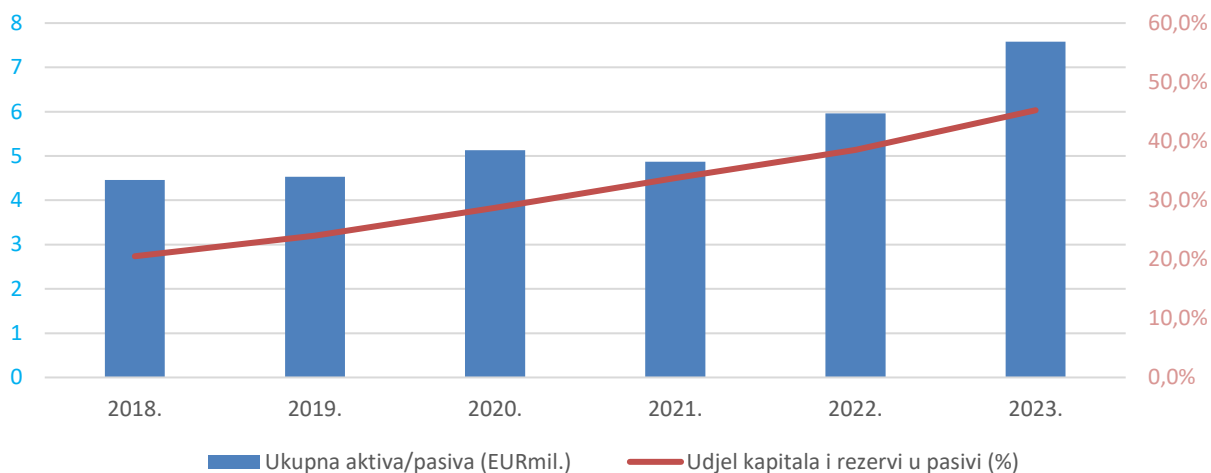
dobit) rasli su po stopama većim od stope inflacije. Na kraju 2023. godine u odnosu na godinu prije, imovina je bila veća za 27,2 posto, vlastiti kapital za 49,4 posto. Ukupni prihodi u iznosu od 10 milijuna eura nadmašili su prošlogodišnje za 19,5 posto, uz rast netodobiti od 58 posto. Napravljen je iskorak u izvozu, prihodi od prodaje u inozemstvu bili su veći za 166,9 posto od iste kategorije prihoda u 2022. godini. Prosječna isplaćena brutoplaća povećana je za 14,9 posto.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

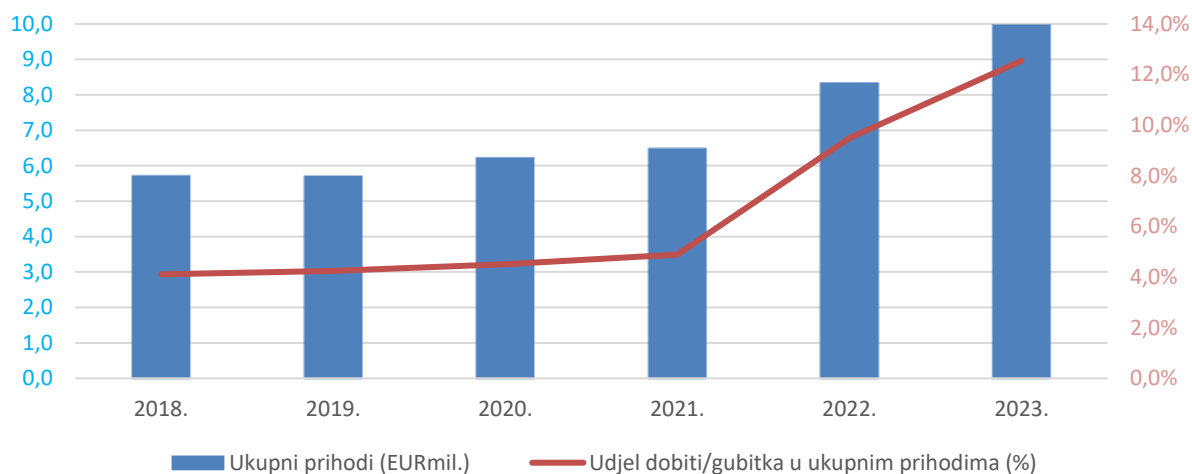
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

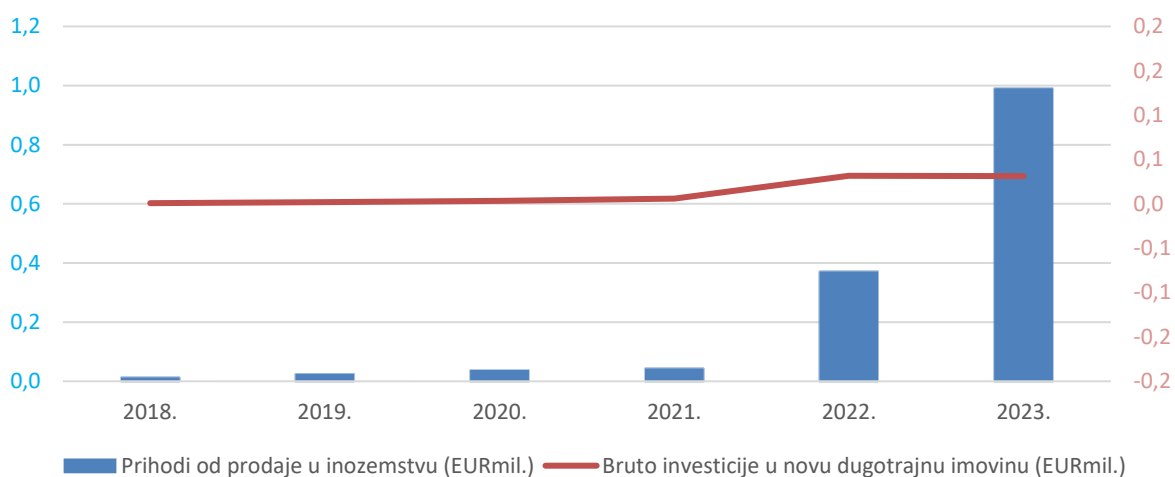
U promatranom razdoblju od šest godina, ovo područje djelatnosti imalo je stalan rast broja zaposlenih, na kraju 2023. zaposlenih je 20,1 posto više nego 2018. U istom razdoblju povećana je vrijednost aktive za 70 posto, a vrijednost kapitala za čak 274,7 posto, čime je vlastiti kapital došao do udjela od 45,2 posto u strukturi pasive. Prihodi od prodaje u inozemstvu ove branše bili su zanemarivi, ali to je promijenjeno posljednje godine izvozom usluga u vrijednosti milijun eura. Prosječna plaća kroz ovo razdoblje povećana je za 38,4 posto, najviše posljednje godine i to 14,9 posto u odnosu na 2022. godinu.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

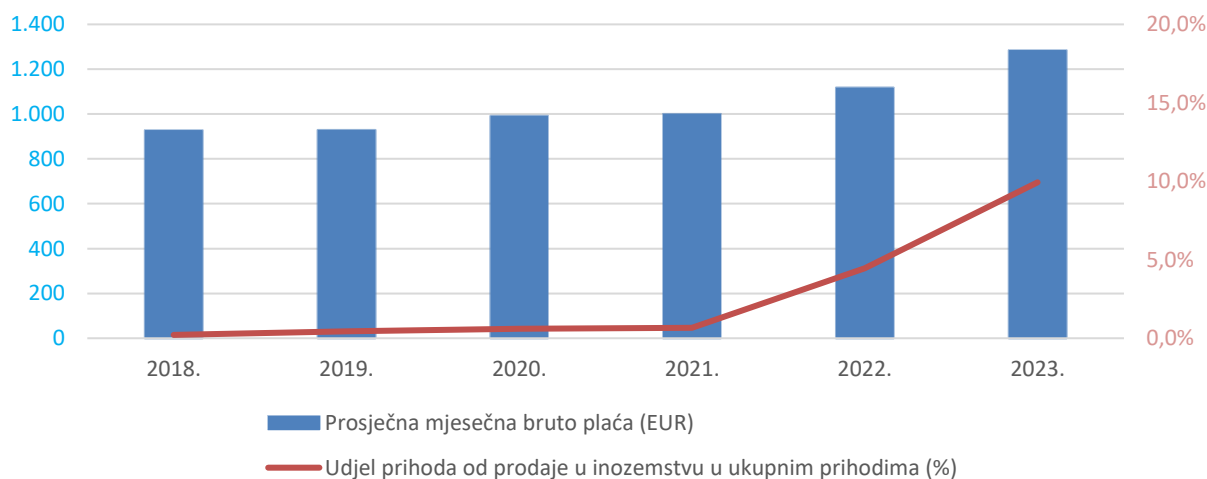
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA ZAŠTITA

Q – DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI (Q86.1-Q88.9, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

Q – Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u 2023.

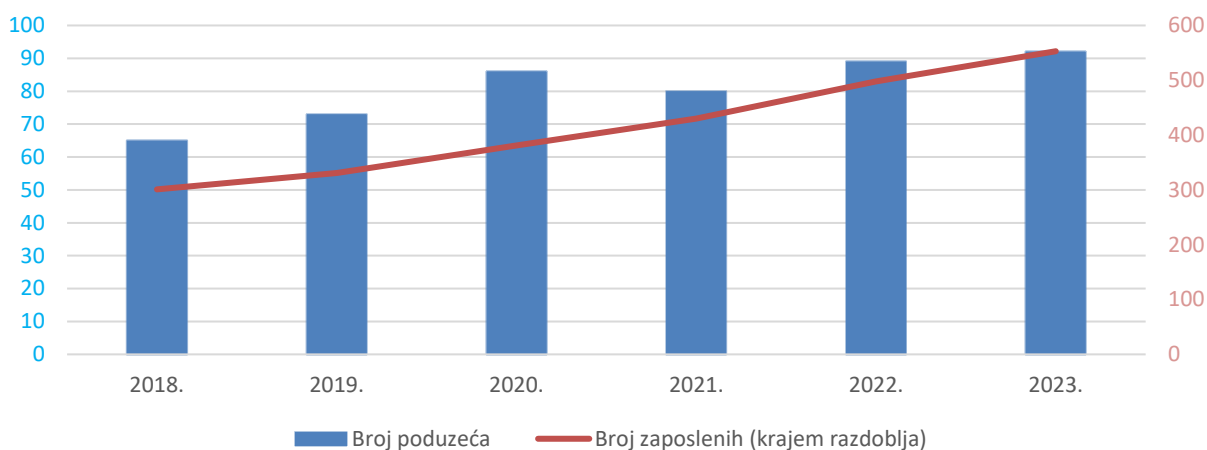
Broj poduzeća 92 ↑ + 3,4%	Broj zaposlenih 553 ↑ + 11,0%
Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.) 15,6 ↑ + 46,8%	Kapital i rezerve (EURmil.) 7,1 ↑ + 31,2%
Ukupni prihodi (EURmil.) 23,9 ↑ + 43,8%	Neto dobit (EURmil.) 3,4 ↑ + 33,9%
Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.) 2,5 ↑ > 500%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima) 10,3% ↑ + 8,4pp
Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.) 0,3 ↑ + 117,7%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR) 1.402 ↑ + 25,7%

Najznačajniji predstavnici ovog sektora u Zadarskoj županiji su ordinacije dentalne medicine, ali i opće medicinske prakse te domovi za smještaj starijih osoba. Godišnji financijski izvještaj za 2023. godinu predalo je njih 92 ili za 3,4 posto više nego godinu prije. Broj zaposlenih

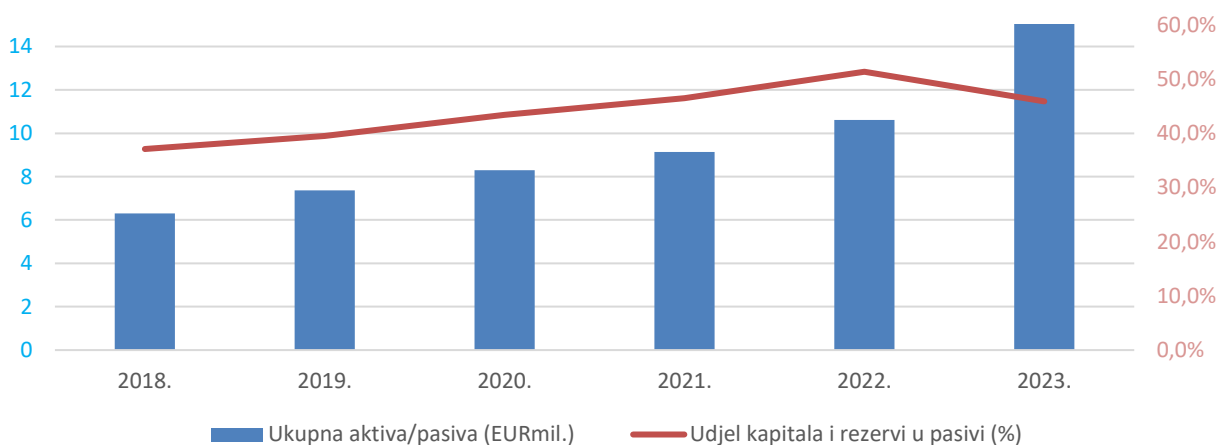
povećan je za 11 posto, a njihove plaće rasle su za 25,7 posto, značajno više od prosjeka gospodarstva Zadarske županije. Zabilježeno je povećanje aktive za 46,8 posto, kapitala za 31,2 posto, prihoda za 43,8 posto te netodobiti za 33,9 posto. Iako skromna ulaganja u dugotrajnu imovinu, u vrijednosti od 0,3 milijuna eura, ipak su za 117,7 posto bila veća nego prethodne godine. Velik pomak napravljen je i u izvozu, za razliku od prošlogodišnjih 0,3 milijuna eura, prihodi od prodaje u inozemstvu u 2023. godini bili su 2,5 milijuna eura.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

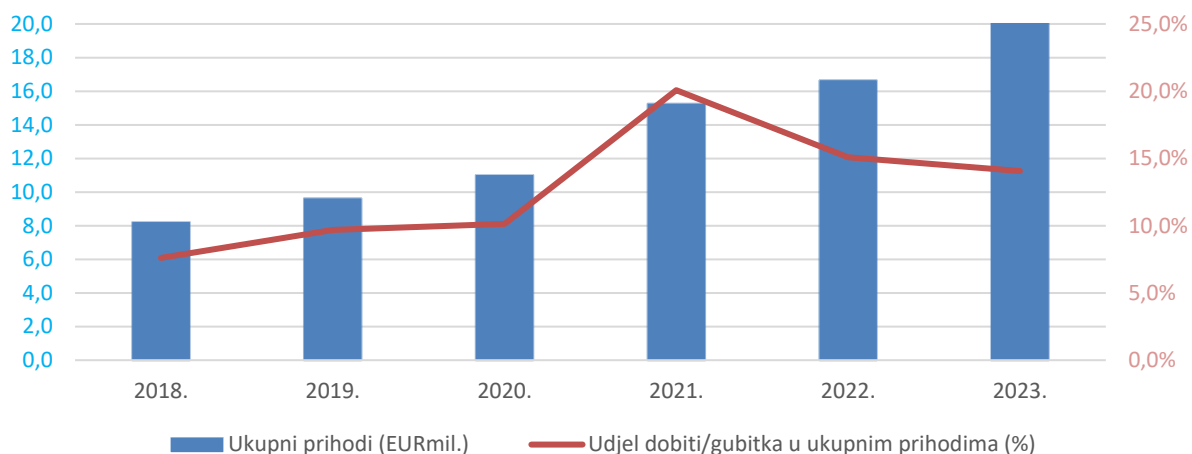
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

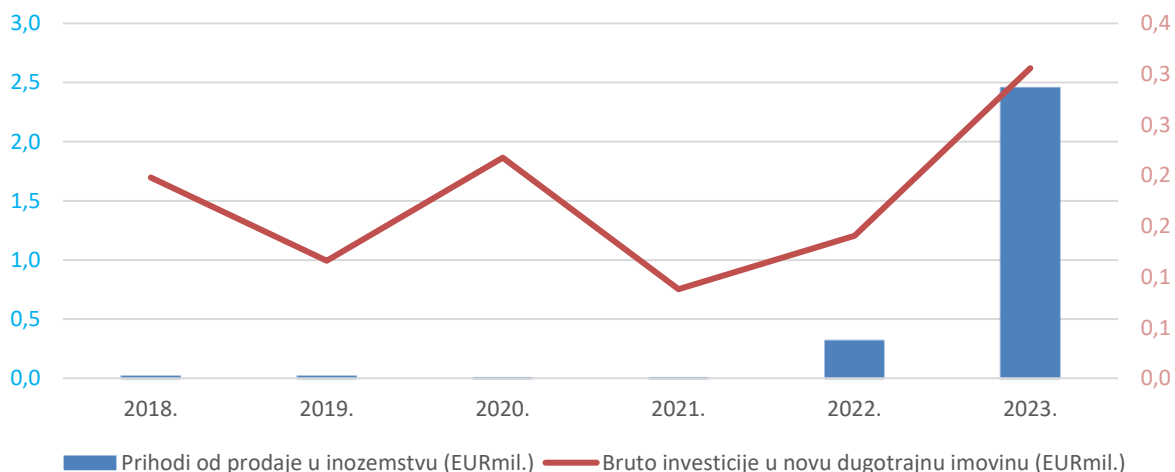
U zadnjih šest godina ovo područje djelatnosti imalo je ukupan rast broja zaposlenih od 83,7 posto, a u cijelom tom razdoblju prosječna plaća povećana je za 58,4 posto. Financijski rezultati imaju stabilan uzlazni rast, aktiva je došla do vrijednosti od 15,6 milijuna eura na kraju 2023. godine, što je za 147 posto više nego prije šest godina, a vlastiti kapital rastao je još brže, za 205,4 posto. Kapital na kraju 2023. sudjeluje u strukturi pasive sa 45,9 posto. Rasli su i prihodi, u promatranom razdoblju za ukupno 191,5 posto, a dobit za čak 438,6 posto.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

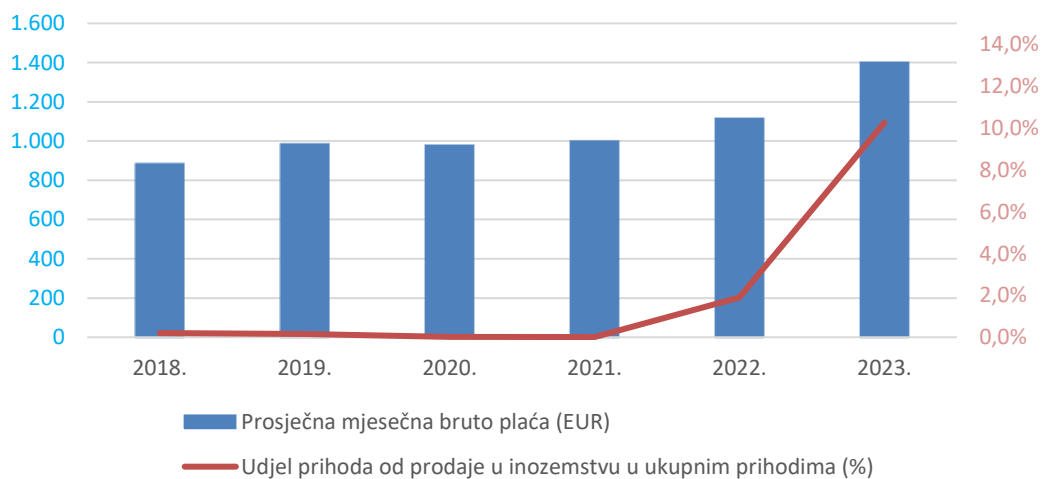
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA

R – UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA (R90.0-R93.2, NKD 2007.)

- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

R – Umjetnost, zabava i rekreacija u 2023.

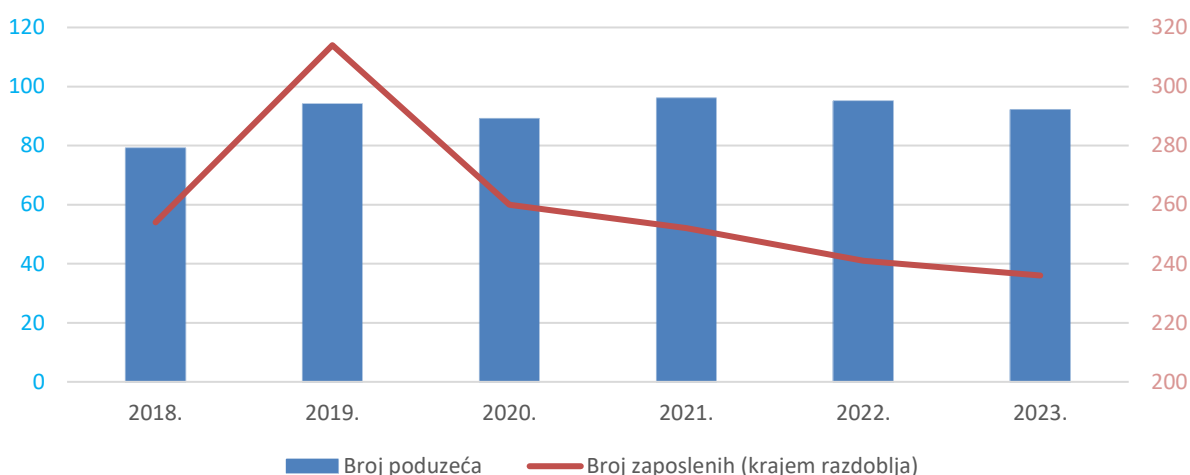
Broj poduzeća	92	↓ - 3,2%	Broj zaposlenih	236	↓ - 2,1%
Ukupna aktiva/pasiva (EURmil.)	101,8	↑ + 12,9%	Kapital i rezerve (EURmil.)	32,0	↑ + 14,7%
Ukupni prihodi (EURmil.)	28,5	↑ + 31,4%	Neto dobit (EURmil.)	4,5	↑ 571,2%
Prihodi od prodaje u inozemstvu (EURmil.)	8,4	↑ + 49,0%	Postotak prihoda od prodaje u inozemstvu (u ukupnim prihodima)	29,4%	↑ + 3,4pp
Bruto investicije u novu dugotrajnu imovinu (EURmil.)	0,0	↓ - 32,0%	Prosječna mjesečna bruto plaća (EUR)	1.607	↑ + 23,4%

Još jedna značajna komponenta turističkog sektora u Zadarskoj županiji krije se u velikom dijelu ovog područja djelatnosti. Jedna veća marina ostvarila je skoro polovicu prihoda cjelokupnog područja djelatnosti, a zajedno s drugim marinama i zabavnim parkovima ostvaruju više od 70 posto prihoda. Broj do ukupno 92 gospodarska subjekta popunjavaju

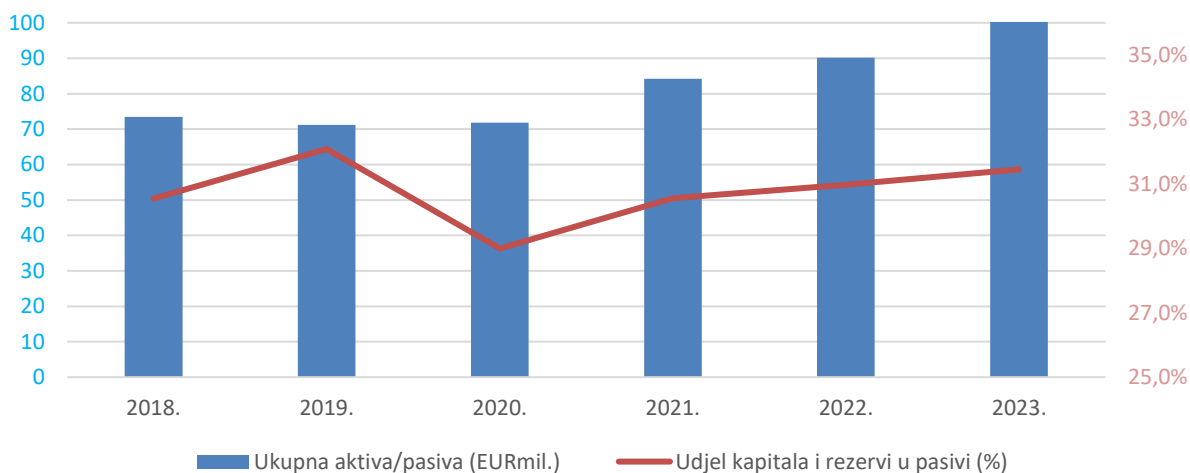
uglavnom tvrtke iz rekreacijskih djelatnosti i sportskih klubova. Cijeli sektor imao je smanjenje broja poduzeća i broja zaposlenih, ali financijski rezultati bili su dobri. Aktiva i kapital povećani su za 12,9 posto, odnosno za 14,7 posto, ukupni prihodi i prihodi od prodaje u inozemstvu za 31,4 posto, odnosno za 49 posto, a rekordna je netodobit u iznosu od 4,5 milijuna eura. Prosječna isplaćena brutoplaća iznosila je 1.607 eura i u odnosu na prošlogodišnju povećana je za 23,4 posto.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

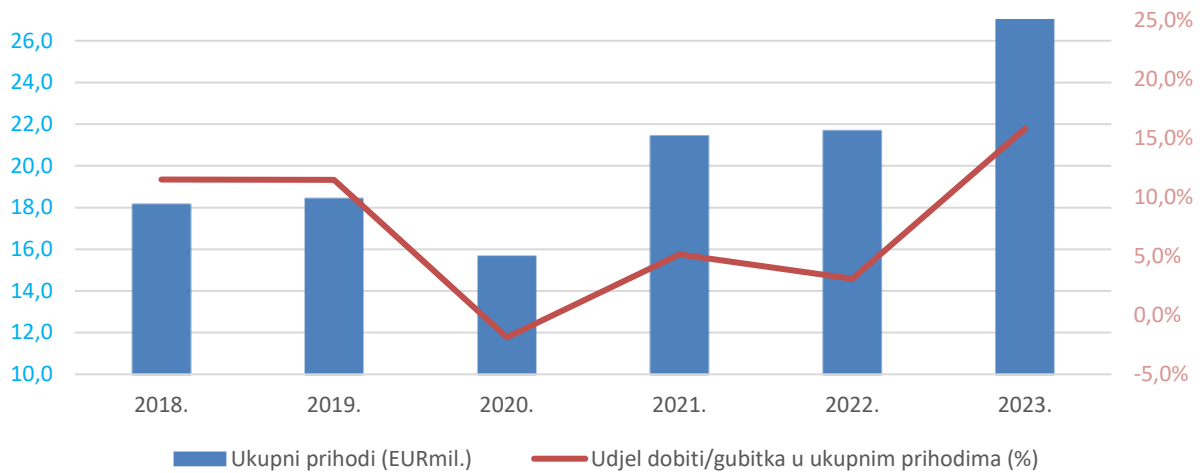
UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

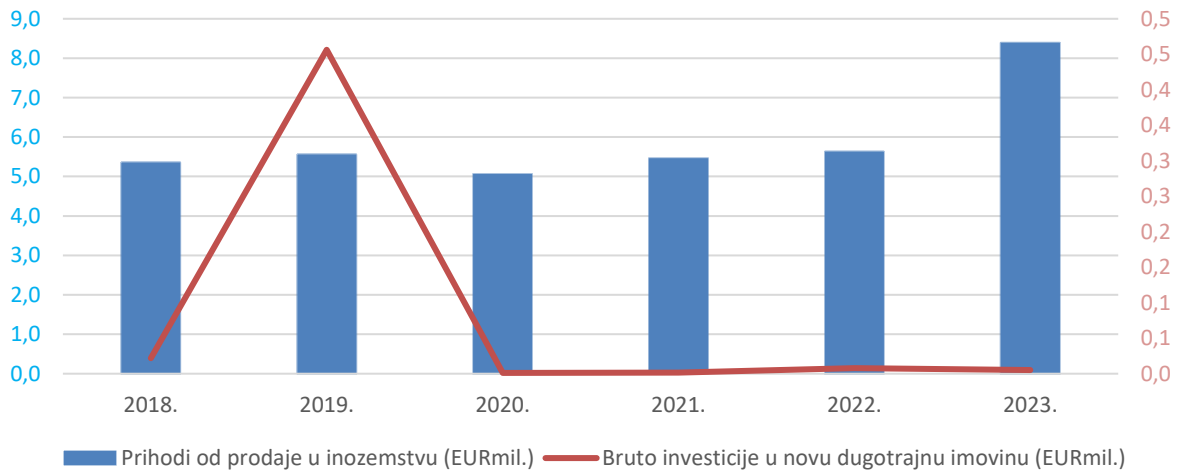
U zadnjih šest godina smanjen je broj zaposlenih, osobito u kriznoj 2020., i njihov broj nije se vratio na razinu iz 2018. godine. Na kraju 2023. broj zaposlenih za 7,1 posto manji je nego na kraju 2018. Aktiva i kapital stalno su blago rasli, uz stagnaciju 2020. godine. Na kraju 2023. aktiva je za 38,6 posto, a kapital za 42,7 posto veći nego krajem 2018. godine. Prihodi su 2020. također značajno smanjeni, iskazan je i gubitak te godine, međutim branša se oporavila. U 2023. ukupni prihodi bili su za 57,1 posto veći nego 2018. godine, a netodobit je bila veća za 116 posto. Prihodi od prodaje u inozemstvu do 2022. kretali su se oko 5,5 milijuna eura godišnje, a sektor je imao tek neznatne investicije. Značajan rast bilježimo u 2023. godini kad je ostvarena netodobit od 8,4 milijuna eura. Tek u 2023. prosječna isplaćena brutoplaća došla je na razinu iz 2018. godine.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

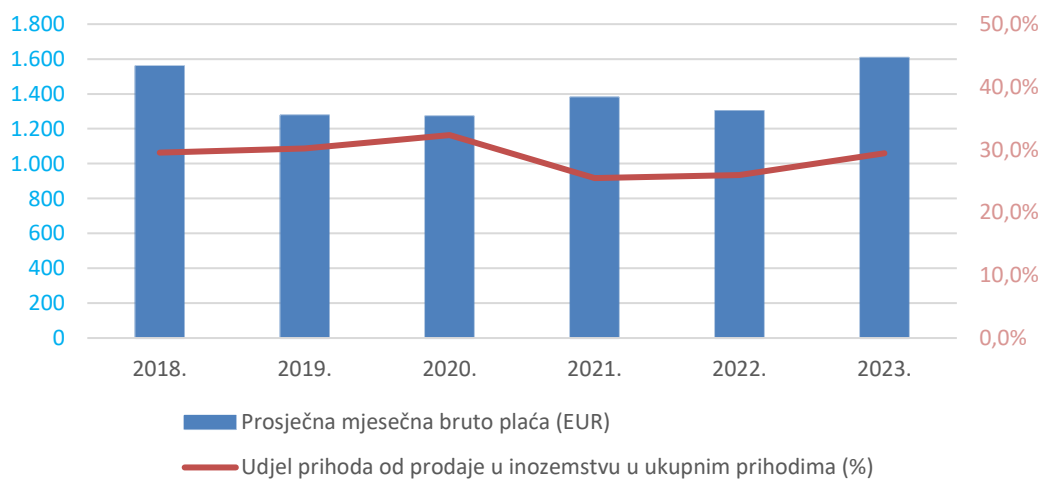
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

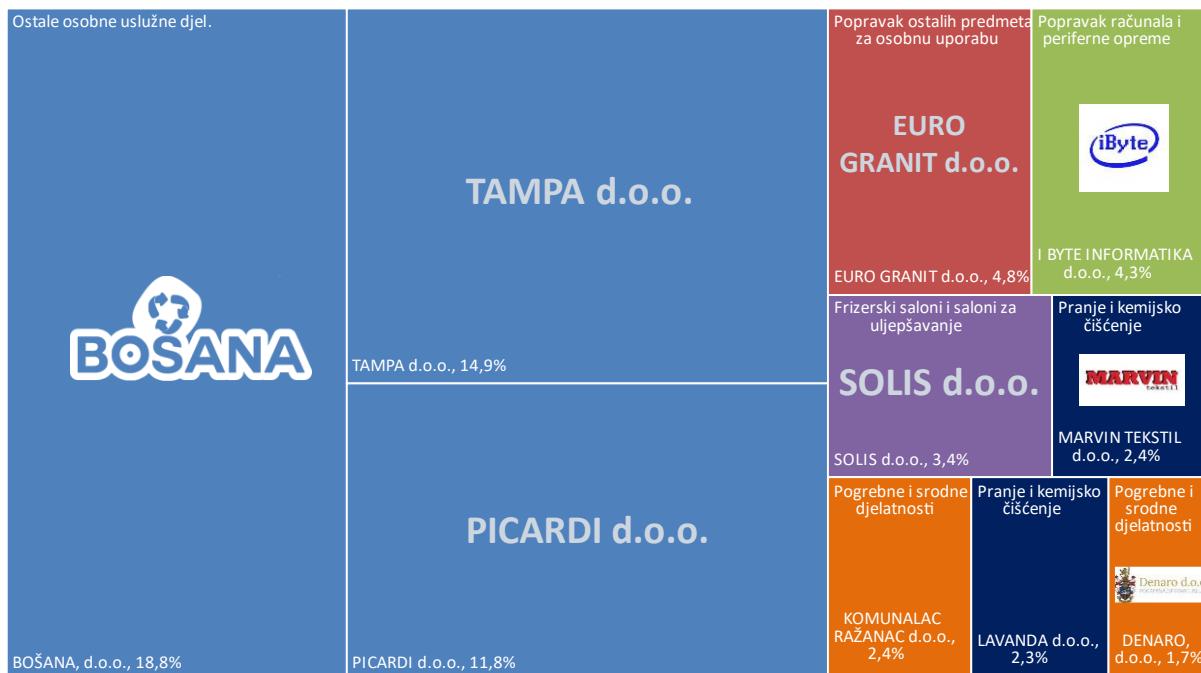

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI

S – OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI (S94.1-S96.0, NKD 2007.)

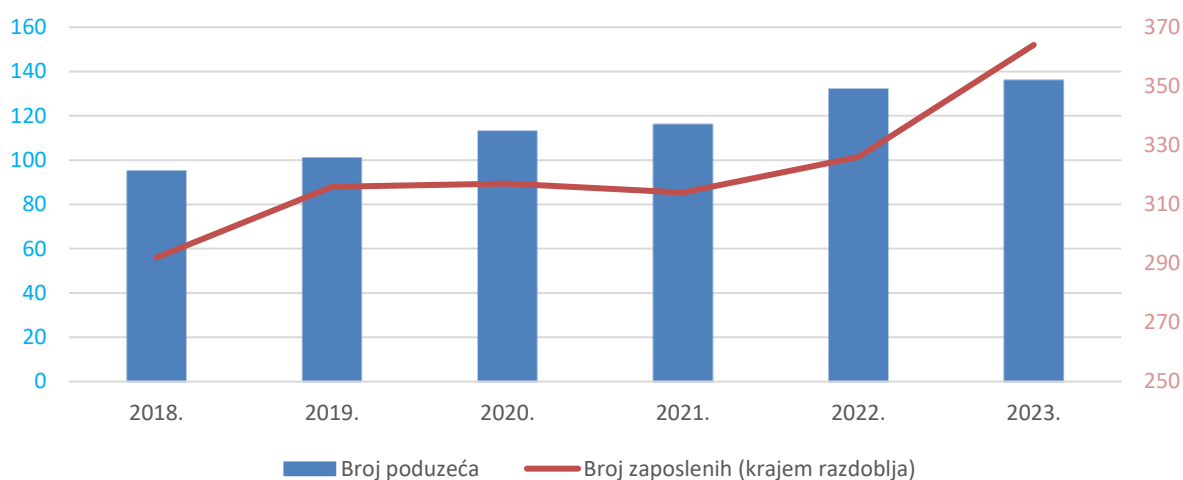
- poslovanje 2023. u odnosu na 2022. godinu i
- 10 najznačajnijih predstavnika u Zadarskoj županiji (prema ukupnim prihodima)

Ovo područje djelatnosti sadrži brojne međusobno nepovezane djelatnosti od kemijskih čistionica, frizerskih salona, pogrebnih usluga, popravka računala i drugih. Kao i u drugim sektorima i ovdje se može naći tvrtka čija pretežna djelatnost nije ona koja je naznačena kao

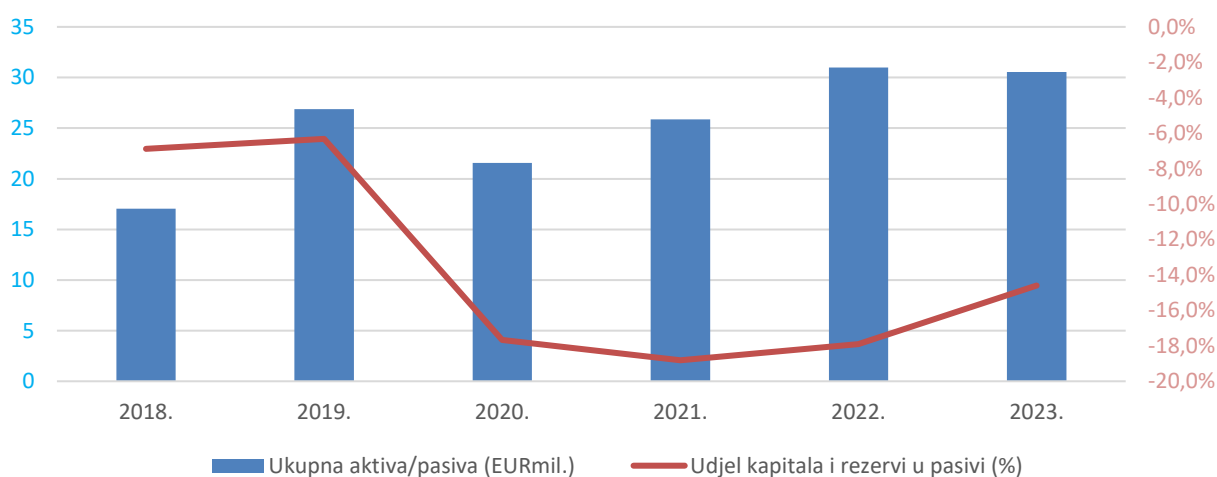
glavna u sudskom registru i na temelju koje ih FINA svrstava u pojedine statističke cjeline. Primjer je Bošana d.o.o., komunalna tvrtka koja je trebala biti u području *E – Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša*, ali nije jer se statistički vodi pod *S96.0 Ostale osobne uslužne djelatnosti*. Zanimajući to, možemo konstatirati da je branša imala tri posto više gospodarskih subjekata i 11,7 posto više zaposlenika s 12,9 posto većom prosječnom plaćom nego u 2022. godini. Smanjeni su aktiva i kapital. Prihodi za 39,3 posto bili veći nego prethodne godine, a ostvarena je i netodobit u iznosu od 1,3 milijuna eura. Branša nema osobite prihode od prodaje u inozemstvu, a oni su iznosili 0,7 milijuna eura i bili su za 50,1 posto viši.

BROJ PODUZEĆA I ZAPOSLENI

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

UKUPNA I VLASTITA IMOVINA

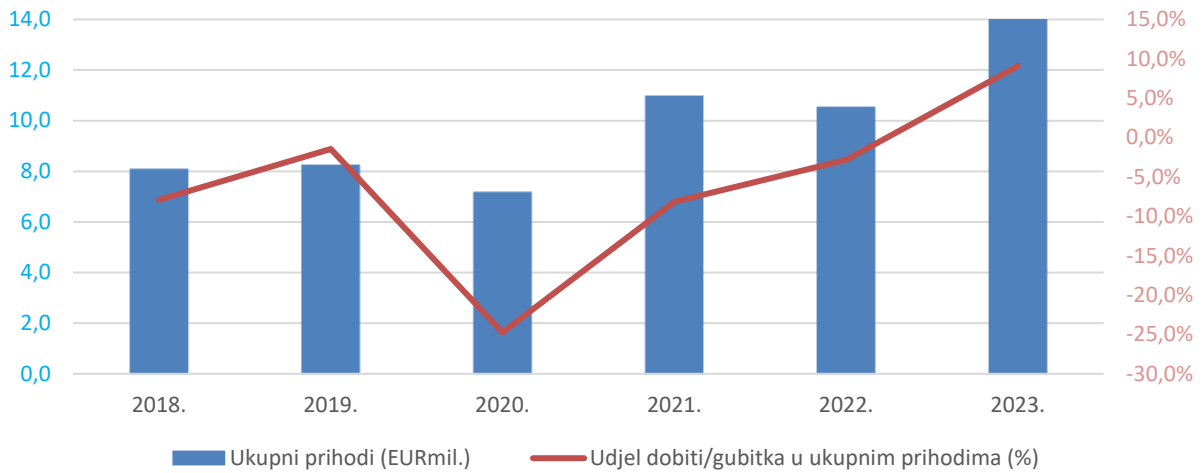

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

Imovina ovog područja djelatnosti stalno se povećavala i na kraju 2023. za 79 posto veća je nego krajem 2018. godine. Nažalost, stavka kapitala i rezervi stalno je negativna, u 2022. dostigla je -5,6 milijuna eura, da bi se to na kraju 2023. ublažilo na -4,5 milijuna eura. S izuzetkom 2020. godine, prihodi su rasli i u 2023. bili su za 81,7 posto veći nego u 2018. godini. Branša u cjelini do 2022. bilježi gubitke, dok je u 2023. prvi put ostvarena dobit. Prosječna

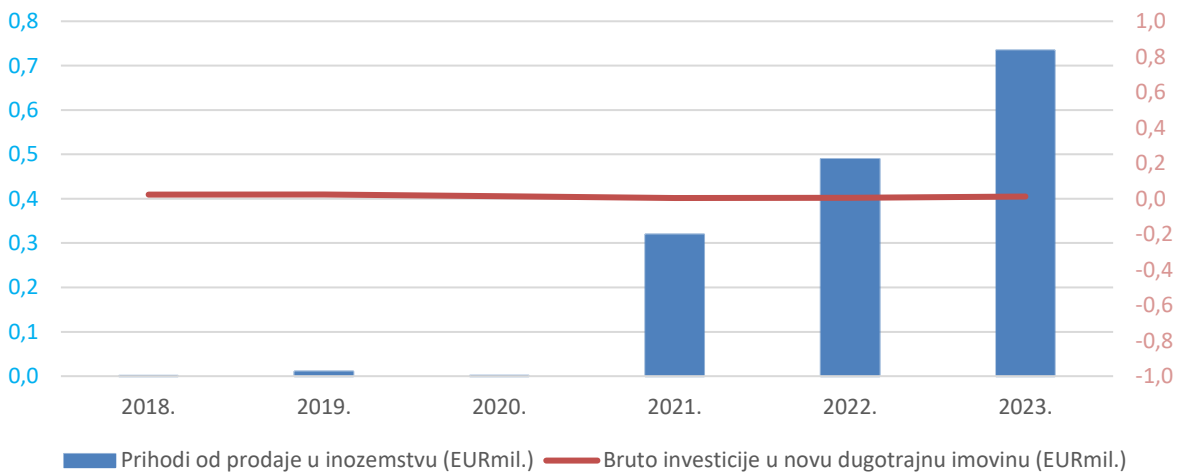
plaća kroz pet godina povećana je ukupno za 41,6 posto, međutim daleko je ispod prosjeka gospodarstva Zadarske županije.

PRIHODI I DOBIT/GUBITAK

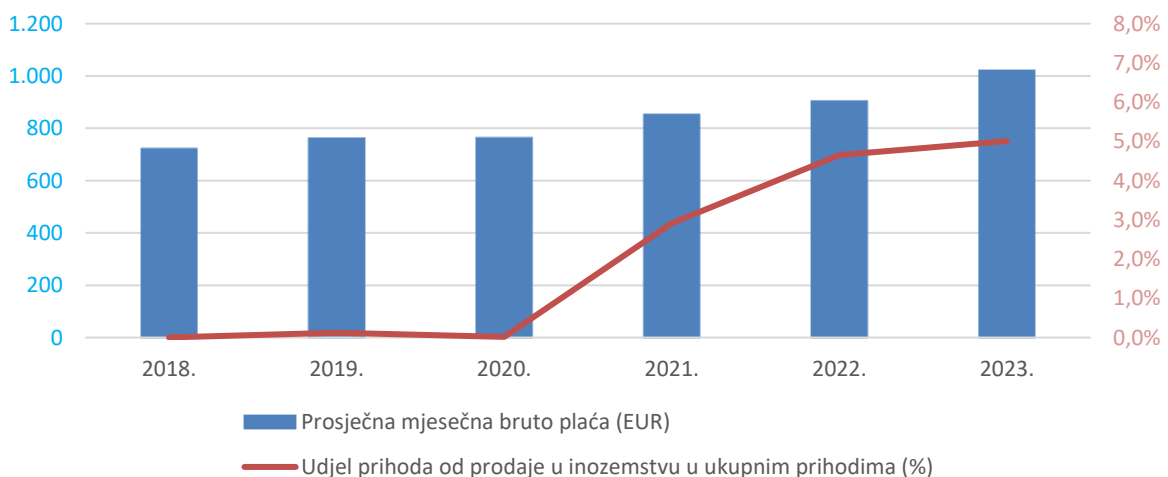
Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

IZVOZ I INVESTICIJE

Izvor: Digitalna komora; obrada HGK – ŽK Zadar

PLAĆE I INTERNACIONALIZACIJA

DOGAĐANJA

Održana 3. sjednica Gospodarskog vijeća HGK - Županijske komore Zadar

Dana 26. siječnja 2024. godine u prostorijama ŽK Zadar održana je treća sjednica Gospodarskog vijeća HGK- Županijske komore Zadar na kojoj je sudjelovalo 18 članova Gospodarskog vijeća. Prema dnevnom redu, predsjednik ŽK Zadar Denis Ikić iznio je prikaz ekonomskih očekivanja gospodarstva Zadarske županije u 2024. godini te rezultate poslovanja gospodarstvenika u 2023. godini temeljene na odgovorima prikupljenima anketom koju je ŽK Zadar provela među članovima Gospodarskog vijeća i prvih dvjesto tvrtki u Županiji. Problem radne snage pokazao se najvećim izazovom s kojim se gospodarstvo suočava kao i poteškoće na koje nailaze prilikom zapošljavanja stranih radnika, primjerice predugog čekanja na odobrenje viza za strane radnike.

Na sjednici su izabrani i članovi skupštine Hrvatske gospodarske komore s područja djelovanja HGK – Županijske komore Zadar za razdoblje od 2024 – 2028. godine: Mario Pavić, predsjednik uprave Tankerska plovidba d.d. Zadar; Goran Ražnjević, predsjednik uprave Ilirija d.d. Biograd na Moru; Ivan Leko, predsjednik uprave Cromaris d.d. Zadar i Kristijan Senkić, prokurist Aluflexpack Novi d.o.o. Poličnik.

Okupljenim članovima Gospodarskog vijeća ŽK Zadar, gost sjednice, dr.sc. Zvonimir Savić, posebni savjetnik predsjednika Vlade za ekonomska pitanja iznio je ekonomski pregled i očekivanja Vlade RH, te provedbe reformi i investicija iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost istaknuvši projekte odobrene za Zadarsku županiju koji su do sada realizirani i realizacija kojih će tek započeti.

Odobren projekt Burnout prevent prijavljen na natječaj u okviru programa Interreg Središnja Europa

Povjerenstvo za praćenje programa Europske unije Interreg Središnja Europa 2021 – 2027. donijelo je 31. siječnja 2024. godine odluku o sufinanciranju 47 novih projekata transnacionalne suradnje iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF). Među njima našao se i projekt „Poboljšanje vještina, razvoj rješenja inovativnih usluga i preporuke

politikama za prevenciju sindroma izgaranja na poslu u sektorima pametne specijalizacije Središnje Europe – Burnout prevent“, u čijoj je prijavi u svojstvu projektnog partnera sudjelovala HGK putem Županijske komore Zadar.

Drugi poziv na dostavu projektnih prijedloga bio je otvoren od 22. ožujka do 17. svibnja 2023. Od tada je program provjerio i ocijenio 280 pristiglih prijedloga, a taj je proces rezultirao odlukom o financiranju Povjerenstva za praćenje. Projekt Burnout prevent natjecao se u programskom prioritetu 1, Suradnja za pametniju Središnju Europu, u specifičnom cilju programskog prioriteta SO1.2: Jačanje vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo u Središnjoj Europi, u kojem je za sufinanciranje odobreno ukupno sedam projekata.

HGK - ŽK Zadar jedan je od 44 partnera iz Hrvatske u ukupnom broju odobrenih projekata. U projektu Burnout prevent vodeći je partner E-zavod, zavod za projektno svetovanje, raziskovanje in razvoj celovitih rešitev iz Slovenije, dok ostalih jedanaest partnera dolazi iz Poljske, Slovačke, Slovenije, Italije, Njemačke, Mađarske te Hrvatske (pored HGK - ŽK Zadar partner je i Hrvatski zavod za javno zdravstvo). Ukupni je proračun projekta 2.084.155,00 eura, od čega je proračun HGK – ŽK Zadar 168.560,00 eura. ERDF u proračunu sudjeluje stopom sufinanciranja od 80 posto.

Početak provedbe projekta Burnout prevent očekuje se u travnju 2024. godine.

Zadarske turističke tvrtke održale B2B sastanke s norveškim turoperatorima

U utorak 20. veljače 2024. u Oslu održani su poslovni susreti zadarskih turističkih tvrtki s norveškim turoperatorima u organizaciji ŽK Zadar na kojima je sudjelovalo ukupno osam poslovnih subjekata iz Zadarske županije i sedamnaest norveških turoperatora. Svoju su ponudu norveškim sugovornicima predstavili Turisthotel d.d., Ilirija d.d., Falkensteiner Hotelmanagement d.o.o., Crvena luka d.d., Intermod d.o.o.(Hotel Pinija), Terra travel d.o.o., Kanjon Zrmanje d.o.o. i Zračna luka Zadar.

Nakon B2B sastanaka predstavnici Turističke zajednice Zadarske županije i Turističke zajednice Grada Zadra održali su prezentaciju cjelokupne turističke ponude Zadarske županije na te je održana prezentacija avioprijevoznika Norwegian u okviru koje je najavljena nova direktna zračna linija između Osla i Zadra koja se uvodi od lipnja do kolovoza 2024. Osim turoperatora na događaju su sudjelovali predstavnici norveških medija, a događaj je svojim prisustvom uveličala i veleposlanica Republike Hrvatske u Norveškoj Andrea Gustović-Ercegovac.

Zadarske tvrtke izrazile su veliko zadovoljstvo organizacijom događaja i poslovnim kontaktima koje su ostvarile na B2B sastancima te su iskazale interes za sudjelovanjem na ovakvim događajima u organizaciji HGK i ubuduće. Norveški turoperator su u razgovorima sa zadarskim subjektima osim za odmorišni turizam, uključujući yoga retreat organizirane grupne odmore, biciklističke grupne ture i ostale oblike aktivnog turizma, najviše upita imali za MICE ponudu, odnosno kongresni turizam.

Događaj je realiziran u suradnji s TZ Zadarske županije, TZ Grada Zadra i Predstavništvom HTZ-a za skandinavske zemlje

Zadarske tvrtke se predstavile na događaju „Poslovi u gospodarstvu Zadarske županije“

U srijedu 13. ožujka 2024. u Novom studentskom domu sveučilišta u Zadru održan je događaj „Poslovi u gospodarstvu Zadarske županije“ u organizaciji Županijske komore Zadar u sklopu kojeg je osamnaest tvrtki iz različitih sektora gospodarstva predstavilo svoja dostupna radna mjesta studentima, učenicima i osobama koje traže zaposlenje.

Na „Poslovima u gospodarstvu Zadarske županije“ se okupilo preko petsto posjetitelja koji su imali priliku upoznati se s različitim tvrtkama, istražiti mogućnosti razvoja karijere te ostvariti izravan kontakt s potencijalnim poslodavcima.

Svoje projekte i dostupna radna mjesta predstavili su Intermod d.o.o., Marex elektrostroj d.o.o., Euronautic d.o.o., Turisthotel d.d., Punta Skala d.o.o. Zračna luka Zadar d.o.o., More d.o.o., Cromaris d.d., Terra Travel d.o.o., Olimp d.o.o., Chiron Croatia d.o.o., Marikomerc, d.o.o., Čisti otok d.o.o., Adria Libar d.o.o., Wonder d.o.o., Zadarske orgulje d.o.o., Break A Leg d.o.o. i Udruženje računovođa HGK.

Događaj je realiziran u suradnji sa Studentskim servisom sveučilišta u Zadru i Područnim uredom Zadar Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te u suradnji s ravnateljima srednjih strukovnih školama koji su organizirali grupne dolaske učenika u pratnji profesora.

Tvrtke su iskazale veliko zadovoljstvo organizacijom događaja i potrebu za predstavljanjem na ovakvim događajima ubuduće te su istaknuli kako im je posebno zanimljivo povezivanje sa studentima i učenicima završnih razreda srednjih škola.

U ŽK Zadar tvrtkama predstavljene mjere aktivne politike zapošljavanja za 2024. godinu

Županijska komora Zadar u suradnji s Područnim uredom Zadar Hrvatskog Zavoda za zapošljavanje u srijedu 20. ožujka 2024. u prostorijama ŽK Zadar održala je predstavljanje mjera aktivne politike zapošljavanja u 2024. godini u nadležnosti HZZ-a.

Na događaju se okupilo dvanaest sudionika iz ukupno devet tvrtki s područja Zadarske županije koji su dobili informacije o dostupnim potporama HZZ-a za poslodavce.

Prezentaciju je održala Jelena Buzov, rukovoditeljica Odjela za mjere aktivne politike zapošljavanja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje- Područnog ureda Zadar, koja je prezentirala glavne informacije i kriterije za ostvarivanje potpora za zapošljavanje, potpora za zapošljavanje zeleno-digitalno, potpora za usavršavanje, potpora za pripravništvo, obrazovanje na radnom mjestu i za mjeru stalni sezonac.

Najveći interes među predstavnicima tvrtki izazvala je informacija o izmjeni koja se odnosi na mjeru stalni sezonac od 1. travnja 2024. godine, a prema kojoj se kao kriterij prihvatljivosti poslodavca koji ima više od 10 zaposlenika uzima u obzir omjer zaposlenih radnika na ugovor na neodređeno vrijeme za stalne sezonske poslove i zaposlenih radnika na ugovor na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove koji mora iznositi najmanje 1 na prema 3, a najviše za broj zaposlenih na neodređeno vrijeme kod tog istog poslodavca. Prema mišljenju okupljenih predstavnika tvrtki koje već koriste navedenu mjeru, novi kriterij će mnogima biti teško zadovoljiti.

Panel rasprava “Obnova željezničke pruge Knin — Zadar u funkciji gospodarskog rasta Zadarske županije“

U utorak 26. ožujka 2024. u hotelu Kolovare u Zadru u organizaciji Županijske komore Zadar, održana je izuzetno posjećena panel rasprava “Obnova željezničke pruge Knin — Zadar u funkciji gospodarskog rasta Zadarske županije“.

Panel je okupio 80 sudionika, predstavnika gospodarskog sektora i jedinica lokalnih uprava i samouprava te javnih institucija.

Cilj panel rasprave bio je informirati sve zainteresirane dionike o statusu procesa obnove željezničke pruge Knin — Zadar čiji je naručitelj HŽ Infrastruktura, a kao panelisti u raspravi su sudjelovali Josip Bilaver, državni tajnik u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske, Ivan Kršić, predsjednik uprave HŽ Infrastruktura d.o.o., Svetlana Petrović, direktorica za investicije i razvoj tvrtke Delta terminali d.o.o. i Đoni Štambuk, pomoćnik ravnatelja za komercijalno-operativne poslove i marketing u Lučkoj upravi Zadar.

Uvodne govore održali su Denis Ikić, predsjednik Županijske komore Zadar i Dario Soldo, direktor Sektora za promet Hrvatske gospodarske komore.

Državni tajnik Bilaver je naglasio kako je nakon niza godina čekanja konačno pokrenut proces obnove ove dionice, istaknuvši kako su financijska sredstva osigurana te se smičekaju natječaji i početak gradnje. Istaknuo je rekonstrukciju postojeće, odnosno izgradnju nove bibinjske obilaznice koja će se tunelom dužine 2,8 kilometara kroz Bibinje spojiti s postojećom trasom u Gaženici. Ta faza je procijenjena oko 75 milijuna eura.

„Sad smo u investicijskom naletu i na red je došla ova pruga, to više nije nekakva priča, jer se ubrzo otvara natječaj za obnovu pruge ovog dijela od Knina do Zadra, ali i do kraja godine očekujemo izdavanje lokacijske dozvole za izgradnju tunela dužine 2,8 kilometara kojim će se pruga izmjestiti iz naselja Bibinje i Sukošana, te u konačnici tračničko povezivanje Zračne luke Zadar sa Gaženicom i glavnim kolodvorom u Zadru“ izjavio je Bilaver.

Svetlana Petrović iz Delta terminala d.o.o. je kao predstavnica privatnog sektora na panelu naglasila kako je obnova željezničke pruge od presudne važnosti za njihovo poslovanje jer

sve tvrtkine buduće investicije, a one se ukupno procjenjuju na oko 180 milijuna eura, povezne upravo sa obnovom i izgradnjom nove željezničke trase.

Prvi sastanak Upravljačkog odbora projekta Europske unije Blue ecosystem

Partneri projekta Europske unije Transformative co-creation innovation labs for the Blue Sustainable Economy, akronim Blue ecosystem, među kojima i HGK - ŽK Zadar, održali su prvi sastanak Upravljačkog odbora on-line 28. ožujka 2024. Počeo je predstavljanjem Isabelle Nobio, projektnog službenika Zajedničkog tajništva programa Interreg Euro-MED, zaduženog za Blue ecosystem. Predstavница Vodećeg partnera Regije Emilia Romagna, Italija, Apollonia Tiziana De Nittis, partnerima je potom izložila administrativne i financijske obveze projektnog izvješćivanja, buduće aktivnosti, uključujući angažiranje ključnih subjekata, te plan komunikacijskih aktivnosti. Izvijestila je i o obavljenoj uspostavi Upravljačkog odbora projekta i određenim pravilima i obvezama u njegovu djelovanju.

HGK je putem ŽK Zadar bila jedan od prijavitelja projekta Blue ecosystem na natječaj programa Interreg Euro-MED za sufinanciranje tematskih projekata programskog prioriteta Smarter Mediterranean, specifičnog cilja RSO1.1: Razvoj i jačanje istraživanja i inovacijskih kapaciteta te usvajanje naprednih tehnologija. Projekt je Nadzorni odbor programa Interreg Euro-MED odobrio 21. studenoga 2023. godine. Provedba Blue ecosystem-a počela je 1. siječnja ove godine, a trajat će trideset i tri mjeseca, do 30. rujna 2026. Ukupni proračun od 2.978.115,00 eura dijeli deset projektnih partnera, a HGK – ŽK Zadar pripada ukupno 267.600,00 eura, od čega će 80 posto sufinancirati fond Interreg (214.080,00 eura), dok je ostatak od 20 posto vlastiti doprinos (53.520,00 eura). Pridruženi partner ŽK Zadar je Sveučilište u Zadru, u savjetodavnoj ulozi njenih stručnjaka za akvakulturu i turizam u

razvijanju metodologije transformativnog sukreiranja inovacije u održivom Plavom gospodarstvu i u provedbi njena testiranja.

U projektu je ukupno deset partnera, osim vodećeg Regije Emilia Romagna (Italija) i Hrvatske gospodarske komore, tu su još i: ART-ER (Italija), Business and Innovation Maritime Cluster - Toulon Var Technologie (Francuska), Hellenic Centre for Marine Research (HCMR) (Grčka), ADRAL - Alentejo Regional Development Agency (Portugal), Maritime Cluster of Balearic Islands (Španjolska), University Aleksander Moisiu (Albanija), Chrysalis Leap (Cipar) te Conference of Peripheral Maritime Regions (Francuska).

Opći je cilj Blue Ecosystem-a povećati kapacitete peterostruke spirale dionika u razvoju i jačanju istraživačkih i inovacijskih kapaciteta i prihvaćanju rješenja kroz sukreiranje i transformativni inovacijski pristup u održivom Plavom gospodarstvu.

Idući sastanak partnera oko razrade projektnog akcijskog plana zakazan je on-line za 10. travnja.

Sastanak partnera projekta Blue ecosystem

Radi razrade akcijskog plana općih aktivnosti i specifičnih projektnih zadataka, predstavnici partnera europskog projekta Blue ecosystem, među njima i Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Zadar, održali su sastanak on-line 10. travnja 2024. Vodio ga je Stefano Valentini, predstavnik partnera ART-ER iz Bologne, Italija. Predstavio je partnerima aktivnosti koje, prema planu, valja obaviti u prvom šestomjesečnom razdoblju provedbe projekta započetog 1. siječnja ove godine, a to su: prethodna analiza modela zajedničkog dizajna i zajedničkog stvaranja u okviru koncepta Odgovornog istraživanja i inovacija (koji se odnosi na uključivanje javnosti u istraživački proces kako bi se ciljevi i rezultati istraživanja bolje uskladili s potrebama društva i kako bi se odgovorilo na društvene izazove), zatim izrada matrice koja će biti alat partnerima za identificiranje zajedničkih izazova i prilika Plavoga gospodarstva na razini Mediterana te poduzimanje aktivnosti radi uključivanja u projekt zainteresiranih strana (dionika) unutar tzv. peterostruke spirale (koju čine interakcije između sustava sveučilišta, industrije, vlasti, javnosti te okoliša).

U okviru projektne aktivnosti Analiza i međusobno učenje o načelima i modelima zajedničkog dizajna i zajedničkog stvaranja koji se odnose na odgovorno istraživanje i inovacije i petostruku spiralu, Stefano Valentini na kraju sastanka najavio je održavanje događaja Innovation Camp u Barceloni, u Španjolskoj, krajem svibnja, te pozvao na sudjelovanje partnere Blue ecosystem-a.

U ŽK Zadar održan seminar „Kako zaposliti stranog radnika- procedure i izazovi“

U četvrtak 9. svibnja 2024. u prostorijama ŽK Zadar održan je seminar o procedurama i izazovima zapošljavanja stranih radnika na kojem je sudjelovalo šesnaest sudionika iz ukupno jedanaest tvrtki s područja Zadarske županije koje imaju potrebu za zapošljavanjem strane radne snage.

Prisutne je u uvodnom obraćanju pozdravio predsjednik Županijske komore Zadar Denis Ikić, istaknuvši kako je HGK prepoznala pitanje radne snage kao jedno od gorućih problema gospodarstva te je poduzela niz aktivnosti kako bi svojim članicama olakšala put ka željenom zaposleniku.

Luka Gržan, viši stručni savjetnik u Odjelu za tržište rada HZZ-a Područnog ureda Zadar prisutnima je detaljno predstavio način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za boravak i rad te postupak izdavanja mišljenja HZZ-a.

Mirjana Šarić, voditeljica Odjela za državljanstvo i statusna pitanja stranaca MUP-a PU zadarske u svojem je izlaganju pojasnila postupak izdavanja dozvola za boravak i rad za državljane trećih zemalja u RH, postupak produljenja dozvola za boravak i rad kao i slučajeve njihova ukidanja.

Danijela Sinković Bačić, voditeljica Odjela za mirovinsko osiguranje, HZMO-a Područnog ureda Zadar upoznala je prisutne s obvezama poslodavaca u svezi prijave stranih radnika u sustav mirovinskog osiguranja, odnosno evidenciju promjena o početku osiguranja, prestanku osiguranja te poštivanja rokova za podnošenje prijava.

Ante Perica, samostalni savjetnik u Centru za internacionalizaciju HGK i poslovni tajnik Zajednice agencija za zapošljavanje HGK u svoj je prezentaciji dao osvrt na vizni sustav Republike Hrvatske.

Mogućnosti zapošljavanja stranih radnika putem agencija za zapošljavanje i ciljeve Zajednice agencija za zapošljavanje HGK predstavio je Vinko Miše iz tvrtke CONNECT HUMAN RESOURCES d.o.o , zamjenik predsjednika Zajednice agencija za zapošljavanje HGK.

Antonela Talčuki, rukovoditeljica Odjela za ljudske resurse tvrtke Marikomerc d.o.o. s prisutnima je podijelila iskustva svoje tvrtke u zapošljavanju stranih radnika. Istaknula je izazove na koje su nailazili prilikom pronalaska stranih radnika, istaknuvši kako je najvažnije pravovremeno pokrenuti postupak pronalaska stranog radnika ali i voditi računa da jednom kada se takav radnik zaposli, da ga se integrira u poslovanje tvrtke i u hrvatsko društvo kako bi se strani radnik osjećao što bolje u novoj okolini ali i zadržao na svom radnom mjestu.

Info dan HAMAG-BICRO-a u ŽK Zadar

U HGK – Županijskoj komori Zadar 10. svibnja 2024. održan je Info dan HAMAG-BICRO-a.

S poduzetnicima je razgovarao Ivica Čulina, voditelj ispostave HAMAG-BICRO u Zadarskoj županiji. Predstavio je novosti vezane uz zajmove iz Europskog fonda za regionalni razvoj i iz Programa ruralnog razvoja, kao i jamstveni program PLUS te pojedinačna jamstva.

Cilj financijskih instrumenata HAMAG-BICRO je povećanje dostupnosti zajmova subjektima malog gospodarstva uz smanjenje kamatne stope i smanjenje razine potrebnih sredstava osiguranja.

Radni sastanak Udruženja sportskih klubova pri HGK u ŽK Zadar

Dana 21. svibnja 2024. u ŽK Zadar održan je radni sastanak u organizaciji Udruženja sportskih klubova pri HGK na kojem su prezentirane do sada provedene aktivnosti Udruženja nadležnim sportskim zajednicama Grada Zadra i Zadarske županije, nadležnim pročelnicima Grada i Županije za sport te Košarkaškom i Nogometnom klubu Zadar.

Prezentaciju je održao dr. sc. Branimir Kos, savjetnik predsjednika HGK i potpredsjednik Udruženja sportskih klubova pri HGK, koji je nazočne upoznao s razlozima osnivanja Udruženja, u svibnju prošle godine na inicijativu sportskih klubova, te s ciljevima i aktivnostima koje slijede da bi se položaj klupskog sporta u Republici Hrvatskoj poboljšao u odnosu na njegovo financiranje od strane gospodarstva. Prezentirano je članstvo Udruženja

u koje se do sada dobrovoljnim pristupanjem učlanilo gotovo 80 sportskih klubova. U pretežitom dijelu su to klubovi najviše razine natjecanja iz nogometa, vaterpola, odbojke, košarke i rukometa.

Na sastanku su predstavljeni i prijedlozi inicijative Udruženja za reformu sustava financiranja klupskog sporta u RH u vidu stimulativnih poreznih olakšica privatnim gospodarskim subjektima. Branimir Kos pozvao je nazočne da se uključe u rad Udruženja kako bi mogli predlagati svoje aktivnosti, s ciljem iznalaženja prihvatljivog modela i ukazivanja na nužnost reforme sustava financiranja klupskog sporta u Republici Hrvatskoj.

U ŽK Zadar održana radionica "Kako iskoristiti snagu brenda za bolji marketing i poslovni uspjeh tvrtke?"

U srijedu 22. svibnja ŽK Zadar je u svojim prostorijama organizirala radionicu "Kako iskoristiti snagu brenda za bolji marketing i poslovni uspjeh tvrtke?". Na radionici je sudjelovalo šesnaest predstavnika tvrtki iz Zadarske županije koji su htjeli naučiti više o tome kako izgraditi ili doraditi svoj brend da bi poboljšali marketing tvrtke i postigli poslovni uspjeh.

Radionica je bila interaktivnog karaktera, radilo se na primjerima polaznika, a predavačica Izabela Laura, stručnjakinja za brendiranje, odnose s javnošću i digitalni marketing podučila je polaznike radionice, na temelju primjera i konkretnih vježbi, koji je cilj i svrha brenda, kako postaviti ključne elemente brendiranja, kako se brendirati te koje i marketinške i promotivne aktivnosti moraju provesti kako bi došli do svojih ciljanih kupaca.

Predstavnici ŽK Zadar u okviru provedbe projekta Blue ecosystem sudjelovali na Drugom MED inovacijskom kampu u Barceloni

Predstavnici partnera europskog projekta Blue ecosystem, među njima i HGK- Županijske komore Zadar 28. i 29. svibnja sudjelovali su na Drugom inovacijskom kampu u organizaciji Interreg Euro- MED projekta Dialogue4Innovation.

Cilj događaja je bio na jednom mjestu okupiti praktičare Strategija pametne specijalizacije (S3) s mediteranskoga područja i dionike Interreg zajednice kako bi na dvodnevni radionicama uz razmjenu znanja pronašli zajednički alate za rad na rješavanju izazova održivosti i ciljeva održivog razvoja (SDG). Sudionici radionica tijekom dva dana radili su na transformativnim okvirima inovacijskih politika i alatima s ciljem razvoja sustavnog razumijevanja izazova MED programa, fokusirajući se na izazov revitalizacije ruralnih i udaljenih područja. Pritom su kreatori politika radili na tome kako ugraditi ciljeve održivog razvoja (SDG) u S3, dok su projektni partneri radili na tome kako tijekom provedbe svojih projekata osmisliti projekte suradnje kako bi maksimizirali njihov transformativni učinak.

Osim navedenog, predstavnici Zajedničkog tajništva programa MED na događaju su najavili i predstavili glavne značajke novih natječaja koji će biti objavljeni u okviru MED programa te je događaj bio izvrsna prilika za susret i umrežavanje projektnih partnera iz različitih MED projekata koji su započeli s provedbom.

Održan početni sastanak projekta Blue ecosystem

U četvrtak 30. svibnja u Barceloni je održan početni sastanak projekta Blue ecosystem u kojem ŽK Zadar sudjeluje u svojstvu projektnog partnera. U uvodnom dijelu sastanka prezentaciju je održala Isabelle Nobio, projektna službenica Zajedničkog tajništva programa Interreg Euro-MED zadužena za projekt Blue ecosystem, podsjetivši projektne partnere na njihove obveze vezane za podnošenje partnerskih i projektnih izvještaja te ostala pravila provedbe projekata u okviru MED programa. Preostali dio sastanka bio je posvećen predstavljanju glavnih značajki izazova sektora plave ekonomije iz svakog projektnog područja te detaljnu razradu i dogovor oko provedbe nadolazećih projektnih aktivnosti i obveze partnera u realizaciji istih.

Domaćin sastanka bio je španjolski partner u projektu Maritime Cluster of Balearic Islands, a osim ŽK Zadar na sastanku su sudjelovali predstavnici ostalih partnerskih institucija: Regije Emilia Romagna (Italija) ART-ER (Italija), Business and Innovation Maritime Cluster - Toulon Var Technologie (Francuska), Hellenic Centre for Marine Research (HCMR) (Grčka), ADRAL - Alentejo Regional Development Agency (Portugal), University Aleksander Moisiu (Albanija), Chrysalis Leap (Cipar) te Conference of Peripheral Maritime Regions (Francuska).

Sljedeći sastanak projektnog tima održat će se u rujnu u Portugalu u organizaciji portugalskog partnera u projektu ADRAL- razvojne agencije regije Alentejo.

ŽK Zadar: Dan kulena u Županijskoj komori Zadar

Dana 5. lipnja u organizaciji ŽK Osijek i ŽK Zadar održan je Dan kulena. Cilj ove promocije i prezentacije bio je okupiti zadarske ugostitelje, turističke agencije, turističke zajednice i predstaviti im kulen - tipični slavonski proizvod. Prezentaciju kulena održao je prof. dr. sc. Dragan Kovačević koji je nazočnima objasnio tehnološki proces proizvodnje te vrijednosti ovog proizvoda u turističkoj ponudi Jadranske regije

Kulen ima i zaštitu geografskog porijekla čime se svrstava u kategoriju zaštićenih hrvatskih proizvoda na razini EU. Sudionici prezentacije su imali priliku kušati dva tipa kulena, baranjski i slavonski. Svi prisutni složili su se da se radi o vrhunskom proizvodu koji najbolje predstavlja Slavoniju i Baranju.

Predstavници OECD-a na TSI projektu u Zadru

Županijska komora Zadar sudjelovala je 13. lipnja na tematskom sastanku s predstavnicima OECD-a, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU te Agencije za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA. U okviru TSI (Technical Support Instrument) projekta „Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economics of Croatia, Greece and Sweden“ na sastanku je predstavnicima OECD-a predstavljeno više aspekata života na otocima Zadarske županije, koja su odabrana kao hrvatsko pilot područje uz Dubrovačko-neretvansku županiju. Predstavnicima Županijske komore Zadar imali su prezentaciju o gospodarstvu na otocima Zadarske županije, sa statističkim podacima, gospodarskoj perspektivi i potencijalnim prijetnjama ekonomiji ovog specifičnog prostora u budućnosti.

Sam projekt pokrenut je na razini Europske unije s ciljem osiguranja što kvalitetnijih mjera za rješavanje ključnih izazova za razvoj otočnih gospodarstava i višerazinskog upravljanja, istraživanja i analiza podataka, a provode se na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini tri odabrane države.

Četvrta sjednica Gospodarskog vijeća HGK – Županijske komore Zadar

Gospodarsko vijeće HGK - Županijske komore Zadar održalo je svoju četvrtu sjednicu 27. lipnja. Glavna točka dnevnog reda bila je analiza ekonomskih trendova u gospodarstvu Zadarske županije, s posebnim osvrtom na financijske pokazatelje u 2023. godini. Na sjednici je sudjelovalo 17 članova Gospodarskog vijeća, a prezentaciju o gospodarskim kretanjima vodio je Denis Ikić, predsjednik ŽK Zadar i predsjednik GV ŽK Zadar.

Zadarska županija šesta je po iznosu BDP-a po stanovniku, četvrta po visini ukupnog županijskog indeksa i jedina, iz Istarsku županiju, s rastom broja stanovnika u 2022. godini. Ukupna zaposlenost (pravne osobe, obrti i dr.) stalno raste i baš u svakom mjesecu veća je od zaposlenosti u istom mjesecu prethodne godine. Isto tako raste i fizički obujam turističkog prometa, koji je u 2023. premašio brojke iz predpandemijske 2019. godine. Predsezona ove godine bilježi povećanje dolazaka i noćenja za više od 20 posto. Odlično poslovanje gospodarstva donijelo je i rekordne pokazatelje uspješnosti u 2023. godini. Broj zaposlenih na kraju godine povećan je za 5,9 posto, vrijednost aktive za 17,2 posto, kapitala i rezervi za 18,5 posto. Prihodi su bili veći za 16,5 posto u odnosu na prethodnu godinu, a neto dobit je povećana za čak 42,8 posto. Veće su bile i bruto investicije i to za 60,3 posto, a rasla je i prosječna bruto plaća za 13,4 posto. Smanjen je jedino udjel prihoda od prodaje u inozemstvu za 1,8 postotni bod, ali ne zbog smanjenja izvoza, već zbog većeg rasta prihoda od prodaje u zemlji. Vrijednost robnog izvoza također je bila rekordna uz pozitivan omjer izvoza i uvoza.

U strukturi ostvarenih prihoda tradicionalno prednjači Prerađivačka industrija, Trgovina te Prijevoz i skladištenje, više od polovice neto dobiti ostvarilo je područje Prijevoza i skladištenja, a zaposlenih na kraju godine, prvi put u povijesti gospodarstva Zadarske županije, bilo je najviše u području Građevinarstva. Tvrtke članice Gospodarskog vijeća, njih 25 iz realnog sektora, sudjelovale u sa 28 posto u ostvarenju ukupnih prihoda, sa 64 posto

prihoda od prodaje u inozemstvu i sa 45 posto neto dobiti cjelokupnog gospodarstva, a njihovi zaposlenici imali su prosječnu plaću 40 posto veću od prosječne plaće u gospodarstvu Zadarske županije.

Denis Ikić je članove Gospodarskog vijeća upoznao i s makroekonomskim pokazateljima i prognozama rasta koje redovito objavljuje MOJ HGK puls, a sjednica je nastavljena raspravom o tekućim pitanjima u gospodarstvu i aktivnostima Županijske komore Zadar u ovoj godini.

Održan početni sastanak projekta BURNOUT PREVENTION

U utorak 10. srpnja u Ptuju je održan početni sastanak projekta BURNOUT PREVENTION u kojem ŽK Zadar sudjeluje u svojstvu projektnog partnera.

Sastanak kojim se obilježio službeni početak projekta bio je prilika za međusobno upoznavanje i predstavljanje projektnih partnera, pregled i razradu projektnih radnih paketa i pripadajućih aktivnosti te predstavljanje zaduženja i obveza pojedinog partnera s ciljem kvalitetne i uspješne provedbe i postizanja planiranih projektnih rezultata.

Domaćin sastanka bio je vodeći partner na projektu E-zavod, zavod za projektno svetovanje, raziskovanje in razvoj celovitih rešitev iz Slovenije, a osim predstavnika ŽK Zadar na sastanku su sudjelovali predstavnici ostalih partnerskih institucija na projektu: Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera (Poljska), Univerzita Komenského v Bratislave (Slovačka), Slovak Business Agency (Slovačka), Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (Mađarska), Camera di Commercio, Industria, Artigianato ed Agricoltura Padova (Italija), Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (Slovenija), Agencja Rozwoju Mazowsza S.A (Poljska), Bwcon GmbH (Njemačka), Nemzeti Népegészségügyi Központ (Mađarska) i Hrvatski zavod za javno zdravstvo (Hrvatska).

Projekt BURNOUT PREVENTION odobren je za financiranje na natječaju u okviru EU programa Interreg Središnja Europa 2021 – 2027 s ciljem jačanja poduzetničkih vještina kako bi se uhvatilo u koštac s rastućom anksioznošću, sindromom izgaranja i depresijom među radnom snagom malih i srednjih poduzeća. Naime, depresija i anksioznost danas su najčešći psihološki i emocionalni problemi s kojima se suočavamo na radnom mjestu, što predstavlja više od 20% svih bolovanja i rezultira negativnim utjecajem na produktivnost i

inovativnost, procijenjeno na 202 milijarde eura gubitka samo za srednju Europu, dok su sektori pametne specijalizacije su najosjetljiviji zbog zahtjevnog okruženja globalne konkurencije unutar kojeg posluju. Stoga će projekt menadžerima i zaposlenicima malih i srednjih poduzeća iz tri polja pametne specijalizacije (Industrija 4.0, pametno zdravlje i održiva hrana) pružiti nova znanja i vještine za provođenje mjera prevencije sagorijevanja u radnom i izvanradnom okruženju, dok će inovativne usluge za digitalnu detoksikaciju i nove mjere politike zdravlja na radu koje će projekt razviti dodatno poboljšati mentalno zdravlje zaposlenika.

Ukupna financijska vrijednost projekta iznosi 2.084.155,00 eura, od čega je proračun HGK – ŽK Zadar 168.560,00 eura. Provedba projekta će trajati od 1. srpnja 2024. do 31. prosinca 2026. godine.

Mađarski poduzetnici obišli zadarske tvrtke i ustanove u sklopu petodnevnog studijskog posjeta Županijskoj komori Zadar

Tijekom petodnevnog studijskog posjeta Županijskoj komori Zadar, vlasnici mađarskih poduzeća iz sektora ugostiteljstva i proizvodnje i predstavnici Gospodarske komore Bekeš posjetili su ukupno sedam tvrtki i tri ustanove u Zadarskoj županiji kako bi se upoznali s primjerima dobre prakse u održivom načinu poslovanja zadarski tvrtki. Osim tvrtki, mađarska delegacija je posjetila škole i institucije mjerodavne za provedbu strukovnog naukovanja.

Studijski posjet je započeo u ponedjeljak 9. rujna početnim sastankom održanom u prostorijama ŽK Zadar na kojem je članovima delegacije predstavljen djelokrug rada HGK-a s posebnim osvrtom na aktivnosti vezane za promicanje održivog gospodarstva među tvrtkama članicama. Istoga dana uslijedio obilazak novog proizvodnog pogona tvrtke Krekić Avangard d.o.o. izgradnja kojeg je sufinancirana sredstvima EU iz Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, te Obrtničkoj komori Zadarske županije gdje su se upoznali s djelokrugom rada institucije i njenom ulogom u strukovnom naukovanju.

U utorak 10. rujna, delegacija je posjetila tvrtku Solana Pag d.o.o. gdje su obišli bazene za proizvodnju soli na tradicionalni način te se upoznali s primjerom kružne ekonomije, odnosno korištenja drvene mase dobivene čišćenjem šuma i parkova u okolici tijekom proizvodnje soli. Istoga dana posjetili su tvrtku Tvornica kruha Zadar d.d. gdje su se upoznali s modernim

proizvodnim postrojenjem vodeće zadarske tvrtke u proizvodnji kruha, pekarskih proizvoda i slastica i kolača koja je ujedno nositelj zelenog certifikata.

U srijedu, 11. rujna delegacija je posjetila Park prirode Telašćica i interpretacijsko- edukacijski centra „Grpašćak“ gdje su se uz stručno vodstvo djelatnika Parka prirode upoznali s primjerom organizacije i upravljanja eco-friendly turizmom, brigom o očuvanju čiste prirode, kao i edukacijskim aktivnostima posjetitelja o mjerama očuvanja okoliša, biljnih i životinjskih vrsta.

U četvrtak, 12. rujna delegacija je posjetila Poduzetnički inkubator Biograd na Moru d.o.o. čije usluge trenutno usluge koristi preko 45 poslovnih subjekata te su obišli njihov pogon za preradu i proizvodnju na održiv način na bazi kružne ekonomije i tzv. „nula“ km lance opskrbe u različitim sektorima (prerada voća i povrća, prerada sokova, proizvodnja sladoleda). Nakon poduzetničkog inkubatora uslijedio je posjet tvrtki Bure d.o.o., uspješnom primjeru kako maloprodajni lanac opstaje u konkurentnom okruženju multinacionalnih lanaca zahvaljujući lokalnim lancima nabave i dobroj prilagodbi uslijed velikih sezonskih fluktuacija potražnje. Nakon poduzetničkog inkubatora delegacija je posjetila Kamp Soline, hotel Iliriju i Marinu Kornati, subjekte u vlasništvu tvrtke Ilirije d.d. gdje su se upoznali s poslovanjem tvrtke koja uspješno spaja ponudu hotelskog smještaja, kampova i marine pridajući pritom veliku važnost očuvanju prirode te opskrbnim lancima od nula kilometara (riba i voće) koji smanjuju troškove nabave i onečišćenje okoliša.

U petak, 13. rujna organiziran je posjet Hotelijersko-turističkoj školi Zadar tijekom kojeg su članovi delegacije dobili uvid u pristup škole ekološki prihvatljivom turizmu i održivosti u strukovnom naukovanju u ugostiteljstvu. Istoga dana delegacija je obišla hotel Pinija u vlasništvu tvrtke Intermod d.o.o. upoznavši se s održivim načinom poslovanja hotela uključujući „zero-waste“ model upravljanja otpadom. Delegacija je obišla moderno reciklažno dvorište koje sadrži komposter za hranu čineći, hotel Piniju trenutno jedinim hotelom u Zadarskoj županiji koji takav uređaj posjeduje.

Posjet je završen zaključnim sastankom u prostorijama ŽK Zadar koji je bio posvećen ispunjavanju izvješća o stečenim znanjima od strane sudionika delegacije, uručivanju certifikata, završnoj raspravi te iznošenju prijedloga za buduću suradnju Županijske komore Zadar i Gospodarske komore Bekeš.

Studijski posjet se organizirao u sklopu provedbe projekta „Stay on your feet Sustainably“ financiranog iz Erasmus + programa (Ključna aktivnost 1- Mobilnost u svrhu učenja za pojedince) kojeg provodi Mađarska gospodarska komora Bekeš u suradnji sa Županijskom komorom Zadar i europskim gospodarskim udruženjem Marco Polo G.E.I.E. iz Trevisa (Italija). Krajnji cilj projekta je pronaći najbolja rješenja u upravljanju poduzećima na ekološki osviješten, održiv način razmišljanja. Prikupiti nove ideje, nove metode na području kružne ekonomije, „nula km“ lanaca opskrbe u različitim sektorima.

U ŽK Zadar održana radionica Nove obveze iz zaštite na radu

U HGK – Županijskoj komori Zadar, 18. rujna održana je radionica "Nove obveze iz zaštite na radu". Radionicu je održala načelnica Sektora za zaštitu na radu, Uprava za rad i zaštitu na radu pri Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Borić.

Na radionici su sudjelovali dvadesetak predstavnika poduzeća te su im predstavljene novine u zakonskoj regulativi, te primjeri iz prakse kod same implementacije propisa. Primjena propisa izuzetno je važna zbog ozljeda na radu i regresnog povratka novčanog iznosa od strane HZZO-a. Između ostalog istaknuto je stalno stručno usavršavanje stručnjaka zaštite na radu i upis u Registar stručnjaka zaštite na radu, pri čemu su poslodavci dužni stručnjacima omogućiti provedbu navedene obveze. Za održivi rast i poboljšanje konkurentnosti poduzeća potrebni su stručnjaci i drugi sudionici koji djeluju u području sigurnosti i zdravlja na radu koji svojim vještinama mogu pridonijeti unapređivanju sigurnosti i zdravog radnog okruženja.

Ekonomski stručnjaci okupljeni na raspravi o razvojnim potencijalima Dalmacije

Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Zadar i Hrvatsko društvo ekonomista u suradnji sa Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske organizirala je znanstveno-stručnom skupu i panel raspravu „Razvojni potencijali Dalmacije“ koji se održao u hotelu Kolovare 20. rujna pred sedamdesetak predstavnika tvrtki i predstavnike regionalne i lokalne vlasti.

Prisutne je pozdravio uvodnim govorom predsjednik ŽK Zadar Denis Ikić. Panelisti na skupu su bili ugledni ekonomski stručnjaci: Šime Erlić, ministra regionalnog razvoja i EU fondova, prof. dr. sc. Darko Tipurić, predsjednik Hrvatskog društva ekonomista, prof.dr.sc. Mladen Vedriš i prof. emer. dr. sc. Ljubo Jurčić, oba članovi Hrvatskog društva ekonomista i dopredsjednik Hrvatskog društva ekonomista Mladen Mlinarević te glavni ekonomist HGK Goran Šaravanja.

Cilj okupljanja na ovoj raspravi bio je pronaći mogućnosti koje mogu doprinijeti održivoj i sigurnijoj gospodarskoj budućnosti ove regije ali to ne smije biti samo turizam u postojećem obliku. Izazovi koji stoje pred dalmatinskim gradovima i zaleđem su kako se nastaviti razvijati u trenutku kada se mora voditi računa o održivosti, zaštiti okoliša i očuvanju resursa za buduće generacije. Razvoj tradicionalnih djelatnosti kao što su ribarstvo, brodarstvo i turizam, ali s naglaskom na održivost i korištenje novih tehnologija trebao bi biti razvojni put dalmatinskih županija. Skup je pružio jedinstvenu priliku za razmjenu ideja, iskustava i povezivanja različitih sektora – turizam, poljoprivreda i prehrambena industrija, obnovljivi izvori energije, IT industrija.

Održana 5. izborna sjednica Gospodarskoga vijeća ŽK Zadar

Dana 26. rujna 2024. godine s početkom u 10:15 u Hotelu Kolovare, održana je 5. izborna sjednica Gospodarskog vijeća Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Zadar, na kojoj je izabran novi predsjednik.

Sjednici su nazočila 23 od ukupnih 27 članova Gospodarskog vijeća.

U uvodnom izlaganju svim nazočnima obratio se dosadašnji predsjednik Gospodarskog vijeća gđin. Denis Ikić koji je rezimirao rad Gospodarskog vijeća u proteklom mandatnom razdoblju. Po obraćanju gđin-a Ikića predstavnik stručne službe Županijske komore Zadar sve nazočne detaljno je upoznao sa propisanim procedurama i načinom izbora predsjednika te o pristigloj kandidaturi.

Na temelju 23 glasa za, od ukupno 23 nazočna člana Gospodarskog vijeća, za novog predsjednika Gospodarskog vijeća i Županijske komore Zadar izabran je gđin. Denis Ikić na mandatno razdoblje (2024. – 2028.). Novoizabrani predsjednik zahvalio se na ukazanom povjerenju te najavio planirane aktivnosti koje imaju za cilj daljnji razvoj i unaprjeđenja Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Zadar.

Sjednica je nakon kraće rasprave zaključena u 10:45.

Na sjednici Gospodarskoga vijeća ŽK Zadar dodijeljena priznanja „Plaketa – zlatna kuna“ i „Plaketa – kristalna kuna“

Na šestoj svečanoj sjednici Gospodarskoga vijeća ŽK Zadar, koja se održala u hotelu Kolovare u Zadru 26. rujna, dodijeljena su priznanja HGK – ŽK Zadar „Plaketa – zlatna kuna“ i „Plaketa – kristalna kuna“ najboljem malom, srednjem i velikom trgovačkom društvu za 2023. godinu.

Sjednicu je vodio predsjednik Gospodarskoga vijeća i ŽK Zadar Denis Ikić, koji je u uvodnom dijelu sjednice nazočnim gospodarstvenicima, županu Zadarske županije, predstavnicima gradova i općina, zadarskoga sveučilišta i ostalima, kojih se tom prigodom okupilo devedesetak, prikazao iznimne poslovne rezultate poduzetnika Zadarske županije u prošloj i dostupne fizičke podatke iz ove godine. Vidljiva je podudarnost tih pokazatelja s predviđanjima gospodarstvenika u anketi ŽK Zadar provedene početkom ove godine. Poseban gost sjednice bio je posebni savjetnik predsjednika Vlade Republike Hrvatske za ekonomska pitanja i samostalni savjetnik u Uredu predsjednika Hrvatske gospodarske komore u Zagrebu dr. sc. Zvonimir Savić. Priznanja „Plaketa – zlatna kuna“ HGK – ŽK Zadar, trgovačkim društvima s područja Zadarske županije dodjeljuju se prema pokazateljima likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, profitabilnosti, nematerijalne i materijalne imovine, društveno odgovornog poslovanja i drugih.

U kategoriji malih trgovačkih društava priznanje „Plaketa – zlatna kuna“ za najbolje malo trgovačko društvo Zadarske županije za 2023. godinu HGK – ŽK Zadar dodijelila je trgovačkom društvu Wod software solutions iz Zadra. Preuzeo ju je direktor tvrtke Mate Bogović.

U kategoriji srednjih trgovačkih društava „Plaketu – zlatna kuna“ zaslužilo je najbolje trgovačko društvo Zadarske županije za proteklu godinu TP line iz Zadra, dok je u kategoriji velikih trgovačkih društava „Plaketu – zlatna kuna“ dobilo trgovačko društvo LTH metalni lijev iz Benkovca. Priznanja su uručena direktorima tvrtki Ivanu Maliku i Iztoku Plantariću.

Na sjednici je dodijeljeno i posebno priznanje HGK – ŽK Zadar, „Plaketa – kristalna kuna“, trgovačkom društvu Tankerska plovidba za najuspješnije trgovačko društvo u Zadarskoj županiji u 2021., 2022. i 2023. godini u kategoriji velikih trgovačkih društava, nakon što su tri godine zaredom primili priznanja „Plaketa – zlatna kuna“ od HGK – ŽK Zadar. Nagradu je preuzeo predsjednik uprave tvrtke Mario Pavić.

Priznanja su uručena predstavnicima spomenutih trgovačkih društava, uz obrazloženje u odlukama HGK – ŽK Zadar da se ona dodjeljuju za iznimna postignuća u poslovanju, doprinos razvoju gospodarstva Zadarske županije, ostvarene rezultate u inovacijama i investicijama te za društveno odgovorno poslovanje koje pridonosi kvaliteti života u lokalnoj zajednici.

U Sinesu održan drugi sastanak Upravljačkog odbora EU projekta Blue Ecosystem

Drugi sastanak Upravljačkog odbora projekta Blue Ecosystem održao se 15. i 16. listopada u Sinesu u Portugalu. Domaćini sastanak bili su predstavnici portugalskog partnera u projektu ADRAL-a, razvojne agencija portugalske regije Alentejo.

Prvi dio sastanka bio je posvećen pregledu administrativno-financijskog dijela projekta s naglaskom na financijski napredak projekta, odnosno stanje predanog izvješća za prvo projektno razdoblje te zahtjeva za plaćanje i rokovima isplate sredstava, te se raspravljalo o pripremi projektnog izvješća za drugo projektno razdoblje. Predstavljen je i pregled do sada dovršenih komunikacijskih aktivnosti projekta kao i onih koje je potrebno nastaviti u narednom razdoblju. U drugom dijelu sastanka raspravljalo se o budućim aktivnostima u sklopu tehničkih radnih paketa koje valja provesti prema projektnom planu, s posebnim naglaskom na održavanje lokalnih radionica za definiciju izazova u Plavoj ekonomiji u partnerskim zemljama te objavu natječaja za inovativna rješenja u području Plavog gospodarstva.

Susret projektnih partnera u Sinesu bio je prilika da se partneri upoznaju sa stanjem Plave ekonomije u Portugalu, stoga je domaćin organizirao posjeti Upravi luke Sines gdje im je predstavljen projekt Nexus, program velikih inovacija za lučki, multimodalni i prometni sektor u Portugalu koji provodi Uprava luke Sines, a fokusiran je na digitalnu i zelenu tranziciju cijelog logističkog lanca Luke. Projekt Nexus izvrstan je primjer održivog upravljanja u sektoru Plave ekonomije temeljenog na inovacijama.

Sljedeći sastanak Upravljačkog odbora projekta Blue Ecosystem održat će se u proljeće 2025. godine u Albaniji.

Posjet predstavnika Potkarpatske gospodarske komore

U sklopu Poljsko-hrvatskog gospodarskog susreta koji se održao u Kneževoj palači u Zadru 22. listopada od 10 do 14 sati, predsjednik Potkarpatske gospodarske komore sa sjedištem u Rzeszówu, Poljska, Paweł Zajac i direktor Jarosław Reczek posjetili su ŽK Zadar gdje ih je primio predsjednik Denis Ikić.

Predsjednici dviju komora predstavili su najznačajnije gospodarske grane te vanjskotrgovinsku razmjenu svojih područja i država. U razgovoru su informirali jedan drugoga i o funkcioniranju komorskoga sustava u Poljskoj i Hrvatskoj te raspravljali o mogućim oblicima buduće suradnje. Oni bi se, utvrđeno je na sastanku, mogli ostvariti organiziranjem izravnih poslovnih susreta B2B poljskih i hrvatskih tvrtki te suradnjom u području projekata financiranih europskim fondovima.

Poljsko-hrvatski gospodarski susret u Zadru

U Kneževoj palači u Zadru 22. listopada od 10 do 14 sati održao se Poljsko-hrvatski gospodarski susret, u sklopu višednevnog službenog posjeta izaslanstva poljske partnerske regije Zadarske županije - Potkarpatskog vojvodstva. Predvodio ga je njegov maršal Władysław Ortyl, a u sastavu su bili i predsjednik Potkarpatske gospodarske komore Paweł Zajac te predstavnici jedanaest poljskih tvrtki iz prehrambene industrije Potkarpatske regije.

Iz Zadarske županije nazočnima se obratio župan Božidar Longin, istaknuvši dosadašnje ostvarene zajedničke inicijative i susrete Zadarske županije i Potkarpatskog vojvodstva. U ime ŽK Zadar skupu je nazočio predsjednik Denis Ikić te se susreo s predsjednikom Potkarpatske komore Zającom i poljskim gospodarstvenicima.

Zastupnici poljskih tvrtki na prigodnim izložbenim štandovima predstavili su svoje proizvode (suhomesnate proizvode, sireve, tradicionalno dimljene mesne proizvode, sušeno voće, povrće i bilje, začine, slastice, ekološki proizvedene voćne sokove, organski kruh itd) te obavili poslovne razgovore na poslovnim susretima B2B sa zainteresiranim predstavnicima tvrtki s područja zadarske županije koje je pozvala Zadarska županija i ŽK Zadar, iz djelatnosti trgovine hranom, prehrambene, riboprerađivačke industrije, uslužne djelatnosti u vezi sa zračnim prijevozom i prekrcajem tereta.

U ŽK Zadar održana radionica „Employer branding & LinkedIn branding“

U ponedjeljak 21. listopada ŽK Zadar je u svojim prostorijama organizirala radionicu na temu brendiranja poslodavca s naglaskom na LinkedIn, najbrže rastuću poslovnu mrežu na svijetu. Na radionici je sudjelovalo devetnaest predstavnika tvrtki iz Zadarske županije koji su htjeli naučiti više o tome kako izgraditi prepoznatljivi brend poslodavca i na koji način privući potencijalne zaposlenike, ali i zadržati one postojeće.

U prvom dijelu radionice predavač **Emanuel Stojanov** s polaznicima je prošao kroz ključne korake u postavljanju temelja za kreiranje uspješnog branda poslodavca, te kroz korake i odrednice putovanja svakog kandidata i zaposlenika (*candidate journey* i *candidate persona*) i oglasa za posao.

U drugom dijelu radionice polaznici su imali priliku upoznati se sa specifičnostima optimizacije LinkedIn profila, kreiranjem sadržaja i izgradnju zajednice te s algoritmom LinkedIna kako bi što bolje njegovali svoj brend poslodavca i privukli nove zaposlenike putem ove poslovne mreže.

Radionica je bila interaktivnog karaktera te su polaznici podijeljeni u grupama rješavali studije slučaja kako bi stekli *know-how* znanja će moći kasnije primijeniti u svom poslovanju.

